

STRATEJİK PLAN

2022-2026

İÇİNDEKİLER

NO	BÖLÜM	ALT BÖLÜM	SAYFA
1	AYDIN		1-80
	1.1	COĞRAFİ KONUM	1-2
	1.2	ULAŞIM	3
	1.3	TARİHÇE	4-9
	1.4	DEMOGRAFİK YAPI	10-15
	1.5	EKONOMİK YAPI	16-50
	1.6	DOĞAL TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER	51-80
2	STRATEJİK PLANLAMA YAKLAŞIMI		81-83
3	MEVCUT DURUM ANALİZİ		84-123
	3.1	BORSALARIN TARİHÇESİ	84
	3.2	AYDIN TİCARET BORSASI TARİHÇE	85-86
	3.3	ÖNCEKİ DÖNEM STRATEJİK PLAN DEĞERLENDİRME	87-102
	3.4	YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER VE MEVZUAT ANALİZİ	103
	3.5	FAALİYET ALANLARI İLE ÜRÜN VE HİZMETLER	104-106
	3.6	PAYDAŞ ANALİZİ	107-116
	3.7	KURUM İÇİ ANALİZ	117-119
	3.8	SWOT ANALİZİ	120-123
4	GELECEĞE BAKIŞ		124-150
	4.1	MİSYONUMUZ	124
	4.2	VİZYONUMUZ	125
	4.3	TEMEL DEĞERLER	126
	4.4	STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER	127-143
	4.5	BÜTÇE VE MALİYETLENDİRME	144-150
5	İZLEME VE DEĞERLENDİRME		151
	5	2022-2026 STRATEJİK PLAN İZLEME VE DEĞERLENDİRME	151
EK	AMAÇ-HEDEF-STRATEJİ SWOT İLİŞKİSİ		

Gelişen ve değişen günümüz dünyasında bir yol haritası özelliğine sahip olan Stratejik Planlar, aynı zamanda kurumların hedeflerine ulaşmada başarı sağlayabilmesi için son derece önem arz etmektedir. Kurum hedeflerinin devamlılık kazanması, farkındalık oluşturabilmesi ve meydana gelen yeniliklere uyum sağlayabilmesi adına stratejik plan hazırlamak bir gereklilik haline gelmiştir. 2010 yılından bu yana stratejik planlama çalışmalarını faaliyetlerini geliştiren Borsamız, başta üyeleri olmak üzere, paydaşlarının, kamunun ve çalışanlarının beklentilerini ve güncel gelişmeleri takip ederek gerekli adımları atmıştır.

Önümüzdeki beş yıla ışık tutacak olan Stratejik Planımız hazırlanırken fiziksel, beşeri ve mali kaynaklar, sunulan hizmetler, yönetim anlayışı ve kurumsal entelektüel kapasitesi hakkında Borsamızın yeterlilikleri "Mevcut Durum Analizi" ile değerlendirilmiştir. Mevcut Durum Analizi sonuçları, geçmiş dönem tecrübelerimiz, paydaşlarımızdan gelen geri bildirimler ve güncel gelişmelerin değerlendirilmesi sonucunda belirlenen Misyon ve Vizyon beyanı ile Aydın Ticaret Borsası'nı bu vizyona taşıyacak amaç, hedef ve stratejiler ortaya konmuştur. Mevcut kaynaklarımızın verimli kullanımı amacıyla her bir amaç, hedef ve strateji için bütçe oluşturulmuş, Stratejik Planın başarıya ulaşmasını sağlamak üzere izleme ve değerlendirme yöntemleri belirlenmiştir.

Borsamızın 2022-2026 yıllarını kapsayan Stratejik Planı'nda, İlimizin Kalkınması ve Gelişimine Katkı Sağlanması, Üyelerimizin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesi ile birlikte Borsamız Faaliyetlerinin ve Kurum Kültürünün Geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Stratejik Plan amaç ve hedeflerimiz doğrultusunda İlimizin kalkınması ve geliştirilmesine yönelik gerçekleştirilecek çalışmalarımızla; ilimizin yatırım ortamının ve tarım faaliyetlerinin geliştirilmesine, ilimiz sorunlarının tespiti ve çözümüne, yerel ürünlerin tanıtımı ve korunmasına katkı sağlanacaktır.

Yeni dönem Stratejik Planımızda da; en önemli paydaşımız olan üyelerimizin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi ana hedeflerimizden biridir. Bu hedef kapsamında, üyelerimizin kurumsal gelişmelerinin sağlanması, pazar paylarının artırılması, sorunlarının tespiti ve çözümlenmesi konusunda etkin faaliyetler yürütülecektir. Faaliyetlerimizin belirlenmesinde ve yürütülmesinde yol göstericimiz; üyelerimizin ihtiyaç ve beklentileri olmaya devam edecektir.

Borsamız faaliyetlerine başladığı günden bugüne kendini geliştirme yolunda başarılı çalışmalar yürütmüştür. 2022-2026 yılı döneminde de hizmet kalitesini artırmaya, yönetim organları ve personelinin gelişimine katkı sağlayarak faaliyetlerini geliştirmeye, paydaş geri bildirimleri ile hizmetlerinde yeni ve etkin çözümler üretmeye devam edecektir.

Daha güçlü ve daha çağdaş bir kurum olma yolunda hazırlamış olduğumuz Stratejik Planın oluşturulmasına katkı sunan üyelerimize, paydaşlarımıza, personelimize ve emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Fevzi ÇONDUR

Aydın Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

KAYNAKÇA

Stratejik Planın hazırlanmasında kullanılan veriler aşağıda belirtilen kurumların verilerinden derlenmiştir.

- Ticaret Bakanlığı
- TÜİK
- Aydın Ticaret Borsası
- TOBB
- Ege İhracatçılar Birliği
- Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu

AYDIN

1.1 COĞRAFİ KONUM

Aydın, orta ve batı kesiminde verimli ovalar, kuzey ve güneyi dağlar ile çevrili Büyük Menderes Havzası üzerinde 8.007 km²'lik bir alan üzerine kuruludur. Doğusunda Denizli, batıda Ege Denizi, kuzeyde İzmir ve Manisa, güneyde ise Muğla illeriyle komşudur.

İl, 37°- 44' ve 38°- 08' kuzey enlemleri ile 27°- 23' ve 28°-52' doğu boylamları arasında yer alır.

İLİN TOPOGRAFYASI VE JEOMORFOLOJİK DURUMU

Aydın ilinin % 67'sini dağlık alanlar oluşturmaktadır. Kuzeyde doğu-batı yönünde uzanan sıra dağlar Aydın Dağlarıdır ve zirvesi 1.732 m ile Karlık Tepesi'dir. Güneyde Doğu-Batı yönünde uzanan dağlar, Büyük Menderes Irmağının kolları olan Dandalaz Çayı, Akçay ve Çine Çaylarının güneyden kuzeye doğru parçalayan vadileri nedeniyle parçalı bir görünümündedir. İlin en yüksek dağı olan Madran Dağı ise Akçay ve Çine Çayları arasında kalır. Ortada kalan Menderes Nehri civarı düzlüktür. Kuzey yönünü, Dinar'dan başlayıp 300 km devam eden ve Samson dağları adını alarak Ege Denizinde sona eren Mezukis Dağlarının en yüksek noktası 1.360 metredir.

Mezukis Sıra Dağlarının il içinde devam eden kısmında Doğu'dan Batı'ya doğru Çamlık, Oyuk, Karlık, Malgıç, Cevizli adları ile sıralanan Batı'da daha az yükseklik arz eden Gümüş ve Samson Dağları ile Dipburun mevkiinde Mezukis Dağları küçük vadilerle yer yer birbirlerinden ayrılırlar.

Kuzeydoğu'da 1.430 m yüksekliğindeki Çal Dağlarından ayrılan Çamlık Dağı, 1.732 m yüksekliğindedir. Aydın ilinin kuzeyindeki Cevizli Dağına kadar yukarıda Oyuk, Karlık, Malgıç tepelerini meydana getiren Karadağ, 1.353 m yükseklikindedir. Kıvrıntılı küçük yaylaları ile sıradağlar halinde batıya uzanan Cevizli Dağı, Söke İlçesi'nin Batısında en yüksek seviyeye ulaşır. Bu dağın yüksekliği, 1.229 m'dir. Dalgalı tepecikler halinde devam ederek Dipburun'da denize gömülen Samson Dağları, 1.360 m olup, Sisam Adalarına kadar devam ettiği görülmektedir. Mezukis Dağlarının bol suları, Menderes Vadisine 11 dere halinde yayılır.

İlin Güney'inde, yükseklikleri 1.800 m'yi bulan Çubuk, Karıncalı, Madran, Beşparmak Dağları, Batı'da Bafa Gölü'nü yarım çember içine alarak denizde sona erer. Doğu kesiminde, ili sınırlayan Baba Dağı, 2.380 m'den 1.300 m'ye inerek, Çubuk Dağı adı ile Aydın sınırları içine girerek Karacasu İlçesi'nin doğu kesiminden geçen Dandalaz Çayı'na geniş bir vadi geçidi verdikten sonra, Karıncalı Dağı ile birleşir. Dandalaz Çayı ile Akçay arasında kalan dağlar, Karıncalı Dağı'dır. Bu dağ, Karacasu ilçesinin batısından, Menderes Ovası'na doğru uzanan bir çıkıntı meydana getirir. Güzel yaylalara sahip bu dağın en yüksek noktası 1.699 m'dir. Çakırcalı Efe 1912 'ye kadar bu dağda yaşamıştır.

Karıncalı Dağı'nın Batısında Madran ve Göksel Dağları vardır. Bu iki dağın önemli kısımları Muğla ili hudutları içine girmektedir.

Büyük Menderes Irmağının suladığı alanlar Büyük Menderes Ovası olarak tanımlanır. Denizli İli sınırlarından başlayan büyük bir ovadır. Büyük Menderes Irmağı'nın geçtiği ova, taşkın ovası niteliğinde olup 23.900 km²'lik bir sahadır. İrmak, çağlar boyu denize taşıdığı alüvyonla bugünkü ovayı oluşturmuştur. Havzadaki ovalar Aydın, Söke, Yenipazar, Koçarlı, Karpuzlu, Çerkez ve Çine Ovası gibi yerel adlarla anılırlar. Bu ovalar Büyük Menderes Ovasını oluşturur. Denizli ili sınırlarından Ege Denizine kadar uzanan bu ovanın en geniş yeri 20 km'yi bulmaktadır.

Büyük Menderes havzasına 50'den fazla dere ve akarsu yer almakta, bu yan dere ve akarsular Büyük Menderes Irmağına dökülmektedir. Vadilerdeki yan dere ve akarsuların büyük kısmı yağışa bağlı akış gösteren mevsimlik akarsulardır. Büyük kısmı yaz aylarında kurumaktadır. İlin kuzeyinde Kuvaterner yaşlı taraçalar yer alır. Bu taraçalar, yamaç molozları ve alüvyon birikintilerinin Algin orojenik hareketleri sırasında yöredeki malzemenin yükselmesinden oluşmuştur. Çakıllı, kumlu ve gevşek çimentolu konglomeratik özelliktedirler. Taraçalar, yer yer akarsular tarafından keskin hatlarla yarılmışlardır. Şehrin içinden geçen ve bu taraçaları Kuzey-Güney istikâmetinde kesen Tabakhane Deresi şu anda yerleşim alanının altında kalan büyük bir birikinti konisi oluşturmuştur. Aydın ilinin büyük bir kısmı ovada kuruludur. Büyük Menderes Nehri'nin getirmiş olduğu malzeme, ovayı oluşturur. Doğu-Batı uzanımlı verimli toprakların önemli bir kısmı şu anda şehrin yerleşim alanı altında kalmıştır. Tiftizlikle korunması gereken 1. Sınıf tarım arazilerinin iskân sahası olarak kullanılması, tarımsal alanların aleyhine gelişen bir olumsuzluktur.

Taraçalardan ve alüvyon birikintilerinden daha yaşlı olan ve taraçalardan sonra daha kuzeyde bulunan Pliyosen yaşlı kayalar, gevşek yapıda ve konglomeratik özelliktedirler. Aşınması kolay olan bu formasyonlar çok dalgalı morfolojik görünüm verirler. Pliyo kuvaterner'de yer kabuğundaki dalgalanmalardan birçok tepelik oluşmuştur (500-600 m). Paleozoyik yaşta kayalar içinde kuvarsit şistler, mermerler dik yükselti verirler. Gnays ve şistli yapıda olan yerlerde ise daha yumuşak hatlı bir morfolojik yapı gözlenir.

FLORA VE FAUNA

Akdeniz bitki coğrafyasına giren Ege Bölgesinde ve Aydın ili bitki örtüsünde yaygın orman ağacı Kızılçam (*Pinus brutia*) ve Karaçam (*Pinus nigra*)'dır. Kızılçamlar, Aydın ve Menteşe Dağlarının güney yamaçlarında 800 m'ye kadar yükselirler. Bu dağların kuzey yamaçlarında Karaçam ve kestane (*Castanea sativa*) toplulukları bulunmaktadır. Fıstık Çamı (*Pinus pinea*) özellikle Koçarlı ilçesinde ve özel ağaçlandırma sahalarında bulunur. Aydın Dağlarında Gedik mevkiinde 400-1.000 m arasında kestane toplulukları bulunur. Bu ormanların içinde sarı çiçekli kızılçık (*Cornus mas*), Kırmızı meyvalı kızılçık (*Cornus sanguinea*), keçi söğüdü (*Salix caprea*), Aksöğüt (*Salix alba*), Meşe türleri (*Quercus frainetto*, *Q. cerris*, *Q. pubescens*, *Q. infectoria*) ile böğürtlen (*Rhus fruticosus*), Akçakesme (*Phlyrea latifolia*), Sandal (*Arbutus andrachne*) gibi maki türleri de bulunmaktadır. Ayrıca kestanelerin arasında Akçaağaç yapraklı üvez (*Sorbus torminalis*), fındık (*Corylus avellana*) ve ıhlamur (*Tilia argentea*) görülmektedir.

ORMANLAR

İl topraklarının yaklaşık % 36'sı (326.649 ha.) ormanlarla kaplı olmasına karşın, ormancılık faaliyetleri yeterince gelişmemiştir. Yaklaşık 154 köyü orman içi ve orman bitişliği olan Aydın ilinde ormancılık alanında faal nüfusun ancak % 2'lik bir bölümü ormancılık kesiminden yararlanmaktadır. Bununla beraber, Türkiye orman gelirinin yaklaşık %3,8'i Aydın'dan sağlanmaktadır. Yaklaşık 326.649 hektarlık bir alana yayılmış olan il ormanlarının % 47'si koru ve % 53'ü baltalık niteliğindedir. Koruluklar içinde yaklaşık % 32'si iyi koruluk, baltalıkların ise % 4'e yakın bir bölümü iyi baltalıktır.

ÇAYIR VE MERA

Aydın ilinde çayır ve mera alanı 24.705 ha olup ildeki toplam alan içindeki payı % 3'dür. Tarımsal faaliyetlerin bir diğer kolu olan hayvancılığın da gelişmiş olduğu ilimizde, bu oran çayır ve mera alanlarının yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ilimizde besi hayvancılığı daha yaygın olarak yapılmaktadır.

SULAK ALANLAR

İlimizde A sınıfı sulak alan olarak niteliğinde olan Büyük Menderes Deltası ve Bafa Gölü bulunmaktadır. Deltanın ortalama büyüklüğü 16.675 ha'dır. Bafa Gölü 12.281 ha alana sahiptir. Delta Milli Park olarak, Bafa gölü ise Tabiat Parkı olarak koruma altına alınmıştır.

Söke ilçesi Sarıkemer yakınlarında bulunan Azap Gölü doğal bir göl olup rakımı 6m ve 218 ha büyüklüğündedir. Göl'ün koruma statüsü bulunmamaktadır.

1.2 ULAŞIM

KARAYOLU

Aydın ili konumu nedeniyle ilk çağlardan beri önemli yolların geçtiği bir yöre olmuştur. Günümüzde de E-24 Aydın-Denizli ve Aydın-İzmir karayolu, yük ve yolcu trafiğinin yoğun olduğu yollardır. Yapımı tamamlanan Aydın-İzmir otoyolu, üçer şeritleri, viyadükleri ve 3000 metre uzunluğundaki tünelleri ile kara ulaşımında daha kısa, daha güvenli ve hızlı akısı sağlayacak, örnek bir bayındırlık hizmeti sunmaktadır. Otoyol, başta turizm ve ulaştırma olmak üzere, yöre ekonomisine her alanda büyük katkılar sağlamaktadır. Aydın ilinin en önemli turizm potansiyeline sahip olan Kuşadası ilçesini çevredeki il ve ilçelere bağlayan yapımı ve bakımı karayollarının sorumluluğuna giren üç anayol vardır. Bu yollar Kuşadası-Selçuk, Kuşadası-Söke, Kuşadası-Söke ayrımı-Davutlar yollarıdır.

DEMİRYOLU

Aydın ilini batı-doğu doğrultusunda kat eden demiryolu üzerinde Söke, Germencik, İncirliova, Aydın Merkez, Köşk, Sultanhisar, Nazilli, Kuyucak ve Buharkent ilçeleri bulunmaktadır. Aydın il hudutları dâhilinde toplam demiryolu uzunluğu Söke-Buharkent arası 134,6 km'dir. Bunun 169 adedi serbest hemzemin geçit, kalan 9 adedi bekçili/bariyerli hemzemin geçittir. İl dâhilinde sadece Kuyucak-Horsunlu istasyonları arasında 34.20 uzunluğunda bir adet tünel vardır. İzmir-Aydın-Denizli arasında tamamlanan hızlı tren projesi ile demiryolu işletmeciliği daha modern hale gelmiştir.

DENİZYOLU

Kuşadası Limanı'ndan denizyolu ulaşımı sağlanmaktadır. Güvercin ada mendireğinin yapılmasıyla korunaklı hale gelmiştir. Limanın rıhtım uzunluğu 971 metre, su derinliği ise 15 metredir. Limanın gemi kabul kapasitesi 6'dır. Kuşadası limanı Türkiye'de denizyolu ile en fazla giriş-çıkış yapılan limandır. Kuşadası ilçesinde ayrıca bir yat limanı mevcut olup, 630 adet yat kapasitesi ile yerli ve yabancı turistlere hizmet vermektedir. Diğer yat limanı ise 580 deniz, 600 kara kapasiteli olarak Didim ilçesinde bulunmaktadır ve 2009 yılında hizmete açılmıştır. Ege adalarında turistik ring yaparak Efes turu için günü birlik yabancı turist getiren yolcu gemileri, yatlar ve motorların yanı sıra, feribotlarla da Kuşadası-Sisam seferleri devamlı yapılmaktadır.

HAVAYOLU

Aydın İl Merkez Tepecik Beldesinde, daha önce Çıldır isimli, küçük çapta uçak, helikopter iniş ve kalkış işlemleri ile paraşüt eğitimlerinde kullanılan bir Havalimanı bulunmaktadır. Aydın - Çıldır (Stool tipi) Havaalanı 1990-1993 arasında tamamlanmıştır. Çıldır Havalimanı 2006 yılından itibaren, Askeri bir havalimanı olarak faaliyet göstermektedir. Havaalanı pistinin uzunluğu 1,435 metre olup, bu haliyle yalnızca pervane tipi uçakların iniş -kalkış yapabilmesine müsaittir. İzmir havalimanı 130 km. uzaklıktadır. İle gelen turistler İzmir Adnan Menderes Havaalanından ve küçük çaplı da olsa Selçuk (Stool tipi) Havaalanından yararlanmaktadırlar. Çıldır Havalimanının genel kullanıma açılması için ilimizde faaliyet gösteren tüm kurum /kuruluşlar tarafından lobicilik faaliyetleri yürütülmektedir.

1.3 TARİHÇE

Tüm Batı Anadolu'da olduğu gibi Aydın ve yakın çevresindeki yerleşme yapısında meydana gelen asıl değişimlerin başlangıcı, M.Ö. 1200 yıllarında Balkanlarda oluşan Kavimler göçüyle başlamıştır. Balkanlarda yaşayan Traklar, Boğazlar yoluyla ya da daha güneyde Ege Denizi'nden geçerek Batı Anadolu'ya ulaşmışlardır. Trak kabileleri göçebe olmalarına rağmen, Büyük Menderes Ovası'nın kenarlarına yerleşmeler kurarak göçebelikten vazgeçmiş ve buradaki tarıma uygun şartların da yardımıyla tarla kültürüne yönelmişlerdir. Aydın'ın temelini oluşturan Tralleis antik şehri de bu yerleşmelerden biri olmuştur. Aydın'ın yaklaşık 1,5 km. kuzeyinde Topyatağı denilen alanda kurulan ve bugüne ulaşan gymnasiumunun kemer kalıntıları nedeniyle halk arasında Üçgözler olarak da bilinen Antik kentin, nekropol alanının günümüzde Kemer, Girne ve Zafer mahallelerine kadar uzandığı ortaya çıkmıştır. Tralleis'in Trakya'dan göç eden bazı Tiral kabileleri tarafından kurulduğu ve ismini de bu kavimden aldığı başta Strabon olmak üzere bugüne kadar Trallies hakkında en geniş çalışmalardan birini yapan Rayet ve Thomas gibi birçok araştırmacı tarafından da belirtilmiştir.

M.Ö. 546 yılında Lidya Krallığı'na son veren Persler'in egemenliğine giren Trallies, M.Ö. 334 yılında Büyük İskender'in Anadolu'ya gelişiyle diğer birçok Anadolu şehri gibi gönüllü olarak Makedonyalıların egemenliğine girmiştir. Tralleis, M.Ö. 323 yılında İskender'in ölmesiyle onun komutanlarından biri olan Antigonos'un egemenliği altında kaldıktan sonra, M.Ö. 281 yılında Suriye Krallığı (Selevkoslar)'na bağlanmıştır. M.Ö. 190 yılına kadar bu krallığın yönetiminde olan şehir, bu tarihten sonra Büyük Menderes Nehri'nin kuzeyindeki tüm şehirler gibi Bergama Krallığı'nın yönetimine geçmiştir. Bergama Krallığı, Büyük Menderes Nehri'nin kuzeyindeki tüm bu şehirleri vergiden muaf tuttuğu gibi, gelişmeleri için de her konuda destek olarak daha iyimser bir yönetim uygulamıştır. Nitekim şehir bu dönemde Anadolu'nun en değerli heykeltıraşlık örneklerini verdiği gibi, halka açık ünlü bir tiyatro, gymnasium ve Bergama Krallığı için büyük saraylar yaptırması ve çok iyi nitelikli ve kıymetli sikkeleri basması ekonomilerinin de zirvede olduğuna işaret etmektedir.

M.Ö. 133 yılından itibaren Roma İmparatorluğu'nun egemenliğine giren şehir, büyük bir olasılıkla M.Ö. 26 yılında meydana gelen şiddetli bir depremle büyük zarar gördüyse de bu imparatorluk döneminde doğu-batı yönlü transit ticaretin daha da sistematik hale gelmesiyle hızla toparlanarak nüfusu artmış ve Orta Menderes Ovası'nın başlıca merkezi haline gelmiştir. Nitekim Tralleis'in I. yüzyılda tiyatrosunun seyirci kapasitesi ve diğer bir takım binalarının büyüklükleri dikkate alınarak o dönemde şehirdeki nüfusun 3.750 kişi olduğu tahmin edilmiştir.

Roma İmparatorluğu'nun 395 yılında ikiye ayrılmasıyla Tralleis, tüm Batı Anadolu şehirleri gibi eski önemini kaybetmiştir. Bizans'ın doğudaki komşusu olan Sasanilerle yüzyıllar süren savaşları her iki devleti zayıflatmış, bu durum ise daha güneyde İslâm dininin de etkisiyle önemli bir güç haline gelen Araplar için iyi bir fırsat yaratmıştır. Araplar, Anadolu içlerindeki hücumlarından sonra, Ege Denizi'nde de etkili olmaya başlamışlardı. Akınların giderek yoğunlaşması birçok Batı Anadolu şehri gibi Tralleis'in fizikî yapısında da değişiklik yapılmasına neden olmuştur. Roma zamanında tepelerin eteklerine doğru yayılmış olan Trallies, 685-695 yıllarında güvenlik nedeniyle tekrar tepedeki düzlüklere geri çekilmeye başlamış ve şehrin korunaksız olan kesimleri surlarla çevrilmiştir. Arapların giderek artan deniz akınlarıyla adalardaki ve Ege kıyılarındaki nüfus, daha güvenli olan iç bölgelerdeki yerleşme merkezlerine çekilmiştir. Güvenlik açısından oldukça korunaklı bir konuma sahip Tralleis de bu yerleşmelerden biri olup göçler nedeniyle nüfusun 950 yılında 36.000'e kadar yükseldiği kaydedilmiştir. Hem artan nüfusun etkisi hem de Arap saldırılarının giderek azalmasıyla şehir, tekrar tepelik alandan Büyük Menderes Nehri'ne doğru gelişmeye başladıysa da doğuda Moğol akınlarından kaçan çok sayıda Türk kabileleri Batı Anadolu'daki Bizans-Selçuklu sınırına yığılmalarıyla şehirde güvenlik sorunu tekrar ön plana çıkmıştır. Bu nedenle 1278 yılında Tralleis, İmparator Andronicus Palaeologus tarafından tekrar güvenli bölge olan tepelik alanda kurulmuş, ancak su kanallarının tam olarak inşa edilmemesi sonucu ortaya çıkan su sıkıntısı nedeniyle, bu tam olarak başarılamamıştır.

XIII. yüzyılın sonlarına doğru Anadolu Selçukluların merkezi idaresi, Moğol egemenliği altına girerek zayıflamasıyla Batı Anadolu'daki uç beyleri kendi başlarına hareket etmeye başlamış ve beyliklerini kurmuşlardı. Bu beyliklerden biri olan Menteşe Beyliği, doğudan gelen Türkmen

göçleriyle iyice güçlenerek 1261 yılında Karia sahillerine (bugünkü Muğla ili sahilleri) akınlar düzenlemeye başlayıp, 1278 yılında Tralleis'i kuşattı. Oldukça korunaklı olan Tralleis, uzun süre dayandıktan sonra susuzluk nedeniyle 1282 yılında Türklere teslim oldu. Şehrin Türkler tarafından zaptıyla zarar gören tepelik alandaki yerleşme, muhtemelen bu dönemde meydana gelen depremle de çok zarar görmüştü. Bu nedenle tepelik yerdeki eski yerleşme alanı Türkler tarafından iskân yeri olarak kullanılmamış, şehir bu alanın hemen güney eteğinde yer alan birikinti konisinin kök kısmına kurulmuştur. Eski yerleşme yerinin Türkler tarafından kullanılmamasında bu alandaki suyun yetersizliği de başlıca nedenlerden biri olmuştur.

Menteşe Beyliği'ne bağlı Aydın ve çevresi 1310 yılında Aydınogulları Beyliği'nin egemenliğine girmiştir. Tralleis, Mentеше Beyliği tarafından manzarasının güzelliği nedeniyle Güzelhisar olarak adlandırılırken, Aydınogulları eline geçtikten sonra Aydınoglu Mehmed Bey'in Güzelhisar'a babasının adını vermesiyle şehir bundan sonra Aydın Güzelhisarı olarak anılmaya başlanmıştır. Şehre Aydın isminin verilmesine rağmen, Aydınoglu Mehmed Bey'in beyliğin merkezini Birgi olarak seçmesi, Aydın Şehri'nin gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir.

Osmanlılar, Aydınogullarını 1426 yılında ele geçirdikten sonra bu bölgeye "Aydın Eli" veya "Liva-i Aydın" adını vererek bir sancak olarak yönetimlerine almışlardır. Sancağın merkezi Tire olurken, Aydın Güzelhisarı, Tire'ye bağlı bir kaza merkezi olmuştur. Bizans'tan sonra Osmanlı döneminde de İstanbul'un başlıca ticaret merkezi olması ve Anadolu'dan geçen kuzeybatı transit ticaret yolunun eski önemini korumasıyla Batı Anadolu bu yolun dışında kalmaya devam etmiş ve buradaki yerleşme merkezleri de giderek küçülmüşlerdir. Aydın Güzelhisarı Fatih dönemindeki 1451 yılına ait bir tahrir defterine göre; Mahalle-i Cami, Kilise Cami, Hacı İsa, Köprülü, Kadı, Hisaryakası ve Yenice olmak üzere yedi mahalle ve tamamı Müslümanlardan oluşan 970 kişi nüfusuyla küçük bir kasabaydı.

1529 yılında nüfusu daha da azalarak 500'e kadar inen merkezde; medrese, 7 mescit, cami, kervansaray, mumhane ve 4 zaviyesi bulunmaktaydı. Nüfus azalışına bağlı olarak mahalle sayısının 1530 yılında Mahalle-i Kilise Mescit, Hisaryakası, Cemal, Cami, Köprülü ve Sinli olmak üzere 6'ya düştüğü kaydedilmiştir.

1573 yılına geldiğinde ise Sinli dışında diğer mahallelerin varlıklarını devam ettirdikleri tespit edilmiştir. Araştırmalardan Sinli Mahallesi yerine Yenice Mahallesi'nin ortaya çıktığı ya da isim değiştirdiği anlaşılmaktadır.

Aydın Güzelhisarı, XVI. yüzyılın ikinci yarısına kadar küçük bir kasaba iken, bu yüzyılın sonları ile XVII. yüzyılın başlarında hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Öyle ki şehir 1573 yılında 6 mahalle ve 600'e yakın nüfusuyla küçük bir yerleşme merkezi durumundayken, XVII. yüzyılın ikinci yarısında mahalle sayısı 20'ye ulaşmıştır. Mahalle sayısının artması ise buranın nüfus ve buna bağlı olarak hızlı bir alansal gelişme gösterdiğine işaret etmektedir. Bu dönemde şehirdeki hızlı gelişmenin sadece Aydın ile sınırlı olmadığı, Anadolu genelindeki birçok şehirde meydana geldiği ortaya çıkmaktadır. Belirtilen gelişme şehirlerin kendi nüfus artışlarıyla değil, Celali isyanları nedeniyle köylerden gelen göçlerle olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren Osmanlı İmparatorluğu'nun ticareti dolayısıyla da ekonomisi kapütilyasyonların da etkisiyle sanayileşen Avrupa'nın etki alanı içine girmişti. Artan ticaretin batıyla ulaşım açısından en kısa ve kolay yolu olan İzmir ve Kuşadası limanlarından yapılmaya başlanması, Büyük Menderes Ovası'ndaki eski transit ticaret yollarının tekrar önem kazanmasını sağlamıştır. Belirtilen gelişme bu yol üzerindeki şehirlerin fiziki ve nüfus açısından gelişmesinde kendini göstermiştir.

Aydın Güzelhisarı XVII. yüzyılın ortalarında (muhtemelen 1653 yılında) merkezi Aydın olan bir depremle büyük zarar görmesine rağmen, hem göçlerle hem de transit ticaret yolu üzerinde yer almasından dolayı artmaya başlayan ticaretiyle gelişimini XVII. yüzyılın ikinci yarısından sonra da sürdürmüştür. Nitekim 1671 yılında şehre gelen Evliya Çelebi burada 6770 ev, 56 cami ve mescit, 200 tabakhane, 70 boyahane, 47 helva imalatçısı, 600 dükkân, 9 han, 40 kahvehanenin bulunduğunu ve mahalle sayısının da 26 olduğunu belirtmiştir. Ayrıca gezginin, şehrin uzunluğunun Tabakhane Deresi boyunca 1700 adım (yaklaşık 1500 m.), genişliğinin ise batıda Kemer Mahallesi ile doğuda Orta Mahallesi arasında 1000 adım (yaklaşık 900 m.) olarak yer aldığını belirtmesi, şehrin özellikle dere boyunca güneye doğru geliştiğini göstermiştir. 1683 yılında yapılan Süleyman Bey Camii dikkate alındığında, bu yüzyılın sonuna doğru şehrin güney sınırının bugünkü istasyon meydanına kadar uzandığı anlaşılmaktadır.

XVI. yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar çeşitli isyanlara sahne olan Aydın Güzelhisarı, sahip olduğu konumu nedeniyle gelişimini XVIII. yüzyıl boyunca da sürdürmüştür. XIX. yüzyıl başlarında ise (1811) Aydın sancak merkezinin Tire'den Aydın Güzelhisarı'na geçmesi ve ardından 1826 yılında eyalet merkezi olması, bu gelişmeyi kanıtlar niteliktedir. Bunu şehirde artan nüfus ve fizikî yapısından da anlamaktayız. Nitekim 1843 yılında Aydın'a gelen Texier de şehrin birbirine iki taş köprü ile bağlanmış Eudan (Tabakhane) Deresi'nin iki yamacı boyunca yoğun ticaretin yaşandığı ovaya doğru gelişen, bölgenin en önemli yerleşme merkezlerinden biri olduğunu belirtmiştir. Bundan bir yıl sonra yapılan temettü sayımında ise şehrin 17.745 nüfusu ve 21 Müslüman, 3 gayri müslim olmak üzere toplam 24 mahalleden meydana geldiği kaydedilmiştir. Bu mahallelerden Kemer, Köprülü, Ramazan Paşa, Hasan Efendi, Orta ve Cuma varlıklarını günümüze kadar devam ettirirken, geriye kalan mahalleler ise şehrin gelişimine bağlı olarak zamanla yapılan yeni bölümlenmeye göre yeni isimler alan mahallelerin içinde kalmıştır.

XVIII. yüzyıl sonuna kadar Aydın Güzelhisarı; bugünkü İzmir, Denizli, Manisa, Muğla ve Aydın'dan oluşan geniş bölgenin idarî merkezi iken, İzmir'in ulaşımında ve dolayısıyla ticaretle giderek daha da önem kazanmasına bağlı olarak XIX. yüzyıl ortalarından itibaren vilâyet merkezi özelliğini kaybetmiştir. Belirtilen gelişme Aydın'ı kısmen olumsuz etkilemişse de İzmir-Aydın demiryolunun inşası ve batının gelişen sanayisine bağlı olarak giderek artan transit ticaretin de etkisiyle şehir gelişimini sürdürmeye devam etmiştir. Nitekim V. Cuinet, 1890 yılına ilişkin olarak Aydın Güzelhisarı nüfusunun 36.250 olduğunu belirtmektedir ki buna göre şehrin nüfusunda yaklaşık 50 yıllık bir sürede %100'ü geçen bir artış olduğu anlaşılmaktadır.

Aydın Güzelhisarı; XIX. yüzyıl sonlarına doğru da gelişimini sürdürmüş ve mahalle sayısı 27'ye yükselmiştir. Ayrıca bu yüzyılın sonuna doğru şehrin sadece Aydın ismiyle anılmaya başlandığı, Güzelhisar isminin ise bir mahalle adı olarak kullanıldığı görülmektedir. Şehrin gelişimini XX. yüzyıl başlarında da devam ettirdiğini 1908 tarihli salnameden anlamaktayız. Buna göre şehirde 9621 hane, 1777 dükkan, 45 han, 8 hamam, 27 un değirmeni, 125 cami ve mescit, 105 dabakhane, 5 kiremithane, 7 fabrika, hükümet konağı, belediye, depo-yu hümayun, hapishane, 3 karakol, askerlik dairesi, redif deposu, telgrafhane, Duyun-i Umumiye İdaresi, Ziraat Bankası Şubesi, rejî idaresi, maarif idaresi, cebehane, 5 manastır, metropolithane, Ziraat Ticaret ve Sanayi Odası, 3 Gureba hastanesi, 2 havra, 4 kilise, idadi (lise), 4 erkek okulu, 2 kız okulu ve hapishane okulu bulunmaktaydı.

XX. yüzyılın ilk çeyreğinde sonu gelmez savaşlarla genelde bütün Osmanlı toprakları devamlı nüfus kaybetmiştir. Buna rağmen, Aydın nüfusunun artarak 40.000'e ulaşması ve şehrin gelişmesi yine bu savaşların etkilerinden kaynaklanmıştır. Nitekim Balkan Savaşı sonunda göçlerle gelen nüfusun 3000 kadarının şehre yerleştirilmesi sonucunda, 1913 yılında kurulan Meşrutiyet Mahallesi buna tipik bir örnek oluşturmaktadır.

I. Dünya Savaşı'ndan hemen sonra Aydın ve yakın çevresinin büyük kısmının Yunanlılar tarafından işgal edilmesiyle birkaç gün içinde şehir yakılıp yıkılmıştır. Öyle ki XX. yüzyıl başlarında 40.000 olan şehir nüfusu, bu işgal sonucu çevre yerleşmelere göçler nedeniyle 1000 kişinin altına kadar düşmüştür.

Aydın'da 1895 yılında meydana gelen depremden sonra genelde ahşap binalar inşa edilmesiyle şehrin o dönemde dar, dolambaçlı ve çıkmaz sokakları içeren Türk- İslâm dokusuna sahip olması bu işgal sırasındaki yangının şehre çok büyük zarar vermesinde etkili olmuştur. Böylece şehirde Aydinoğulları ve Osmanlılara ait birçok tarihî eser ve sahip olunan Türk-İslâm dokusu tamamen yitirilmiştir. Öyle ki Aydın daha 1895 yılındaki depremin etkisini atlattıktan sonra 3 yıldan fazla süre işgal sonunda başta şehrin fizikî, sosyo-ekonomik yapısı olmak üzere, birçok alanda büyük bir yıkıma uğramıştır. Cumhuriyet döneminin ilk genel nüfus sayımı olan 1927 yılına göre Aydın Şehri nüfusunun 11.978 olduğu tespit edilmiştir ki şehrin 1900'lerin başında nüfusunun 40.000 kadar olduğu düşünüldüğünde, 30 yıla yakın bir süre içinde nüfusunun $\frac{3}{4}$ 'nü kaybettiği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle Aydın, Cumhuriyet yönetimine, nüfusunun büyük bir çoğunluğunu yitirmiş, sosyo-ekonomik yapısı bozulmuş ve fiziksel bakımdan da tam bir harabe olarak girmiştir.

Cumhuriyet rejiminin devraldığı Aydın'ın, Yunan işgali nedeniyle Güzelhisar, Kurtuluş ve Köprülü mahallelerinin çok az bir kısmı dışında hemen hemen tamamı yanmıştı. Yanmış şehri yeniden kurmak için ilk olarak 1923 ve ardından 1926 yılında planlı bir şekilde imar etmek amacıyla o dönemin belediye başkanı Fuat Şahin Erçalın tarafından şehrin imar planı hazırlatılarak imar

faaliyetine başlanmıştır. İlk imar haritalarından sonra yanmış ve çoğu enkaz halinde bulunan dolambaçlı ve çıkmaz sokaklı Türk-İslâm yapısına sahip şehir dokusunda, yeni yollar açılarak yangın yerleri temizlenmiş ve şehir ızgara planlı olarak yeniden düzenlenmiştir. "Yangın Yeri Planları" olarak adlandırılan bu planlara göre birbirini dik kesen cadde ve sokaklar ile geometrik biçimli düzgün yapı adaları ızgara planı olarak düzenlenmiştir. Yangın yeri planlarının uygulanmasına 1925 yılında birbirini dik kesen Gazi ve Hürriyet caddelerinin açılmasıyla başlamıştır. Bu dönemde şehir, iki bulvarın çevresinde 400-500 metrelik yarıçaplı bir daire içerisinde yer almaktaydı. Bunu 1930'lara kadar açılan yeni cadde ve sokaklar takip etmiş böylece şehir, çevresine doğru ızgara planlı olarak giderek yayılmaya başlamıştır.

Şehirdeki gelişmeye bağlı olarak 1923 yılında hazırlanan imar planının yetersiz kalmasıyla 1939 yılında yeni bir imar planı hazırlanması gereği ortaya çıkmıştır. 1940'lı yıllara gelindiğinde şehirde en önemli imar faaliyetinin başında bu dönemde kurulan yapı kooperatifi gelmektedir. Bu yapı kooperatifi, 1922 yılından 1940 yılına kadar Yunan harabelerinin örneği olarak kalan ve batısında Tabakhane Deresi güneyinde ise Gazi Bulvarı'nın yer aldığı alanda faaliyete başlamıştır. II. Dünya Savaşı'nın olumsuzluklarına rağmen inşaat çalışmaları büyük gayretlerle hiç kesintiye uğramadan devam etmiştir. Her yönüyle yeniden imar edilen bu alanda, yeni bir mahallenin oluşturulmasına karar verilmiştir. Ovaya hakim konumundan dolayı Aytepe semti olarak da anılan şehrin bu kesimi, Zafer Mahallesi olarak adlandırılmıştır. Böylece bu yapı kooperatifi sayesinde bir yandan şehir planlı bir şekilde doğu ve kuzeye doğru gelişmiş, diğer yandan nüfus artışına bağlı olarak giderek artan konut açığı kapatılmıştır.

Bu dönemde şehrin yatay fizikî gelişimi yine kuzeydoğusunda yer alan Pınarbaşı mevkiinin düzenlenmesiyle devam etmiştir. Aydın halkının mesire yeri olan bu alanda bir kültür parkının inşasına başlanmıştır. Sonuçta 1923 yılından 1950 yılına kadar yoğun imar faaliyetine rağmen, 175 hektarlık alanıyla şehir ancak Cumhuriyet dönemi öncesi durumuna kavuşabilmiştir.

1950 ve takip eden dönemde tarımda makineleşme, karayollarındaki gelişmeler ve şehirlerdeki çekiciliğin de etkisiyle kırsal kesimden artan göçlerle giderek hız kazanan şehirleşme olgusu, tüm Türkiye genelinde olduğu gibi Aydın'da da etkisini göstermiştir.

Şehir nüfusunun artışında iç göçlerle beraber dış göçler de etkili olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında nüfus mübadelesiyle daha sonraki yıllarda ise gerek kendi istekleriyle gerekse buldukları ülkelerden soydaşlarımızın zorunlu göçe tabii tutulmaları nedeniyle 1911 yılından başlayarak farklı yıllarda ve miktarlarda 1994 yılına kadar şehre toplam 6820 göçmen gelmiştir. Aydın'a sürekli gelen göçmenlere sadece 1953 yılında 500 adet göçmen evinin yapılması, yurtdışından gelen göç miktarının şehrin fiziksel şekillenmesinde önemli bir etki yaptığını göstermektedir. Aslında şehrin bu dönemde alansal olarak büyümesinin başlangıcını göçmenler için yapılan konutlar oluşturmuştur. Nitekim İmar ve İskân Bakanlığı ve belediyenin katkılarıyla başta Kemer ve Mesudiye mahalleleri olmak üzere, Orta Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Ilıcabaşı semti ile o döneme kadar yerleşmeye açılmayan Denizli-İzmir devlet kara yolunun güney kısmındaki Telledede semtinde göçmen konutları yaptırılmıştır.

1950'lerden sonra şehirde gerçekleşen nüfus artışı daha yeni toparlanmaya başlamış olan Aydın'ı hazırlıksız yakalamış ve şehir ilk kez gecekondu olgusuyla tanışmıştır. 1950'lere kadar güneydeki tarımsal alanlar dikkate alınarak oluşturulan yapılaşma, bu dönemdeki hızlı göç karşısında tarımsal alanların iskâna açılmasına neden olmuştur. Şehrin güneyindeki büyüme 1953 yılında bir çevre yolu niteliğindeki Denizli-İzmir devlet kara yoluna doğru hızlanmış ve ardından güneyde oluşan yerleşme noktalarına sıçramıştır. Aydın'daki bu hızlı ve kontrolsüz gelişme, 1951 yılında A. Kömürcü tarafından hazırlanmış olan yürürlükteki imar planının 1959 yılında yeniden gözden geçirilmesine neden olmuştur.

Bundan sonraki dönemde de iç göçlerle şehirde yapılaşma devam etmiştir. Orta Mahallesi sınırları içerisinde şehrin en büyük sanayi tesisi olan Aydın Tekstil Fabrikası'nın ve hemen batısında birinci sanayi sitesinin bu dönemde devreye girmesi özellikle iç göçlerle gelen nüfusun bu iş yerleri çevresinde ve şehrin güneybatı kesimlerinde yoğunlaşmasında etkili olmuştur. Belirtilen alanlarda göçle gelen nüfusun yoğunlaşmasında buradaki arazi fiyatlarının daha düşük olmasının yanında, önceden göç eden nüfusun da bu alanlara yerleşmeleri nedeniyle akrabalık ilişkileri önemli rol oynamıştır. Böylece şehrin güneyinde başta Telledede çevresi olmak üzere hem nüfus açısından hem de alan açısından büyümesi giderek muhtarlık hizmetlerini

güçleştirmiştir. Bu nedenle Denizli-İzmir devlet kara yolunun güneybatısında 1967 yılında Osman Yozgatlı adında yeni bir mahalle kurulmuştur.

Bu dönem içerisinde şehrin güneyindeki gelişmeler, genelde düşük kalitede ve kaçak yapılaşma şeklinde kendini gösterirken, kuzeyindeki gelişmeler yapı kooperatiflerinin etkisiyle planlı olarak gerçekleşmiştir. Hemen hemen her yönden büyüyen şehrin dönem sonunda 387 hektara ulaşmasıyla 20 yıllık sürede yaklaşık 2,5 katı artışı tespit edilmiştir. Büyümenin yürürlükteki imar planını aşması ve başta güneyde olmak üzere, kuzey ve kuzeydoğu mahallelerinin dış kısımlarında kaçak yapılaşma şeklinde kendini göstermesi, 1968 yılında yeni bir imar planının hazırlanmasını gerektirmiştir.

Türkiye genelinde olduğu gibi Aydın'da da 1965 yılında yurtdışına başlayan göçler, 1970 yılı başında şehirde en üst seviyeye çıkmıştır. Öyle ki bu dönemde yayınlanan yerel gazetelerde yurtdışına göçlerin artmasıyla şehirde işçi sıkıntısının çekildiği ve bu nedenle Aydın linyit ocaklarının bile işletilemez duruma geldiğinin belirtilmesi, şehirden dışarıya olan bu göçün etkinliği hakkında dolaylı da olsa bize bilgi verebilmektedir. Yurtdışı göçleri, şehirde 1955 yılından itibaren oldukça yüksek olan nüfus artışını ilk kez 1970'lerin başında % 3'lere kadar gerilemesinde etkili olmuştur. Nüfus artışıdaki azalma, Aydın'a bu döneme kadar kaçak yapılaşma alanlarının ıslah edilerek yeni imar planına göre düzenlenmesi ve gecekondulaşmayı önlemek için konut alanlarının oluşturulması fırsatını vermiştir. Ancak, 1971 yılında Aydın-İzmir devlet kara yolu üzerinde kurulmaya başlanan ikinci sanayi sitesi ile ardından 1978 yılında kurulan üçüncü sanayi sitesinin ve yörede gittikçe artan tarımsal faaliyetlerin şehre tekrar iç göçü hızlandırdığı söylenebilir. İç göçlerle beraber giderek artan nüfus, kendisini yapılaşma üzerinde de göstermiştir. Söz konusu yapılaşma 1950-1970 döneminin aksine genellikle kooperatifler aracılığıyla olduğundan daha sağlıklı ve imar planı doğrultusunda gerçekleşmiştir.

1970-1990 döneminde gecekondu ıslah bölgelerinin oluşturulması ve yapılaşmanın kooperatifleşme yoluyla yapılması, mevcut imar planının genelde başarıyla uygulanmasına yardımcı olmuştur. Ancak hızlı artan nüfus karşısında şehrin kuzey kısmının dağlık ve sit alanı olması, güney kısmının zengin tarımsal topraklar içermesi, yapılaşmayı dikey yönde de arttırmıştır. Dikey yönde yapılaşma ve yoğunlaşma daha çok şehrin ana caddeleri ve çevresinde kendini göstermiştir. Bu döneme genel olarak bakıldığında şehrin batı ve kuzeye doğru geliştiği ama asıl büyük gelişmenin güneye ve doğuya doğru gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca büyümenin sadece yatay olarak değil, eski mahallelerde giderek artan yoğunlaşma nedeniyle dikey olarak da gelişmesi, bu mahalleler içinde de yeni mahallelerin kurulmasıyla sonuçlanmıştır.

Aydın 1990'da 100 bini geçen nüfusuyla bugüne kadarki en büyük gelişmeyi bu dönemde yaşamıştır. Gelişme şehrin bütün yönlerde olmasına rağmen, özellikle kuzey ve batı kesimlerde daha geniş ölçekte meydana gelmiştir. Dönem başında şehir ilk olarak kuzey kesimde gelişme kaydetmiştir. Zafer Mahallesi'nin kuzeyinde Kepez semti olarak da bilinen kesimde 1991 yılında 2000 dönümlük bir alan, Adnan Menderes Üniversitesi'nin merkez kampüsü için imara açılmıştır. Bu dönemde şehirdeki en büyük gelişme, belediyenin de etkisiyle batı ve kuzeybatı kısımda yaşanmıştır. Belediye daha önceki dönemlerde yaşamış olduğu kaçak yapılaşmayı bir daha yaşamamak için bir yandan alt yapısını hazırlayarak ucuz arsa üretmiş, diğer taraftan üst yapılaşmanın da sağlıklı olması için kooperatifleşmeye destek vermiştir. Böylece şehir bir yandan uygulanmak istenen imar planı doğrultusunda şekillendirilirken, diğer taraftan gecekondulaşma önlenerek farklı ekonomik seviyelerdeki halkın konut ihtiyacı karşılanmış ve sağlıklı bir yapılaşma meydana getirilmiştir. Benzer uygulama aynı oranda olmasa da İzmir-Denizli devlet kara yolunun güneyinde de yapılmıştır.

Şehirde kurulan üniversite ve gelişmeye başlayan sanayi ile artan ticari faaliyetler sonucunda yatay büyümenin yanında dikey büyümenin de giderek artması, planlamada yeni sorunları beraberinde getirmiştir. Yürürlükte bulunan 1983 yılındaki imar planı yaklaşık 1500 hektarlık alana, planlama kararları getirmesine rağmen, özellikle şehrin giderek gelişen güney kesimindeki taşmalar karşısında yetersiz kalmıştır. Şehrin güneybatısındaki Zeybek Mahallesi gibi güneydoğu kısmı da sanayiye bağlı olarak büyümüştür. 100 hektarlık alan içerisinde planlanan ASTİM'in organize sanayi bölgesi yatırım programına alınmasıyla 650 hektarlık ikinci bir kısım

eklenmiştir. Gittikçe artmaya başlayan sanayi ve ticari faaliyetleriyle şehirde üniversitenin kurulup gelişmesi, Aydın'a bugüne kadarki en büyük alansal gelişimi sağlamıştır.

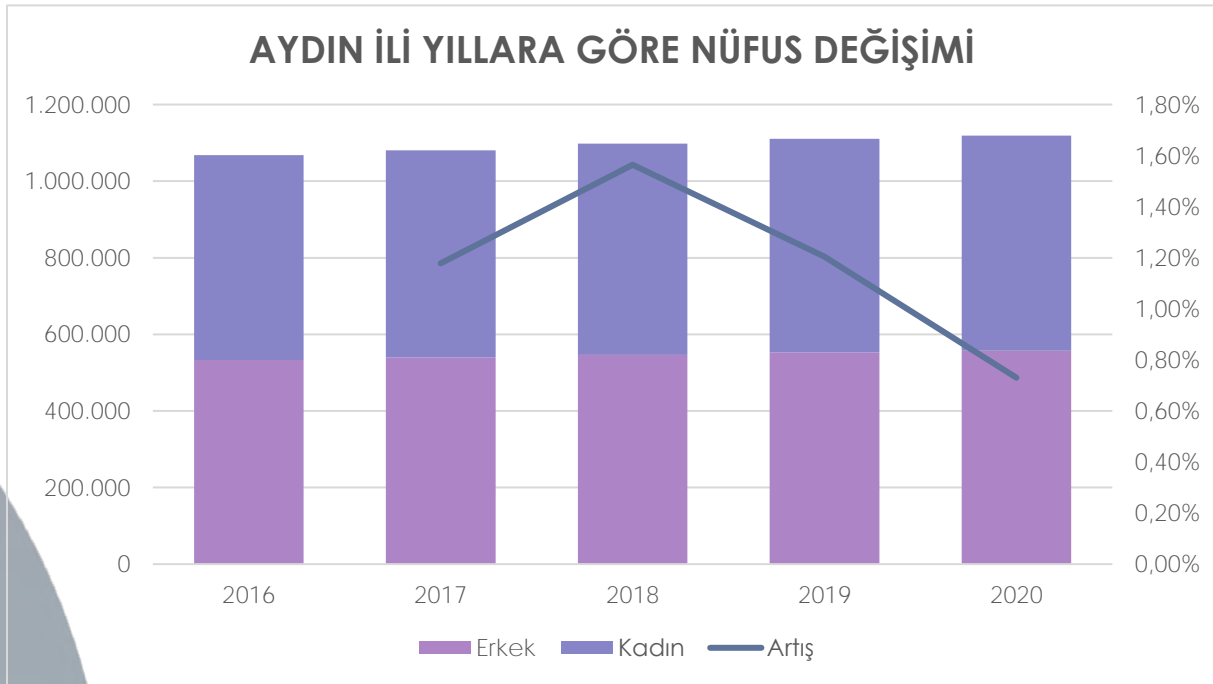
Aydın Şehri'nin, etki alanında güçlü bir tarımsal potansiyel ve yoğun bir kırsal nüfusu barındırması, buna bağlı olarak artan ticari ve sanayi faaliyetleri ve üniversitesiyle beraber gelişimi giderek artmaktadır.

1.4 DEMOGRAFİK YAPI

Son 10 yıllık dönem incelendiğinde, 2011 yılında 999.193 kişi olan il nüfusu, 2020 yılında 2011 yılına göre % 12'lik artış ile 1.119.084 kişiye yükselmiştir. 2020 yılında nüfusun %49,78'ini erkekler oluştururken, %50,22'sini kadın nüfus oluşturmaktadır.

Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam	Artış
2016	533.004	535.256	1.068.260	-
2017	539.726	541.113	1.080.839	1,18%
2018	546.092	551.654	1.097.746	1,56%
2019	552.626	558.346	1.110.972	1,20%
2020	557.066	562.018	1.119.084	0,73%

Tablo 1 Aydın İli Yıllara Göre Nüfus, TÜİK

Aydın ilçeleri nüfusu incelendiğinde, nüfusun %26'sının Efeler ilçesinde bulunduğu görülmektedir. Bunu 160.877 kişi (%14,4) ile Nazilli ilçesi, 121.940 kişi (%10,9) ile Söke ilçesi takip etmektedir.

İlçeler	Erkek	Kadın	Toplam	%
Efeler	145.628	147.088	292.716	26,16%
Nazilli	78.818	82.059	160.877	14,38%
Söke	61.093	60.847	121.940	10,90%
Kuşadası	60.526	60.967	121.493	10,86%
Didim	45.972	44.455	90.427	8,08%
İncirliova	26.862	27.137	53.999	4,83%
Çine	24.416	24.712	49.128	4,39%
Germencik	21.961	22.294	44.255	3,95%
Bozdoğan	16.612	16.444	33.056	2,95%
Köşk	14.111	13.717	27.828	2,49%
Kuyucak	13.194	13.430	26.624	2,38%
Koçarlı	11.335	11.284	22.619	2,02%
Sultanhisar	9.822	10.208	20.030	1,79%
Karacasu	8.960	9.169	18.129	1,62%
Buharkent	6.376	6.420	12.796	1,14%
Yenipazar	5.956	6.283	12.239	1,09%
Karpuzlu	5.424	5.504	10.928	0,98%

İlçeler	Erkek	Kadın	Toplam	%
Toplam	557.066	562.018	1.119.084	

Tablo 2 Aydın İli İlçe Nüfusları, TÜİK

Aydın İli nüfusuna kayıtlı olup Aydın dışında ikamet edenlerin toplam sayısı 243.423 kişidir. Aydın İli nüfusuna kayıtlı olanların ikamet ettiği illerin başında İzmir gelmektedir. İzmir'i İstanbul, Muğla ve Denizli izlemektedir.

	İkamet Edilen İl	Aydın İli Nüfusuna Kayıtlı Kişi Sayısı	%		İkamet Edilen İl	Aydın İli Nüfusuna Kayıtlı Kişi Sayısı	%
1	Aydın	700.456	74,21%	11	Kocaeli	3.018	0,32%
2	İzmir	93.441	9,90%	12	Eskişehir	2.105	0,22%
3	İstanbul	30.427	3,22%	13	Konya	1.912	0,20%
4	Muğla	29.466	3,12%	14	Tekirdağ	1.748	0,19%
5	Denizli	19.547	2,07%	15	Isparta	1.711	0,18%
6	Ankara	12.020	1,27%	16	Afyonkarahisar	1.583	0,17%
7	Antalya	8.783	0,93%	17	Çanakkale	1.445	0,15%
8	Manisa	5.959	0,63%	18	Kütahya	1.018	0,11%
9	Bursa	4.825	0,51%	19	Diğer	21.105	2,24%
10	Balıkesir	3.310	0,35%				
	Toplam						943.879

Tablo 3 Aydın İli Nüfusuna Kayıtlı Kişilerin İkamet Ettiği İller, TÜİK

Ege Bölgesi yoğun göç alan bölgelerden biridir. Aydın İli de göç alan kentlerdendir. 2020 yılı verilerine göre diğer illerin nüfusuna kayıtlı olup ilimizde yaşayan nüfus 408.298'dir. Aydın İlinde ikamet edenlerin %2,26'sı İzmir, %2,17'si Ağrı, %2,08'i ise Denizli nüfusuna kayıtlıdır.

	Nüfusa Kayıtlı Olunan İl	Aydın'da İkamet Eden Kişi Sayısı	%		Nüfusa Kayıtlı Olunan İl	Aydın'da İkamet Eden Kişi Sayısı	%
1	Aydın	700.456	63,18%	15	Sivas	8.671	0,78%
2	İzmir	25.040	2,26%	16	Ankara	8.581	0,77%
3	Ağrı	24.010	2,17%	17	İstanbul	8.451	0,76%
4	Denizli	23.096	2,08%	18	Şanlıurfa	7.301	0,66%
5	Bitlis	19.355	1,75%	19	Çorum	6.479	0,58%
6	Muş	18.733	1,69%	20	Batman	6.182	0,56%
7	Konya	16.300	1,47%	21	Malatya	5.980	0,54%
8	Afyonkarahisar	13.978	1,26%	22	Mardin	5.749	0,52%
9	Erzurum	13.847	1,25%	23	Erzincan	5.631	0,51%
10	Muğla	11.774	1,06%	24	Kayseri	5.174	0,47%
11	Siirt	11.174	1,01%	25	Samsun	5.152	0,46%
12	Manisa	10.199	0,92%	26	Yozgat	5.104	0,46%
13	Van	9.615	0,87%	27	Diğer	123.139	11,11%
14	Diyarbakır	9.583	0,86%				
	Toplam						1.108.754

Tablo 4 Aydın İlinde İkamet Eden Kişilerin Nüfusa Kayıtlı Olduğu İller, TÜİK

YAŞ GRUPLARI VE CİNSİYETE GÖRE NÜFUS

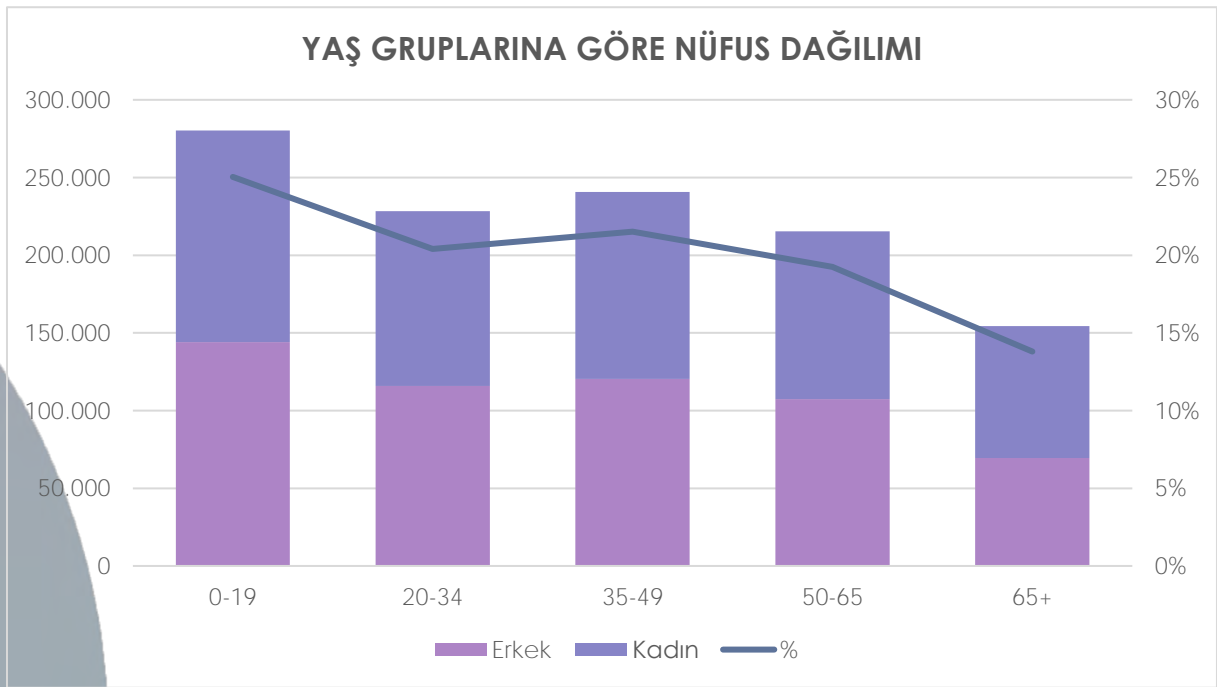
Yaş gruplarına göre nüfus dağılımı incelendiğinde %25,04'lük kısmın 19 yaş ve altında olduğu görülmektedir. 20-50 yaş aralığındaki nüfus toplam nüfusun %41,91'lik kısmını oluşturmaktadır.

0-19 yaş grubunun %48,59'u kadın, %51,41'i ise erkek nüfustan oluşmaktadır. 20-50 yaş aralığında ise bu oran kadınlarda %49,62, erkeklerde %50,38'dir. 55 yaşa kadar erkek nüfus kadın nüfustan %2,92 daha yüksekken 55 yaş ve sonrası kadın nüfus erkek nüfustan %10,66 oranında daha yüksektir.

Yaş Aralığı	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
0-4	34.307	6,16%	32.373	5,76%	66.680	5,96%
5-9	36.915	6,63%	34.936	6,22%	71.851	6,42%
10-14	36.977	6,64%	35.103	6,25%	72.080	6,44%
15-19	35.841	6,43%	33.739	6,00%	69.580	6,22%
20-24	39.141	7,03%	38.542	6,86%	77.683	6,94%

Yaş Aralığı	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
25-29	38.434	6,90%	36.441	6,48%	74.875	6,69%
30-34	38.326	6,88%	37.370	6,65%	75.696	6,76%
35-39	41.034	7,37%	40.219	7,16%	81.253	7,26%
40-44	41.005	7,36%	41.427	7,37%	82.432	7,37%
45-49	38.341	6,88%	38.753	6,90%	77.094	6,89%
50-54	36.320	6,52%	35.932	6,39%	72.252	6,46%
55-59	37.308	6,70%	37.948	6,75%	75.256	6,72%
60-64	33.672	6,04%	34.269	6,10%	67.941	6,07%
65-69	27.161	4,88%	29.111	5,18%	56.272	5,03%
70-74	18.854	3,38%	21.507	3,83%	40.361	3,61%
75-79	11.486	2,06%	14.723	2,62%	26.209	2,34%
80-84	7.201	1,29%	10.610	1,89%	17.811	1,59%
85-89	3.679	0,66%	6.261	1,11%	9.940	0,89%
90+	1.064	0,19%	2.754	0,49%	3.818	0,34%
Toplam	557.066		562.018		1.119.084	

Tablo 5 Aydın İli Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, TÜİK

YAŞ GRUPLARI VE CİNSİYETE GÖRE MEDENİ DURUM

2020 yılı verilerine göre 15 yaş üstü nüfusun %63,53'lük kısmı evlidir. Boşanma oranı % 5,76'dır. Eşini kaybeden kadınların sayısı erkeklerin 6,3 katıdır.

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Hiç Evlenmedi	124.834	28,07%	85.009	18,73%	209.843	23,35%
Evli	286.994	64,52%	283.891	62,55%	570.885	63,53%
Boşandı	23.960	5,39%	27.840	6,13%	51.800	5,76%
Eşi Öldü	9.007	2,02%	57.096	12,58%	66.103	7,36%
Toplam	444.795		453.836		898.631	

Tablo 6 Aydın İli Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Medeni Durum, TÜİK

Evli nüfus incelendiğinde %11,74 oranıyla 40-44 yaş aralığının en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. 15-19 yaş aralığı evliliklerde kadınların evlilik oranı erkeklerin 15 katı kadardır. 45-49 yaş aralığına kadar kadın nüfusun evlilik oranı daha yüksekken bu yaş aralığından sonraki yaş gruplarında erkeklerin evlilik oranı daha yüksek seyretmektedir.

Yaş Grubu	Evli Erkek	%	Evli Kadın	%	Toplam	%
15-19	86	0,03%	1.272	0,45%	1.358	0,24%

Yaş Grubu	Evli Erkek	%	Evli Kadın	%	Toplam	%
20-24	3.070	1,07%	10.568	3,72%	13.638	2,39%
25-29	14.477	5,04%	23.461	8,26%	37.938	6,65%
30-34	25.041	8,73%	30.450	10,73%	55.491	9,72%
35-39	31.344	10,92%	33.578	11,83%	64.922	11,37%
40-44	32.771	11,42%	34.255	12,07%	67.026	11,74%
45-49	31.605	11,01%	31.291	11,02%	62.896	11,02%
50-54	30.424	10,60%	28.285	9,96%	58.709	10,28%
55-59	31.906	11,12%	28.942	10,19%	60.848	10,66%
60-64	29.135	10,15%	24.332	8,57%	53.467	9,37%
65-69	23.632	8,23%	18.243	6,43%	41.875	7,34%
70-74	16.058	5,60%	10.860	3,83%	26.918	4,72%
75-79	9.384	3,27%	5.220	1,84%	14.604	2,56%
80-84	5.401	1,88%	2.286	0,81%	7.687	1,35%
85-89	2.224	0,77%	709	0,25%	2.933	0,51%
90+	436	0,15%	139	0,05%	575	0,10%
Toplam	286.994		283.891		570.885	

Tablo 7 Aydın İli Yaş Grubuna Göre Evli Nüfus Dağılımı, TÜİK

İlimizde evlilik yaşı ortalaması 2020 yılı verilerine göre kadınlarda 28,6 erkeklerde ise 32,1'dir. 2016 yılından bugüne evlenme yaşı yükseliş göstermektedir. Aynı yükseliş Türkiye genelinde de görülmektedir. Türkiye genelinde ortalama evlenme yaşı kadınlarda 27,1 erkeklerde ise 30,4'dür.

	Aydın		Türkiye	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2016	31,1	27,1	29,8	26,1
2017	31,2	27,3	29,9	26,2
2018	31,5	27,7	30,2	26,5
2019	31,7	28,2	30,3	26,9
2020	32,1	28,6	30,4	27,1

Tablo 8 Aydın-Türkiye Yıllara Göre Evlenme Yaşı Ortalamaları, TÜİK

YAŞ GRUPLARI VE CİNSİYETE GÖRE OKUR-YAZARLIK

İlin okur-yazarlık oranları değerlendirildiğinde ülke geneline göre okur-yazar oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. 2020 verilerine göre Aydın ilinde erkeklerde okuma yazma bilenlerin toplam nüfusa oranı %44,99, kadınlarda ise %44,44'dür. Ülke genelinde ise bu oran erkeklerde %44,12, kadınlarda %42,37'dir.

OKUR-YAZARLIK

		Aydın			Türkiye		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Erkek	Bilinmeyen	4.443	4.527	5.152	287.824	297.224	322.121
	Okuma Yazma Bilen	492.120	498.473	503.469	35.980.037	36.464.762	36.888.098
	Okuma Yazma Bilmeyen	3.002	2.648	2.427	325.551	286.590	262.501
Kadın	Bilinmeyen	4.383	4.471	5.170	302.596	323.636	357.601
	Okuma Yazma Bilen	485.594	492.579	497.361	34.336.648	34.920.568	35.427.971
	Okuma Yazma Bilmeyen	16.068	14.942	14.005	1.872.537	1.738.389	1.652.282
Toplam	Bilinmeyen	8.826	8.998	10.322	590.420	620.860	679.722
	Okuma Yazma Bilen	977.714	991.052	1.000.830	70.316.685	71.385.330	72.316.069

		Aydın			Türkiye		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
	Okuma Yazma Bilmeyen	19.070	17.590	16.432	2.198.088	2.024.979	1.914.783
Nüfus	Erkek	546.092	552.626	557.066	41.139.980	41.721.136	41.915.985
	Kadın	551.654	558.346	562.018	40.863.902	41.433.861	41.698.377
	Toplam	1.097.746	1.110.972	1.119.084	82.003.882	83.154.997	83.614.362

Tablo 9 Aydın-Türkiye Okur-Yazarlık Dağılımı, TÜİK

OKUR-YAZARLIK ORANLARI

		Aydın			Türkiye		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Erkek	Bilinmeyen	0,40%	0,41%	0,46%	0,35%	0,36%	0,39%
	Okuma Yazma Bilen	44,83%	44,87%	44,99%	43,88%	43,85%	44,12%
	Okuma Yazma Bilmeyen	0,27%	0,24%	0,22%	0,40%	0,34%	0,31%
Kadın	Bilinmeyen	0,40%	0,40%	0,46%	0,37%	0,39%	0,43%
	Okuma Yazma Bilen	44,24%	44,34%	44,44%	41,87%	41,99%	42,37%
	Okuma Yazma Bilmeyen	1,46%	1,34%	1,25%	2,28%	2,09%	1,98%
Toplam	Bilinmeyen	0,80%	0,81%	0,92%	0,72%	0,75%	0,81%
	Okuma Yazma Bilen	89,07%	89,21%	89,43%	85,75%	85,85%	86,49%
	Okuma Yazma Bilmeyen	1,74%	1,58%	1,47%	2,68%	2,44%	2,29%

Tablo 10 Aydın-Türkiye Okur-Yazarlık Oranları, TÜİK

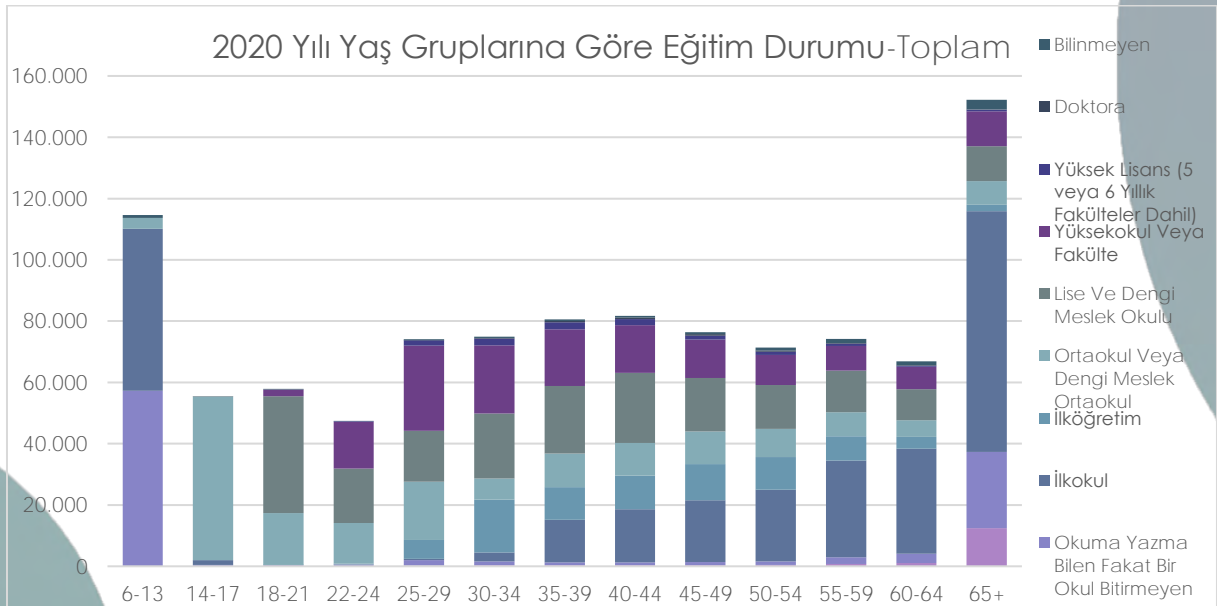
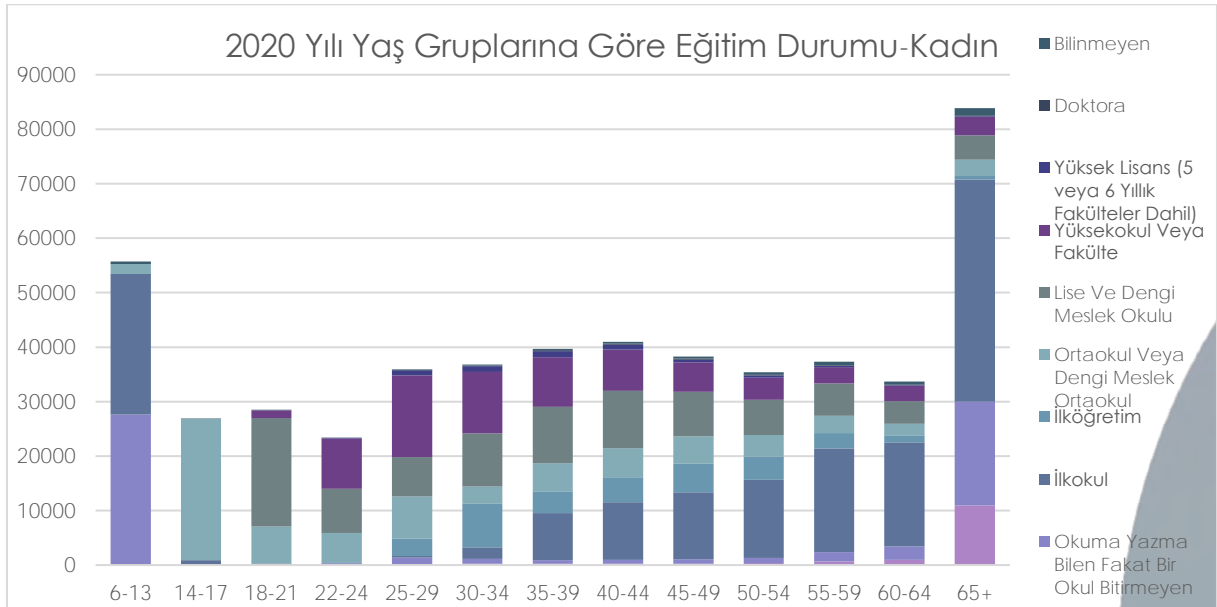
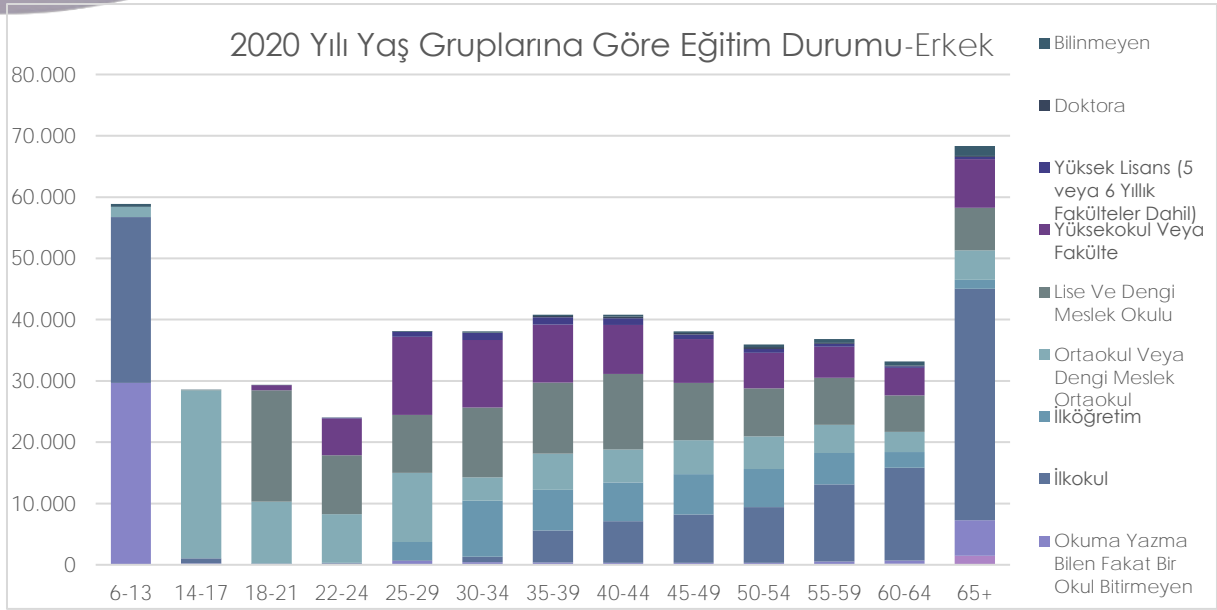
MEZUNİYET DURUMLARI

2020 yılı verilerine göre Aydın ilinde 6 yaş üstü nüfusun %26,99'u ilkököl, %19,99'luk kısmı ise lise ve dengi meslek okulu mezunudur. Yükseköğül veya fakülte mezunlarının oranı %14,66 ile 3. sırada yer almaktadır. Ülke geneline bakıldığında %22,70'lik oran ile ilkököl mezunlarının yine ilk sırayı aldığı, %21,06 lise ve dengi meslek okulu mezunlarının ikinci, %18,79 ile ortaokul ve dengi meslek ortaokul mezunlarının 3. Sırada yer aldığı görülmektedir. Ülke genelinde yükseköğül veya fakülte mezunları oranı %14,69'dur. Bu oran Aydın ilinde %14,66'dır. Yüksek lisans mezunlarının %1,20'lik değeriyle ülke genelindeki %1,50'lik oranın, doktora mezunlarının %0,24 ile ülke genelindeki %0,30'luk oranın altında kaldığı gözlenmektedir.

Yaş Grubu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6-13	2	57.293	52.876	0	3.476	0	0	0	0	938
14-17	0	416	1.547	0	53.332	66	0	0	0	85
18-21	1	366	100	25	16.844	38.126	2.253	0	0	149
22-24	8	512	181	165	13.302	17.709	15.230	238	0	114
25-29	187	1.801	466	6.127	19.042	16.626	27.749	1.773	9	290
30-34	328	1.245	2.960	17.190	6.970	21.133	22.291	2.203	180	409
35-39	371	881	13.886	10.652	11.024	21.992	18.516	2.357	336	503
40-44	357	901	17.392	10.934	10.682	22.837	15.582	1.951	532	575
45-49	379	998	20.213	11.782	10.612	17.518	12.530	1.225	455	664
50-54	463	1.159	23.397	10.582	9.266	14.269	9.822	1.059	397	931
55-59	801	2.120	31.572	7.966	7.791	13.604	8.084	662	274	1.297
60-64	1.124	3.012	34.257	3.819	5.403	10.143	7.318	382	129	1.285
65+	12.411	24.877	78.546	2.088	7.797	11.412	11.315	530	168	3.082
Toplam	16.432	95.581	277.393	81.330	175.541	205.435	150.690	12.380	2.480	10.322
%	1,60%	9,30%	26,99%	7,91%	17,08%	19,99%	14,66%	1,20%	0,24%	

1: Okuma Yazma Bilmeyen; 2: Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen; 3: İlköğül; 4: İlköğretim; 5: Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul; 6: Lise Ve Dengi Meslek Okulu; 7: Yükseköğül Veya Fakülte; 8: Yüksek Lisans (5 veya 6 Yıllık Fakülteler Dahil); 9: Doktora; 10: Bilinmeyen

Tablo 11 Aydın Mezuniyet Durumları, TÜİK

1.5 EKONOMİK YAPI

TARIM VE HAYVANCILIK

ARAZİ VARLIĞI

İlin toplam yüzölçümü 8007 km² olup tarım alanları dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tarım Alanları-Dekar	Aydın	%	Türkiye	%	Aydın/Türkiye
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri	2.158.636	61,24%	35.635.187	15,40%	6,06%
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin	1.243.922	35,29%	156.149.720	67,49%	0,80%
Sebze	99.268	2,82%	7.792.463	3,37%	1,27%
Nadas	22.441	0,64%	31.732.521	13,72%	0,07%
Süs Bitkileri	338	0,01%	54.070	0,02%	0,62%
Toplam	3.524.605		231.363.961		1,52%

Tablo 11 Aydın-Türkiye Tarım Alanları Dağılımı 2020, TÜİK

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, ilimiz tarım alanlarının %61,24'lük bölümü Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkilerinin yetiştirilmesi için kullanılmaktadır. Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin ekilmesi için kullanılan alan toplam arazinin %35,29'luk kısmını oluşturmaktadır. Arazi dağılımları ülke geneliyle karşılaştırıldığında Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri alanının ülke genelinin %6,06'lık bölümünü oluşturduğu görülmektedir.

İlçeler-Dekar	Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri Alanı	Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	Sebze Alanı	Nadas Alanı	Süs Bitkileri Alanı	Toplam	%
Söke	237.701	332.193	7.078	690	0	577.662	16,39%
Çine	224.760	101.478	20.880	1.330	0	348.448	9,89%
Efeler	208.038	114.410	15.088	388	51	337.975	9,59%
Nazilli	198.355	93.552	16.117	359	0	308.383	8,75%
Bozdoğan	120.654	126.252	5.855	7.000	0	259.761	7,37%
Germencik	184.269	57.771	2.398	700	40	245.178	6,96%
Koçarlı	138.761	67.163	5.960	342	155	212.381	6,03%
Karacasu	124.491	72.887	3.216	5.000	0	205.594	5,83%
Kuyucak	99.902	87.099	2.576	1.050	0	190.627	5,41%
Sultanhisar	125.655	14.785	2.315	447	0	143.202	4,06%
Karpuzlu	121.307	15.784	785	100	0	137.976	3,91%
Köşk	111.295	17.730	4.636	130	0	133.791	3,80%
İncirliova	79.168	46.651	4.699	17	1	130.536	3,70%
Didim	60.690	47.831	827	2.500	78	111.926	3,18%
Yenipazar	58.932	38.289	1.834	130	0	99.185	2,81%
Kuşadası	35.519	2.816	1.321	1.715	12	41.383	1,17%
Buharkent	29.139	7.231	3.683	543	0	40.596	1,15%
Toplam	2.158.636	1.243.922	99.268	22.441	338	3.524.605	

Tablo 12 Aydın İli İlçelere Göre Tarım Alanları Dağılımı 2020, TÜİK

İlçeler bazında tarım alanlarının dağılımı incelendiğinde en geniş tarım arazisinin %16,39'luk payla Söke ilçesinde olduğu görülmektedir. Bu ilçemiz Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürün alanı ve Meyveler İçecek Ve Baharat Bitkileri alanı açısından da ilk sırada yer almaktadır. Sebze bahçeleri açısından bakıldığında en geniş alan ise %21'lik payla Çine ilçesinde bulunmaktadır. Çine ilçesi Meyve İçecek Ve Baharat Bitkileri alanı açısından bakıldığında Söke ile hemen hemen aynı seviyelerde bulunmaktadır. Çok dar bir alanda gerçekleştirilen süs bitkileri yetiştiriciliği ise Koçarlı ilçesinde gerçekleştirilmektedir.

İLİMİZDE ÜRETİMİ GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖNEMLİ TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER

Aydın İli tahıllar ve diğer bitkisel ürünler grubunda son beş yıllık ortalamaya göre ilk sırada Silajlık Mısır, ikinci sırada Yonca (Yeşilot), üçüncü sırada ise ilimizin en önemli ürünlerinden Pamuk bulunmaktadır. Hayvancılığın gelişmesi ile birlikte hayvan yemi olarak kullanılan tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretimi artış göstermiştir.

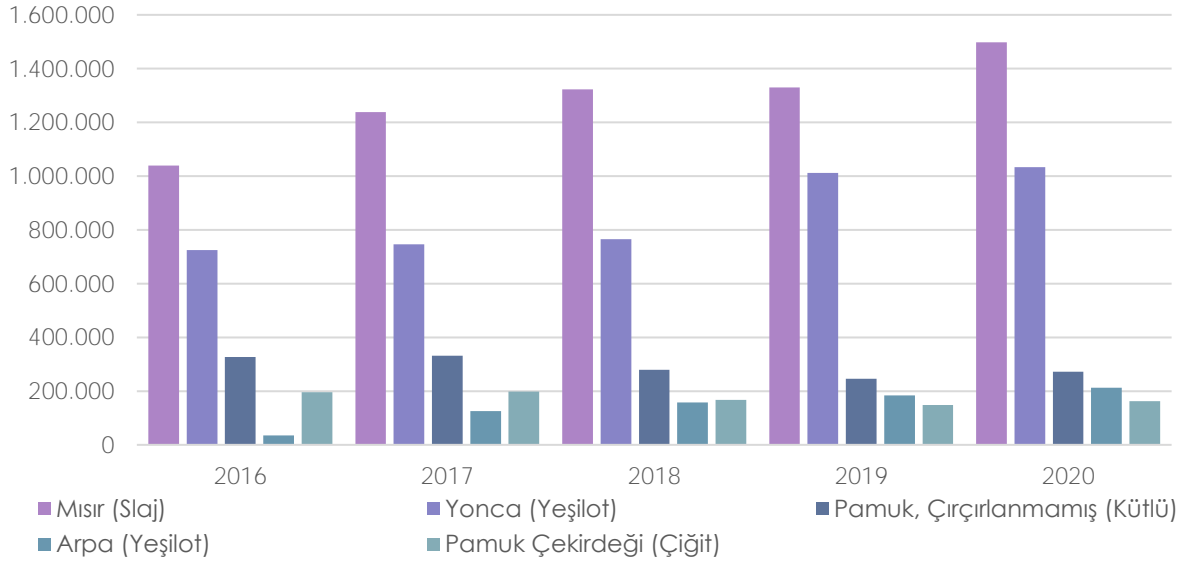
Silajlık Mısır, Yonca (Yeşil Ot), Arpa (Yeşil ot), İtalyan Çimi (Yemlik) yıldan yıla artış gösterirken, ilimizin simgelerinden Pamuk üretimi azalmaktadır.

Ülke geneli üretiminde ilimiz Arpa (Yeşil Ot) üretiminde birinci; Pamuk ve İtalyan Çimi (Yemlik) üretiminde ikinci; Fiğ (Adi) (Yeşil Ot) ve Mısır (hasıl) üretiminde ise üçüncü sıradadır.

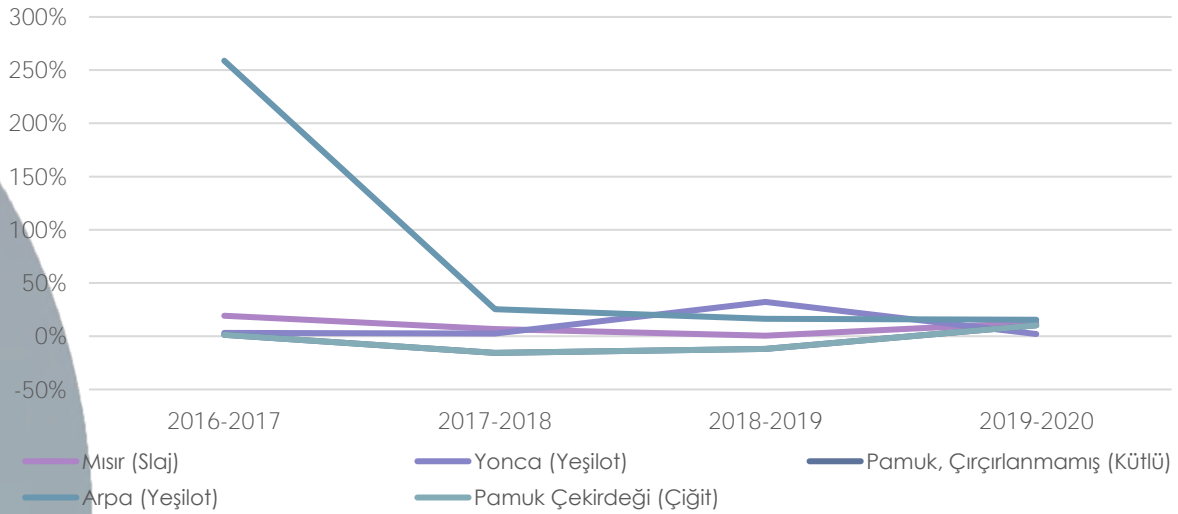
Ürünler	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
Mısır (Silaj)	Aydın	1.038.661	1.238.497	1.323.132	1.329.543	1.498.332	1.285.633	38%
	Türkiye	20.139.033	21.613.101	23.197.536	25.499.870	27.186.949	23.527.298	25%
	%	5,16%	5,73%	5,70%	5,21%	5,51%	5,46%	
Yonca (Yeşilot)	Aydın	724.323	745.998	765.306	1.012.010	1.033.107	856.149	25%
	Türkiye	15.714.381	17.561.190	17.544.946	17.949.264	19.290.519	17.612.060	19%
	%	4,61%	4,25%	4,36%	5,64%	5,36%	4,86%	
Pamuk, (Kütlü)	Aydın	326.475	331.161	279.377	246.382	271.627	291.004	8,6%
	Türkiye	2.100.000	2.450.000	2.570.000	2.200.000	1.773.646	2.218.729	2,3%
	%	15,55%	13,52%	10,87%	11,20%	15,31%	13,12%	
Pamuk Çekirdeği (Çiğit)	Aydın	195.885	198.696	167.627	147.831	162.978	174.603	5,2%
	Türkiye	1.260.000	1.470.000	1.542.000	1.320.000	1.064.189	1.331.238	1,4%
	%	15,55%	13,52%	10,87%	11,20%	15,31%	13,12%	
Arpa (Yeşilot)	Aydın	35.125	126.040	158.051	184.062	212.545	143.165	4,2%
	Türkiye	69.199	281.063	416.963	466.979	537.066	354.254	0,4%
	%	50,76%	44,84%	37,91%	39,42%	39,58%	40,41%	
Pamuk, (Lifli)	Aydın	117.532	119.216	106.165	91.161	100.501	106.915	3,2%
	Türkiye	756.000	882.000	976.600	814.000	656.251	816.970	0,9%
	%	15,55%	13,52%	10,87%	11,20%	15,31%	13,09%	
İtalyan Çimi (Yemlik)	Aydın	43.941	59.376	66.947	88.212	130.280	77.751	2,3%
	Türkiye	210.935	348.046	448.086	616.709	971.691	519.093	0,6%
	%	20,83%	17,06%	14,94%	14,30%	13,41%	14,98%	
Fiğ (Adi) (Yeşil Ot)	Aydın	80.195	59.838	55.852	64.662	121.734	76.456	2,3%
	Türkiye	2.800.049	2.710.571	2.537.281	2.565.790	2.787.193	2.680.177	2,8%
	%	2,86%	2,21%	2,20%	2,52%	4,37%	2,85%	
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	Aydın	70.864	82.909	75.566	67.940	81.202	75.696	2,2%
	Türkiye	16.980.000	17.600.000	16.500.000	15.850.000	16.500.000	16.686.000	18%
	%	0,42%	0,47%	0,46%	0,43%	0,49%	0,45%	
Mısır	Aydın	113.427	66.657	53.692	56.475	50.630	68.176	2,0%
	Türkiye	6.400.000	5.900.000	5.700.000	6.000.000	6.500.000	6.100.000	6,4%
	%	1,77%	1,13%	0,94%	0,94%	0,78%	1,12%	
Yem Şalgamı	Aydın	74.279	55.863	52.715	38.394	20.107	48.272	1,4%
	Türkiye	355.667	370.729	298.373	298.959	237.491	312.244	0,3%
	%	20,88%	15,07%	17,67%	12,84%	8,47%	15,46%	
Buğday (Hasıl/ Yeşilot)	Aydın	9.144	14.990	29.192	65.330	73.064	38.344	1,1%
	Türkiye	310.882	375.585	348.160	399.687	348.838	356.630	0,4%
	%	2,94%	3,99%	8,38%	16,35%	20,94%	10,75%	
Triticale (Yeşilot)	Aydın	17.836	19.892	25.674	54.861	61.328	35.918	1,1%
	Türkiye	119.461	150.823	190.730	274.136	558.643	258.759	0,3%
	%	14,93%	13,19%	13,46%	20,01%	10,98%	13,88%	
Diğerleri	Aydın	95.659	104.846	107.115	109.106	139.749	111.295	3,3%
	Türkiye	20.076.935	21.290.793	22.075.280	23.497.978	25.412.401	22.470.677	24%
	%	0,48%	0,49%	0,49%	0,46%	0,55%	0,50%	
Toplam	Aydın	2.943.346	3.223.979	3.266.411	3.555.969	3.957.184	3.389.378	
	Türkiye	87.292.542	93.003.901	94.345.955	97.753.372	103.824.877	95.244.129	
	%	3,37%	3,47%	3,46%	3,64%	3,81%	3,56%	

Tablo 13 Aydın İli Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Üretimi, TÜİK

AYDIN İLİ TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER ÜRETİMİ-TON

AYDIN İLİ TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER ÜRETİMİ-DEĞİŞİM

İLİMİZDE ÜRETİMİ GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖNEMLİ SEBZELER

Aydın İli sebzeler ürün grubunda son beş yıllık üretim ortalamasına göre ilk sırada Sofralık Domates, ikinci sırada Salçalık Domates ve üçüncü sırada ise Karpuz bulunmaktadır.

Sofralık Domates üretimi 2016 yılına göre 2020 yılından %18 düşüş yaşarken Salçalık Domates üretimi ise aynı dönemde %39 oranında artmıştır. İlimizin üretiminde üçüncü sırada bulunan Karpuz üretimi de %18 oranında düşüş göstermiştir.

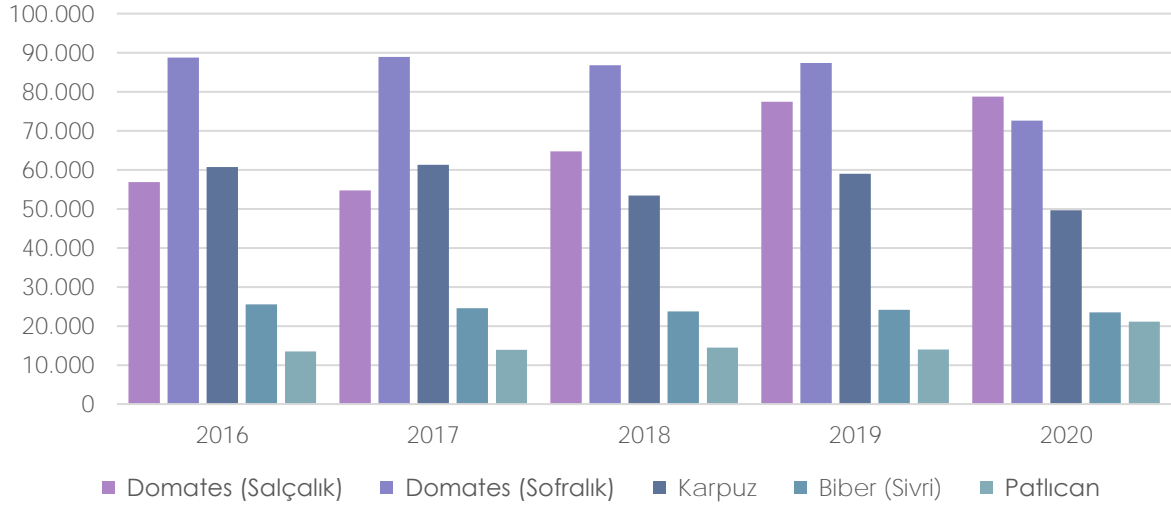
Ülke geneli üretiminde ilimiz Kereviz (Şap) üretiminde birinci, Enginar üretiminde ikinci, Börülce ve Brüksel Lahanası üretiminde ise üçüncü sıradadır.

Ürünler	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
Domates (Sofralık)	Aydın	88.726	88.904	86.780	87.354	72.628	84.878	25%
	Türkiye	8.581.247	8.789.719	8.414.920	8.836.055	8.656.435	8.655.675	28%
	%	1,03%	1,01%	1,03%	0,99%	0,84%	0,98%	
Domates (Salçalık)	Aydın	56.852	54.748	64.706	77.430	78.784	66.504	20%
	Türkiye	4.018.753	3.960.281	3.735.080	4.005.935	4.547.580	4.053.526	13%
	%	1,41%	1,38%	1,73%	1,93%	1,73%	1,64%	

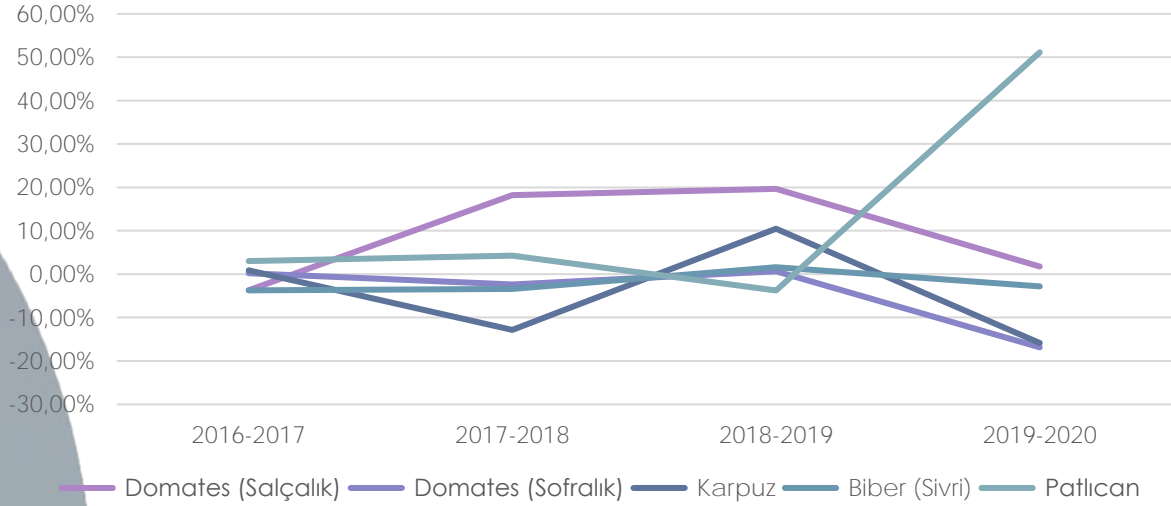
Ürünler	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
Karpuz	Aydın	60.737	61.255	53.395	58.990	49.629	56.801	17%
	Türkiye	3.928.892	4.011.313	4.031.174	3.870.515	3.491.554	3.866.690	13%
	%	1,55%	1,53%	1,32%	1,52%	1,42%	1,47%	
Biber (Sivri)	Aydın	25.539	24.588	23.751	24.132	23.448	24.292	7,1%
	Türkiye	967.466	945.361	930.349	902.203	838.890	916.854	3,0%
	%	2,64%	2,60%	2,55%	2,67%	2,80%	2,65%	
Patlıcan	Aydın	13.490	13.900	14.495	13.950	21.082	15.383	4,5%
	Türkiye	854.049	883.917	836.284	822.659	835.422	846.466	2,8%
	%	1,58%	1,57%	1,73%	1,70%	2,52%	1,82%	
Kavun	Aydın	14.207	11.913	8.806	8.962	7.523	10.282	3,0%
	Türkiye	1.854.356	1.813.422	1.753.942	1.777.059	1.724.856	1.784.727	5,8%
	%	0,77%	0,66%	0,50%	0,50%	0,44%	0,58%	
Karnabahar	Aydın	9.225	9.918	9.862	10.322	9.606	9.787	2,9%
	Türkiye	195.248	199.710	225.151	234.356	216.334	214.160	0,7%
	%	4,72%	4,97%	4,38%	4,40%	4,44%	4,57%	
Hiyar (Sofralık)	Aydın	8.306	9.185	9.193	10.156	9.802	9.328	2,7%
	Türkiye	1.676.897	1.687.927	1.701.735	1.748.157	1.678.341	1.698.611	5,5%
	%	0,50%	0,54%	0,54%	0,58%	0,58%	0,55%	
Lahana (Beyaz)	Aydın	7.672	8.156	7.541	8.275	7.831	7.895	2,3%
	Türkiye	524.976	520.796	516.951	567.622	594.143	544.898	1,8%
	%	1,46%	1,57%	1,46%	1,46%	1,32%	1,45%	
Enginar	Aydın	6.219	6.291	6.129	7.454	7.768	6.772	2,0%
	Türkiye	36.368	38.431	39.477	39.071	39.280	38.525	0,1%
	%	17,10%	16,37%	15,53%	19,08%	19,78%	17,58%	
Pırasa	Aydın	5.891	5.927	6.282	6.389	5.309	5.960	1,7%
	Türkiye	227.172	208.239	252.958	234.052	225.480	229.580	0,7%
	%	2,59%	2,85%	2,48%	2,73%	2,35%	2,60%	
Bezelye, Taze	Aydın	4.388	4.895	4.533	4.916	6.255	4.997	1,5%
	Türkiye	112.643	107.124	107.344	98.200	108.492	106.761	0,3%
	%	3,90%	4,57%	4,22%	5,01%	5,77%	4,68%	
Fasulye, Taze	Aydın	4.725	4.973	4.862	4.292	4.003	4.571	1,3%
	Türkiye	638.532	630.347	580.949	596.074	547.349	598.650	2,0%
	%	0,74%	0,79%	0,84%	0,72%	0,73%	0,76%	
Marul (Göbekli)	Aydın	4.581	4.826	4.430	4.247	4.195	4.456	1,3%
	Türkiye	233.662	223.449	215.725	215.728	225.639	222.841	0,7%
	%	1,96%	2,16%	2,05%	1,97%	1,86%	2,00%	
Ispanak	Aydın	3.866	4.158	4.170	4.149	4.334	4.135	1,2%
	Türkiye	210.999	222.177	225.174	229.793	231.515	223.932	0,7%
	%	1,83%	1,87%	1,85%	1,81%	1,87%	1,85%	
Soğan (Taze)	Aydın	3.407	3.359	3.379	3.392	3.716	3.451	1,0%
	Türkiye	134.479	138.993	142.854	142.257	129.023	137.521	0,4%
	%	2,53%	2,42%	2,37%	2,38%	2,88%	2,51%	
Diğer	Aydın	20.898	20.784	20.711	22.882	23.408	21.737	6,4%
	Türkiye	6.028.644	6.446.769	6.267.524	6.719.360	7.028.478	6.498.155	21%
	%	0,35%	0,32%	0,33%	0,34%	0,33%	0,33%	
Toplam	Aydın	338.729	337.780	333.025	357.292	339.321	341.229	
	Türkiye	30.224.383	30.827.975	29.977.591	31.039.096	31.118.811	30.637.571	
	%	1,12%	1,10%	1,11%	1,15%	1,09%	1,11%	

Tablo 14 Aydın İli Sebze Üretimi, TÜİK

AYDIN İLİ SEBZE ÜRETİMİ-TON

AYDIN İLİ SEBZE ÜRETİMİ-DEĞİŞİM

İLİMİZDE ÜRETİMİ GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖNEMLİ MEYVELER

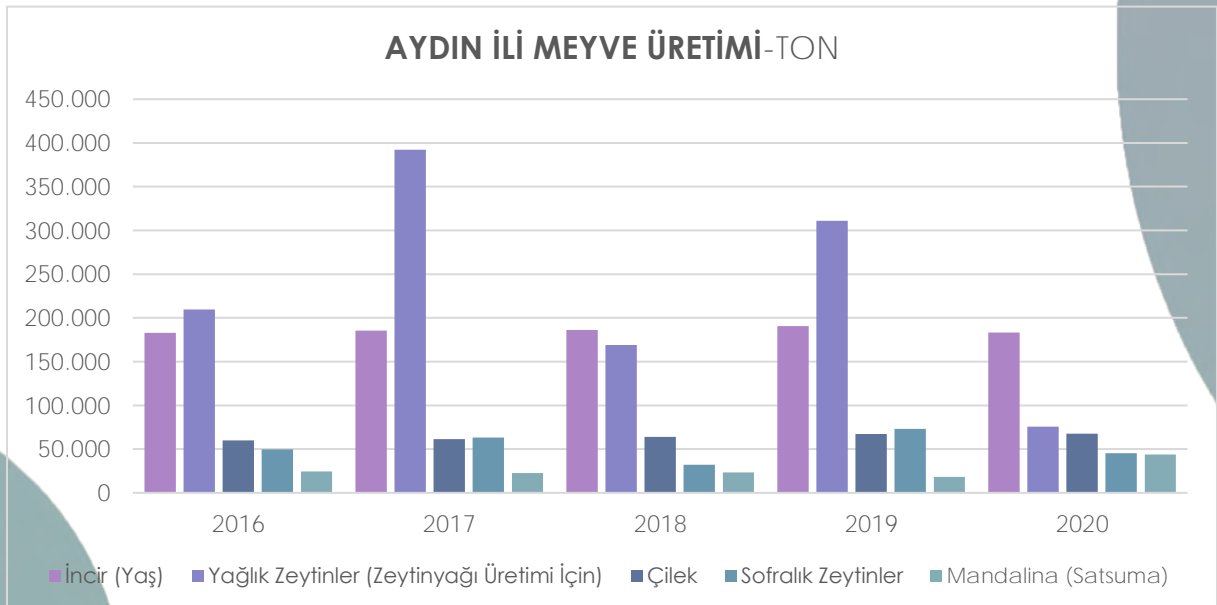
Aydın İli meyveler ürün grubunda son beş yıllık üretim ortalamasına göre ilk sırada Yağlık Zeytin, ikinci sırada Yaş İncir, üçüncü sırada ise Çilek bulunmaktadır.

Yağlık Zeytin üretimi 2016 yılına göre 2020 yılında %64 düşüş yaşarken İncir (Yaş) üretimi ise aynı seviyelerde kalmıştır. İlimizin üretiminde üçüncü sırada bulunan Çilek üretimi ise %13 oranında artmıştır. Ülke geneli üretiminde ilimiz İncir ve Kestane üretiminde birinci, Çilek üretiminde ikinci, Sofralık Zeytin ve King Mandalina üretiminde ise üçüncü sıradadır.

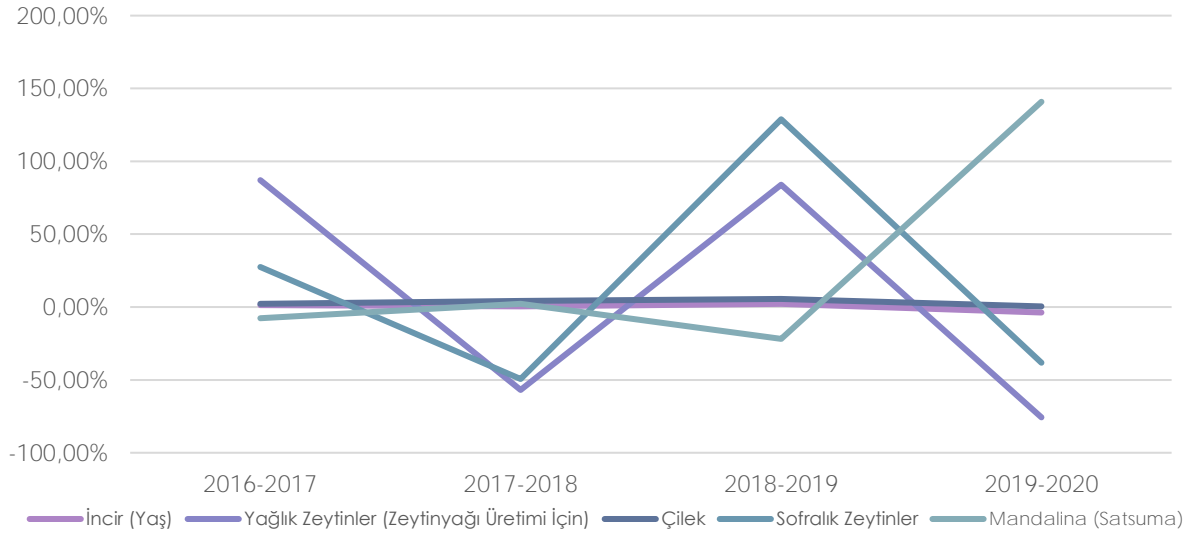
Ürünler	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
Yağlık Zeytinler (Zeytinyağı Üretimi İçin)	Aydın	209.656	392.196	168.904	310.832	75.526	231.423	30,6%
	Türkiye	1.300.000	1.640.000	1.073.472	1.110.000	803.486	1.185.392	6,0%
	%	16,13%	23,91%	15,73%	28,00%	9,40%	19,52%	
İncir (Yaş)	Aydın	182.775	185.412	186.346	190.445	183.301	185.656	24,6%
	Türkiye	305.450	305.689	306.499	310.000	320.000	309.528	1,6%
	%	59,84%	60,65%	60,80%	61,43%	57,28%	59,98%	
Çilek	Aydın	59.973	61.273	63.843	67.402	67.698	64.038	8,5%
	Türkiye	415.150	400.167	440.968	486.705	546.525	457.903	2,3%
	%	14,45%	15,31%	14,48%	13,85%	12,39%	13,99%	
Sofralık Zeytinler	Aydın	49.581	63.182	31.985	73.195	45.179	52.624	7,0%

Ürünler	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
	Türkiye	430.000	460.000	426.995	415.000	513.140	449.027	2,3%
	%	11,53%	13,74%	7,49%	17,64%	8,80%	11,72%	
Portakal (Washington)	Aydın	49.266	51.206	57.462	57.524	32.887	49.669	6,6%
	Türkiye	1.358.100	1.447.971	1.395.550	1.242.000	932.466	1.275.217	6,5%
	%	3,63%	3,54%	4,12%	4,63%	3,53%	3,89%	
Kestane	Aydın	25.423	24.304	26.248	32.232	25.506	26.743	3,5%
	Türkiye	64.750	62.904	63.580	72.655	76.045	67.987	0,3%
	%	39,26%	38,64%	41,28%	44,36%	33,54%	39,33%	
Mandalina (Satsuma)	Aydın	24.619	22.754	23.246	18.168	43.759	26.509	3,5%
	Türkiye	795.050	817.158	853.340	681.000	767.482	782.806	4,0%
	%	3,10%	2,78%	2,72%	2,67%	5,70%	3,39%	
Şeftali	Aydın	17.445	20.744	25.037	24.625	23.496	22.269	2,9%
	Türkiye	585.210	664.785	667.982	685.973	729.804	666.751	3,4%
	%	2,98%	3,12%	3,75%	3,59%	3,22%	3,34%	
Nar	Aydın	14.969	15.798	15.122	14.591	15.026	15.101	2,0%
	Türkiye	465.200	502.606	537.847	559.171	600.021	532.969	2,7%
	%	3,22%	3,14%	2,81%	2,61%	2,50%	2,83%	
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	Aydın	11.395	11.085	10.847	8.630	10.986	10.589	1,4%
	Türkiye	1.380.120	1.441.000	1.487.201	1.394.000	1.614.332	1.463.331	7,4%
	%	0,83%	0,77%	0,73%	0,62%	0,68%	0,72%	
Elma (Starking)	Aydın	9.460	9.739	9.372	9.775	10.655	9.800	1,3%
	Türkiye	1.140.060	1.215.157	1.299.390	1.323.104	1.675.197	1.330.582	6,8%
	%	0,83%	0,80%	0,72%	0,74%	0,64%	0,74%	
Erik	Aydın	8.714	8.802	7.872	7.678	7.576	8.128	1,1%
	Türkiye	297.589	291.934	296.878	317.946	329.056	306.681	1,6%
	%	2,93%	3,02%	2,65%	2,41%	2,30%	2,65%	
Elma (Golden)	Aydın	7.945	7.813	7.705	7.563	7.287	7.663	1,0%
	Türkiye	750.650	798.137	864.247	881.897	1.042.445	867.475	4,4%
	%	1,06%	0,98%	0,89%	0,86%	0,70%	0,88%	
Diğer	Aydın	43.209	43.606	43.565	44.631	51.075	45.217	6,0%
	Türkiye	8.866.045	9.898.147	9.942.670	10.332.501	10.983.195	10.004.512	50,8%
	%	0,49%	0,44%	0,44%	0,43%	0,47%	0,45%	
Toplam	Aydın	714.430	917.914	677.554	867.291	599.957	755.429	
	Türkiye	18.153.374	19.945.655	19.656.619	19.811.952	20.933.194	19.700.159	
	%	3,94%	4,60%	3,45%	4,38%	2,87%	3,83%	

Tablo 15 Aydın İli Meyve Üretimi, TÜİK

AYDIN İLİ MEYVE ÜRETİMİ-DEĞİŞİM

TARIMSAL ALET VE MAKİNELER

Tarım alet ve makinaların yaygın olarak kullanıldığı Aydın İlinde 2020 yılında çiftçilerin sahip olduğu tarım alet ve makinaları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Tablodan da görüldüğü gibi ilde mevcut traktör sayısı 30.571, Biçerdöver sayısı 51 adettir.

Grubu	Açıklama	Aydın	Türkiye	%
Biçerdöver Sayısı	Biçerdöver (0-5 Yaş)	15	4.335	0,35%
	Biçerdöver (6-10 Yaş)	30	4.323	0,69%
	Biçerdöver (11-20 Yaş)	5	4.161	0,12%
	Biçerdöver (21 Yaş Ve Üzeri)	1	4.974	0,02%
	Toplam	51	17.793	0,29%
Traktör Sayısı	Traktör - Paletli (Tırtıllı)		156	0,00%
	Traktör - Tek Akslı (1-5 Bg)	125	19.416	0,64%
	Traktör - Tek Akslı (5 Bg'Den Fazla)	539	73.782	0,73%
	Traktör - İki Akslı (1-10 Bg)	61	6.969	0,88%
	Traktör - İki Akslı (11-24 Bg)	158	20.944	0,75%
	Traktör - İki Akslı (25-34 Bg)	619	68.157	0,91%
	Traktör - İki Akslı (35-50 Bg)	10.669	517.899	2,06%
	Traktör - İki Akslı (51-70 Bg)	15.438	544.909	2,83%
	Traktör - İki Akslı (70 Bg'Den Fazla)	2.962	190.677	1,55%
	Toplam	30.571	1.442.909	2,12%
Diğer Alet Ve Makinalar	Karasaban	366	22.694	1,61%
	Hayvan Pulluğu	7.333	54.350	13,49%
	Kulaklı Traktör Pulluğu	25.081	1.100.544	2,28%
	Ark Açma Pulluğu	4.668	70.730	6,60%
	Diskli Traktör Pulluğu	1.214	79.263	1,53%
	Diskli Anız Pulluğu (Vanvey)	187	46.991	0,40%
	Kulaklı Anız Pulluğu	739	51.872	1,42%
	Toprak Frezesi (Rotovator)	2.662	59.957	4,44%
	Kültivatör	7.995	562.150	1,42%
	Merdane	6.872	98.201	7,00%
	Diskli Tırmık (Diskarolar)	17.936	257.135	6,98%
	Dişli Tırmık	11.010	364.346	3,02%
	Kombikürüm (Karma Tırmık)	856	27.429	3,12%
	Ot Tırmığı	2.116	123.834	1,71%
	Hayvanla Çekilen Hububat Ekim Makinesi		8	0,00%
	Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinesi	475	155.326	0,31%

Grubu	Açıklama	Aydın	Türkiye	%
	Kombine Hububat Ekim Makinesi	1.082	229.810	0,47%
	Patates Dikim Makinesi	38	18.194	0,21%
	Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinesi	108	6.360	1,70%
	Kimyevi Gübre Dağıtma Makinesi	15.742	442.277	3,56%
	Orak Makinesi	125	37.661	0,33%
	Bıçer Bağlar Makinesi	17	7.449	0,23%
	Balya Makinesi	631	28.388	2,22%
	Tınaz Makinesi	19	6.757	0,28%
	Döven		8.304	0,00%
	Patates Sökme Makinesi	34	22.599	0,15%
	Kombine Patates Hasat Makinesi		1.169	0,00%
	Pancar Sökme Makinesi	2	16.299	0,01%
	Kombine Pancar Hasat Makinesi		9.688	0,00%
	Hayvanla Çekilen Çayır Bıçme Makinesi		1.650	0,00%
	Traktörle Çekilen Çayır Bıçme Makinesi	1.923	97.617	1,97%
	Ot Silaj Makinesi	211	6.853	3,08%
	Mısır Silaj Makinesi	1.067	31.338	3,40%
	Yerfıstığı Hasat Makinesi	42	512	8,20%
	Pamuk Toplama Makinesi	226	1.329	17,01%
	Yerfıstığı Harman Makinesi	41	399	10,28%
	Fındık Harman Makinesi		5.090	0,00%
	Mısır Daneleme Makinesi	162	4.200	3,86%
	Mısır Hasat Makinesi	37	1.588	2,33%
	Selektör (Sabit Veya Seyyar)	8	4.457	0,18%
	Yem Hazırlama Makinesi	234	39.447	0,59%
	Sap Parçalama Makinesi	3.525	20.041	17,59%
	Tarımsal Mücadele Uçağı		5	0,00%
	Sırt Pülverizatörü	12.598	668.867	1,88%
	Sedyeli, Motorlu Pülverizatör Tozlayıcı Kombine Atomizör	449	14.247	3,15%
	Kuyruk Milinden Hareketli Pülverizatör	9.276	372.512	2,49%
	Motorlu Pülverizatör	2.310	99.642	2,32%
	Tozlayıcı	839	15.930	5,27%
	Atomizör	3.376	131.673	2,56%
	Santrifüj Pompa	4.390	118.723	3,70%
	Elektropomp	10.645	239.505	4,44%
	Motopomp (Termik)	4.645	196.120	2,37%
	Derin Kuyu Pompa	3.128	201.892	1,55%
	Yağmurlama Tesisi	274	282.130	0,10%
	Krema Makinesi	338	156.163	0,22%
	Kuluçka Makinesi	12	1.721	0,70%
	Civciv Ana Makinesi	11	1.038	1,06%
	Süt Sağım Tesisi	793	13.942	5,69%
	Süt Sağım Makinesi (Seyyar)	11.363	354.428	3,21%
	Römork (Tarım Arabası)	25.687	1.218.758	2,11%
	Su Tankeri (Tarımda Kullanılan)	7.316	224.298	3,26%
	Dip Kazan (Subsoiler)	3.322	43.205	7,69%
	Rototiller	1.569	18.442	8,51%
	Taş Toplama Makinesi	8	1.943	0,41%
	Toprak Tesviye Makinesi	3.907	19.367	20,17%
	Set Yapma Makinesi	2.768	17.327	15,98%
	Toprak Burgusu	221	7.778	2,84%
	Hayvanla Ve Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinesi	9.718	146.664	6,63%
	Pnömatik Ekim Makinesi	1.512	45.158	3,35%

Grubu	Açıklama	Aydın	Türkiye	%
	Üniversal Ekim Makinesi (Mekanik) (Pancar Mibzeri Dahil)	9.065	62.868	14,42%
	Anıza Ekim Makinesi	31	1.605	1,93%
	Fide Dikim Makinesi	485	13.934	3,48%
	Sap Döver Ve Harman Makinesi (Batöz)	341	145.023	0,24%
	Sap Toplamalı Saman Yapma Makinesi	58	19.571	0,30%
	Saman Aktarma-Boşaltma Makinesi	15	17.578	0,09%
	Motorlu Tırpan	2.602	133.333	1,95%
	Ürün Kurutma Makinesi	6	1.176	0,51%
	Meyve Hasat Makineleri	5.297	23.473	22,57%
	Ürün Sınıflandırma Makinesi (Selektör Hariç)	194	15.995	1,21%
	Yem Dağıtıcı Römork	673	6.170	10,91%
	Damla Sulama Tesisi	4.060	531.443	0,76%
	Yayık	4.318	262.048	1,65%
	Kepçe (Tarımda Kullanılan)	957	62.364	1,53%

Tablo 16 Aydın İli Tarımsal Alet ve Makineler, TÜİK

HAYVANCILIK

BÜYÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI

İlimizdeki büyükbaş hayvan varlığı sayısı 2020 yılı itibari ile 445.444 adettir. Ülke genelindeki büyükbaş hayvan varlığının %2,45'lik kısmı ilimizde bulunmaktadır.

Tür	Açıklama	Aydın	Türkiye	Oran
Süt Sığırları	Saf Kültür, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	152.315	3.964.620	3,84%
	Saf Kültür, 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	49.100	1.245.275	3,94%
	Kültür Melezi, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	25.874	3.192.007	0,81%
	Kültür Melezi, 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	10.810	1.039.112	1,04%
	Yerli, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	15.603	644.800	2,42%
	Yerli, 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	5.211	213.112	2,45%
	Toplam	258.913	10.298.926	2,51%
Süt Sığırları (Manda)	Manda, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	217	98.991	0,22%
	Manda, 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	34	25.263	0,13%
	Toplam	251	124.254	0,20%
Saf Kültür Sığırları	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	6.091	362.634	1,68%
	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	552	4.892	11,28%
	1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	37.550	1.014.067	3,70%
	Toplam	44.193	1.381.593	3,20%
Melez Sığırlar	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	2.501	461.472	0,54%
	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	388	8.554	4,54%
	1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	9.511	928.890	1,02%
	Toplam	12.400	1.398.916	0,89%
Yerli Sığırlar	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	1.323	121.062	1,09%
	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	204	5.736	3,56%
	1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	4.859	180.962	2,69%
	Toplam	6.386	307.760	2,07%
Manda	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	52	12.849	0,40%
	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	1	593	0,17%
	1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	21	15.259	0,14%
	Toplam	74	28.701	0,26%
Buzoğu Ve Dana	Siğir Saf Kültür, 1 Yaşından Küçük Erkek	43.800	1.136.237	3,85%
	Siğir Saf Kültür, 1 Yaşından Küçük Dişi	45.845	1.110.773	4,13%
	Siğir Kültür Melezi, 1 Yaşından Küçük Erkek	12.345	985.398	1,25%
	Siğir Kültür Melezi, 1 Yaşından Küçük Dişi	11.402	978.694	1,17%
	Siğir Yerli, 1 Yaşından Küçük Erkek	4.861	177.565	2,74%
	Siğir Yerli, 1 Yaşından Küçük Dişi	4.904	189.620	2,59%
	Toplam	123.157	4.578.287	2,69%

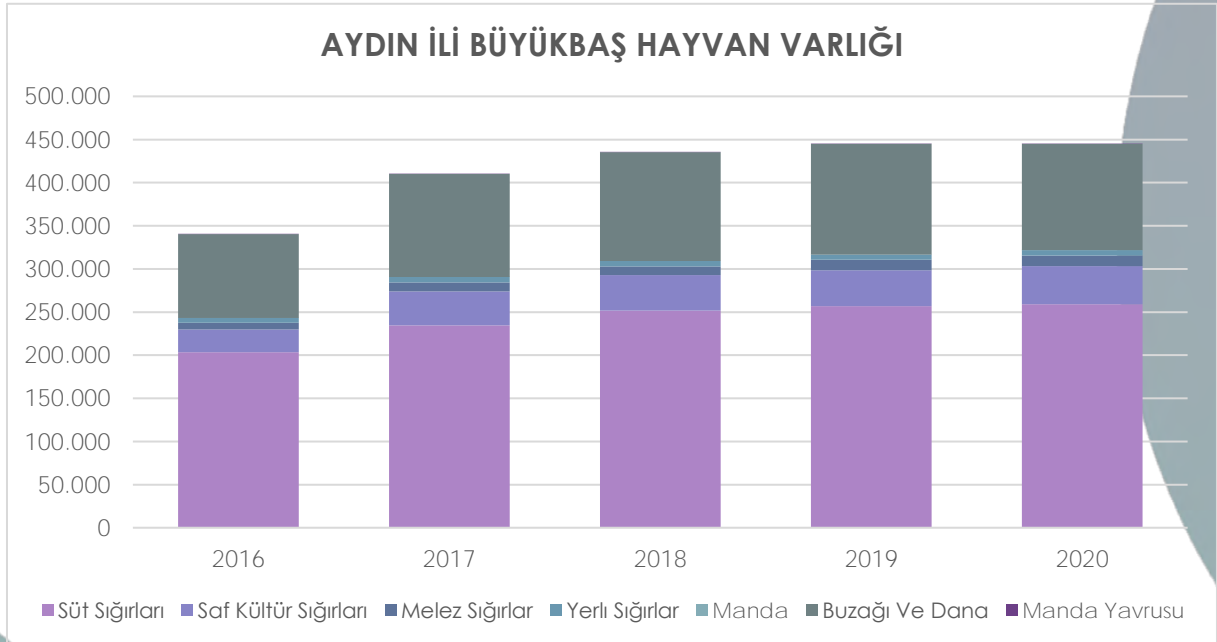
Tür	Açıklama	Aydın	Türkiye	Oran
Manda Yavrusu	1 Yaşından Küçük Erkek	31	18.944	0,16%
	1 Yaşından Küçük Dişi	39	20.590	0,19%
	Toplam	70	39.534	0,18%
GENEL TOPLAM		445.444	18.157.971	2,45%

Tablo 17 Aydın-Türkiye Büyükbaş Hayvan Varlığı 2020, TÜİK

Genel olarak tüm büyükbaş hayvan varlığında yıllar içinde artış gözlenmektedir. Toplam büyükbaş hayvan varlığı 2016 yılına göre %31 oranında artmıştır. 2016 yılına göre Süt sığırları sayısı %27, Süt Sığırları Manda sayısı %3, Saf Kültür Sığırları %66, Melez Sığırlar %62, Yerli Sığırlar ise %15 oranında artmıştır. Manda (Erkek) sayısında ise %66 oranında düşüş yaşanmıştır.

Sayı	2016	2017	2018	2019	2020
Süt Sığırları	203.329	234.697	251.605	256.961	258.913
Süt Sığırları (Manda)	243	245	237	237	251
Saf Kültür Sığırları	26.550	39.282	41.127	41.555	44.193
Melez Sığırlar	7.633	10.360	10.295	12.030	12.400
Yerli Sığırlar	5.548	6.345	5.985	6.050	6.386
Manda	215	67	96	112	74
Buzağı Ve Dana	97.027	119.304	126.398	128.127	123.157
Manda Yavrusu	54	61	72	71	70
TOPLAM	340.599	410.361	435.815	445.143	445.444
Değişim	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2016-2020
Süt Sığırları	15,43%	7,20%	2,13%	0,76%	27,34%
Süt Sığırları (Manda)	0,82%	-3,27%	0,00%	5,91%	3,29%
Saf Kültür Sığırları	47,95%	4,70%	1,04%	6,35%	66,45%
Melez Sığırlar	35,73%	-0,63%	16,85%	3,08%	62,45%
Yerli Sığırlar	14,37%	-5,67%	1,09%	5,55%	15,10%
Manda	-68,84%	43,28%	16,67%	-33,93%	-65,58%
Buzağı Ve Dana	22,96%	5,95%	1,37%	-3,88%	26,93%
Manda Yavrusu	12,96%	18,03%	-1,39%	-1,41%	29,63%
TOPLAM	20,48%	6,20%	2,14%	0,07%	30,78%

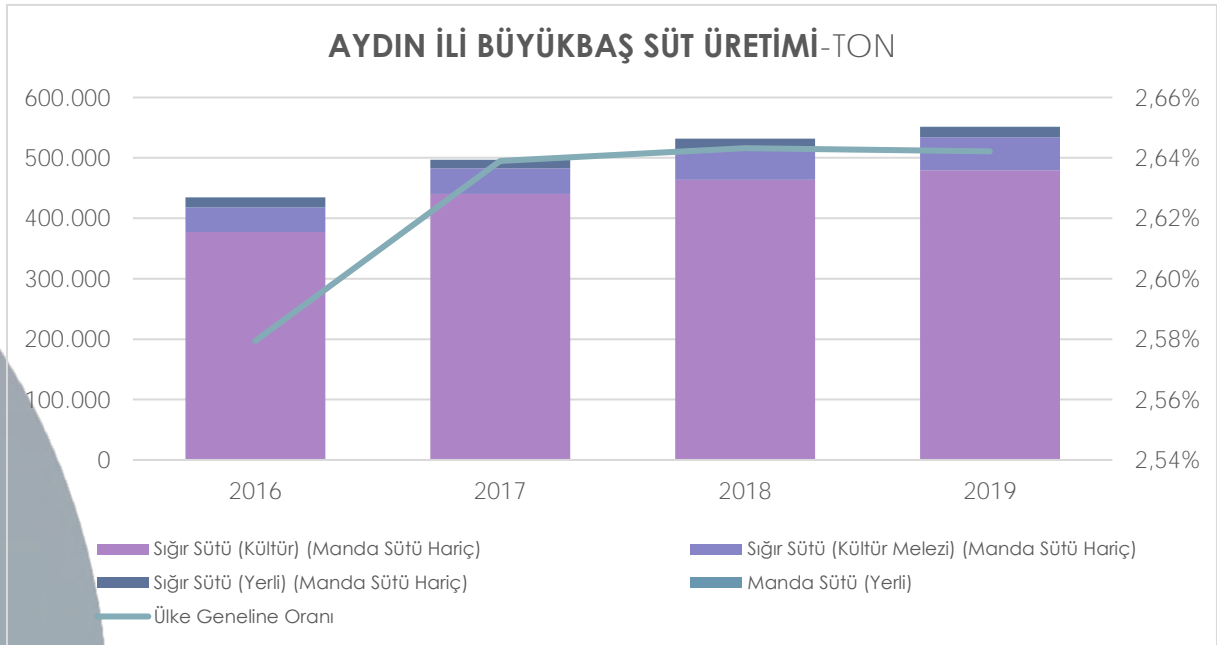
Tablo 18 Aydın İli Büyükbaş Hayvan Varlığı Yıllara Göre Değişim, TÜİK

Aydın ili 2016-2019 yılları arasında ortalama sığır sütü üretimi 503.398 tondur. Kültür sığırı sütü üretimi ortalama 440.025 ton ile ilk sırada yer almaktadır ve 2019 yılında 2016 yılına göre %27 oranında artmıştır.

		2016	2017	2018	2019	Ortalama
Sığır Sütü (Kültür) (Manda Sütü Hariç)	Aydın	377.087	440.207	463.423	479.384	440.025
	Türkiye	9.825.300	11.355.933	12.301.080	12.544.507	11.506.705
	%	3,84%	3,88%	3,77%	3,82%	3,82%
Sığır Sütü (Kültür Melezi) (Manda Sütü Hariç)	Aydın	41.190	42.384	51.152	54.965	47.423
	Türkiye	6.101.826	6.620.540	6.957.715	7.473.837	6.788.479
	%	0,68%	0,64%	0,74%	0,74%	0,70%
Sığır Sütü (Yerli) (Manda Sütü Hariç)	Aydın	16.150	14.156	16.844	16.649	15.950
	Türkiye	859.137	785.846	778.082	764.031	796.774
	%	1,88%	1,80%	2,16%	2,18%	2,00%
Manda Sütü (Yerli)	Aydın	185	215	201	214	204
	Türkiye	63.085	69.401	75.742	79.341	71.892
	%	0,29%	0,31%	0,27%	0,27%	0,28%
TOPLAM	Aydın	434.612	496.962	531.620	551.212	503.602
	Türkiye	16.849.348	18.831.719	20.112.619	20.861.715	19.163.850
	%	2,58%	2,64%	2,64%	2,64%	2,63%

Tablo 19 Aydın İli Büyükbaş Hayvan Süt Üretimi, TÜİK

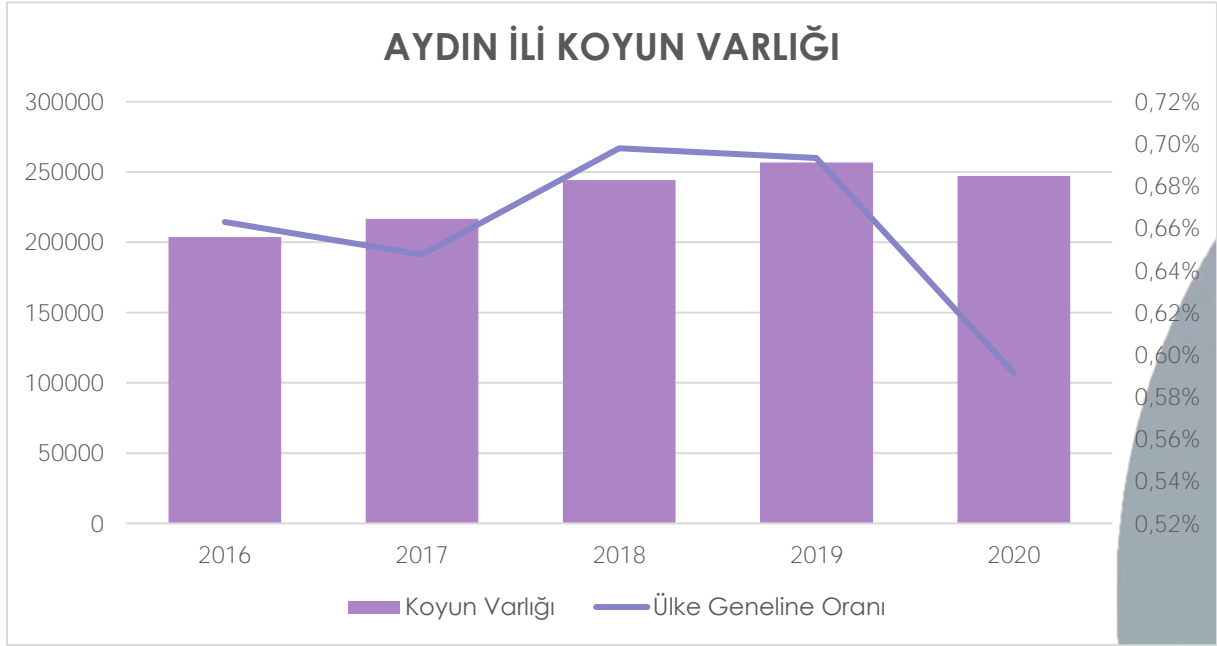
KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI

2020 yılı itibarı ile ilimizdeki Koyun sayısı 247.207 adettir. 2016 yılından 2019 yılına artış gösterirken 2020 yılında 2019 yılına göre %4 oranında düşmüştür.

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020
Merinos, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Kuzu	Aydın	182	95	265	294	361
	Türkiye	257.728	216.323	213.422	226.258	318.551
	%	0,07%	0,04%	0,12%	0,13%	0,11%
Merinos, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu	Aydın	377	465	318	544	521
	Türkiye	242.604	255.278	314.298	390.963	482.949
	%	0,16%	0,18%	0,10%	0,14%	0,11%
Merinos, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek	Aydın	318	758	708	804	1.080
	Türkiye	385.668	457.406	474.635	571.018	643.130
	%	0,08%	0,17%	0,15%	0,14%	0,17%
Merinos, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Koyun)	Aydın	1.905	1.733	1.043	1.670	2.708
	Türkiye	1.174.450	1.395.621	1.571.370	1.769.822	1.989.704
	%	0,16%	0,12%	0,07%	0,09%	0,14%
Merinos, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Koç)	Aydın	142	88	58	100	161
	Türkiye	90.814	95.600	107.954	118.522	112.699

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020
	%	0,16%	0,09%	0,05%	0,08%	0,14%
Yerli Ve Diğerleri, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Kuzu	Aydın	23.239	12.285	12.325	10.124	9.721
	Türkiye	2.438.309	1.645.815	1.651.902	1.669.666	2.624.070
	%	0,95%	0,75%	0,75%	0,61%	0,37%
Yerli Ve Diğerleri, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu	Aydın	20.295	20.631	31.450	33.217	29.455
	Türkiye	4.063.827	4.075.010	4.423.188	4.943.327	5.469.050
	%	0,50%	0,51%	0,71%	0,67%	0,54%
Yerli Ve Diğerleri, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek	Aydın	32.689	43.847	44.519	49.954	48.030
	Türkiye	5.189.198	5.924.348	5.410.157	5.525.052	6.456.123
	%	0,63%	0,74%	0,82%	0,90%	0,74%
Yerli Ve Diğerleri, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Koyun	Aydın	116.204	125.024	140.947	146.801	140.640
	Türkiye	16.150.338	18.610.150	19.931.079	20.901.180	22.705.718
	%	0,72%	0,67%	0,71%	0,70%	0,62%
Yerli Ve Diğerleri, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Koç	Aydın	8.529	11.801	12.773	13.654	14.891
	Türkiye	990.997	1.002.085	1.096.967	1.160.242	1.324.787
	%	0,86%	1,18%	1,16%	1,18%	1,12%
Toplam	Aydın	203.698	216.632	244.141	256.868	247.207
	Türkiye	30.726.205	33.461.313	34.981.550	37.049.792	41.808.230
	%	0,66%	0,65%	0,70%	0,69%	0,59%

Tablo 20 Aydın-Türkiye Koyun Varlığı Dağılımı, TÜİK

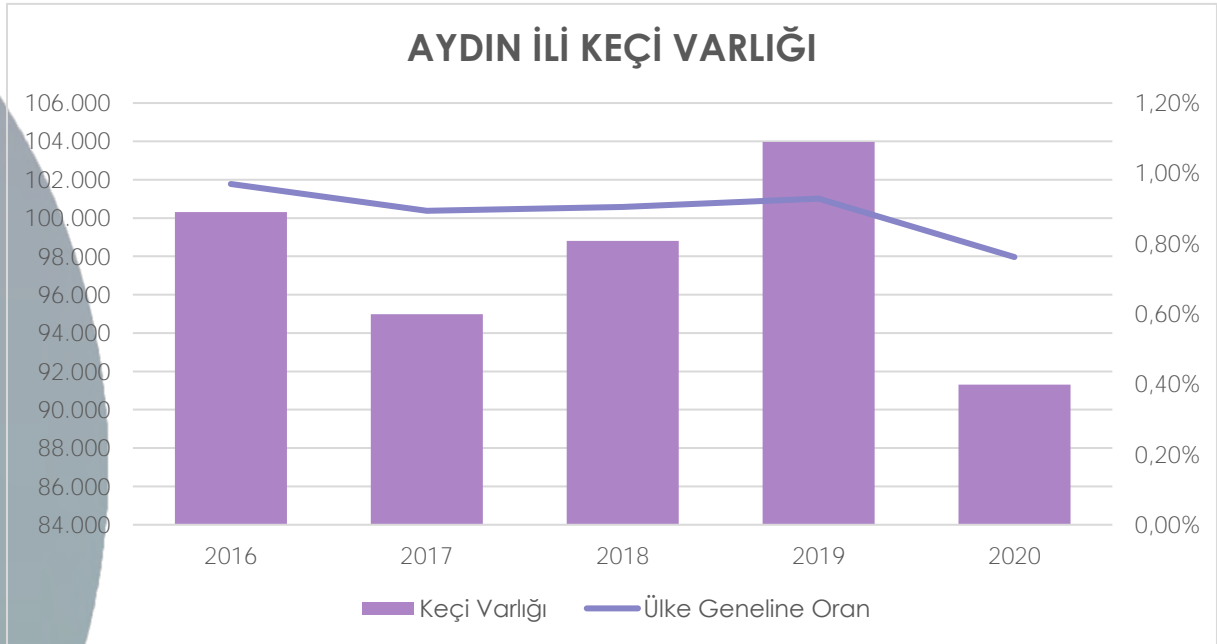

2020 yılı itibari ile Aydın ili Keçi varlığı 91.305 adettir. İlimizdeki keçi varlığı değişkenlik göstermektedir. 2017 yılında 2016 yılına göre %5 düşerken 2018 yılında 2017 yılına göre %4, 2019 yılında 2018 yılına göre %5 artmış, 2020 yılında ise 2019 yılına göre %12 oranında düşüş göstermiştir. 2016 yılından 2020 yılına düşüş ise %9'dur.

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020
Kıl Keçisi Ve Diğerleri, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Oğlak	Aydın	12.121	5.614	3.988	3.463	3.624
	Türkiye	871.619	592.356	534.039	542.563	852.289
	%	1,39%	0,95%	0,75%	0,64%	0,43%
Kıl Keçisi Ve Diğerleri, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebiş	Aydın	13.444	11.768	16.924	16.478	14.513
	Türkiye	1.640.917	1.625.532	1.666.943	1.626.334	1.713.903
	%	0,82%	0,72%	1,02%	1,01%	0,85%
Kıl Keçisi Ve Diğerleri, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan	Aydın	18.207	18.558	17.915	21.952	18.715
	Türkiye	1.964.229	2.092.989	1.936.056	2.018.471	2.131.486
	%	0,93%	0,89%	0,93%	1,09%	0,88%
	Aydın	51.488	53.310	52.839	54.133	47.161

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020
Kıl Keçisi Ve Diğerleri, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi	Türkiye	5.204.126	5.674.378	6.084.534	6.257.207	6.456.720
	%	0,99%	0,94%	0,87%	0,87%	0,73%
	Aydın	5.057	5.686	7.136	7.920	7.268
Kıl Keçisi Ve Diğerleri, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke	Türkiye	456.643	433.772	476.981	519.799	544.427
	%	1,11%	1,31%	1,50%	1,52%	1,33%
	Aydın	0	6	0	0	0
Tiftik, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Oğlak	Türkiye	12.492	14.006	13.720	25.847	27.005
	%	0,00%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%
	Aydın	0	8	0	2	4
Tiftik, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebic	Türkiye	29.063	29.218	30.092	41.615	46.078
	%	0,00%	0,03%	0,00%	0,00%	0,01%
	Aydın	0	10	0	3	5
Tiftik, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan	Türkiye	47.968	55.667	53.907	48.574	60.612
	%	0,00%	0,02%	0,00%	0,01%	0,01%
	Aydın	0	24	0	9	11
Tiftik, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi	Türkiye	106.175	104.960	112.095	112.472	133.345
	%	0,00%	0,02%	0,00%	0,01%	0,01%
	Aydın	0	2	0	2	4
Tiftik, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke	Türkiye	12.067	11.794	14.060	12.547	19.980
	%	0,00%	0,02%	0,00%	0,02%	0,02%
	Aydın	0	2	0	2	4
Toplam	Türkiye	10.345.299	10.634.672	10.922.427	11.205.429	11.985.845
	%	0,97%	0,89%	0,90%	0,93%	0,76%
	Aydın	100.317	94.986	98.802	103.962	91.305

Tablo 21 Aydın-Türkiye Keçi Varlığı Dağılımı, TÜİK

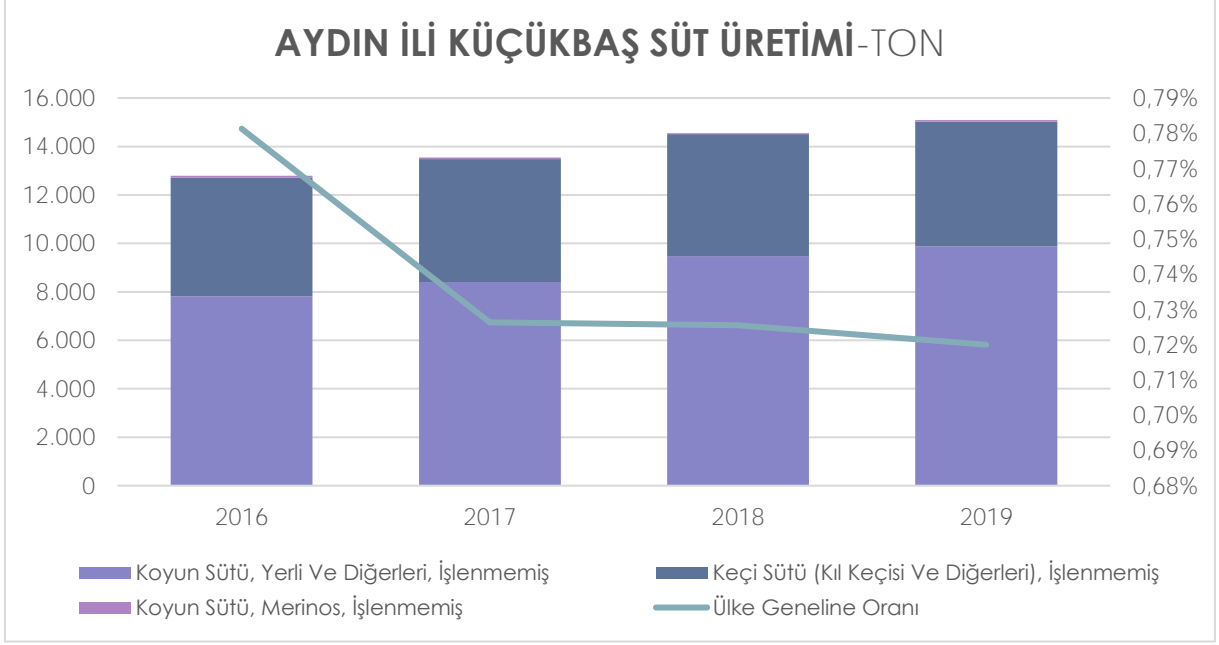

Süt üretiminde Kıl Keçisi süt üretim miktarı hemen aynı seviyelerde gerçekleşmiştir. Yerli koyun süt üretimi 2019 yılında 2016 yılına göre %26 oranında artmış, merinos koyunu süt üretimi ise %13 oranında düşmüştür.

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	ORTALAMA
Koyun Sütü, Merinos, İşlenmemiş	Aydın	75	68	41	65	62
	Türkiye	46.943	56.738	64.245	72.105	60.008
	%	0,16%	0,12%	0,06%	0,09%	0,10%
Koyun Sütü, Yerli Ve Diğerleri, İşlenmemiş	Aydın	7.809	8.402	9.472	9.865	8.887
	Türkiye	1.113.469	1.288.041	1.382.026	1.449.351	1.308.222
	%	0,70%	0,65%	0,69%	0,68%	0,68%
	Aydın	4.903	5.077	5.032	5.155	5.042

Cinsi	Bölge	2016	2017	2018	2019	ORTALAMA
Keçi Sütü (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), İşlenmemiş	Türkiye	476.234	520.197	558.418	573.786	532.159
	%	1,03%	0,98%	0,90%	0,90%	0,95%
TOPLAM	Aydın	12.787	13.546	14.544	15.086	13.991
	Türkiye	1.636.646	1.864.976	2.004.689	2.095.241	1.900.388
	%	0,78%	0,73%	0,73%	0,72%	0,74%

Tablo 22 Aydın-Türkiye Küçükbaş Hayvan Süt Üretimi, TÜİK

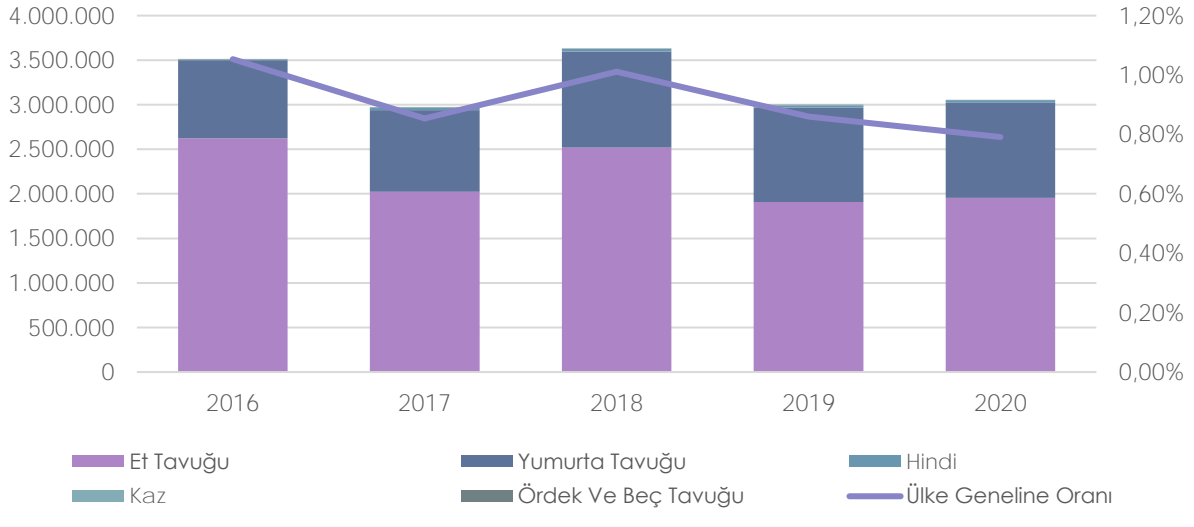
KÜMES HAYVANCILIĞI

Son beş yıllık ortalamalar değerlendirildiğinde ilimizdeki kümes hayvanı varlığının %68'si Et Tavuğu, %31'i ise Yumurta tavuğu olduğu görülmektedir. İlimiz Kümes Hayvanları varlığı ülke genelinin %0,91'i kadardır. Et Tavuğu varlığı 2016 yılına göre %25 oranında düşerken yumurta tavuğu varlığı ise %21 oranında artmıştır.

Cins	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Et Tavuğu	Aydın	2.621.830	2.021.980	2.518.259	1.907.158	1.955.900	2.205.025
	Türkiye	220.322.081	221.245.322	229.506.689	221.841.860	258.046.340	230.192.458
	%	1,19%	0,91%	1,10%	0,86%	0,76%	0,96%
Yumurta Tavuğu	Aydın	878.907	918.036	1.079.801	1.061.598	1.067.313	1.001.131
	Türkiye	108.689.236	121.556.027	124.054.810	120.725.299	121.302.869	119.265.648
	%	0,81%	0,76%	0,87%	0,88%	0,88%	0,84%
Hindi	Aydın	6.572	27.310	27.174	25.744	25.606	22.481
	Türkiye	3.182.751	3.872.460	4.043.332	4.541.102	4.797.793	4.087.488
	%	0,21%	0,71%	0,67%	0,57%	0,53%	0,55%
Kaz	Aydın	2.836	3.214	4.330	3.125	3.135	3.328
	Türkiye	933.353	978.384	1.080.190	1.157.049	1.373.960	1.104.587
	%	0,30%	0,33%	0,40%	0,27%	0,23%	0,30%
Ördek Ve Beç Tavuğu	Aydın	3.307	3.326	3.290	2.900	2.864	3.137
	Türkiye	413.841	491.561	532.841	519.575	559.620	503.488
	%	0,80%	0,68%	0,62%	0,56%	0,51%	0,62%
Toplam	Aydın	3.513.452	2.973.866	3.632.854	3.000.525	3.054.818	3.235.103
	Türkiye	333.541.262	348.143.754	359.217.862	348.784.885	386.080.582	355.153.669
	%	1,05%	0,85%	1,01%	0,86%	0,79%	0,91%

Tablo 23 Aydın-Türkiye Kümes Hayvanları Dağılımı, TÜİK

AYDIN İLİ KÜMES HAYVANLARI VARLIĞI

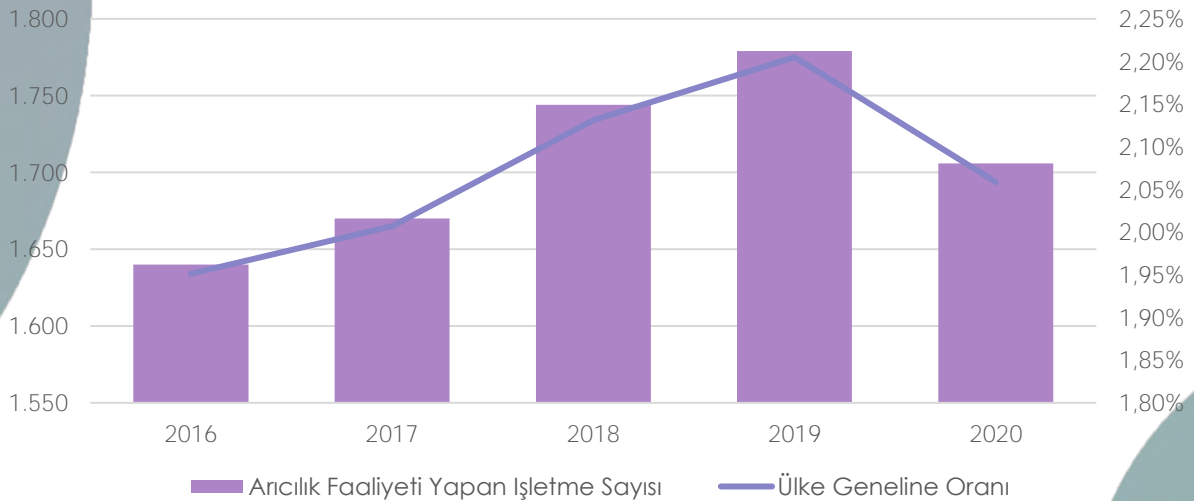
ARICILIK

Arcılık, en eski tarımsal faaliyetlerden biridir. Bal, balmumu, polen, arı sütü ve propolis gibi değerli ürünleri olan arcılık faaliyeti Aydın ili ekonomisi açısından da çok önemlidir ve büyümeye devam etmektedir. Son beş yıllık dönem ortalamaları değerlendirildiğinde ülkemizde var olan arcılık işletmelerinin %2'sinin, yeni tip kovan sayısının ise %3'lük kısmının ilimizde bulunduğu görülmektedir. 2016 yılına göre 2020 yılında işletme sayısı %4 oranında artarken toplam kovan sayısı %7 oranında düşüş göstermiştir.

		2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA
Arcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	Aydın	1.640	1.670	1.744	1.779	1.706	1.708
	Türkiye	84.047	83.210	81.830	80.675	82.862	82.525
	%	1,95%	2,01%	2,13%	2,21%	2,06%	2,07%
Anılar (Kovan Halinde), Eski Tip	Aydın	653	692	651	643	638	655
	Türkiye	220.882	194.406	203.922	198.992	222.152	208.071
	%	0,30%	0,36%	0,32%	0,32%	0,29%	0,31%
Anılar (Kovan Halinde), Yeni Tip	Aydın	277.557	279.694	280.409	274.183	257.100	273.789
	Türkiye	7.679.482	7.796.666	7.904.502	7.929.368	7.956.933	7.853.390
	%	3,61%	3,59%	3,55%	3,46%	3,23%	3,49%

Tablo 24 Aydın-Türkiye Arcılık Verileri, TÜİK

AYDIN İLİ ARICILIK YAPAN İŞLETME SAYISI

AYDIN İLİ KOVAN SAYISI-ADET

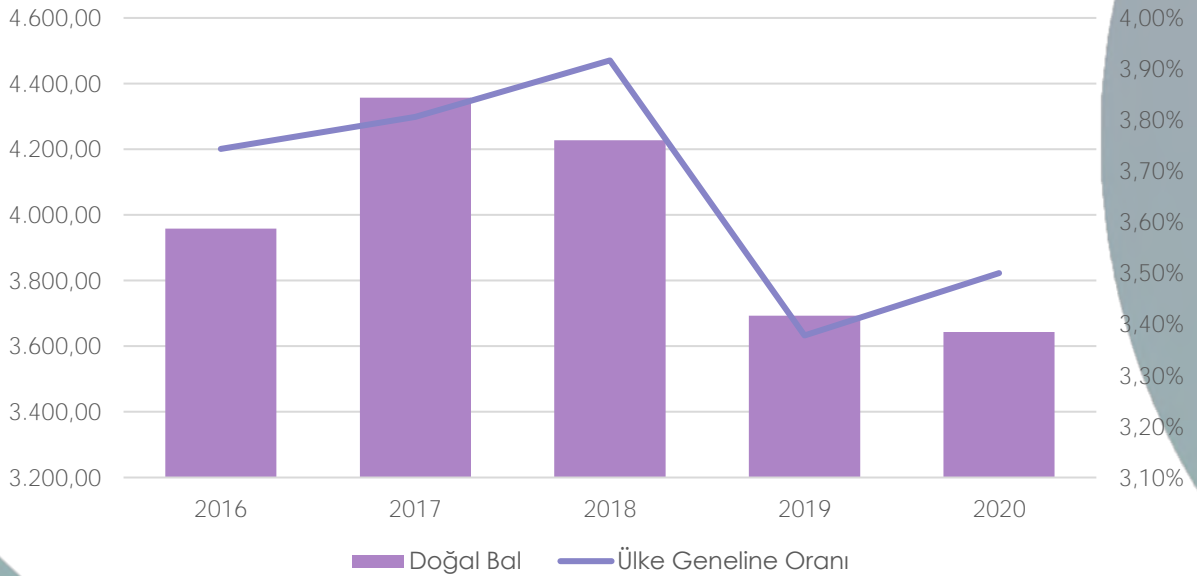
İlimiz bal üretimi, beş yıllık ortalama açısından Ülke genelinin %4'ü, balmumu üretimi ise %3'ü oranındadır. Balmumu üretimi 2016 yılına göre %26, bal üretimi ise %8 oranında düşmüştür.

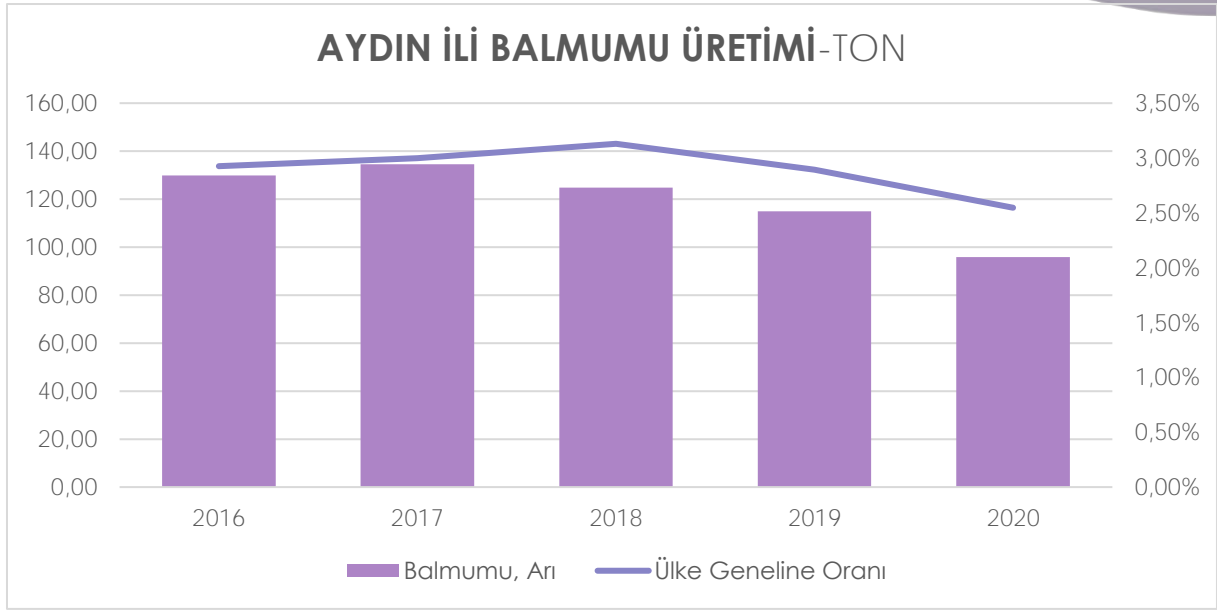
Beş yıllık ortalama bal üretimi açısından ülke genelinde 5.sırada yer alan ilimiz, balmumu üretiminde ise 6.sıradadır.

		2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA
Balmumu, Arı	Aydın	129,84	134,51	124,78	114,92	95,88	119,99
	Türkiye	4.440,16	4.488,12	3.987,13	3.971,12	3.765,18	4.130,34
	%	2,92%	3,00%	3,13%	2,89%	2,55%	2,90%
Doğal Bal	Aydın	3.957,81	4.357,14	4.227,04	3.693,31	3.643,03	3.975,66
	Türkiye	105.727,44	114.471,45	107.920,10	109.329,58	104.076,65	108.305,04
	%	3,74%	3,81%	3,92%	3,38%	3,50%	3,67%

Tablo 25 Aydın-Türkiye Arıcılık Ürünleri Dağılımı, TÜİK

AYDIN İLİ DOĞAL BAL ÜRETİMİ-TON

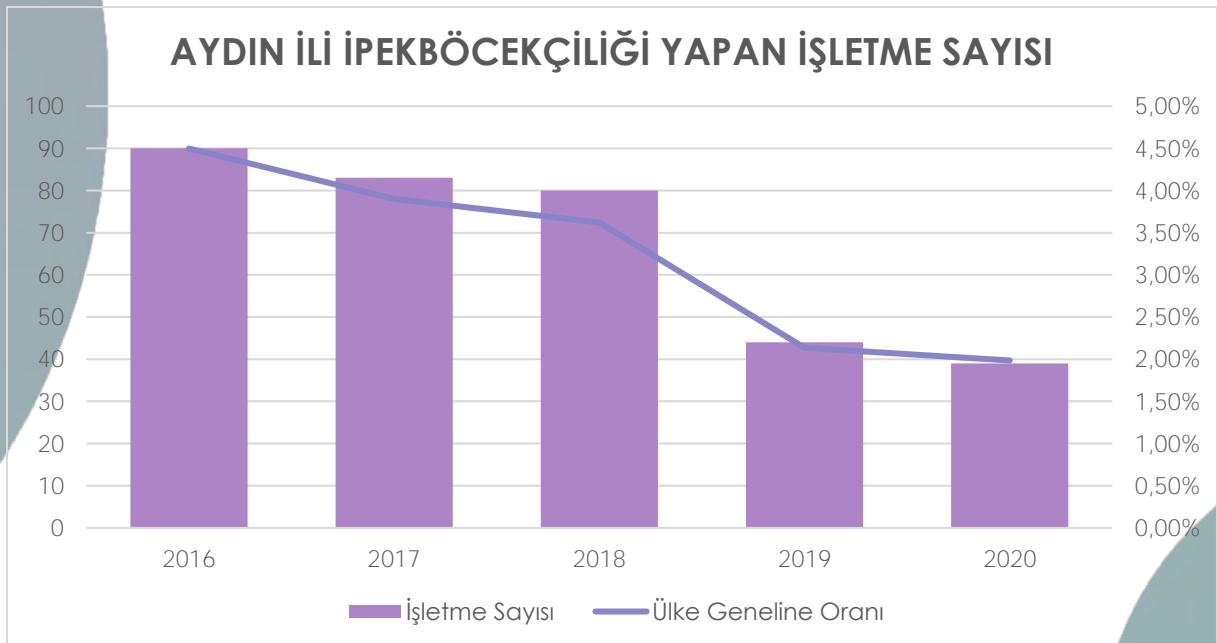

İPEKBÖCEKÇİLİĞİ

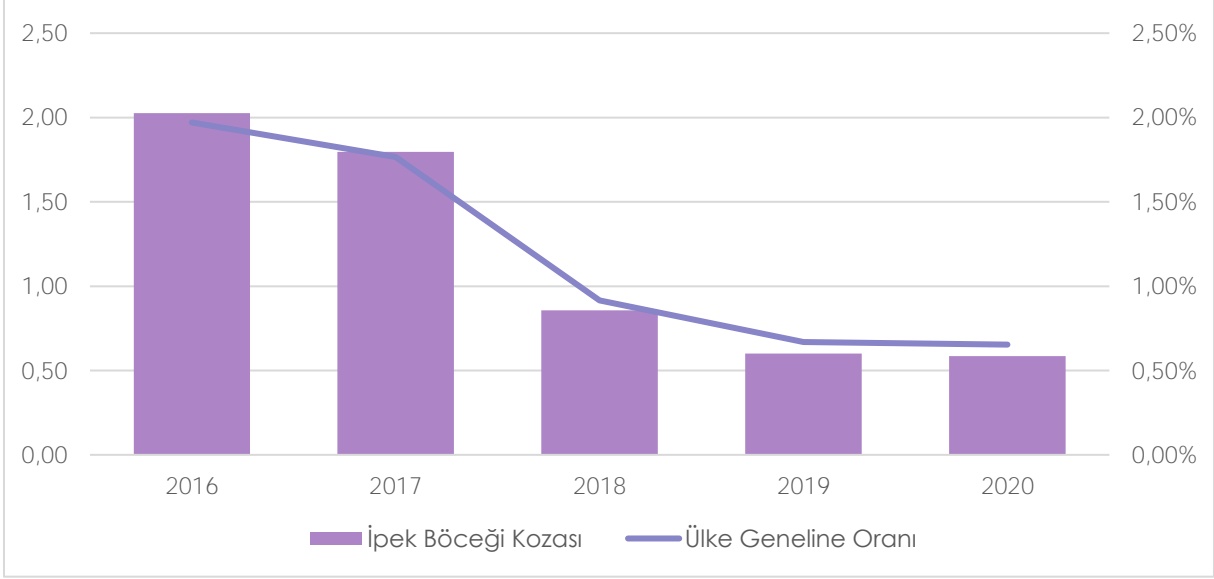
Son beş yıllık ortalamalar değerlendirildiğinde ilimizin İpekböcekçiliği yapan işletme sayısı ülke genelinin %3'ü kadardır. Ancak bu sayı yıldan yıla azalmış 2020 yılında 2016 yılına göre %57 azalarak 39'a düşmüştür. İpek Böceği Kutu sayısı 2016 yılında ülke genelinin %7'si kadar iken 2020'de bu oran %2'ye düşmüş, beş yıllık ortalama ise %4 olarak gerçekleşmiştir. İpek Böceği koza üretiminde de %71'lik bir düşüş yaşanmıştır.

		2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
İpek Böcekçiliği Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	Aydın	90	83	80	44	39	67
	Türkiye	2.001	2.128	2.210	2.062	1.965	2.073
	%	4,50%	3,90%	3,62%	2,13%	1,98%	3,24%
İpek Böceği (Damızlık İpek Böceği Hariç)-Kutu	Aydın	358,00	273,00	293,50	161,00	143,00	246
	Türkiye	5.302,50	5.685,50	6.237,50	5.890,00	5.774,50	5.778
	%	6,75%	4,80%	4,71%	2,73%	2,48%	4,25%
İpek Böceği Kozası, Çile Yapmaya Uygun Olanlar-Ton	Aydın	2,03	1,80	0,86	0,60	0,59	1,17
	Türkiye	102,83	101,82	93,70	89,61	89,66	96
	%	1,97%	1,76%	0,91%	0,67%	0,65%	1,23%

Tablo 26 Aydın-Türkiye İpekböcekçiliği Verileri, TÜİK

AYDIN İLİ İPEK BÖCEĞİ KOZASI-TON

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ

İlimiz su ürünleri yetiştiriciliğinde de önemli ürünler üretmektedir. İlimizin ürettiği toplam su ürünleri ülke geneli üretiminin %6'sı kadardır.

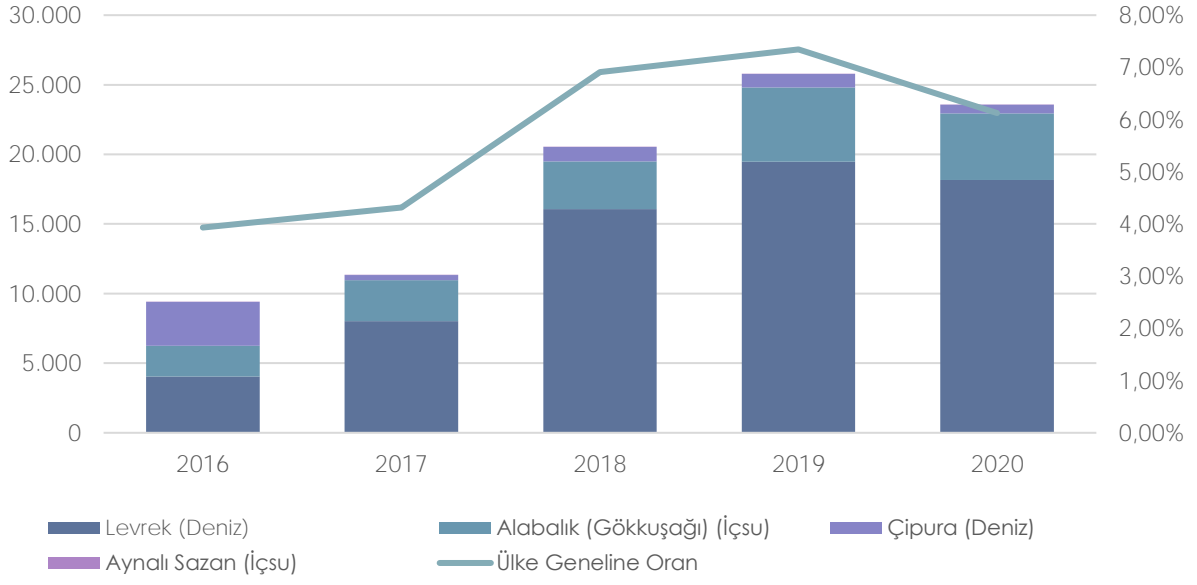
Son beş yıllık ortalama üretim miktarları değerlendirildiğinde Deniz Levreği üretiminde ilimiz Muğla ve İzmir ilinden sonra 3.sırada yer almakta ve ülke geneli üretiminin %11'lik kısmını gerçekleştirmektedir. Deniz Çipurası üretiminde 2016 yılına göre düşüş gözlenirse de son beş yıllık üretim miktarı açısından 5.sırada yer almaktadır.

Ülkemizde en çok üretimi gerçekleştirilen ikinci sıradaki ürün olan Alabalık (Gökkuşuğu) da ilimizin önemli su ürünleri arasında bulunmakta ve üretim miktarı açısından ilimiz ülke genelinde 9.sırada yer almaktadır.

Balık Türü-Ton	Bölge	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Levrek (Deniz)	Aydın	4.050	8.016	16.065	19.472	18.166	13.154
	Türkiye	80.847	99.971	116.915	137.419	148.907	116.812
	%	5,01%	8,02%	13,74%	14,17%	12,20%	11,26%
Alabalık (Gökkuşuğu) (İçsu)	Aydın	2.195	2.947	3.421	5.342	4.767	3.734
	Türkiye	99.712	101.761	103.192	113.678	126.101	108.889
	%	2,20%	2,90%	3,32%	4,70%	3,78%	3,43%
Çipura (Deniz)	Aydın	3.150	360	1.032	963	637	1.228
	Türkiye	58.254	61.090	76.680	99.730	109.749	81.101
	%	5,41%	0,59%	1,35%	0,97%	0,58%	1,51%
Aynalı Sazan (İçsu)	Aydın	2	28	5	2	1	8
	Türkiye	196	233	212	203	173	203
	%	1,02%	12,02%	2,36%	0,99%	0,58%	3,74%
Toplam	Aydın	9.397	11.351	20.523	25.779	23.571	18.124
	Türkiye	239.009	263.055	296.999	351.030	384.930	307.005
	%	3,93%	4,32%	6,91%	7,34%	6,12%	5,90%

Tablo 27 Aydın-Türkiye Su Ürünleri Yetiştiriciliği Verileri, TÜİK

AYDIN İLİ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ-TON

SANAYİ VE TİCARET

Aydın ilinde sanayi siciline kayıtlı sanayi işletmesi sayısı 977'dir. 977 işletmede 46.857 çalışan bulunmaktadır. Aydın'daki sanayi işletmeleri sayısı Türkiye genelindeki sanayi işletmelerinin %0,92'lik kısmını oluşturmaktadır. İşletme başına düşen ortalama çalışan sayısı Türkiye genelinde 48,53 iken Aydın'da 47,96'dır. İşletme başına çalışan Mühendis sayısı (1,90) da Türkiye geneline (2,72) oranla düşüktür.

	Aydın	Aydın İşletme Başına Çalışan Sayısı	Türkiye	Türkiye İşletme Başına Çalışan Sayısı	Aydın/Türkiye	
İşletme Sayısı	977	-	105.718	-	0,92%	
Personel	Mühendis	1.859	1,90	287.423	2,72	0,65%
	Teknisyen	2.032	2,08	268.939	2,54	0,76%
	Usta	2.154	2,20	323.335	3,06	0,67%
	İşçi	35.110	35,94	3.593.282	33,99	0,98%
	İdari	5.030	5,15	592.292	5,60	0,85%
	Toplam	46.857	47,96	5.130.341	48,53	0,91%

Tablo 28 Aydın-Türkiye Sanayi Siciline Kayıtlı İşletme ve Çalışan Sayıları, TOBB

Aydın ilinde faaliyet gösteren sanayi işletmeleri %34'lük bir oranla gıda ürünleri imalatı yapmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %24'lük kısmı da bu sektörde çalışmaktadır. Gıda ürünleri imalatını %10'luk bir oranla Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, %8'lik oranla Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı izlemektedir. Mühendislerin sektörel dağılımı incelendiğinde en çok Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı sektöründe çalıştıkları görülmektedir.

Kod	Açıklama	İşletme		Personel Sayısı						
		Sayısı	%	Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Toplam	%
10	Gıda ürünlerinin imalatı	335	34,3%	263	186	493	9.282	928	11.154	23,80%
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	96	9,8%	154	147	248	2.318	416	3.832	8,18%
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	81	8,3%	316	342	212	4.087	725	5.682	12,13%
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	61	6,2%	197	477	199	742	291	1.972	4,21%
8	Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	55	5,6%	76	45	64	1.213	178	1.624	3,47%
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	48	4,9%	60	29	111	1.780	255	2.235	4,77%
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	37	3,8%	214	185	110	2.921	610	4.040	8,62%
82	Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	35	3,6%	40	26	66	3.513	193	3.838	8,19%
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	28	2,9%	52	30	39	762	153	1.036	2,21%
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	23	2,3%	18	17	63	618	99	815	1,74%

Kod	Açıklama	İşletme		Personel Sayısı						
		Sayısı	%	Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Toplam	%
27	Elektrikli teçhizat imalatı	22	2,2%	124	129	68	2.418	323	3.062	6,53%
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	21	2,1%	13	7	52	302	79	453	0,97%
38	Atığın toplanması, islahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı	19	1,9%	63	63	77	280	94	577	1,23%
11	İçeceklerin imalatı	16	1,6%	13	27	25	501	63	629	1,34%
31	Mobilya imalatı	15	1,5%	16	17	38	454	79	604	1,29%
14	Giyim eşyalarının imalatı	12	1,2%	8	6	39	879	53	985	2,10%
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	10	1,0%	91	145	25	1.148	157	1.566	3,34%
	Diğer	63	6,4%	141	154	225	1.892	334	2.753	5,88%
	TOPLAM	977		1.859	2.032	2.154	35.110	5.030	46.857	

Tablo 29 Aydın İli Sanayi Siciline Kayıtlı İşletmelerin Sektörel Dağılımı, TOBB

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine bakıldığında Aydın'da 2020 yılı sonunda 28.246 işyerinde 159.755 kişi çalışmaktadır. Türkiye geneline oranlandığında Aydın'daki işyerleri Türkiye'nin %1,44'lük kısmını oluşturmaktadır. Çalışan sayısı ise Türkiye genelinin %1,05'lik kısmıdır. İşyeri başına düşen çalışan sayısı (5 kişi) Türkiye ortalamasının (8 kişi) altında seyretmektedir.

Aydın İli işyeri sayısı 2020 yılında 2016 yılına göre %10 oranında artarken çalışan sayısı ise %5 artış göstermiştir. Türkiye genelinde ise işyeri sayısında %12, çalışan sayısında %10'luk bir artış gerçekleşmiştir.

		2016	2017	2018	2019	2020
Aydın	İşyeri Sayısı	25.783	27.853	27.816	27.380	28.246
	Çalışan Sayısı	152.544	165.092	151.643	149.941	159.755
	İşyeri Başına Çalışan Sayısı	5,92	5,93	5,45	5,48	5,66
Türkiye	İşyeri Sayısı	1.749.240	1.874.682	1.879.771	1.891.512	1.960.911
	Çalışan Sayısı	13.775.188	14.477.817	14.229.170	14.314.313	15.203.423
	İşyeri Başına Çalışan Sayısı	7,87	7,72	7,57	7,57	7,75
%	İşyeri Sayısı	1,47%	1,49%	1,48%	1,45%	1,44%
	Çalışan Sayısı	1,11%	1,14%	1,07%	1,05%	1,05%

Tablo 30 Aydın İli Sosyal Güvenlik Kurumu Kayıtlı İşyeri ve Çalışan Sayıları, SGK

Sosyal Güvenlik Kurumu verileri, faaliyetler bazında incelendiğinde Türkiye'deki Bitkisel ve Hayvansal Üretim yapan işyerlerinin %4,81'lik kısmının Aydın'da olduğu görülmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerindeki çalışan sayısının oranı ise %2,53'dür.

Aydın'da faaliyet gösteren işyerlerinin %20'lik kısmı Perakende Ticaret, %8'i Yiyecek ve İçecek Hizmetleri, %7'si Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı, %7'si Bina İnşaatı faaliyeti yapmaktadır. Ülke genelinde ise işyerlerinin %18'i Perakende Ticaret, %6'sı Yiyecek ve İçecek Hizmetleri, %7'si Kara Taşımacılığı, %6'sı Bina İnşaatı yapmaktadır.

Açıklama	Aydın				Türkiye		Aydın/Türkiye	
	İşyeri	Sigortalı	İşyeri %	Sigortalı %	İşyeri	Sigortalı	İşyeri	Sigortalı
Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)	5.769	19.539	20,42%	12,23%	343.734	1.390.559	1,68%	1,41%
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	2.350	8.581	8,32%	5,37%	122.507	625.930	1,92%	1,37%

Açıklama	Aydın				Türkiye		Aydın/Türkiye	
	İş yeri	Sigortalı	İş yeri %	Sigortalı %	İş yeri	Sigortalı	İş yeri	Sigortalı
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	1.917	4.981	6,79%	3,12%	141.707	561.486	1,35%	0,89%
Bina İnşaatı	1.868	16.282	6,61%	10,19%	111.308	986.439	1,68%	1,65%
Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtlar ve motosikletler hariç)	1.312	7.279	4,64%	4,56%	151.771	774.712	0,86%	0,94%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.222	2.072	4,33%	1,30%	72.500	158.606	1,69%	1,31%
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	945	2.612	3,35%	1,64%	65.290	241.169	1,45%	1,08%
Gıda Ürünleri İmalatı	920	12.199	3,26%	7,64%	46.008	489.386	2,00%	2,49%
Özel İnşaat Faaliyetleri	894	4.387	3,17%	2,75%	55.958	288.917	1,60%	1,52%
Bitkisel Ve Hayvansal Üretim	863	2.870	3,06%	1,80%	17.926	113.413	4,81%	2,53%
Hukuki Ve Muhasebe Faaliyetleri	717	1.705	2,54%	1,07%	54.359	164.474	1,32%	1,04%
Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri	648	3.877	2,29%	2,43%	45.049	481.737	1,44%	0,80%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	635	1.427	2,25%	0,89%	34.465	110.957	1,84%	1,29%
Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	619	647	2,19%	0,40%	61.724	65.011	1,00%	1,00%
Bina Ve Çevre Düzenleme Faaliyet.	551	6.552	1,95%	4,10%	34.684	505.803	1,59%	1,30%
Eğitim	484	5.118	1,71%	3,20%	38.075	617.998	1,27%	0,83%
Konaklama	453	4.904	1,60%	3,07%	19.667	241.131	2,30%	2,03%
İnsan Sağlığı Hizmetleri	423	7.095	1,50%	4,44%	32.800	812.270	1,29%	0,87%
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	377	1.857	1,33%	1,16%	36.538	400.359	1,03%	0,46%
Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri	367	1.713	1,30%	1,07%	19.462	219.724	1,89%	0,78%
Mimarlık Ve Mühendislik Faaliyeti	310	1.507	1,10%	0,94%	26.117	166.226	1,19%	0,91%
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	297	4.187	1,05%	2,62%	14.093	220.096	2,11%	1,90%
Diğer	4.305	38.364	15,24%	24,01%	415.169	5.567.020	1,04%	0,69%
TOPLAM	28.246	159.755			1.960.911	15.203.423		

Tablo 31 Aydın-Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumu Kayıtlı İşyeri ve Çalışan Sayılarının sektörel dağılımı, SGK

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Aydın ilinde 7 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. 504 hektar alan ve 247 parsel sayısı ile en büyük organize sanayi bölgesi Aydın ASTİM Organize Sanayi Bölgesidir. Aydın ilindeki 1.411 hektarlık organize sanayi alanının %36'lık kısmına sahiptir.

Aydın ili organize sanayi bölgelerinde toplam 505 sanayi parseli bulunmaktadır. Bunların 380 adedi tahsis edilmiş, 236 parselde üretim gerçekleştirilmektedir. Halen 74 adet parselde inşaat

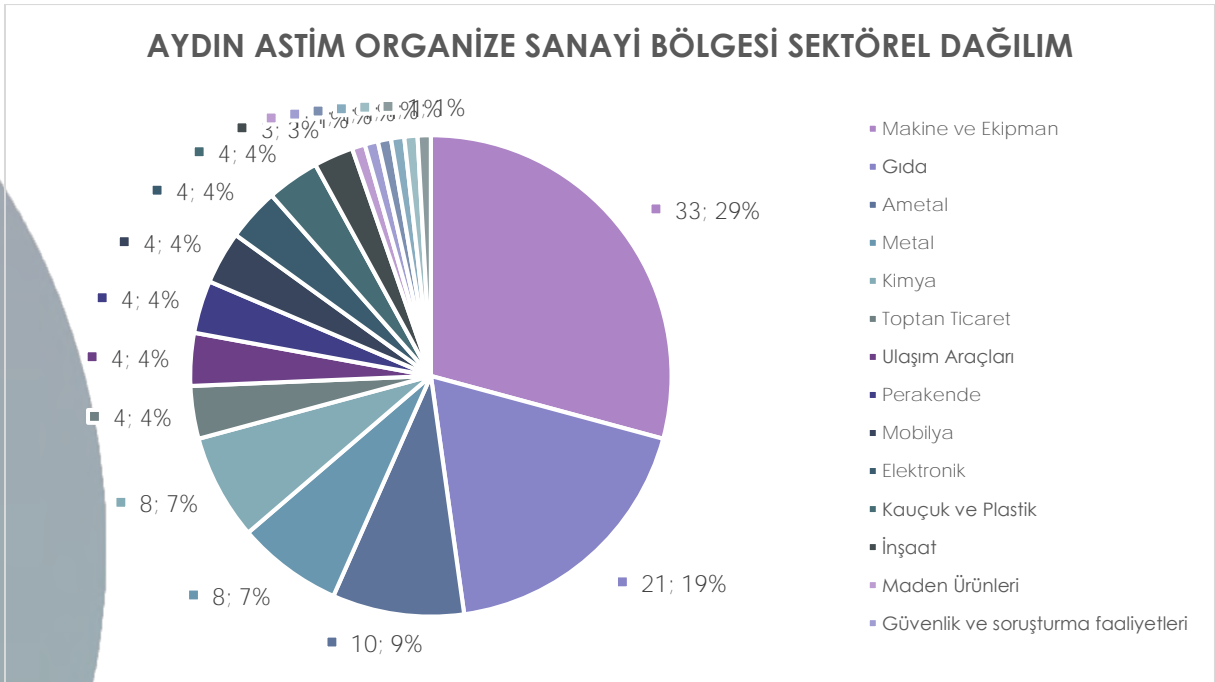
devam etmekte 125 adet tahsis edilecek parsel bulunmaktadır. Tahsis edilmeyi bekleyen 116 parsel Aydın ASTİM organize sanayi bölgesindedir.

OSB ÜNVANI	OSB ALANI (HA)	Toplam Sanayi Parseli Sayısı	Tahsis Edilen Sanayi Parseli Sayısı	Tahsis Edilecek Sanayi Parseli Sayısı	Üretimdeki Sanayi Parseli Sayısı	İnşaat Aşamasında Sanayi Parseli Sayısı	Diğer Sanayi Parselleri
Aydın ASTİM	504	247	131	116	104	24	3
Çine	274	69	64	5	21	26	17
Söke	185	29	29	0	20	8	1
Aydın-Nazilli	126	42	40	2	32	6	2
Ortaklar	122	32	31	1	15	7	9
Aydın	113	58	57	1	43	0	14
Buharkent	87	28	28	0	1	3	24
TOPLAM	1.411	505	380	125	236	74	70

Tablo 32 Aydın İli Organize Sanayi Bölgeleri Durum Tablosu, OSBÜK

AYDIN-ASTİM ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

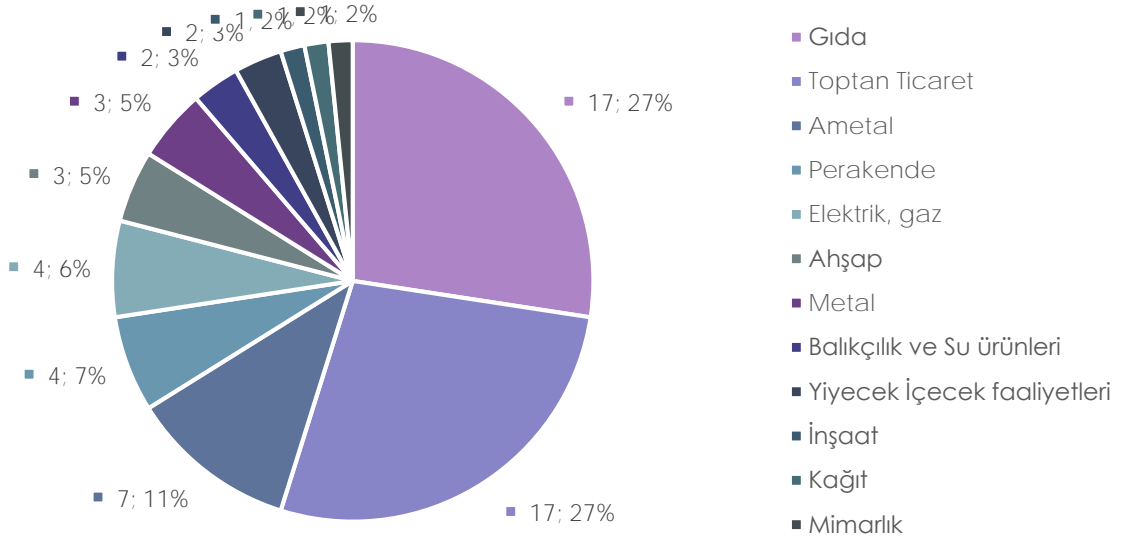
- 504 hektar büyüklüğündedir.
- Bölgedeki; 247 adet sanayi parselinin 131 adedi tahsis edilmiştir. 104 sanayi parselinde üretim gerçekleştirilmekte, 24 parselde ise inşaat devam etmektedir.
- Ağırlıklı sektör grubu; başka yerde sınıflandırılmamış makine-ekipman imalatı (%29), gıda ürünleri imalatı (%19) ve diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (%9) sanayidir.

ÇİNE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

- 274 hektar büyüklüğündedir.
- 69 Sanayi parselinin 64 adedi tahsis edilmiştir. 21 parselde üretim başlamış olup 26 parselde inşaatlar devam etmektedir.
- Ağırlıklı sektör grupları; Gıda İmalatı (%27), Toptan Ticaret (%27), Ametal İmalatı (%11)'dir.

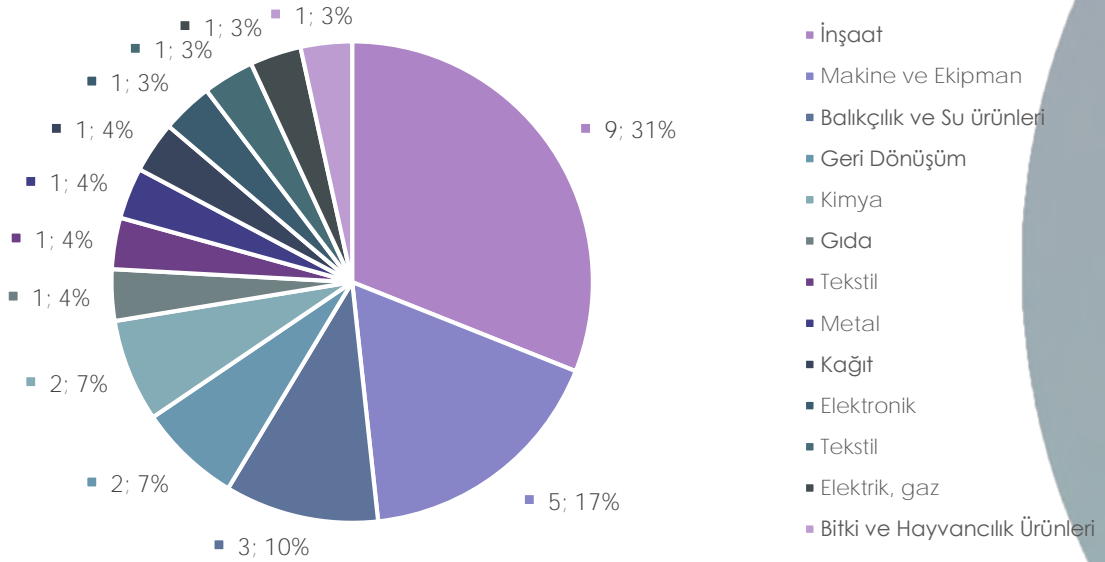
ÇİNE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SEKTÖREL DAĞILIM

SÖKE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

- 185 hektar büyüklüğündedir.
- Bölgedeki; 29 adet sanayi parselinin tamamı tahsis edilmiştir.
- Tahsis edilen parsellerden 20 adedinde üretim başlamış ve 8 adedi inşaat aşamasındadır.
- Ağırlıklı sektör grupları; İnşaat (%31), Makine ve ekipman imalatı (%17) ve Balıkçılık ve su ürünleri (%10) sektörüdür.

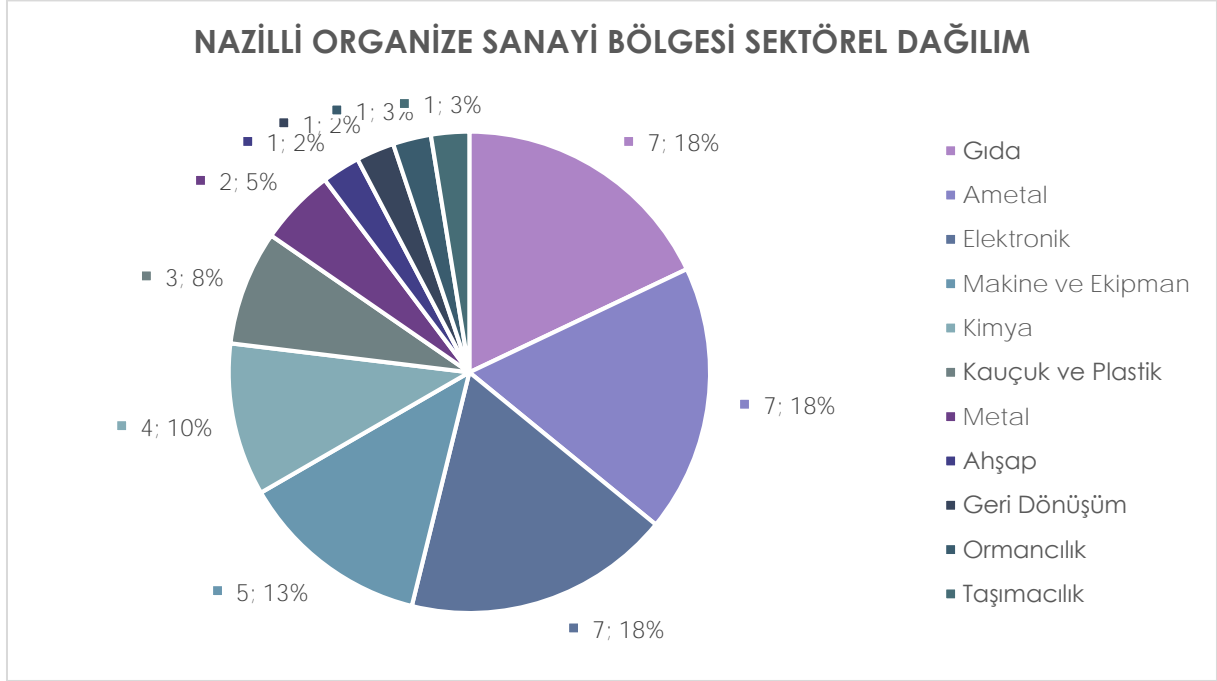
SÖKE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SEKTÖREL DAĞILIM

NAZİLLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

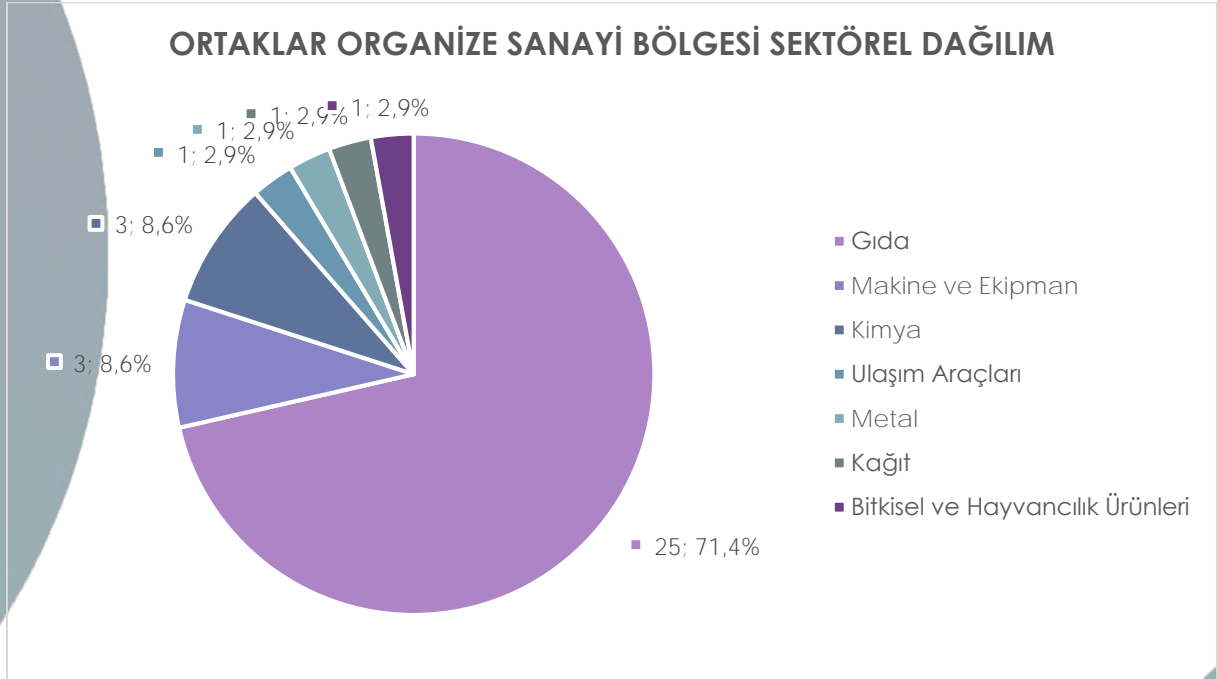
- 126 hektar büyüklüğündedir.
- Bölgedeki; 42 adet sanayi parselinin 40 adedi tahsis edilmiştir.
- Tahsis edilen parsellerden 32 sanayi parselinde üretim başlamış, 6 adet parselde inşaat devam etmektedir.

- Ağırlıklı sektör grubu; gıda imalatı (%18), Ametal ürünler imalatı (%18), Elektronik ürünler imalatı (%18) sektörüdür.

ORTAKLAR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

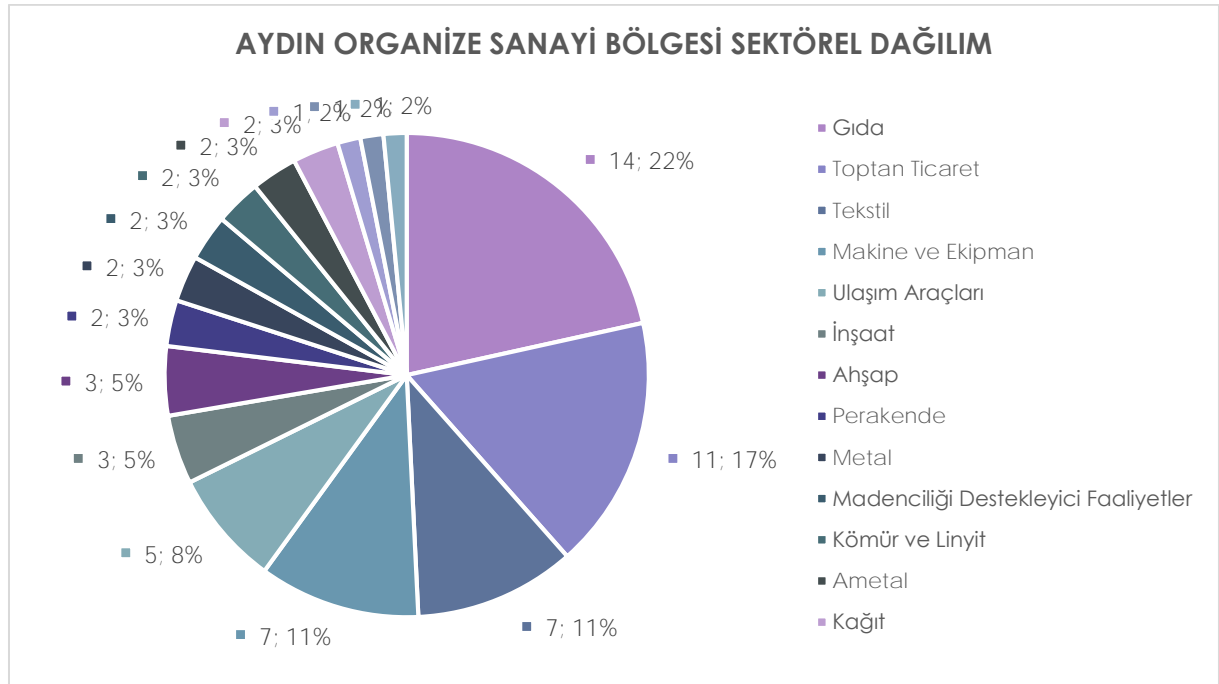
- 122 hektar büyüklüğündedir.
- 32 adet sanayi parselinden 31 adedi tahsis edilmiştir.
- Tahsis edilen parsellerden 15 adedinde üretim başlamış, 7 adet parselde inşaat devam etmektedir.
- Ağırlıklı sektör grubu; gıda ürünleri imalatı (%71), Makine ve Ekipman imalatı (%9), Kimya ürünleri imalatı (%9) sektörüdür.

AYDIN ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

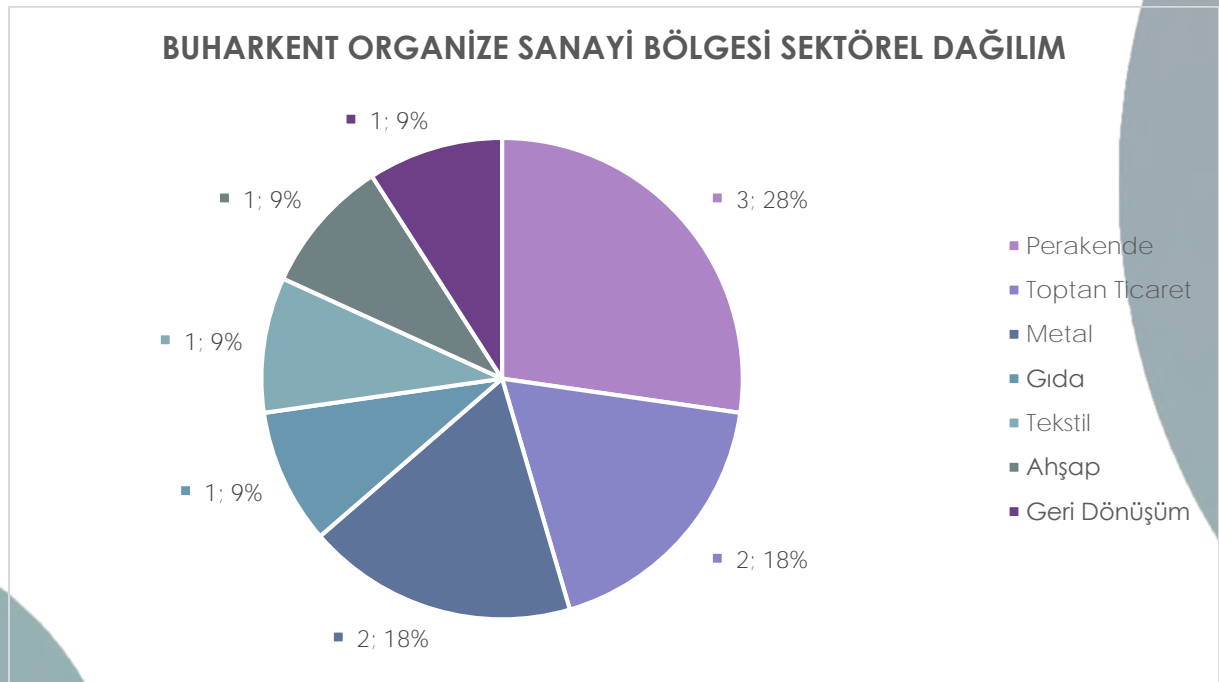
- 85 hektar üzerine kurulmuş, genişleme çalışmaları sonucu 112 hektar alana ulaşmıştır.
- Bölgedeki; 58 adet sanayi parselinin 57 adedinin tahsisi yapılmıştır.

- 43 adet işletme Aydın Organize Sanayi bölgesinde üretim gerçekleştirmektedir. 9 işletme üretime hazır durumdadır. İnşaat halindeki işletme sayısı ise 5'dir.
- Ağırlıklı sektör grubu; gıda ürünleri imalatı (%22), toptan ticaret (%17), tekstil ürünleri imalatı (%11) ve makine ve ekipman imalatı (%11) sektörüdür.

BUHARKENT ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

- 87 hektar büyüklüğündedir.
- Bölgede 28 adet sanayi parseli bulunmaktadır.
- 28 adet parsel tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerden 1 adedi üretime başlamış, 3 parselde inşaat devam etmektedir.
- Ağırlıklı sektör grubu; perakende ticaret (%28), Toptan ticaret (%18) ve Metal ürünleri imalatı (%18) sektörüdür.

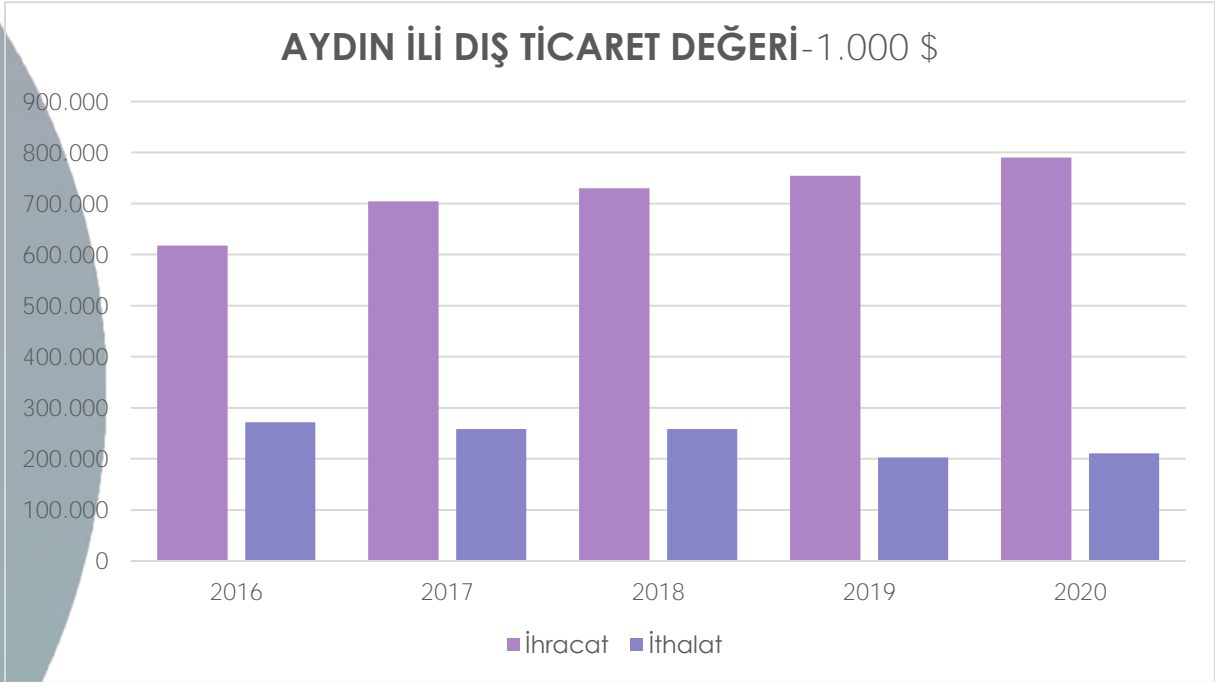

DIŞ TİCARET

2016-2020 yılları arasında Aydın İli yıllık ortalama ihracat değeri 719 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık gerçekleştirilen ithalat ise 240 milyon dolar seviyelerindedir. İthalat ihracat dengesi açısından bakıldığında bu beş yıllık dönemde 479 milyon dolar seviyelerinde dış ticaret fazlası verilmiştir. İhracat rakamları yıldan yıla yükselirken ithalat rakamları ise düşmektedir. 2020 yılında 2016 yılına göre ihracat %28 artarken, ithalat %22 oranında düşmüştür. Aydın İli son beş yıllık ortalama ihracatı ülke geneli ihracatının %0,45'i, Ege Bölgesi ihracatının %4,34'ü; ithalatı ise ülke genelinin %0,11'lik, Ege Bölgesi ithalatının ise %1,72'lik kısmına karşılık gelmektedir.

1.000 \$		2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama
Aydın	İhracat	617.679	704.328	729.737	754.270	789.885	719.180
	İthalat	271.682	258.221	258.636	202.548	210.660	240.349
	Denge	345.997	446.107	471.101	551.723	579.224	478.830
Ege	İhracat	14.368.154	15.964.588	17.611.988	17.651.666	17.308.058	16.580.891
	İthalat	14.095.799	16.145.130	14.810.159	12.390.011	12.333.260	13.954.872
	Denge	272.355	-180.542	2.801.829	5.261.655	4.974.799	2.626.019
Türkiye	İhracat	142.529.584	156.992.940	167.920.613	171.464.945	160.656.652	159.912.947
	İthalat	198.618.235	233.799.651	223.047.094	202.704.320	209.534.325	213.540.725
	Denge	-56.088.651	-76.806.711	-55.126.481	-31.239.375	-48.877.673	-53.627.778
Aydın/ Ege	İhracat	4,30%	4,41%	4,14%	4,27%	4,56%	4,34%
	İthalat	1,93%	1,60%	1,75%	1,63%	1,71%	1,72%
Aydın/ Türkiye	İhracat	0,43%	0,45%	0,43%	0,44%	0,49%	0,45%
	İthalat	0,14%	0,11%	0,12%	0,10%	0,10%	0,11%

Tablo 33 Aydın-Ege Bölgesi-Türkiye Dış Ticaret Değerleri *1.000 \$, TÜİK

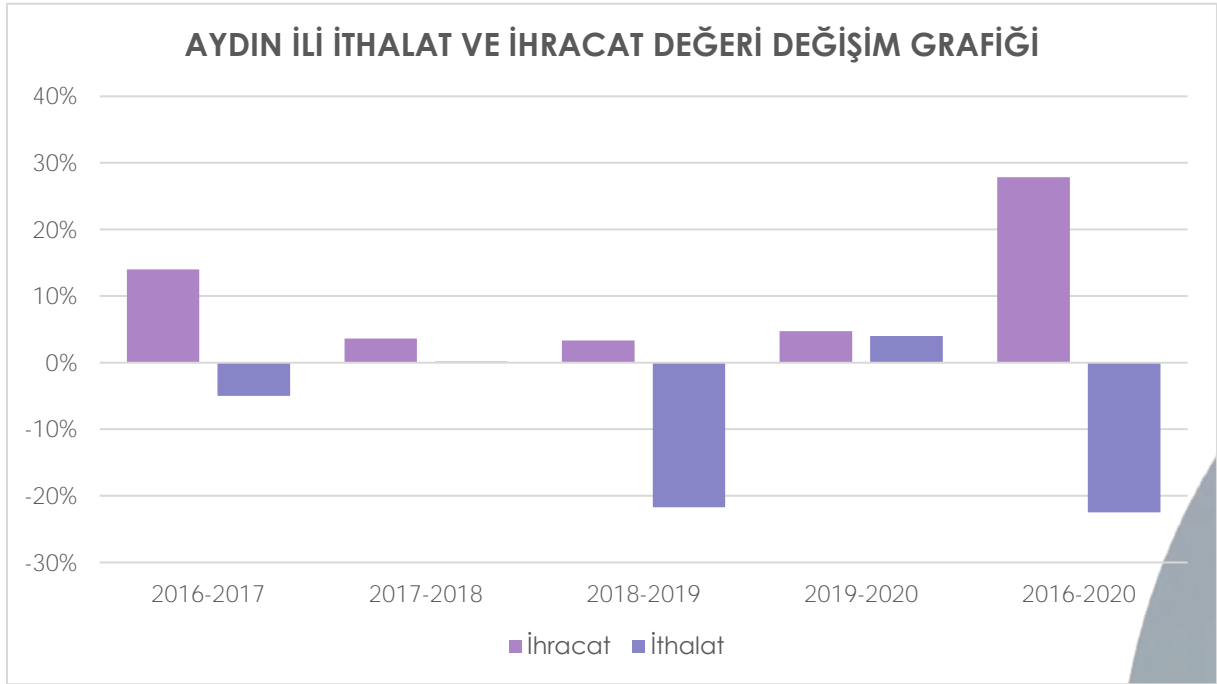

İlimizin ihracatında en yüksek yıllık artış %14'lük oranla 2017 yılında 2016 yılına göre olmuştur. Aynı dönemde Ege Bölgesinde %11, ülke genelinde ise %10'luk bir artış sağlanmıştır. 2016 yılına göre 2020 yılındaki ihracat artışı ise %28 seviyelerindedir ve bu oran hem Ege Bölgesi'ndeki artıştan hem de ülke genelindeki artıştan yüksek seviyelerdedir.

İthalattaki en yüksek yıllık düşüş ise %22'lik oranla 2019 yılında 2018 yılına göre gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Ege Bölgesi ve ülke genelinde de ithalatta düşüş gözlenmektedir. 2016 yılına göre 2020 yılı ithalatındaki değişim değerlendirildiğinde Aydın ili ithalatı %22 oranında, Ege Bölgesi ithalatı ise %13 oranında düşerken ülke geneli ithalatı %6 oranında artmıştır.

Yıllar	Dış Ticaret	Aydın	Ege Bölgesi	Türkiye
2016-2017	İhracat	14,03%	11,11%	10,15%
	İthalat	-4,95%	14,54%	17,71%
2017-2018	İhracat	3,61%	10,32%	6,96%
	İthalat	0,16%	-8,27%	-4,60%
2018-2019	İhracat	3,36%	0,23%	2,11%
	İthalat	-21,69%	-16,34%	-9,12%
2019-2020	İhracat	4,72%	-1,95%	-6,30%
	İthalat	4,01%	-0,46%	3,37%
2016-2020	İhracat	27,88%	20,46%	12,72%
	İthalat	-22,46%	-12,50%	5,50%

Tablo 34 Aydın-Ege Bölgesi-Türkiye İhracat ve İthalat Değerleri Değişim Oranı, TÜİK

İHRACAT

Ürünler

Aydın İli 2016-2020 yılı beş yıllık ihracatında yıllık ortalama değer açısından ilk sırada "Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler, Nükleer Reaktörler, Bunların Aksam Ve Parçaları" yer almaktadır. Ortalama değer açısından %23'lük bir paya sahip olan bu fasılda 2017 yılındaki sıçramanın ardından yıldan yıla bir düşüş görülmektedir. 2020 yılında gerçekleştirilen ihracat 2016 yılına çok yakın seviyelerdedir.

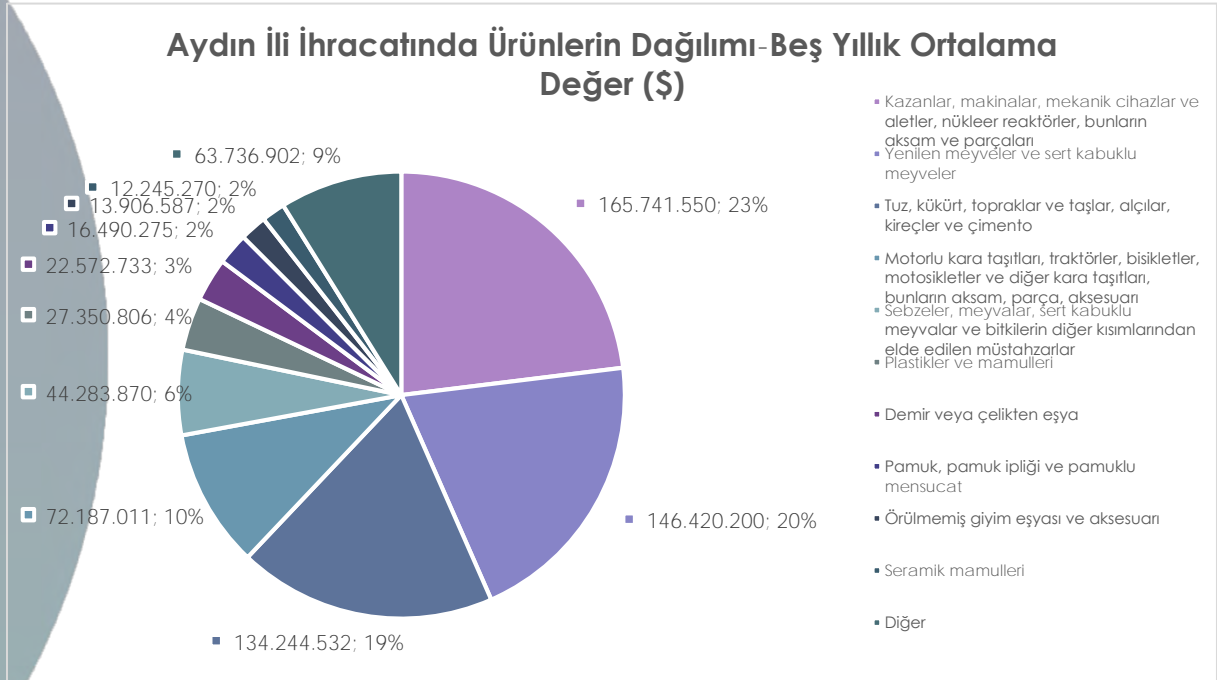
İkinci sıradaki ürün grubu ise ilimizin en önemli üretim kalemlerinden olan "Yenilen Meyveler Ve Sert Kabuklu Meyveler" faslıdır. Bu fasılın beş yıllık ortalama değeri 146 milyon dolar seviyelerinde gerçekleşmiş ve toplam ihracatın %20'lik kısmını karşılamıştır. Bu fasıldaki ihracat değeri her yıl artış seyrindedir. 2020 yılında 2016 yılına göre %39 oranında bir artış sağlanmıştır. Bu fasıl 2020 yılında ihracat değeri ile ilk sırada bulunmaktadır.

Beş yıllık ortalama açısından üçüncü sıradaki fasıl ise "Tuz, Kükürt, Topraklar Ve Taşlar, Alçıklar, Kireçler Ve Çimento" faslıdır. Beş yıllık 134 milyon dolarlık ortalama değer ile ihracatın %19'lük kısmını karşılamaktadır. Bu fasılın ihracatında da artış trendi görülmektedir. 2016 yılına göre 2020 yılında %36 artış sağlanmıştır. Bu fasılda yapılan ihracat ülke geneli ihracatının %5'lik kısmına karşılık gelmektedir.

Fasıl	Fasıl adı	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve	158.869.299	177.362.714	168.119.978	165.082.438	159.273.323	165.741.550	23,05%

Fasıl	Fasıl adı	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
	aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları							
8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	120.293.835	132.847.415	157.555.543	154.369.672	167.034.533	146.420.200	20,36%
25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	104.588.269	121.105.468	145.821.838	157.107.663	142.599.422	134.244.532	18,67%
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	52.381.826	68.883.606	74.094.093	78.452.599	87.122.929	72.187.011	10,04%
20	Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	39.317.563	40.520.266	45.288.287	49.494.780	46.798.452	44.283.870	6,16%
39	Plastikler ve mamulleri	17.399.676	21.762.432	32.999.254	34.719.992	29.872.675	27.350.806	3,80%
73	Demir veya çelikten eşya	23.831.721	27.010.878	16.614.132	23.854.874	21.552.059	22.572.733	3,14%
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	12.796.917	15.428.897	16.148.330	21.083.886	16.993.347	16.490.275	2,29%
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	36.855.916	30.204.133	795.660	476.552	1.200.674	13.906.587	1,93%
69	Seramik mamulleri	248.656	319.198	328.574	6.733.659	53.596.261	12.245.270	1,70%
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	7.877.050	9.458.281	10.321.190	9.274.919	8.715.550	9.129.398	1,27%
68	Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	4.077.365	6.107.566	6.845.447	9.714.077	14.873.895	8.323.670	1,16%
	Diğerleri	39.140.535	53.317.104	54.804.820	43.905.240	40.251.469	46.283.834	6,44%
	TOPLAM	617.678.628	704.327.958	729.737.146	754.270.351	789.884.589	719.179.734	

Tablo 35 Aydın İli İhracat Değerleri Ürünler Bazında (\$), TÜİK

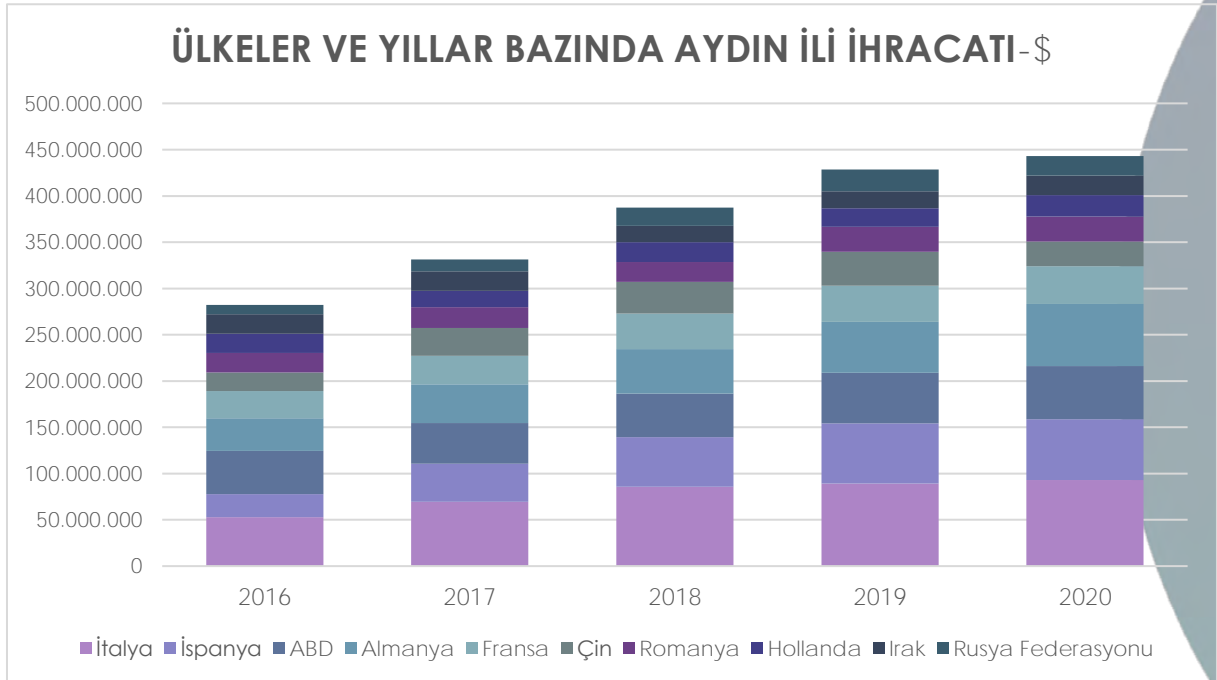
Ülkeler

Son beş yıllık ihracatın yıllık ortalaması değerlendirildiğinde en yüksek ihracat yapılan ülke %11 ile İtalya'dır. İtalya'yı %7 ile İspanya ve ABD izlemektedir.

Ülke adı-\$	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
İtalya	52.945.554	69.665.511	85.663.299	89.165.506	92.923.903	78.072.755	10,86%
İspanya	24.718.039	40.998.314	53.621.151	64.988.419	65.908.651	50.046.915	6,96%

Ülke adı-\$	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
ABD	46.775.069	43.845.582	47.198.618	54.769.399	57.159.024	49.949.538	6,95%
Almanya	35.465.697	42.043.371	48.148.088	55.054.673	67.358.665	49.614.099	6,90%
Fransa	29.448.257	30.609.352	38.243.491	38.951.062	40.712.391	35.592.911	4,95%
Çin	19.922.907	30.289.864	34.191.636	36.763.026	26.647.093	29.562.905	4,11%
Romanya	20.964.878	22.368.706	21.571.124	26.787.707	26.940.852	23.726.653	3,30%
Hollanda	20.786.784	17.588.615	21.314.629	20.052.673	23.087.647	20.566.070	2,86%
Irak	21.124.805	21.237.839	17.695.594	18.636.842	21.277.246	19.994.465	2,78%
Rusya	10.236.908	12.584.161	19.608.846	23.343.120	21.157.962	17.386.199	2,42%
İsrail	11.891.194	12.577.450	15.669.364	18.186.818	25.253.797	16.715.725	2,32%
Çek Cumhuriyeti	33.246.114	30.838.028	2.762.498	2.307.255	2.925.041	14.415.787	2,00%
Polonya	12.246.008	13.103.450	11.010.818	13.228.405	13.970.628	12.711.862	1,77%
İngiltere	11.034.389	12.804.384	10.131.446	9.497.705	18.983.922	12.490.369	1,74%
Suudi Arabistan	12.997.082	13.931.273	9.647.617	9.843.346	12.026.073	11.689.078	1,63%
Belçika	12.380.689	8.585.176	10.108.396	10.452.513	14.339.558	11.173.266	1,55%
İran	14.013.946	17.727.932	9.692.197	6.317.668	5.820.636	10.714.476	1,49%
Danimarka	12.303.673	9.649.504	10.968.665	6.479.939	8.183.284	9.517.013	1,32%
Mısır	7.917.916	4.238.536	8.236.527	10.562.117	13.328.464	8.856.712	1,23%
BAE	6.996.889	10.525.173	7.378.450	11.749.346	6.882.556	8.706.483	1,21%
Bulgaristan	10.633.421	9.822.165	7.707.042	6.405.952	8.375.369	8.588.790	1,19%
Ukrayna	9.366.010	8.407.713	9.050.884	6.584.532	7.593.471	8.200.522	1,14%
Avustralya	7.082.312	7.313.831	8.868.320	8.538.932	8.290.117	8.018.702	1,11%
Sırbistan	6.397.230	8.236.265	8.011.217	7.804.329	9.063.734	7.902.555	1,10%
Fas	5.109.803	8.993.270	7.132.090	8.408.370	9.210.021	7.770.711	1,08%
Vietnam	7.264.243	12.099.766	10.064.321	5.129.589	1.991.364	7.309.857	1,02%
Tunus	3.930.309	17.445.159	4.547.843	5.276.093	4.910.105	7.221.902	1,00%
Diğer	150.478.502	166.797.568	191.492.975	178.985.015	175.563.015	172.663.415	24,01%
Toplam	617.678.628	704.327.958	729.737.146	754.270.351	789.884.589	719.179.734	

Tablo 36 Ülkeler Bazında Aydın İli İhracatı, TÜİK

İlimizin ihracatında ilk sırada bulunan İtalya'ya yapılan ihracatta ilk sırada %35'lik payla "Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları" bulunmaktadır. Bu fasıl detaylı incelendiğinde beş yıllık ortalama açısından en yüksek gelir elde edilen ürün Çam Fıstığıdır. Çam Fıstığının ardından Kestane gelmektedir. Kestane aynı zamanda bu fasılda en yüksek miktarda ihraç edilen üründür.

İkinci sırada yer alan ürün fasılı ise %34'lük payla "Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento" fasılıdır. Bu fasılda en yüksek gelir elde edilen ve en yüksek miktarda ihraç edilen ürün Feldispat'tır. Gelir ve miktar açısından ikinci sırada ise Kuvars bulunmaktadır.

Bu iki fasılın ardından üçüncü sırada %11'lik payla "Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları", dördüncü sırada %11'lik payla "Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı" fasılı bulunmaktadır. Üçüncü sırada yer alan fasılda ihraç edilen ilk üç ürün ise sırasıyla "Vitrin Tipi Soğutucular", "Hayvansal veya sabit bitkisel yağların çıkarılmasına ve hazırlanmasına mahsus makinalar", "Santrifüjler (Diğer)"'dir.

Fasıl	Fasıl Açıklaması	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	11.325.478	20.507.051	29.711.927	31.898.786	43.624.575	27.413.563	35%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	23.929.971	24.602.102	32.161.691	28.704.816	22.389.034	26.357.523	34%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	6.976.284	8.571.834	8.965.808	9.949.469	9.513.232	8.795.325	11%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	6.697.414	8.883.337	9.239.179	9.498.804	9.457.664	8.755.280	11%
52	Pamuk	36.026	297.911	43.371	3.490.032	4.453.210	1.664.110	2%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	0	3.295.630	2.679.814	1.432.351	0	1.481.559	2%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	980.170	691.941	649.837	1.208.323	631.353	832.325	2%
	Diğerleri	1.535.541	2.460.750	1.724.527	2.465.351	3.017.899	2.240.814	3%
	TOPLAM	51.480.884	69.310.556	85.176.156	88.647.932	93.086.968	77.540.499	

Tablo 37 Aydın İlimden İtalya'ya İhraç Edilen Ürünler (\$), Ege İhracatçılar Birliği

İhracatımızda ikinci sırada yer alan İspanya'ya ihraç edilen ürünler beş yıllık ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, ilk sırada "Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento" fasılı yer almaktadır ve İspanya'ya yapılan ihracatın %69'luk kısmını bu fasıl oluşturmaktadır. Bu fasılda ihraç edilen ilk sıradaki ürün Feldispat'tır. Feldispatı, Kuvars ve Tabi Magnezyum Karbonat izlemektedir.

İkinci sırada yer alan fasıl ise "Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları"'dır ve ihracattaki payı %8'dir. Bu fasılda İspanya'ya ihraç edilen ilk sıradaki ürün "Vitrin Tipi Soğutucular"dir. İkinci sırada "Dikey Tip Soğutucular", üçüncü sırada ise "Hayvansal veya sabit bitkisel yağların çıkarılmasına ve hazırlanmasına mahsus makinalar" bulunmaktadır.

Üçüncü sıradaki "Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar" ise İspanya'ya ihracatın %7'lik kısmını oluşturmaktadır. Bu fasılda ihraç edilen ürün ilimizin de en önemli ürünlerinden olan Zeytinyağıdır.

Fasıl	Açıklama	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	14.555.801	22.071.035	36.002.196	48.159.996	51.125.543	34.382.914	69%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar,	3.432.992	3.788.888	4.765.105	5.135.118	3.194.678	4.063.356	8%

Fasıl	Açıklama	2016	2017	2018	2019	2020	ORTALAMA	%
	Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları							
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemelik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Muammlar	0	6.828.782	3.737.923	3.684.090	3.055.126	3.461.184	7%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	3.723.690	3.537.722	3.853.494	3.362.151	2.755.946	3.446.601	7%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	1.400.706	2.060.395	3.020.971	1.976.866	1.347.506	1.961.289	4%
39	Plastikler Ve Mamulleri	1.008.282	1.456.541	1.025.232	706.214	682.429	975.740	2%
69	Seramik Mamulleri	10.238	225.159	1.061.236	528.855	1.384.119	641.922	1%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	273.789	1.209.150	1.006.943	279.214	263.668	606.553	1%
	Diğerleri	37.059	62.923	60.278	1.242.833	1.620.345	604.688	1%
	Toplam	24.442.557	41.240.595	54.533.379	65.075.337	65.429.361	50.144.246	

Tablo 38 Aydın ilinden İspanya'ya İhrac Edilen Ürünler (\$), Ege İhracatçılar Birliği

Aydın ili ihracatında üçüncü sırada bulunan ABD'ye yapılan ihracatta son beş yıllık ortalamaya göre ilk sırada %23'lük payla "Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar" bulunmaktadır. Bu fasılda ABD'ye ihrac edilen ürünlerde ilk sırada son beş yıllık ortalama ihracat değerine göre "Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler ve yenilen diğer bitki parçaları (sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya konserve edilmiş) Diğerleri" ürün grubu, ikinci sırada Zeytin, üçüncü sırada ise Domates bulunmaktadır.

İkinci sırada bulunan fasıl %22'lik payla "Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento" fasılıdır. Bu fasılda son beş yıllık ortalama ihracat değerine göre ilk üç sırada sırasıyla Kuvars, Feldispat ve "Her nevi tabii kum (Diğerleri)" ürünleri bulunmaktadır. Miktar açısından ilk sırada Feldispat yer almaktadır.

ABD'ye yapılan ihracatta üçüncü sırada %13'lük payla "Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları" fasılı yer almaktadır. Bu fasılda son beş yıllık ortalama ihracat değerine göre ilk sırada ilimizin önemli ürünlerinden İncir yer almaktadır. İkinci sıradaki ürün Çilek, üçüncü sıradaki ürün ise "Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler (Diğerleri)"dir.

Fasıl	Açıklama	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	14.184.156	13.151.423	13.220.082	15.033.280	120.393	11.141.867	23%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	10.200.777	11.346.595	10.639.132	11.733.001	10.473.219	10.878.545	22%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	10.865.756	5.654.003	6.228.099	3.816.705	6.115.412	6.535.995	13%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	4.153.981	3.892.588	4.120.724	7.389.476	10.188.197	5.948.993	12%
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	2.781.471	4.394.550	4.734.802	5.663.211	8.213.206	5.157.448	11%

Fasıl	Açıklama	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	1.719.028	1.536.186	1.963.594	3.167.602	2.321.462	2.141.575	4%
39	Plastikler Ve Mamulleri	290.586	509.328	2.884.206	4.053.387	2.381.861	2.023.874	4%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	2.133.309	1.804.289	1.728.640	1.531.460	556.202	1.550.780	3%
57	Halılar Ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	1.171.631	567.385	1.082.859	1.474.832	47.428	868.827	2%
62	Örümlemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	38.370	599.856	998.834	1.451.195	1.140.222	845.695	2%
69	Seramik Mamulleri	3.756	369.949	1.000.779	169.857	1.381.300	585.128	1%
	Diğerleri	819.517	971.400	1.273.293	1.248.824	1.343.254	1.131.258	22%
	Toplam	48.362.339	44.797.553	49.875.044	56.732.832	44.282.156	48.809.985	

Tablo 39 Aydın İlinden ABD'ye İhraç Edilen Ürünler (\$), Ege İhracatçılar Birliği

İTHALAT

Ürünler

İlimiz ihracatının %23'lük oranla birinci sırasında yer alan "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları"; %29'luk payla ithalatta da birinci sırada bulunmaktadır. Bu fasılda ithalat değeri düşüş eğilimindedir. En büyük düşüş 2019 yılında gerçekleşmiş 2020 yılında 2018 yılı değerine yakın bir ithalat gerçekleşmiştir. 2020 yılı ithalat değeri 2016 yılına göre %24 oranında azalmıştır.

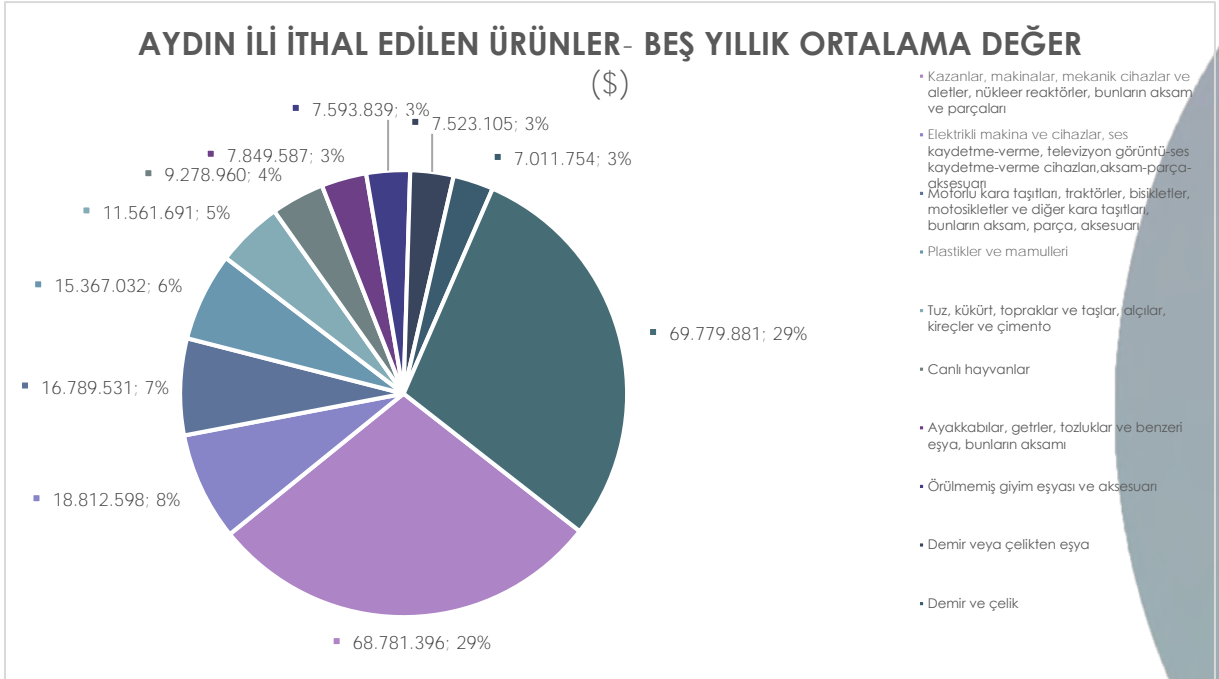
İthal edilen ürünlerde "Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" fasılı %8'lik payla ikinci sırada yer almaktadır. Bu fasılda en yüksek ithalat 2016 yılında gerçekleşmiştir. 2017 yılında bir önceki yıla göre %58 oranında düşen ithalattaki düşüş devam etmektedir. 2020 yılı ithalat değeri 2016 yılına göre %82 oranında düşüş göstermiştir.

İlimiz ithalatının üçüncü sırasında yer alan "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" fasılının payı %7'dir. 2016 yılından 2019 yılına dek aynı seviyelerini koruyan bu fasıldaki ithalat değeri 2020 yılında 2019 yılına göre %44, 2016 yılına göre %42 oranında düşmüştür.

Fasıl	Fasıl Adı	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	87.617.955	73.112.257	67.355.893	49.089.796	66.731.079	68.781.396	28,62%
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	44.468.545	18.751.153	14.110.341	8.646.098	8.086.851	18.812.598	7,83%
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	18.402.185	17.425.553	18.582.872	18.914.365	10.622.678	16.789.531	6,99%
39	Plastikler ve mamulleri	10.579.052	17.806.885	21.538.061	15.312.652	11.598.512	15.367.032	6,39%
25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	10.174.941	11.153.743	11.980.400	10.775.577	13.723.792	11.561.691	4,81%
1	Canlı hayvanlar	9.930.878	7.623.043	17.780.602	5.465.263	5.595.014	9.278.960	3,86%
64	Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	6.635.381	8.958.133	8.863.218	6.848.566	7.942.637	7.849.587	3,27%
62	Örümlemiş giyim eşyası ve aksesuarı	8.511.794	9.047.446	10.711.669	6.248.798	3.449.486	7.593.839	3,16%
73	Demir veya çelikten eşya	7.537.303	9.932.600	8.653.205	5.780.031	5.712.385	7.523.105	3,13%

Fasıl	Fasıl Adı	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
72	Demir ve çelik	6.197.305	9.497.149	13.021.601	2.261.550	4.081.166	7.011.754	2,92%
47	Odun veya diğer lifli selülozik maddelerin hamurları, geri kazanılmış kağıt veya karton (döküntü, kırıntı ve hurdalar)	2.683.019	3.862.731	7.314.871	8.986.570	6.755.418	5.920.522	2,46%
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	12.626.124	10.081.927	19.014	4.265.074	2.122.858	5.822.999	2,42%
29	Organik kimyasal ürünler	2.926.487	4.289.270	7.187.668	7.100.177	7.396.725	5.780.065	2,40%
7	Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	6.789.934	4.007.986	3.198.501	6.590.493	6.480.739	5.413.531	2,25%
90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	6.297.203	5.988.581	4.805.905	4.590.574	4.880.398	5.312.532	2,21%
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	4.936.645	5.215.086	6.167.115	4.514.495	5.694.560	5.305.580	2,21%
15	Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumsular	1.302.657	5.444.326	7.216.021	5.825.755	4.956.862	4.949.124	2,06%
23	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	0	5.921.589	7.854.768	5.876.979	3.020.081	4.534.683	1,89%
70	Cam ve cam eşya	4.305.541	4.496.368	2.153.395	823.007	1.287.992	2.613.261	1,09%
	Diğer	19.758.974	25.605.365	20.120.594	24.631.908	30.521.074	24.127.583	10,04%
	TOPLAM	271.681.923	258.221.191	258.635.714	202.547.728	210.660.307	240.349.373	

Tablo 40 Aydın İli İthal Edilen Ürünler (\$), TÜİK

Ülkeler

İlimizden gerçekleştirilen ithalatın %28'lik kısmı Çin'den yapılmaktadır. Çin'den sonra sırasıyla İtalya, Almanya ve İspanya gelmektedir.

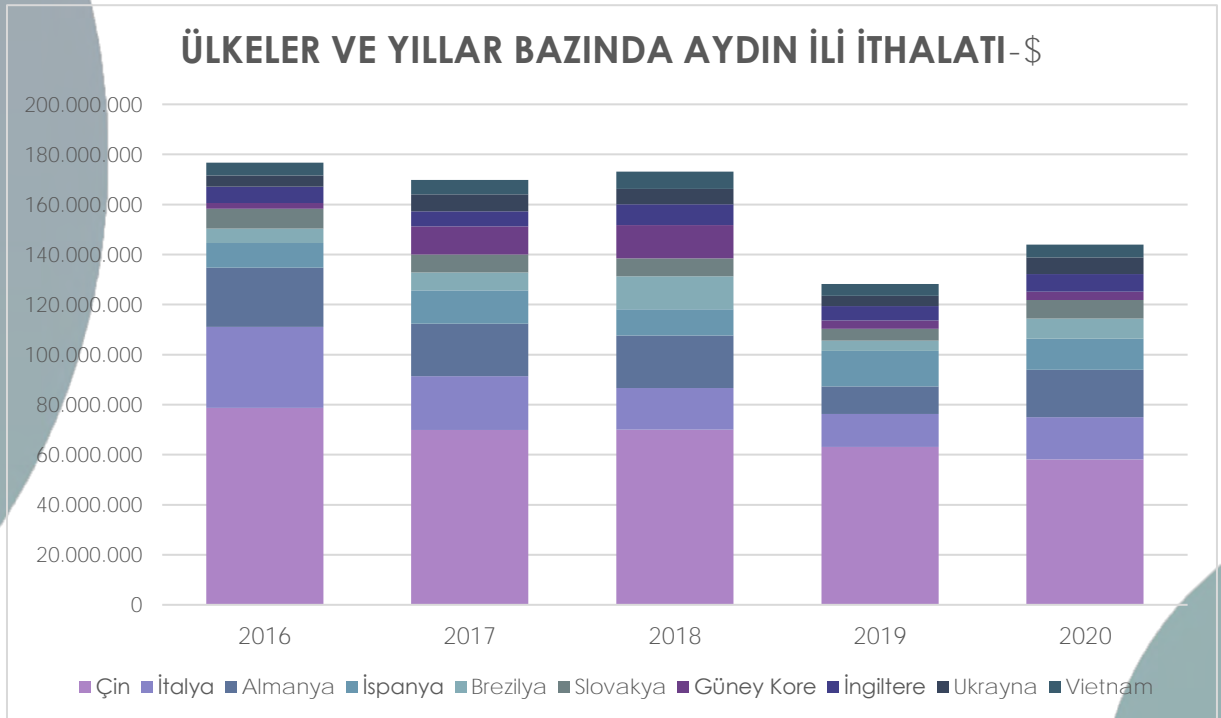
Çin'in ülkemize ithal ettiği ürünlerin başında "Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" fasılı gelmektedir. Bu ürün grubunu "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" izlemektedir.

İtalya'dan ithal edilen ürünler incelendiğinde ilk sırada "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" bulunmaktadır. İkinci sırada bulunan fasıl "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuar", üçüncü sıradaki fasıl ise "Plastikler ve mamulleri" fasıdır.

Almanya'dan ithal edilen ürünlerde ilk sırada Motorlu kara taşıtı ve römorklar bulunmaktadır. Bu ürün grubunu Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat, Kimyasal madde ve ürünler izlemektedir.

Ülke adı	2016	2017	2018	2019	2020	Ortalama	%
Çin	78.736.943	69.897.013	70.049.142	63.112.404	58.064.999	67.972.100	28,28%
İtalya	32.395.171	21.500.429	16.570.920	13.097.976	16.968.819	20.106.663	8,37%
Almanya	23.566.835	20.950.869	20.956.236	11.055.562	18.851.821	19.076.265	7,94%
İspanya	9.832.834	13.360.834	10.484.442	14.226.357	12.398.897	12.060.673	5,02%
Brezilya	5.809.752	7.166.514	13.196.579	4.127.297	8.101.752	7.680.379	3,20%
Slovakya	7.886.815	7.158.175	7.185.597	4.654.699	7.473.747	6.871.807	2,86%
Güney Kore	2.323.885	11.177.926	13.364.641	3.343.282	3.320.124	6.705.972	2,79%
İngiltere	6.513.590	6.024.673	8.213.009	5.742.362	6.976.356	6.693.998	2,79%
Ukrayna	4.560.728	6.789.943	6.204.880	4.147.980	6.689.448	5.678.596	2,36%
Vietnam	5.062.371	5.808.028	6.906.330	4.644.779	5.162.663	5.516.834	2,30%
Tayland	21.013.118	4.582.300	1.566.083	134.374	99.949	5.479.165	2,28%
Hindistan	6.309.637	6.034.664	2.569.003	4.847.054	3.768.770	4.705.826	1,96%
Kamboçya	1.895.621	3.992.404	5.695.118	4.494.778	4.148.919	4.045.368	1,68%
Uruguay	4.306.721	3.454.688	5.954.683	4.941.444	1.202.874	3.972.082	1,65%
Rusya	5.124.160	2.461.940	4.228.340	3.129.825	4.462.957	3.881.444	1,61%
Norveç	0	4.420.666	6.110.041	4.158.316	3.168.630	3.571.531	1,49%
ABD	1.291.887	7.006.752	4.039.427	2.081.528	3.075.688	3.499.056	1,46%
Bangladeş	3.939.927	3.629.638	3.955.421	2.813.799	1.831.437	3.234.044	1,35%
Malezya	2.543.938	2.950.089	2.655.155	3.511.656	4.345.106	3.201.189	1,33%
Hollanda	1.601.296	1.178.992	3.455.804	5.301.741	3.734.047	3.054.376	1,27%
Danimarka	74.293	3.968.964	5.882.249	3.092.264	1.100.927	2.823.739	1,17%
Fransa	1.647.127	3.904.701	1.994.043	3.157.375	1.937.882	2.528.226	1,05%
Finlandiya	921.171	1.424.962	4.231.539	2.516.199	2.882.790	2.395.332	1,00%
Diğerleri	44.324.103	39.376.027	33.167.032	30.214.677	30.891.705	35.594.709	14,81%
Toplam	271.681.923	258.221.191	258.635.714	202.547.728	210.660.307	240.349.373	

Tablo 41 Aydın İli Ülkeler Bazında İthalat Değeri (\$), TÜİK

1.6 DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLER

DOĞAL GÜZELLİKLER

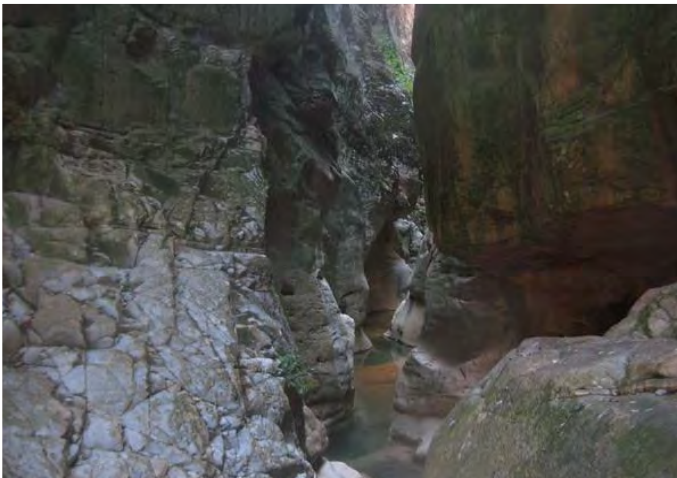
DİLEK YARIMADASI

Söke üzerinden Güllübahçe yönüne devam edip, Doğanbey köyüne geçilip 60-70 dakikalık bir otobüs yolculuğundan sonra eski Doğanbey köyüne varılır. Menderes Deltası'na 2-3 km'lik bir uzaklıkta deniz seviyesinden 60-70 m. yükseklikte, bölgeye hâkim bir konumdadır. Dağın güney yamacı ormanlıktır. 2-3 saatlik bir patika tırmanışından sonra inişe geçilir. Bitki örtüsü harika ve çok çeşitlidir.

Söke - Milas karayolu göl kenarından geçer. Ilgın, Zeytin ve Kızılçamdan oluşan bitki örtüsü vardır. 2003 yılı kış ortası kuş sayımında 200.000'den fazla su kuşunun gölde konakladığı belirlenmiştir. Tepeli Pelikan, Cüce Karabatak, Flamingo, Akkuyruklu Kartal, Kaşıkçı kuşu bölgenin belli başlı kuş türleridir. Özellikle Kaşıkçı Kuşu göldeki adacıklarda birkaç yuva yapmakta, Akkuyruklu Kartal göl yakınındaki Beşparmak Dağlarında üremektedir.

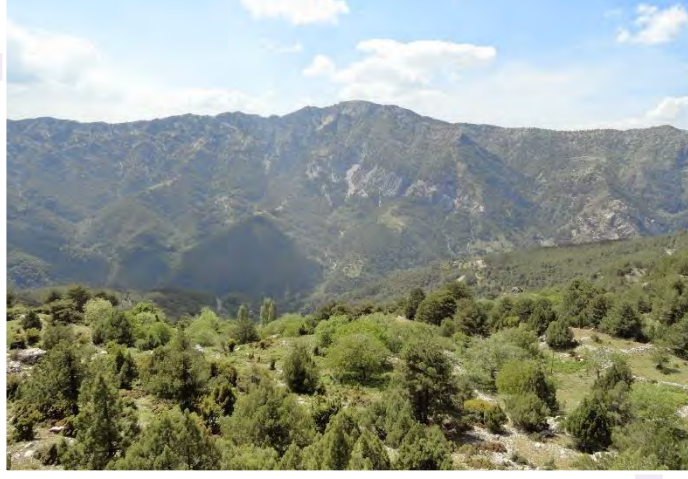
BAFA GÖLÜ

KARABAĞLAR KANYONU

Karabağlar Kanyonu sulu bir kanyon olup 2,5 km uzunluğundadır. Aşağı Görle Köyü'ndeki Görle Kanyonu ile birleşmektedir. Kanyon girişi Karacasu Karabağlar köyü ile Aşağı Görle Köyü arasındaki yolda yer almakta ve suyu Kemer Baraj Göleti'ne dökülmektedir. Başlangıçta derinliği az olan kanyonda ilerledikçe derinlik 50 m.yi bulmaktadır. Genişliği kimi yerde bir insanın geçebileceği kadar daraltılmaktadır. Kanyonda ip inışı gerektiren 3 adet şelale vardır. Köy yolundan kanyon gözlemlemek mümkündür. Başlangıç ile bitiş arasında 200 metrelik irtifa farkı vardır.

Aydın merkezden yaklaşık 25 km uzaklıkta olup il merkezinin kuzeyinde yer alan Cevizli Dağında 1200 metre yükseklikte bulunur. Kızıl çam, karaçam ve ardıçlardan oluşan hakim bir bitki örtüsüne sahiptir.

PAŞA YAYLASI

BEŞPARMAK DAĞLARI

Aydın ve Muğla İli sınırları içinde bulunan Beşparmak Dağları (Latmos), Batı Anadolu'nun, doğal güzellikleri açısından en etkileyici ve arkeolojik bulgular açısından en zengin yerlerinden biridir. Bu coğrafyada 8000 yıldır devam eden insanlık izleri, Neolitik Çağ'dan Osmanlı Dönemine ve günümüze kadar uzanmaktadır. Latmos'un benzersiz kayalık arazisi, sayısız mağaraları burada yaşayan insanları çok etkilediğinden kutsal bir dağ olarak tanımlanmıştır.

Karacasu, eski bir yerleşim yeridir, yerleşik düzene ne zaman geçildiği bilinmemektedir. Bizans tarihi kaynakları ve söylencelere göre, ilçe ve çevresi 1071 Malazgirt Meydan Savaşı'ndan sonra iskân edilmiştir. Selçuklu kabilesi Dağhanlardan Eymür Aşireti, Ataeymür Beldesi'nin bulunduğu yere, Ayhanlardan Yazırlı Boyu, Yazır Köyü civarını yurt edinmiştir. Karasül Oymağı ise Cuma Mahallesi'nin bulunduğu yerde Karacasu Köyünü kurmuşlardır.

KARACASU YAYLALARI

DOĞANBEY KÖYÜ

Köyün ilk ismi Rumca 'odalar' anlamına gelen Domatia'dır. İsmi bir avlu çevresindeki kutu kutu odalardan oluşan ev mimarisinden almıştır. Bu isim zamanla Domatça, sonra Doğanbey, sonra da Eski Doğanbey olmuştur. Aydın ili Söke ilçesine bağlı yerleşim birimi, eskiden Antik Thebai kentinin bir uzantısıdır. 19.YY'ın sonlarında Padişah II. Abdülhamit Han tarafından Ege adalarının ihtiyaçlarını temin için ticaret merkezi olarak harabelerin üzerine yeniden kurdurulmuştur.

Caferli Köyü Aydın iline 76 km, Kuşadası ilçesine 15 km uzaklıkta olan Yörük köyü Caferli'ye, Kuşadası-Söke yolunun Yaylaköy mevki sağ tarafından giden yol ile ulaşılır. Söke, Granta mezarlığına varmadan sağdaki yol takip edildiğinde köye ulaşılır. Önceleri İslam Şanlı köyüne bağlı olan bu yerleşim daha sonra Güzelçamli'ya bağlanmış ve 1965'lerden sonra Caferli adıyla köy tüzel kişiliğini kazanmıştır.

CAFERLİ KÖYÜ

ZEUS MAĞARASI

Zeus Mağarası Davutlar Milli Parkı girişine 100-150 m. uzaklıkta, dağ eteğinde, içinden çıkan su kaynağının oluşturduğu oldukça derin, küçük havuz benzeri su birikintilerinin oluşturduğu doğal bir mağaradır. Yer aldığı tepenin üst kısmında Panionion antik kenti yer almaktadır. Tam bir doğa harikası olan mağaranın suyunun çıktığı yer tam olarak bilinmemektedir.

SIRTLANİNİ MAĞARASI

Mağara Karacasu ilçesine 13.5 km., Afrodias'a ise 9.5 km. uzaklıktadır. Mağara genel anlamda bir doğa harikasıdır. 348 metre uzunluğundadır. Yaklaşık 4 metre sürünülerek girilebilen ağız kısmından sonra mağara birden büyük bir galeri halini almaktadır. Galerinin girişe yakın bölümünde görülen seramik parçaları antik bir yerleşim olduğunu düşündürmektedir. Sarkıt ve dikitler vardır.

KÜLTÜREL DEĞERLER

DEVE GÜREŞLERİ

Pehlivan develerin üzerindeki giysi ve takılar halkımızın geleneksel el emeği ve göz nuru ürünüdür. Deve güreşleri, tek hörgüçlü dişi yoz develer ile buhur adı verilen çift hörgüçlü erkek develerin eşleşmesinden meydana gelen ve "tülü" adı verilen erkek develer arasında yapılır. Davul zurna eşliğinde yapılan deve güreşleri; ayak, orta, başaltı ve baş kategorilerinde düzenlenir. Havut adı verilen bir çeşit semer takılan develer, güreşteki itişmelerde havutlardan yararlanır. Güreş esnasında rakibini yıkan, kaçırılan veya bağırılan deve galip ilan edilir.

YÖRESEL HALK KÜLTÜRÜ

Hızlı kentleşme ve modern yaşantı eğilimleri nedeniyle Aydın yöresi geleneksel giysileri çoğunlukla kırsal yerleşim birimlerinde görülmektedir. Fakat çeşitli kutlamalarda, festivallerde ve özel günlerde geleneksel giysiler görmek mümkündür. Yörükler ve Türkmenler giysilerin çok süslü, renkli ve göz alıcı olmasına özen gösterirler. Başörtüsünden takkeye, börümcek gömleğe, çuhadan işlemeli cepken şalvara, üçeteğe dek pek çok giyim eşyasının el dokuması olması ayrı bir önem taşır.

Giyimlerin vazgeçilmez parçaları olan nakışlar, oyalalar, işlemeler, sim işlemeler değişik özellikler taşır. Efe giyimi Aydın yöresinin simgesidir. Efeler, püsküllü fes, yemeni, zıbın, camadan cepken ve şalvar giyerler. Beldeki örme kuşak, şal ve deri silahlık ve baldırdaki tozluk giyimi tamamlar.

İğne oyaları, grep oyaları, kefiye oyaları, kıl dokumacılık, seramik, havut yapımı, semer eğer yapımı, ağaç işleri, hasır dokumacılığı, sepet yapımı vb.

TARİHİ DEĞERLER

SİT ALANLARI İSTATİSTİĞİ

Sit Alanı Türü	Sayısı
Arkeolojik Sit Alanı	318
Kentsel Sit Alanı	9
Tarihi Sit Alanı	4
TOPLAM	331

Tablo 42 Aydın İli Sit Alanları İstatistiği, Kültür ve Turizm Bakanlığı

KORUNMASI GEREKEN TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI

Kültür Varlığı Türü	Sayısı
Sivil Mimarlık Örneği	650

Kültür Varlığı Türü	Sayısı
Kültürel Yapılar	288
Dini Yapılar	155
Mezarlıklar	139
Endüstriyel ve Ticari Yapılar	108
İdari Yapılar	75
Kalıntılar	54
Askeri Yapılar	31
Anıt ve Abideler	9
Şehitlikler	3
Korunmaya Alınan Sokaklar	1
TOPLAM	1.513

Tablo 43 Aydın İli Korunması Gereken Taşınmaz Kültür Varlıkları İstatistiği, Kültür ve Turizm Bakanlığı

ÖREN YERLERİ

AFRODISIAS

Aydın İli'ne bağlı Karacasu ilçesinde yer alır. Adını aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite'den alan Aphrodisias özellikle Roma çağında Aphrodithe tapınımı ile ünlenmiş antik bir kent olup, günümüzde de çok iyi korunmuş anıt yapıları ile Türkiye'nin en önemli arkeolojik yerlerinden biridir.

Sonraki devirlerde üzerine tiyatro yapılan höyük, M.Ö. 5000'lere kadar giden Prehistorik bir yerleşmedir. M.Ö. 6. yüzyılda Aphrodisias küçük bir köydür. İlk Aphrodithe tapınağı da bu devirde yapılmıştır. Bu görünüm M.Ö. 2. yüzyılda ızgara planlı kentin kuruluşu ile değişmiştir. Bu devirde kentte, yaklaşık bir kilometrelik bir alana yayılmış 15000 civarında insan yaşamaktaydı. M.Ö. 1. yüzyılda Roma İmparatoru Augustus Aphrodisias şehrini kişisel koruması altına aldı. Bugün ayakta kalan anıtlar ondan sonraki iki yüzyıl içinde yapıldı.

Tiyatro ve tapınak arasında etrafı sütunlarla çevrili iki meydan planlandı (Tiberius Portikosu ve Agora). Antik dünyanın en iyi korunmuş stadyumu ise kentin kuzey ucunda yer alıyordu. M.S. 3. yüzyılın sonlarında Aphrodisias Roma İmparatorluğunun Karia Eyaletinin başkenti oldu. M.S. 4. yüzyılın ortalarında da kentin etrafı surla çevrildi. M.S. 6. yüzyıldan itibaren bayındır halini ve önemini kaybetmeye başladı. Aphrodithe Tapınağı kiliseye dönüştürüldü. Küçük bir kasabaya dönen kent 12. yüzyılda tamamen terk edildi.

Bu kent antikçağın önde gelen mimarlık, sanat, heykeltıraşlık ve tapınma merkezlerindedir. Bizanslı yazar Stephanos, kentin kuruluşunu M.Ö. 13. yüzyıla kadar dayandırmaktadır. Karacasu İlçesinin 12 km. güneydoğusunda bir Karia kenti olarak kurulan Aphrodisias, altın çağını Roma döneminde yakalamıştır. Bu dönemde olağanüstü güzellikte mermer heykeller ve yapılar inşa edilmiş ve Aphrodisias stili olarak bilinen bir sanat ekolü de gelişmiştir.

Yapılan arkeolojik araştırmalar sonucunda kentte mimarlık ve heykeltıraşlığın yanı sıra tıp ve astronomi alanlarında da çalışmalar yapıldığı belirlenmiştir. Kentte görülebilecek başlıca yapı

kalıntıları, M.S. 2. yüzyılda İmparator Hadrianus zamanında yapılan hamam, büyük havuzlu agora, M.Ö. 1. yüzyılda Tanrıça Aphrodite için yapılan tapınak, stadyum, tiyatro, tiyatro hamamı, odeon, piskopos sarayı, felsefe okuludur.

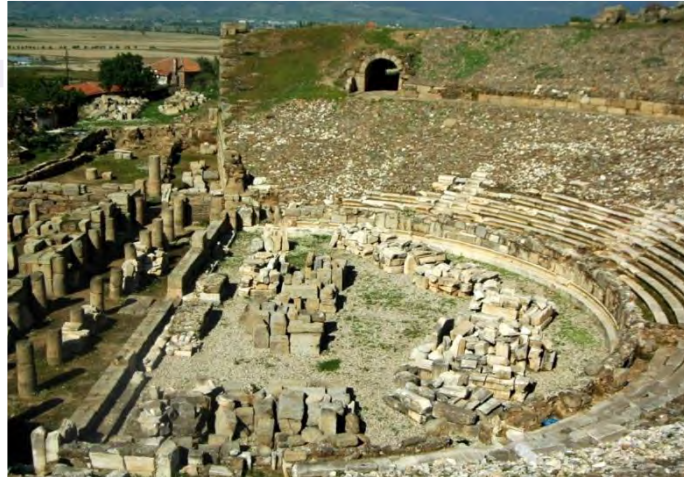
Bölge Bronz Çağı içinde önemli bir yerleşim alanıdır. Afrodiasias Ören yeri içinde bulunan ve Arkeolojik araştırmalar yapılan Akropol ve Pekmez Tepe höyükleri, Bronz Çağının bütün tabakalarını kapsayan önemli buluntular vermişlerdir. İç Anadolu Bronz Çağı uygarlıkları ürünleriyle bir arada çıkan bu buluntular, bölgede gelişmiş ticaret ve kültür alışverişi olduğunu belgelemektedir. Ayrıca, Güzelbeyli Köyü sınırları içinde bir erken Bronz Çağı Nekropolü de tespit edilmiştir.

Afrodiasias kazılarında, Akropol Tepe Höyüğü ve Afrodit Tapınağı çevresinde Demir Çağı, Lidya tipi seramik veren tabakalar, Arkaik ve Klasik Dönem yerleşimi tespit edilmiştir. M.Ö. birinci bin yıl içinde bölgenin en önemli Antik Kenti olan Afrodiasias'ta Ön Asya kökenli Tanrıça İştara, Asterte, Anadolu kökenli Tanrıça Kybele ve Grek kökenli Tanrıça Afrodit kültlerinin birleşmesinden oluşan doğa ve bereket tanrıçası nitelikli 'Afrodiasias Afrodit'i kültü gelişmeye başlamış ve Afrodit Tapınağı kurularak şehir bir kült (inanç) merkezi haline gelmiştir.

Geç Helenistik Dönemde bölgede iki antik şehir gelişmeye başlamıştır. Afrodiasias ve Plarasa Antik Kentleri Roma Döneminde, özellikle Julius Claudius ailesinden gelen imparatorlar döneminde hızla gelişmişlerdir. Roma tarafından ayrıcalık ve özerklik tanınmış ve iki şehir ortak sikke basmışlardır. Afrodiasias, yakın çevresinde bulunan mermer ocaklarının kullanımı ile önemli bir plastik sanatlar merkezi haline gelmiştir. Öyle ki, kent sanatçıları kendilerine özgü "Manierist Stil" denilen yontu ekolünü yaratmışlardır. Bölge M.S. 4. yüzyıla kadar gelişmeye devam etmiş ve önemini korumuştur.

Bizans Dönemi'nde Afrodiasias Karia Bölgesi Baş Piskoposluğu haline getirilmiştir. M.S. 6-11. yüzyıllarda bölge siyasi, dini ve ekonomik sıkıntılarla Vizigot ve Arap akınları yüzünden önemini yitirmiştir. Bizans kaynaklarına göre 11-13. yüzyıllar arasında bölgeyi dört kez Selçuklular ellerine geçirmişler ve Karacasu toprakları Türkmen boylarınca iskân edilmiştir. Böylece bir süre Menteşe Beyliği, daha sonra da Aydın Oğulları egemen olmuşlardır. 1413 tarihinde II. Murat Karacasu topraklarını Osmanlı İmparatorluğuna katmıştır. 1867 tarihinden itibaren de Karacasu İlçesi olarak Aydın'a bağlanmıştır. Aydın İli'ne bağlı Karacasu ilçesinde yer alır. Adını aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite'den alan Afrodiasias özellikle Roma çağında Aphrodithe tapınımı ile ünlenmiş antik bir kent olup, günümüzde de çok iyi korunmuş anıt yapıları ile Türkiye'nin en önemli arkeolojik yerlerinden biridir.

Alabanda antik kenti Aydın İli, Çine İlçesi, Doğanyurt köyü sınırları içerisinde bulunmaktadır. Alabanda antik kentinin üzerinde bulunduğu Araphisar Doğanyurt Köyü'nün bir mahallesidir. Kent Çine Çayı'nın (Marsyas) 4 km. batısında Karadağ'ın uzantıları olan iki tepenin yamacına, kuzeyde Çine Ovası'na doğru yayılmıştır. Alabanda'nın yolu asfalt olup, antik kentin ortasından geçerek Alinda'ya ulaşmaktadır.

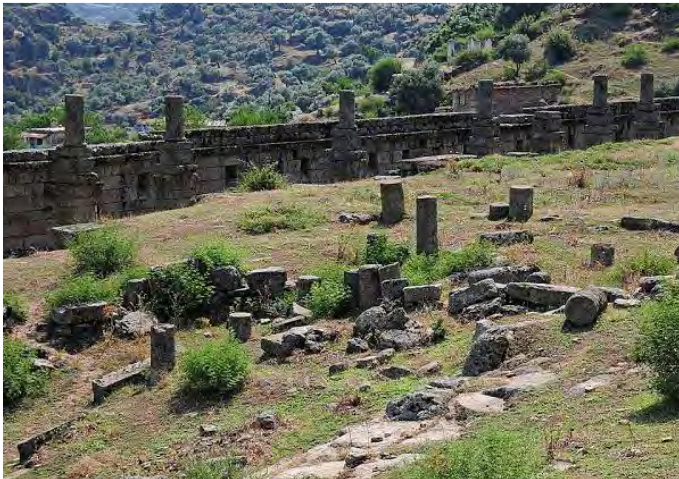
ALABANDA

Alabanda antik kenti Aydın İli, Çine İlçesi, Doğanyurt köyü sınırları içerisinde bulunmaktadır. Alabanda antik kentinin üzerinde bulunduğu Araphisar Doğanyurt Köyü'nün bir mahallesidir. Kent Çine Çayı'nın (Marsyas) 4 km. batısında Karadağ'ın uzantıları olan iki tepenin yamacına, kuzeyde Çine Ovası'na doğru yayılmıştır. Alabanda'nın yolu asfalt olup, antik kentin ortasından geçerek Alinda'ya ulaşmaktadır. Alabanda adı Karia dilinde Ala (at), banda (yarış) anlamına

gelen kelimelerden türemiştir. Bizanslı tarihçi Stephanos, Kral Kar'ın oğlu Alabandos'un bir at yarışını kazanması nedeniyle kente Alabanda adının verildiğinden söz etmektedir. Çiçero ise Tanrılar Dünyası isimli eserinde kentnin adını Kar tanrısı Alabandos'tan aldığı söyler. Daha sonra Büyük İskender'in Anadolu'ya gelişinde adından söz edilmeyen Alabanda hakkındaki ilk bilgileri M.Ö. 3. yy. sonlarında öğreniyoruz. Buna göre Seleukos Kralı kente Khryosor Antiokhia adını verir. Delphi'de bulunan bir yazıtta III. Antiokhos'un isteği üzerine Amphiktion Meclisi tarafından Alabanda'nın dokunulmazlığı konusunda karar alındığı ve bu karar gereğince, kentnin Zeus Khrysoeos ve Apollon İsotimos'a adandığı belirtilmiştir.

Makedonya Kralı V. Philppos (M.Ö. 222-175) tarafından Alabanda kenti M.Ö. 190 yılındaki Magnesia savaşından önce tahrip edilir. Bu savaştan sonra Alabanda M.Ö. 188 yılında yapılan Apameia Barışı ile Lykia ve Karia'nın Rhodos III. Antiokhos III. Antiokhos egemenliğinde kalması sonucu doğal olarak onlarla aynı akibeti paylaşır. Ancak Rhodos kentte pek etkili olamaz, yalnızca Helios rahibi bulundurur. M.Ö. 167 yılındaki Mylasa Rhodos savaşında Alabanda özgür bir kent gibi davranarak Rhodos'karşı Mylasa yanında savaşır. Romalı tarihçi Luvius 170 yılında Alabandalıların Roma'ya elçilerle 23 kg. ağırlığında altın bir taç ve çok sayıda hediye gönderdiklerinden söz eder. Alabanda'nın ilk para basımı kentnin Antiokheia Khrysaoreus olmasından kısa bir süre önce M.Ö. 3. yy.da başlamıştır. Zaman zaman para kesimi durdurulsa da Roma İmparatorluk döneminde de devam etmiştir. Paralar üzerinde uçan at (Pegasos) kabartmaları bulunmaktadır. Olasılıkla uçan at kentnin kuruluş mitiyle ilgilidir.

M.Ö. 70 yılında Roma'nın Anadolu'ya tamamen egemen olmasından sonra Alabanda III. Antiokhos 21. kent olarak Asya eyaletine katılır. M. Antonius tarafından M.Ö. 48 yılında Ephesos'un eyalet başkenti ilan edilmesi ile bölge başkenti olur ve Miletos, Piriene, Tralleis ve Nysa buraya bağlanır. Alabanda M.Ö. I. ve M.Ö. II. yüzyıllarda Roma ile iyi ilişkiler içinde olmuştur. M.S. 22 yılında da Tiberius kente yeniden dokunulmazlık (asyle) hakkını vermiştir. Strabon; kentnin oldukça zengin halkının eğlenceye düşkün ve kentte arp çalan pek çok kız olduğundan söz eder. Alabanda M.S. 4. yüzyılda Bizans hakimiyetine girmiş ve sonrasında Aphrodisias metropolitliğine bağlı piskoposluk merkezi olmuştur. XI. yüzyılda Türk egemenliği altındaki kent Haçlı seferleri ile yeniden el değiştirir. Ancak 1280'den beri Türklerindir. Alabanda da ilk defa 1905-1906 yıllarında Ethem Hamdi Bey tarafından kazılar yapılmıştır. Alabanda antik kentinin arkeoloji dünyasına ve turizme kazandırılması için 1999 yılından itibaren Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izinleri ile Aydın Müze Müdürlüğü başkanlığında kazılar yapılmaktadır.

ALİNDA

Aydın iline bağlı, Karpuzlu İlçesinde yer alan Alinda, önemli Karia kentlerinden biridir. Alinda'ya Aydın – Muğla karayolunun 30. km'sinden ayrılan 26 km'lik bir yolla ulaşılmaktadır. Alinda hakkında çok fazla bilgiye sahip olmamakla birlikte, Strabon'a göre; Hekatomnos'un kızı olan Ada, kardeşi Piksodaros tarafından Halikarnassos'tan kovulunca M.Ö. 340 da Alinda'ya çekilmiş ve bu şehri kendisine başkent yapmıştır. Alinda bir süre Aleksandria olarak adlandırılır.

Bu dönemde Alinda kenti Grek kültünü benimser. Roma döneminde de önemini sürdüren kent M.S. 3. yy.a kadar kendi adına para basmıştır. Alinda Bizans döneminde Aphrodisias Metropolitliğine bağlı piskoposluk merkezi olmuştur.

Yenişehir ilçesi merkezindedir. Didyma aslında bir antik kent değil, kutsal bir mahaldir. Miletos'tan gelen kutsal yol ile bağlantıya sahip Didyma bir kehanet merkezidir. Didyma ile ilgili ilk yazılı kaynak Herodotus'tur. Herodotus M.Ö. 600'lerde Mısır Kralı II. Nekho ve Lidya Kralı Kroisos'un Didyma'daki Apollon mabedine adaklar sunduklarını nakleder. Arkaik devirde çok ünlü olan Apollon'un kutsal yeri Persler tarafından M.Ö. 494'de yakılmıştır.

APOLLON TAPINAĞI

M.Ö. 311'de tekrar canlanmaya ve mabet yeniden inşa edilmeye başlanır. Seleukoslar döneminde mabet planda değişiklikler yapılarak boyutları büyütülmüştür. Artemis, Zeus, Aphrodite mabetleriyle diğer bazı yapıların da bulunduğu inşaatın Roma devrinde de sürdüğü, mabet çevresinde ele geçen kitabelerden anlaşılmaktadır.

GERGA

Aydın ili'ne bağlı, Çine İlçesi, Deliktaş Mevkiinde yer alan kent, Alabanda antik kentinin 13 km. kuzey-batısında bulunmaktadır. Kentin tarihinin arkaik döneme kadar gittiğini gösteren izler vardır. Halen kent içinde görülen kalıntılar arkaik dönem ve Roma dönemine aittir.

Gerga Karia kültürünü yansıtan önemli bir merkezdir. Dağlar arasında kurulmuş bir kent olması nedeniyle Karia karakterini korumuş olan kentlerden biri olarak nitelendirilmektedir.

Sur duvarları tipik Karia stilindedir. Gerga adı kaynaklarda bir kent olarak belirtildiği gibi yerel bir tanrıya ait olabileceği de belirtilmektedir. En önemli yapı halen ayakta olan ve tapınak olarak adlandırılacak özelliklere sahip yapıdır. Büyük kesme taşlardan yapılmış, üçgen alınlıklı yapının alınlığı üzerinde " ΓΕΡΓΑΣ " yazılıdır. Yapının hemen altında yere düşmüş kolosal heykelin Kybele'ye ait olabileceği düşünülmektedir. Heykelin zamanımızdan 20-30 yıl önce ayakta olduğu kaynaklardan ve çevre halkından öğrenilmiştir.

Magnesia antik kenti, Aydın İli, Germencik İlçesi, Ortaklar Bucağı'na bağlı Tekin Köyü sınırları içinde, Ortaklar-Söke karayolu üzerindedir. Kent efsaneye göre Thessalia'dan gelen Magnetler tarafından kurulmuştur. Apollon'un kehaneti ve yol göstermesi üzerine Anadolu'ya gelen Magnetlerin kurdukları ilk Magnesia'nın yeri bilinmemektedir.

MAGNESIA

Diodor, Menderes Nehrinin sürekli yatak değiştirip taşması sonucu meydana gelen salgın hastalıklar ve Pers tehlikesine karşı Atinalı Thibron'un kenti M.Ö. 400-399 taşıdığını yazmaktadır.

Büyük bir olasılıkla Thibron yeni bir kent olmaktan çok, Magnesia kenti sakinlerini bugünkü Magnesia'nın eteklerinde Thorax (Gümüş) Dağı'nın eteklerinde Leukophyr'e getirmiş ve orada korumuş olmalıdır. Bu nedenle bugünkü Magnesia' yı da daha sonraki bir dönemde kurulmuş saymak doğru olacaktır.

Yeni Magnesia çevresi surla çevrili, yaklaşık 1300x1100 m2 bir alanı kapsayan, ızgara planlı cadde ve sokak sistemine sahip bir kentti. Priene, Ephesos ve Tralleis üçgeni arasında ticari ve stratejik açıdan önemli bir konuma sahipti. Magnesia'nın zamanımızdaki ünü; tasarım ve uygulamalarıyla günümüze kadar ulaşmış olan mimar Hermogenes'ten kaynaklanmaktadır. Antik yazar, mimar Vitruvius'a göre Hermogenes, Pseudodipteros tapınak planını ve sütun aralıklarına göre tapınak tiplerini belirleyen ilk mimardır. Vitruvius ayrıca Hermogenes'in baş eserinin Magnesia'daki Leukophryne Tapınağı olduğunu da söylemektedir. Hermogenes bu tapınağı arkaik döneme ait ilk tapınağın yıkıntıları üzerine Hellenistik dönemde inşa etmiştir. Tapınak İon düzeninde 8x5 sütunlu olup 67,5x40 m. Boyutuyla Anadolu'nun Helenistik dönemdeki dördüncü büyük tapınağıdır.

1994-2001 yılları arasında Artemis kutsal alanında yürütülen kazı çalışmaları sonucunda tapınağın önündeki altar ile agora arasında mermer döşemeli tören alanı ortaya çıkartılmıştır. Tören alanı çevresi boyutları 3 m.ye ulaşan tanrı kabartmalarıyla kaplı olup, önünde kurban halkaları yer almaktadır. Törenlere katılacak dernek yada grupların duracakları yerleri belirten "Topos" yer yazıtları, alanın iki yanını sınırlayan döşeme blokları üzerinde yer almaktadır. Kutsal alanı çevreleyen stoadan bölümler ortaya çıkartılmıştır. Magnesia'nın diğer önemli yapılarından biri de bugün mil altında kalarak ortadan kaybolmuş olan agorasıdır. Agoraya, Artemis kutsal alanından kutsal bir kapıdan girilir. Propylon tümüyle ortaya çıkartılmıştır. Agora 26 000 m2'lik boyutu ve 414 sütunu ile dönemin en büyük çarşıları arasında yer almaktaydı. Magnesia'da eski çalışmalarda Bizans dönemine ait olduğu düşünülen yapının, 1989-2001 yıllarında yapılan kazı çalışmaları sonucu Homeros'un "Odyseia" adlı eserinden tanıdığımız köpek bacaklı Skylla'nın macerasını anlatan kabartmalarla beşimlenmiş başlıkların kullanıldığı Roma dönemine ait "Çarşı Bazilikası" olduğu anlaşılmıştır.

Dini amaçlı törenlerde kullanılmak üzere yapılmakta iken heyelan nedeniyle yarım kalmış bir yapı olan Theatron, 32 kişilik Latrina (genel tuvalet) ile birlikte Magnesia'nın önemli yapıları arasında yerini almıştır. Magnesia'da bugün kısmen görülebilen diğer yapılar arasında ise, Milet'teki Faustina Hamamının bir kopyası olan hamam, Odeon, Stadion, spor ağırlıklı bir eğitim merkezi olan Gymnasion, Roma tapınağı, Bizans suru ve 5. yy.a ait enine planlı Çerkez Musa Camii sayılabilir.

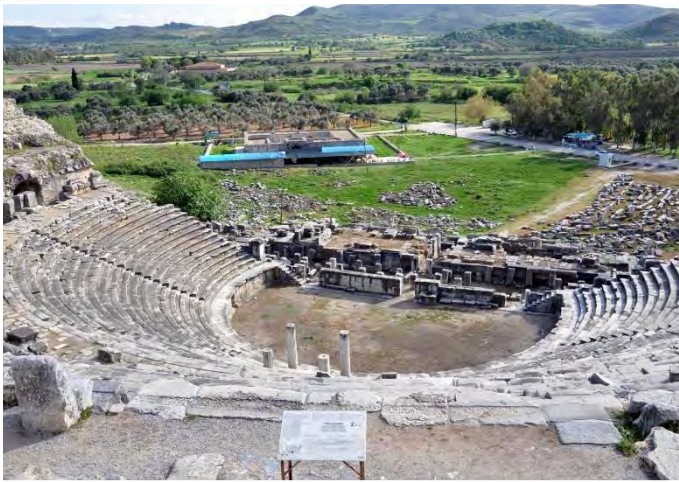
HARPASA

Aydın İli, Nazilli İlçesi'nin Esenköy Köyü sınırları içerisinde yer alır. Köyün sırtını dayadığı asar tepenin üzerinde yer alır. Arkaik devirden kalma surların kuzey yönündekiler hemen hemen büyük ölçüde ayakta kalmışlardır. Şehirde kesintisiz olarak oturulmuştur. Tiyatro Helenistik dönem özellikleri gösterir. Kent teraslar üzerine kurulmuştur. Roma, Bizans, Beylikler ve Osmanlı dönemlerinde iskân gördüğü buluntulardan anlaşılmaktadır.

Aydın İli, Nazilli İlçesi, Bozyurt Köyü'nün 1 km. kuzeyinde, doğu ile batısı dik ve yüksek tepelerle çevrili, ortasından Mastaura deresinin geçtiği, dar vadinin kuzeyinde, asıl tepenin güney eteklerinde yer alan küçük bir antik yerleşim yeridir. Antik yol üzerinde kurulmuş olan Mastaura, zeytin, incir, üzüm bahçeleri ile kaplı tarım arazisi durumunda ve tamamı şahısların mülkiyetindedir.

MASTAURA

MİLET

Yenişehir ilçesi, Balat köyü yakınlarındadır. Milet'te ilk yerleşimin M.Ö. 2000 ortalarından başlamak üzere Myken kolonisi varlığı ile görüldüğü bilinmektedir. Daha sonra Milet, Atina Kralı Kodros'un oğlu Nekus önderliğindeki İonialılar tarafından tekrar kurulmuştur. İonia'nın en önemli şehir limanlarından birisidir. Dört limanı vardır.

En parlak dönemini M.Ö 7. ve 6. yüzyılda yaşamıştır. Özellikle M.Ö. 650'den sonra Karadeniz ve Akdeniz'deki kolonileri sayesinde çok zenginleşmiştir. M.Ö. 546'da Perslerin eline geçmiştir. Daha sonra Roma döneminde de bağımsız bir kent olmuştur.

NYSA

Antik Karia bölgesinin önemli bir kenti olan Nysa, Aydın – Denizli karayolu üzerinde Aydın'ın 30 km. doğusunda Sultanhisar İlçesi'nin 3 km. kuzeybatısında yer almaktadır. Eskiden Karia olarak adlandırılan bölge Helenistik devirde, M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısında Seleukos'un oğlu I. Anthiochos Soter tarafından kurulmuştur.

İki şehir olarak kurulan kenti bir köprü birbirine bağlamaktadır. Burada tiyatro, Gymnasion, agora, tünel vb. yapılar mevcuttur. Roma döneminde binalara ilaveler yapılmıştır. Kent, özellikle Roma İmparatorluk egemenliği altındayken kültürel alanda önemli bir noktaya ulaşmıştır. Çok dik bir boğazın iki yanında kurulmuş binalar, sokaklar ve meydanlar tonozlu alt yapılarla desteklenmiştir. Nysa eski çağlarda özellikle eğitim alanında ünlü bir kentti ve Strabon bu kentte eğitim görmüştü. Antik kentteki Gymnasion ve kütüphane kalıntısı Nysa'daki bu eğitim yapılarını oluşturmaktadır.

Bugün Nysa'yı çevreleyen Helenistik şehir suruna ait herhangi bir kalıntıya rastlanmamaktadır. Ancak yer yer Bizans döneminden kalma sur izleri görülmektedir. Tiyatro kent merkezinde, doğu yamaçta olup iyi korunmuş durumdadır. Caveasının biçimi yarım daireyi biraz aşmaktadır. Nysa'nın en iyi korunmuş yapısı Bouleuterion'dur. Bu yapıyı Strabon Gerontikon (yaşlılar meclisi) olarak tanımlanmıştır. Dikdörtgen planlı yapının iç kısmında yarım daire şeklinde cavea (theatron) yer almaktadır.

Nysa, antik dönemde, hızlı akan ve derin bir boğaz oluşturan bir nehirle ikiye bölünmüştür. Bu derin boğazın üzerinde bulunan üç köprü kentin iki yakasını birleştirmektedir. Şehri ikiye bölen dere yatağının batısında gymnasium ve stadium, kuzeyde Bizans yapı kalıntısı ve kütüphane, kütüphanenin kuzeydoğusunda ise 10.000 kişilik tiyatro bulunmaktadır. Kütüphane, iki katlı olup Ephesos'taki Celsus Kütüphanesi'nden sonra Anadolu'nun en iyi korunmuş antik çağ kütüphanesidir. Dere yatağının doğusunda ise agora, meclis binası ve roma hamamları yer almaktadır. Şehrin nekropolü batıda antik kentin kutsal alanı olan Akharaka yolu üzerinde bulunmaktadır.

Bouleuterion'un doğusunda agora yer almaktadır. Burası 89x105 metrelik boyutları olan dört yanı kolonlarla çevrili salonlardan oluşan Pazaryeridir. Kentte başta büyük bir yapı kalıntısı da gençlerin düşünsel ve bedensel olarak eğitim gördükleri spor yapısı olan Gymnasiumdur. Yapı yaklaşık 165x70 metre ölçülerinde olup Strabon zamanında daha küçük boyutlarda olmalıydı. Nysa 'da antik kentin nekropolü yaklaşık 2 km. batıdaki Akharaka (Salâvatlı) kutsal yolu üzerindedir.

Nysa'da kentin üzerinde yer aldığı kayalık platoyu kuzeyden güneye doğru bölen dere yataklarından en genişinin üzerinde Strabon'un Amphitheater olarak tanımladığı ve bugün sel suları nedeniyle tahrip olmuş Stadium yer almaktadır. Yaklaşık 192x44 metre ebadında olup, batıdaki oturma sıraları doğal arazi üzerine yerleştirilmiştir.

PRIENE

Priene, Samsun Dağı'nın güney yamacında, Söke ilçesinin 15 km güneybatısına kurulu önemli antik kentlerden biridir. 370 m. yükseklikte sarp bir kaya üzerine kurulması saldırılara karşı koymada avantaj sağlamıştır. Ayrıca yüksek bir yerde olması kentin farklı yönlerden de görülebilmesine imkan sağlamaktadır. Miletos gibi İon Birliği'nin bir üyesi olduğu kabul edilen Priene hakkındaki ilk bilgilere ise M.Ö. 7. yüzyıl ortalarında antik kaynaklarda rastlanmaktadır.

Kentin en önemli yapıları arasında Demeter Tapınağı, Athena Tapınağı, tiyatro, agora, Zeus Tapınağı, bouleuterion, Yukarı Gymnasion, Aşağı Gymnasion, Mısır Tapınağı, Büyük İskender'in evi, Bizans kilisesi, nekropol ve konut alanları sayılabilir. 5000 kişilik kapasiteye sahip tiyatro M.Ö. 350 yılında inşa edilmiştir. Tanrıça Athena için kentin en hakim yerine yapılan tapınağın önünde Athena'nın altın ve fildişinden yapılan heykeli yer almaktaydı. Tapınak sunağının günümüzde yalnız bir bölümü ayakta.

Tralleis antik kenti Aydın ilinin kuzeyinde, Kestane dağlarının hemen güney yamacındaki plato üzerinde yer almaktadır. İl merkezine 1 km. uzaklıkta olan kent, argoslular ve Tralleis'liler tarafından kurulmuştur. Menderes havzasının verimli toprakları üzerine kurulmuş olan bu kent M.Ö.334'te İskender tarafından alınmasından sonra Hellenistik krallıklar arasında sık sık el değiştirmiştir.

TRALLEIS

Tralleis'te bu gün ayakta kalan tek yapı "Üç Gözler" olarak adlandırılan 2. asırda yapılmış olan, antik çağın eğitim, spor ve kültür açısından önde gelen yapılarından olan gymnasiuma ait kalıntıdır. Roma dönemine ait bir hamam, tiyatro, agora, stadium kentin diğer yapılarıdır. Devam eden kazılarla da kentin toprak altında kalmış kısımları ortaya çıkarılmaktadır. İlkçağda ürettiği deriler ve kırmızı renkli çanak çömlek ile ünlü olan kent, Apollonios ve Tauriskos isimli iki büyük yontu ustasını ve Ayasofya'nın mimarlarından Anthemios'u da yetiştirmiştir. Heykel sanatının dünyaca ünlü iki heykeli olan Farnese Boğazı ve Genç Atlet isimli heykeller de Tralleis'in gün yüzüne çıkan harikalarındandır.

Tralleis hakkında yazılmış Aphrodisias'lı Apollonios'un Peri Tralleon, (Tralleis üzerine) Mısırlı Kristodoros'un Patria Tralleon (Tralleislerin ülkesi) adlı antik yapıtlar vardır. Ne yazık ki ele geçmemişlerdir. Geçen yy.da bölgede araştırmalar yapan O.Rayet ve A. Thomas Tralleis tarihini araştırmışlardır. Her ne kadar Tralleis'in tarihi Kalkolitik çağa kadar uzansa da Herodotos ve Thukydides'in yapıtlarında adı hiç geçmemektedir. İlk kez Ksenophon tarafından yazılmış

Anabasis ve Helenika'da adı geçen Tralleis, Geç Arkaik ve Erken Klasik dönemlerde önce Genç Kyros'a bağlı Pers Satraplığı denetiminde, sonra Perslere bağlı Karia Satraplığı yönetimindedir. Tralleis M.Ö. 334 yılında Büyük İskender'in Anadolu'da Persler'e karşı yürüttüğü savaşta Magnesia ve Nysa ile birlikte direnmeden teslim oldu. Daha sonra Diadokhalar kavgaları sonrasında Tralleis uzun bir süre için Seleukoslar imparatorluğuna bağlandı. I. Antiokhos (280-261) Menderes nehri boyunca uzanan ana yolu güvence altına almak için Tralleis kentini yeniden kurdu. Seleukeia adını alan kent M.Ö. 4. yy.da Sparta ordularına karşı koyacak kadar güçlüydü. M.Ö. 3. yy.da sınırlı bir özerkliğe kavuşarak bronz sikkeler bastırdı. Tralleis M.Ö. 188'de yapılan Apameia Barışından sonra Roma denetimine girmiştir. Romalılar ve Bergamalılar arasında yapılan ikili anlaşmalarla Tralleis, Ephesos ve Telmesos gibi şehirler II.Eumenes (M.Ö. 197-160) yönetimindeki Roma krallığına hediye edildiler.Tralleis özellikle bu dönemde ekonomilerinin zirvede olduğunun göstergesi sayılan, iyi nitelikli ve değerli sayılan Cistophorlar basmışlardır. Kent M.Ö. 133 yılından itibaren resmen Roma İmparatorluğuna bağlanmıştır. Vitruvius ve Plinius, Seleukoslar sonrası dönemde Attaloslar için tuğladan yapılmış bir saraydan söz ederek, bu sarayın Zeus Larasios rahibinin evi olduğunu belirtirler Mesogis Dağları üzerinde, yeri henüz bulunmamış olan Zeus Larasios tapınağı Tralleis sikkeleri üzerinde de betimlenmiştir.

KALELER

ARPAZ KALESİ

Nazilli'ye bağlı Esenköy'de bulunan yapı grubu, bir Karya kenti olan Harpasa Kalesi'nin eteklerinde kurulmuştur. Bazı kaynaklarda buranın ismi Arpaç Kulesi olarak da geçmektedir. Akçay'a kadar uzanan ekili araziye kapsami içine alan büyük çiftlik işletmesinin sahibi, Arpaç Beyleri tarafından XIX. yüzyıl başlarında inşa ettirilmiştir. Ancak burada XVII. Ve XVIII. yüzyıllara ait, Osmanlı Dönemi kalıntıları ile de karşılaşmıştır. Burası bir bey konağı, güvenlik kulesi, ambar, ahırları ve müştemilatı ile bir şatoyu andırır. Kule, Arpaçlı Hacı Hasan Bey'in, II. Mahmut zamanında Rodos'tan getirdiği ustalar tarafından yapılmıştır.

Aydın İli Bozdoğan İlçesi, Körteke Köyü'nün kuzey doğusunda yer alan yüksek bir tepe (Kale Tepe) üzerine kurulmuş İç Karya'nın leleg tipi tepe kentlerinden biridir. Bu kent muhtemelen XYATİS Kentidir. Kale duvarları üzerinde değişik dönemlere ait izlerin bulunışundan ötürü farklı çağlarda kullanıldığı sanılmaktadır. Kayalık tepe üzerinde akropol yer almaktadır. Doğu ve batıda birer kule ile ortada bir sarnıç bulunmaktadır. Akropol M.Ö. 5. yy'a tarihlediğimiz, üç kuleli iç sur ile güneyden kuşatılmıştır.

KÖRTEKE KALESİ

CİNCİN KALESİ

Aydın İli, Koçarlı İlçesi, Cincin Köyünde yer almaktadır. Cihanoğulları'nın güvenliğini ve çevre üzerindeki ekonomik denetimini sağlamak amacıyla 18. yüzyılda Cin Bey tarafından yaptırılmıştır. Osmanlı Devri Ayanlık dönemi yapısı olan kalede güneyde kalan ve terasla düzayak olan köyün anayolundan girilmektedir. Moloz taş malzeme ile inşa edilmiştir. Koçarlı İlçesinin aynı adı taşıyan köyündedir.

Bir mendirek ile Kuşadası'na bağlanmış olan Güvercin Adası'nın üzerinde tarihi Bizanslılara kadar uzanan bir kale bulunmaktadır. Genova'lılar için de stratejik önemi büyük olan ada, Osmanlılar döneminde Mora isyanına karşı adalardan gelebilecek saldırıları önlemek amacıyla kullanılmış ve bu sırada tam bir yenileme görmüştür. Adaya adını veren kalenin son şeklini alması da bu döneme rastlar. Osmanlı döneminde ada korsanlara karşı da bir karakol vazifesi yapmış olduğu için, Korsan Kalesi olarak da bilinir.

GÜVERCİNADA KALESİ

BEYLER KULESİ (DONDURAN)

Aydın İlinin Yenipazar İlçesi Donduran Köyünün güneyinde yer almaktadır. Moloz taş tuğla ve yer yer mermer spoilen malzemedен inşa edilmiştir. Birbirine bitişik iki kare mekandan oluşan kulenin batı cephesine bitişik kare mekan daha küçük ebatlardadır.

Kubik bir yapı olan Donduran Kulesi; birinci, ikinci ve teras katından oluşmaktadır. Ahşap kat

döşemeleri yandığı için mevcut değildir. İkinci kat doğu duvarında üçgen alınlıklı ocağı bulunmaktadır. Teras katta duvarlarda mazgal delikleri vardır. Giriş kapısı yine bu cephede birinci katın duvarının ortasındadır. Kuleye giriş muhtemelen çekme köprünün iç tarafındaki merdiven basamakları ile sağlanıyordu. Çekme köprünün makara sisteminin kalıntıları kapının ahşap lentosunun ortasındaki makaradan anlaşılmaktadır. Duvarlarda büyük ve küçük çatlaklar vardır. Kule devrin anlayışına uygun olarak köyün üstünde, köy ve Menderes ovasına hakim bir konumda inşa edilmiştir. Kulenin kesin yapım tarihi belli değildir. Köyün içindeki çeşmelerin kitabelerindeki H.1177-1178 (1763-1764), (1764-1765) tarihleri kulenin yapım tarihlerine ışık tutmaktadır. Aydın ilinde ayakta kalmış üç kuleden biridir.

Cihanoğlu Kulesi Koçarlı ilçe merkezinde 18. yy'den kalma kagir bir yapıdır. Cihanoğulları'nı baskınlardan korumak için yaptırılan bina, konakla bağlantılı bir halde iken 1948 yılında geçirdiği bir yangın sonucu konağın yanıp yıkılması ile kule tek başına kalmıştır.

CİHANOĞLU KULESİ

19. yy. başında bir takım değişiklikler geçirmiş, hamam ve teras gibi düzenlemeler eklenmiş, bu sırada stuko kaplama alçı süsler yapılmıştır. 20. yy başlarında hamam olarak işletilmek üzere kiraya verilmesi üzerine yine bir takım değişiklikler olmuş, 4. yüzey pencereleri büyütülmüş, 3. yüzeydeki tuvalet ve ocak, tuğla duvarla yapılmıştır.

CAMİLER

ÜVEYSPAŞA CAMİİ

Aydın'ın en eski camisi olan Üveys Paşa Camisi, Kadı Muhiddin Efendi'nin oğlu Mısır Beylerbeyi Üveys Paşa tarafından 1568 yılında yaptırılmıştır. Üveys Paşa, Başdeftardalık ile Budin ve Mısır Beylerbeyliklerinde bulunmuştur. Avlu içerisinde kare planlı tek kubbeli küçük bir camidir.

Yüksek karnak üzerine oturan kubbesi kiremit kaplıdır. Dört sütunlu son cemaat yeri kirpi saçaklı üç kubbecik ile örtülmüştür. Giriş kapısı üzerinde yazıtı bulunmaktadır. Mihrap ve minberinde dikkati çeken bir bezeme olmayıp sadedir. Büyük olasılıkla caminin yandığı sırasında içerisindeki

bezemelerle birlikte tahrip olmuştur. Cami 1899 depreminde yıkılmış, yeniden yapılmış, Yunan işgali sırasında yakıldığından 1947-1948 yıllarında onarılarak bugünkü durumuna getirilmiştir.

Aydın Gazi Bulvarı üzerindedir. Mısır Beylerbeyi Üveys Paşa'nın kardeşi Hasan Çelebi tarafından 1585 yılında yaptırılmıştır. Hasan Efendi Camisi olarak tanınan bu cami, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yenilenmiş, bu yüzden de Eski-Yeni Cami ismi halk tarafından verilmiştir.

ESKİ YENİ CAMİİ

Cami, kesme taştan 11x11 m ölçüsünde kare planlıdır. Son cemaat yeri dört yuvarlak sütunun taşıdığı üç kubbe ile örtülüdür. Giriş kapısı mermerden olup, Osmanlı taş işçiliğinin örneklerindedir. İbadet mekânı üç sıra halinde onar pencere ile aydınlatılmıştır. Ayrıca kubbe kasmağında on altı penceresi bulunmaktadır. Minberi mermerden olup, işlemelidir. Mihrabı da yine oymalı mermerdendir. Tek şerefeli minaresi caminin sağ tarafındadır. Caminin minaresi 1899 yılında yıkılmıştır. Cami Kurtuluş Savaşı sırasında zarar görmüş ve Cumhuriyet döneminde yeniden yapılmıştır.

RAMAZAN PAŞA CAMİİ

Aydın Çarşısı içerisindeki Ramazan Paşa Camisini 1595'te Üveys Paşa'nın kardeşi Ramazan Paşa yaptırmıştır. Cami, 1899 depreminde tamamen yıkılmıştır. Günümüze ulaşan camiyi Sökeli Halil Paşa yaptırmış, orijinalliğinden uzaklaşan camide karmaşık bir üslup görülmektedir.

Burada Avrupa mimarisinden yararlanılmak istenmişse de bunda başarılı olunamamıştır. Cami, kare planlı olup, kesme taştan yapılmıştır. Kubbe kasmağındaki yuvarlak pencereler barok kıvrımlarla çevrelenmiştir. Ahşap giriş kapısı, oyma işleri ile bezenmiştir. Yapının üzeri büyük bir kubbe ile örtülmüştür. İçerisini barok üslubu anımsatan on uzun pencere ve su damlacığı şeklindeki küçük pencereler aydınlatmaktadır. Alçı kabartmalar, renkli cam işçiliği ve ağaç oymacılığı bakımından süslemeleri önemlidir. Caminin iç bezemesi bütünüyle barok üsluptadır. Kurtuluş Savaşı sırasında 22 Mayıs 1919'da direniş toplantısı bu cami içerisinde yapılmıştır.

SÜLEYMAN BEY CAMİİ

İstasyon binası yakınında bulunan Süleyman Bey Camisi, klâsik Osmanlı üslubunda yapılmıştır. Süleyman Bey'in vakfiyesinden, Üveys Paşazade Mehmet Bey'in torunu ve Cezayir Beylerbeyi Mustafa Paşa'nın oğlu Süleyman Bey tarafından 1683 yılında yaptırıldığı öğrenilmiştir.

Mimar Sinan'ın kalfalarından biri tarafından inşa edildiği sanılan bu cami, bir avlu içerisinde kare plânlı, kesme taştan ve tek kubbeli bir yapıdır. Kubbesi iki kademeli beden duvarları üzerinde 16 köşeli bir kasnak üzerine oturtulmuştur. Camiyi aydınlatan pencereler duvarlarda ve kasnakta yer almaktadır. Dışarıdan dar bir merdivenle kadınlar mahfiline çıkılır. Kubbe içerisindeki bezemeler XVII. yüzyıl üslubuna göre yenilenmiştir. Kesme taştan yapılmış mihrabı sade olup, mermerden yapılmış minberin merdiven altı işlemelidir. Tek şerefeli minaresinin gövdesi çok kenarlıdır. Caminin minaresi 1899 depreminde yıkılmış, şerefeden yukarı kısımları yenilenmiştir. Ancak bu yenilenme orijinal durumundan çok uzaktır. Yunan işgali sırasında tahribata uğrayan minare 1954-1956 yıllarında cami ile birlikte onarılmış ve orijinal durumuna getirilmeye çalışılmıştır.

Aydın, Köprübaşı Mahallesi'ndedir. Müderris Cihanoğlu Abdülaziz tarafından 1756 yılında yaptırılmıştır. Moloz taş ve tuğla karışımı olan cami, 9.50x9.50 m boyutunda kare planlıdır.

CİHANOĞLU CAMİİ

XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı mimarisine egemen olan barok üslubunda yapılmıştır. Bu özellikler sütunlarda, kabartma motiflerinde ve mimarisinde tümüyle yansımıştır. Camiye 15 basamaklı bir merdivenle çıkılır. Son cemaat yeri dört yuvarlak sütun üzerine oturtulan üç kubbe ile örtülüdür. Giriş kapısının etrafı mermer sövelerle sınırlandırılmıştır.

İbadet mekanı üç sıra pencere ile aydınlatılmıştır. İçerisi barok üslupta madalyon ve çiçek motifleri ile bezenmiştir. Bunların arasında hayvansal motiflere de rastlanır. Yüksek bir kaide üzerine oturtulan caminin altı çarşısı olarak kullanılmıştır. Yanında bulunan medresesi 1954 yılında onarılmış ve Vakıflar Öğrenci Yurdu haline getirilmiştir. Mihrap duvarının önünde kare planlı kubbeli Cihanoğlu'nun türbesi yer almaktadır. I. Dünya Savaşı sırasında depo olarak kullanılmış, Yunan işgali sırasında zarar görmüş, 1950 ve 1967 yıllarında onarılmıştır.

AHMET ŞEMSİ PAŞA CAMİİ

Halk arasında Kırmızı Minareli Camii olarak da bilinmektedir. Ahmet Şemsi Paşa tarafından 1659 yılında yaptırılmıştır. Kare planlı son cemaat yerine sahip, tek kubbeli, tek minareli bir camiidir. Tuğla minaresinden dolayı kırmızı minareli camii ismi verilmiştir.

Aydın Çine'ye bağlı Eski Çine Köyü'nde bulunan Ahmet Gazi Camii (Ulu Cami) Miladi 1308 yılında (XIV. yy'in ilk yarısı) inşa edilmiştir. İnşaatı hakkında ayrıntılı bilgiler bulunmamaktadır. Tarihi belgelere bakıldığında Camii'nin Menteşeoğlu Orhan Bey döneminde, oğlu Hızır Bey tarafından yaptırılmış olması kuvvetle muhtemeldir. Ancak XIV. yy'in ikinci yarısında Camii Menteşeoğlu İbrahim Bey'in oğlu Ahmet Gazi Bey (1366'da Menteşe Bey'i oldu, 1390 yılında vefat etti.) tarafından iyileştirilerek tekrar canlandırılmıştır.

AHMET GAZİ CAMİİ

YAVUZKÖY ŞEMSİ PAŞA CAMİİ

Yavuzköy Şemsi Paşa Camii, Köşk ilçesi sınırları içinde Osmanlı döneminden günümüze kadar gelebilmiş önemli eserlerden biridir. Yavuzköy Şemsi Paşa Camii'nin 1654 yılında Aydın'daki Şemsi Paşa Camii ile birlikte Ahmet Şemsi Paşa tarafından yaptırıldığı rivayet edilir.

Ancak, Şemsi Paşa'nın Aydın Vakıflar Müdürlüğü'ndeki vakfiyesinde, bu tarihten daha önce yapıldığı izlenimini vermektedir.

Belki de giriş kapısı üzerindeki kitabesi sonradan yenilenmiştir. Cami, Aydın depremi sırasında yıkılmış ve sonradan yenilenmiştir. Bu yüzden de kitabe üzerindeki tarihin değiştirilmiş olabileceği sanılmaktadır.

İLYASBEY CAMİİ

Söke'de Miletos'un yanındaki Balat Köyü'ndedir. Menteşoğullarından İlyas Bey tarafından 1404 yıllarında yaptırılmıştır. Cuma Camisi ismiyle tanınan bu caminin yapımında Miletos antik kentinin mermer blok taşlarından yararlanılmıştır. Bu yüzden de caminin içerisi ve dışı düzgün mermer bloklarla kaplanmıştır.

Kare planlı caminin kuzeydeki mermer, taş işçiliği yönünden önemli sivri kemerli kapısı üzerinde h.806 (1403) tarihli üç satırlı yazıtı bulunmaktadır.

İbadet mekânını örten kubbesi sekizgen bir kasnak üzerinde 14 m. Çapında olup, üzeri kiremitle örtülüdür. İçerisi her duvarda iki sıra halinde dörder pencere ile aydınlatılmıştır. Doğu duvarındaki ilk sırada bulunan pencerelerin üzerine çini kakmalı ayetler işlenmiştir. İkinci sıradaki pencereler ise geometrik desenli vitraylarla kaplıdır. Caminin 5.20x7.35 m. Ölçüsündeki mermer mihrabı geometrik desenlerle bezenmiş olup, çağının en güzel örneğidir. Caminin karşısındaki dört köşeli 1404 tarihli kubbeli türbe İlyas Bey'e aittir. Menteşeoğulları döneminden kalan medrese ve imaret harap durumda olup, bunlardan iki katlı medrese bir avlu etrafında tonoz üst örtülü odalardan meydana gelmiştir.

Kaleiçi Camii olarak bilinen Öküz Mehmet Paşa Camii 7.yy ilk çeyreğinde yaptırılmıştır. Kesme taştan yapılmış, sade Osmanlı mimarisinin güzel bir örneği olan Kaleiçi Camii, Kuşadası'nın en eski camisidir.

ÖKÜZ MEHMET PAŞA CAMİİ (KALEİÇİ CAMİİ)

Cümle kapısı sedef kakma ve geometrik ahşap geçme işçiliğiyle Osmanlı ağaç işçiliğini yansıtır. Camii'nin kuzey doğu köşesine bitişik, dikdörtgen planlı, tek mekan ve kubbeli olan yapı ise 19.yy da Sığla Sancağı Mütesellimi İlyas Ağanın yaptırmış olduğu Camii Kütüphanesidir. Bu eser Aydın ilindeki Osmanlı döneminden bugüne kalabilen tek kütüphane binasıdır.

KOÇARLI CİHANZADE MUSTAFA CAMİİ

Hacı Mustafa Ağa Camii adıyla da anılmaktadır. Koçarlı kent merkezinin en eski camisidir. Çarşı içerisinde merkezi bir konuma sahiptir. 17. yüzyılın ikinci yarısında (1753-1756) yapıldığı bilinmektedir. Birincisi 1850'li yıllarda olmak üzere birkaç defa onarım geçirmiştir. Ön revak bölümünde iki yönlü ve 11 basamaklı merdiven bulunmaktadır.

Merdivenin önünde yarım daire biçiminde 8 çeşmeli şadırvan "abdest alma yeri" vardır. Kare planlı cami üzerinde sekizgen bir kubbe yer almaktadır. Kubbenin dört tarafına payandalar yapılarak destek sağlanmıştır. Kubbenin payanda bulunmayan diğer dört yüzünde ise ışıklandırma için pencereler bulunmaktadır. Tek şerefeli minaresi ise Caminin güneybatı köşesinde bulunmaktadır. Caminin güney tarafı hariç diğer yönlerinde ahşap direklerle desteklenmiş revaklar bulunmaktadır. Revaklar yerden yüksek olduğu için düşmeyi önlemek için tırabzanlarla çevrilmiştir. Camide bulunan pencereler iki sıra halinde bulunmaktadır. Alt sıradakiler daha büyük ve ana malzeme olarak ahşap kullanılmıştır. Üst sıradaki pencereler ise daha küçük ve iç kısımları barok süsleme sanatı ile süslenmiş bulunmaktadır. Mihrap çevresi yine barok işlemlerle donatılmıştır. Mihrabın üst kısmında ise Mekke (Kabe) çevresinin elle yapılmış panoramik görünümü yer almaktadır. Bu panoramik resmin üzerinde ise bir ayet bulunmaktadır. Ayrıca caminin duvarlarında değişik konuları içeren kompozisyonlar resmedilmiştir. Yine mermer ağırlıklı minber üzerinde de barok motifler yer almaktadır.

TÜRBELER

Çine Ahmet Gazi Camisi'nin güneydoğusunda, caminin avlusundadır. Bu türbenin Ahmet Gazi'nin kardeşi Ahi Bayram'ın ya da İbrahim Efendi isimli bir kişiye ait olduğu sanılmaktadır. XIV. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen bu türbe eyvan tipi türbeler gurubundandır.

AHI BAYRAM (AHI İBRAHİM) TÜRBESİ

14. yüzyıl başında Mentеше Beyliği zamanında yapılmış olduğu tahmin edilen türbe dörtgen planlıdır. İki katlı olan türbe kubbe ile örtülüdür. Türbenin üç duvarında birer penceresi olup, alt yapının üstünü sekizgen bir kasağın taşıdığı sekizgen piramit biçiminde bir külâh örtmektedir. Türbede iri mermer bloklar ve bu dönemde çok az görülen tuğlalardan yararlanılmıştır.

ÇİFTLİK TÜRRESİ

Çine-Koçarlı yolu üzerindeki bu türbe Aydın'ın tanınmış ailelerinden Cihanzadelerden Safiye Sultanı'ndır. XVIII. yüzyılda yapıldığı sanılan türbe, moloz taştan olup, yan yana iki ayrı kare bölümden oluşmuştur. Türbenin üzerini iki küçük kubbe örter. Cephe görünüşlerinde sonraki yıllara tarihlenen büyük sivri kemerli alınlıklar yerleştirilmiştir.

Merkez İlçe Köprülü Mahallesinde Üveys Paşa Caminin kuzeyindedir. Aydınoğulları Beyliği'nden kentte ayakta kalan en eski eser olan Ali Han Baba Türbesi 14'ncü yüzyılda yaşayan Ali Han Baba Sultan tarafından şehit olan oğlu İsmail için yaptırılmıştır. İzmir 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararıyla 1996 yılında İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nce hazırlanan çevre düzenleme projesi Aydın Belediyesi tarafından uygulanarak türbe bugünkü haline getirilmiştir. Türbenin bahçesine mezar taşları dikilerek, kırık olan mezar taşları türbe içine kaldırılmıştır.

İSMAİL TÜRRESİ

SİNANDEDE TÜRRESİ

Nazilli'nin Pınarbaşı Mahallesindedir. Bu türbe ile ilgili kesin bilgiler bulunmamaktadır. Mevcut bilgiler ise rivayetlerin ötesine geçmez. Halk arasında Sinan Dede'nin 1800'lü yıllarda Nazilli'ye bağlı Dere Köy'ünde oturduğu söylenir. Kendisi kundura tamirciliği yapmaktadır.

Herkes tarafından çok sevilir ve sayılırdı. Zor durumda olanlara elindeki imkânlar çerçevesinde

yardıma koşardı. Bu niteliklerinden dolayı ölümünden sonra (tahmini 1839–1840) kendisini sevenler sık sık gömülü olduğu mezarın başına gelerek dua ederlerdi. Kendisinin bolluk ve bereketin örneği olduğu söylenir. Bu durum yıllarca devam ederek daha sonraki kuşaklar tarafından evliya mertebesine ulaştırılmıştır. Sinan Dede'nin savaşlarda zor durumda kalan Türk askerlerinin yardımına koştuğu ve olağanüstü yeteneklerinin olduğuna inanılmıştır.

YEŞİL TÜRBE

Dış yüzü yeşil olduğu için bu adla anılır. Nazilli - Bozdoğan yolu üzerindedir. İçinde Uşşaki Tarikatı şeyhi Mehmet Zühdü Efendi, hanımı ve çocuklarının mezarları vardır. Moloz taştan yapılmış olup sekizgen planlıdır.

Kubbesi sekizgen kasağa oturur. Türbenin üç yüzünde yuvarlak kemerli alınlıkları olan pencereler bulunmaktadır. Girişte, bir çeşme aynalığından sökülmüş üzeri selvi ağacı ve geometrik biçimlerle süslü bir mermer blok görülmektedir. Türbenin kapı üzerindeki küçük kitabesinde " Mir Halil etti bina tarihi ey Vasfı hemin Zühdü Muhammed mahfeli ruhu'l emin" ibaresi yazılıdır. Buna göre kitabenin oğlu Vasfi tarafından yaptırılmış olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca türbenin güney duvarında pencere üstünde bulunan bir diğer kitabeden de "Hacı Baba etti bina tarih Fethi- Muhammet Zühdü ve kutbu'l hak ayık türbesin bünyad-sene 1278/ 1861" yazılı olduğuna göre şeyhin vefatından sekiz sene sonra yani 1814'de Kaymakam Halil Bey tarafından yaptırılmış ve 1861 yılında tekrar onarılmış olabilir.

HAN, HAMAM VE KÜLLİYELER

Davutlar'a yaklaşık 10 km. uzaklıkta yer alan Kurşunlu Manastırı'nın 11. yüzyıl Bizans yapısı olduğu tahmin edilmektedir. Manastırda yemekhane, kiler, mutfak, keşiş odaları, revir, şapel (küçük kilise), mezarlık, manastır surları, sur mahzeni ve savunma odaları gibi bölümler mevcuttur.

KURŞUNLU MANASTIRI

Şapelin tavanındaki fresklerde İkonoklastik dönemde simgesel ve geometrik motifler ile 9. yüzyılın ikinci yarısında İkonoklastik dönemden sonra dinsel olaylar ya da kişiler betimlenmiştir.

ÖKÜZ MEHMET PAŞA KERVANSARAYI

Kuşadası İskelesi yakınındadır. 1618 yılında Sadrazam Öküz Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kalın ve yüksek duvarların çevrelediği dikdörtgen avlunun etrafında iki katlı, revaklı kapalı mekan vardır. Moloz taş ve devşirme taş malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Küçük bir iç kale görünümünde olan kervansaray, en üst kısmı üçgen uçlu, sivri dentedelidir. Geniş avlu etrafında sıralanmış odalar vardır.

Zincirli Han adıyla da bilinen yapı, Nasuh Paşa Külliyesi'nin bir parçasıdır. Han, enine dikdörtgen büyük bir avlunun etrafındaki iki katlı ana bölümden ve bu avlunun güney-doğudan geçilen, üstü açık küçük bir kare kısımdan oluşan bir plan şemasına sahiptir. Moloz taş ve tuğla ile inşa edilmiş olan hanın, güney cephesi hariç, diğer cephelerine evler bitişiktir. Güneyindeki girişin üst kısmında yer alan kitabesine göre han, Nasuh Paşa tarafından H.120/ M.1708 tarihinde inşa edilmiştir.

ZİNCİRLİ HAN

ÇİHANOĞLU HANI

Veysi Paşa Mahallesi'nde yer alan han, taş-tuğla ile inşa edilen iki katlı, şehir içi hanlarından. Avlusunun doğu ve güney yönlerine revaklar ve gerisine mekânlar yerleştirilmiştir.

Avlusunun ortasındaki çeşme handan daha önce yapılmıştır. Fatma Şerife Hanım'ın, 1783-1784

tarihinde bir vakfiyesinde yapıdan bahsedilmektedir. Muhtemelen han XVIII. yüzyıl ikinci yarısına aittir.

CİHANOĞLU KÜLLİYESİ

İl merkezinde bulunan ve cami, medrese, türbe-sebil ile bir çeşmeden oluşan külliye, 1170 (1756-57) yılında, Aydın-Koçarlı-Nazilli yöresinde yaşamış bir derebeyi sülâlesi olan Cihanoğulları'ndan Abdülaziz Efendi (ö. 1197/1782-83) tarafından kurulmuştur.

Tasarımında klasik Osmanlı üslûbu hâkim bulunmakla birlikte cami ve şadırvandaki süslemeleriyle Osmanlı baroğunun en parlak örneklerinden biri olan ve bazı ayrıntılarında da gotik üslûp etkileri taşıyan kendine has özelliklere sahip bir külliye'dir. Yunan işgali sırasında büyük ölçüde tahribata uğrayan külliye 1950'lere kadar muattal kalmış, bu tarihten sonra Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce onarılmış ve birtakim eklerle donatılan medrese bölümü Vakıflar Talebe Yurdu olarak hizmete sunulmuştur (1954).

Cihanoğlu Külliyesi'nin en ilginç unsurlarından biri, çeşme ile şadırvan avlusunun girişi arasında doğu-batı doğrultusunda uzanan ve hangi amaçla inşa edildiği tam olarak anlaşılamayan sivri beşik tonozlu revaktır. Mimari ayrıntılarıyla olduğu kadar oranlarıyla da gotik üslûbun izlerini taşıyan bu revak, sırtını cami-medrese ikilisinin bulunduğu platformun istinat duvarına dayamakta, birer kemerle batı ve doğu yönlerine, üç kemerle de güneye açılmaktadır.

Külliye'nin batısında, hamamın doğusundaki yapı, halk arasında Osman Ağa Medresesi ismiyle de anılmaktadır. Medrese, kareye yakın bir avlu etrafında sıralanan tek katlı ahşap kapılı kare planlı moloz taş ve tuğladan inşa edilmiş odalardan meydana gelmektedir.

NASUH PAŞA KÜLLİYESİ

Ancak, yol nedeniyle, güney-doğu köşe ve doğu cephe tamamen ortadan kaldırılmıştır. Medrese taş ve tuğla ile inşa edilmiştir. Girişi güney cephededir. Sonradan kapatılmıştır. Günümüzde 17 adet öğrenci odası mevcuttur. Kitabesine göre yapı, H.1120/M.1708 yılına tarihlendirilmektedir. 2010 yılında restorasyonu tamamlanarak açılışı yapılmıştır.

GÜMRÜK ÖNÜ HANI

Gümrük Önü hamamı bitişiginde yer alan han, hamamla çağdaş olup iki kanadı tamamen yıkılmıştır. Günümüze dek hanın batısındaki bölüm ile güneyindeki mekânların bir kısmı ayakta kalabilmeyi başarmıştır.

İki katlı han, moloz taş ve tuğla malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Girişi eyvan şeklindedir. Ortada bir avlusu vardır. Sebil bu gün tamamen ayaktadır ve avlunun ortasında yer almaktadır. Dikdörtgen planlı, taş ve tuğla malzeme ile inşa edilmiştir. Cephesi, kademelendirilmiş, kemerli bir görünüm verilmiştir. Alt kısmında yalağı vardır. Yapının ticarete yönelik bir amaçla ve 19. yüzyıl içinde yapıldığı düşünülmektedir.

Külliyeye içinde cami ve medresenin konumlanışı mimari açıdan dikkat çekicidir. Doğu kanadı 23.56 x 6.24m ve batı kanadı 27.56 x 6.05m olan ve caminin kuzeyinde yer alan medrese, 'u' plânlıdır. Cami ile karşılıklı konumlanan eyvan biçimindeki dershane, 6.82 x 6.80m boyutlarında, kubbeyle örtülü bir mekândır.

İLYASBEY MEDRESESİ

Burası, medresenin özgün üst örtüsü mevcut tek mekânı niteliğindedir. Medreseye girişi sağlayan iki açıklık olmasına rağmen, esas giriş avlunun kuzeydoğu köşesinde ve balat harabeleri yönündeki kapıdır. Medresenin büyük kısmının Milet'in antik yapı kalıntılarına ait kabayonu taşlar ve mermer bloklarla inşa edildiği görülmektedir. Dershane mekânının tuğla ile inşa edilmiş özgün kubbesi alaturka kiremitlerle kaplıdır. Medresede, dershane mekânı dışında toplam 12 öğrenci hücreleri vardır. Hücrelerin düz ahşap tavanla örtülü olduğu sanılmakla birlikte, 1970 yılında gördüğü niteliksiz onarım nedeniyle söz konusu hücreler özelliklerini büyük ölçüde kaybetmiş ve üst örtülerine ilişkin hiçbir iz kalmamıştır. Yapının doğu ve batı kanatlarının ortasında karşılıklı olarak yer alan iki büyük hücrenin yüksekliklerinin diğer hücrelerden daha fazla olduğu ve iki katlı oldukları anlaşılmaktadır. Avlunun ortasında bir şadırvan yer almaktadır. Bugün harap durumda olan şadırvanın dört devşirme sütun ile taşınan bir üst örtüye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca şadırvanın kuzeybatısında bir kuyu ile yalak olarak kullanıldığı anlaşılan antik döneme ait bir lahit bulunmaktadır.

CEMAL BEY HAMAMI

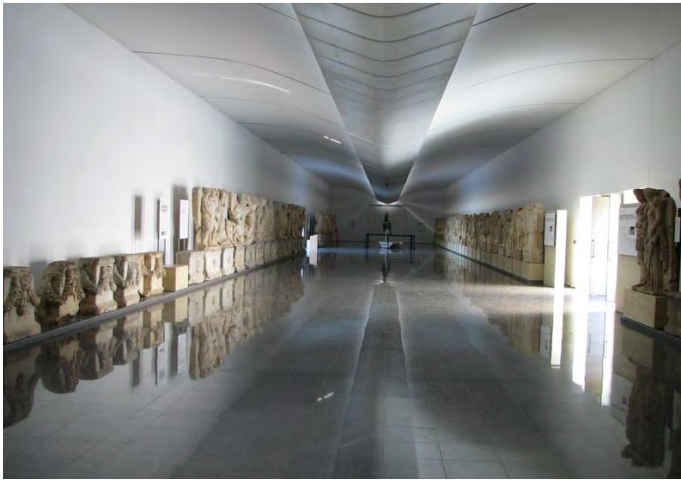
"Bey Hamamı" olarak da anılan yapı, Nasuh Paşa Külliyesi'nin biraz ilerisinde, doğuda yer alır. Günümüzde oldukça harap haldedir. İnşasında tuğla ve taş malzeme bir arada kullanılmıştır. Yapının içindeki izlerden süslemeli olduğu anlaşılmaktadır. Soyunmalığın batı girişi üzerindeki kitabesine göre yapı Abdülaziz adlı bir zat tarafından H.1177/M.1763 yılında onarılmıştır. Buna göre yapının 18. Yy'ın başlarında inşa edildiğini düşünmek mümkündür.

Kadınlar ve erkekler kısmı olmak üzere çifte hamam şeklinde inşa edilmiştir. Moloz taşın arasında yer yer tuğla kullanılan bir duvar örgüsüne sahiptir. Kadınlar kısmında kare planlı, tek kubbeli soyunmalık ve kuzeyinde tonozlu ılıklik, kubbe ve tonoz örtülü sıcaklık mekanı yer almaktadır. Hamam, plan şemasına bakılarak 15. yüzyıldan 16. yy. sonuna kadar olan bir zaman dilimi içine tarihlendirilebilmektedir.

GÜMRÜKÖNÜ HAMAMI

MÜZELER

AFRODISIAS MÜZESİ

Aphrodisias ören yerinde 1961 yılından önceki kazılardan çıkan buluntular İzmir ve İstanbul Arkeoloji Müzelerine götürülmüştür. 1961 yılında Prof. Dr. Kenan T. ERİM tarafından başlayan kazılarda çıkan buluntular kazı evi depoları ve kasaları ile Müzenin Önündeki Deveci Hanına koyuluyordu.

Bu buluntuların korunup sergilenebilmesi için ören yerinde bir müzenin kurulması kararlaştırıldı. Müze yeri olarak da şimdiki yer önerildi. Kültür Varlıkları ve Müzeler (Eski Eserler ve Müzeler) Genel Müdürlüğü mimarlarından Sayın Erten ALTABAN tarafından çizilen müze planının inşaatına 1971-1972 kışında başlandı. İnşaat 1977 sonbaharında bitirildi. Hemen ardından teşhir çalışmalarına geçildi. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından Aphrodisias Müzesi yapılan resmi bir törenle dönemin Aydın Valisi Münir GÜNEY tarafından hizmete açıldı.

Milet Müze Müdürlüğü, Aydın İli, Didim İlçesi, Balat Köyü yakınlarında bulunan Milet Antik Kenti içinde yer alır. 1973 yılında hizmete açılan Müze Binasının zaman içinde statik yapısı bozulmuştur. Bu durumun can ve mal güvenliği açısından tehlike arz etmesi nedeniyle ziyarete kapatılmıştır.

MİLET MÜZESİ

Eski Müze Binasının kapatılmasından sonra yeni Müze Binasının yapımı yönünde çalışmalar başlatılmış olup 1200 metrekarelik kullanım alanı olan yeni müze binası 2011 yılı mayıs ayında ziyarete açılmıştır.

Milet Müzesi teşhir alanları; bahçe teşhiri ve kapalı alan teşhiri olmak üzere iki ana bölümden oluşur. Bahçe teşhirinde Milet şehir sembolü olan aslan heykelleri, yazıtlar, mezar stelleri, lahitler, mimari elemanlar ve sütun başlıkları sergilenmektedir. Kapalı teşhir alanı Müze idari bina içerisinde yer alır. Yaklaşık 600 m²'lik alanda Milet Antik Kenti, Priene Antik Kenti ve Didim Apollon Tapınağı buluntuları sergilenir.

AYDIN ARKEOLOJİ MÜZESİ

İlimiz Merkez Ilıcabaşı Mahallesinde Bakanlığımıza tahsis edilen 15.000 metrekarelik arazi üzerindeki Aydın Arkeoloji Müzesi 17.08.2012 tarihinde açılmıştır.

Müzemiz bodrum, giriş ve 1. kattan oluşmaktadır. Giriş katında ziyaretçileri karşılayacak giriş holü, sergi salonu, bilgilendirme odası, depolara eser taşınmasını sağlayacak yük asansörü, engelli ziyaretçilerin müzeyi rahat gezebilmesi için asansör, 1340 m² sergi salonu bulunmaktadır. 7.072 m² inşaat ile 12.500 m² çevre düzenlemesi alanında çalışmalar tamamlanmıştır.

Arıcılığın geçmişten izlerinin bulunduğu, Arı ve arıcılığı gelecek nesillere sevdirebilen, Arılarınımıza teknik bilgileri doğru ve uygulamalı olarak aktarabilen, Arı ürünlerinin kullanımı teşvik ederken, tüketici bilincine katkı sağlayan, Kendini her gün geliştiren, dinamik bir müze hedefleriyle Yağcılar Köyü İlköğretim Okulu T.C. Milli Eğitim Bakanlığınca Adnan Menderes Üniversitesine 10.03.2012 tarihinde tahsis edilmiştir. Türkiye'nin ilk, Dünyanın 71'inci arıcılık müzesi olan Çine Arıcılık Müzesi 4.10.2010 tarihinde törenle hizmete girmiştir.

ÇİNE ARICILIK MÜZESİ

KARACASU ETNOĞRAFYA MÜZESİ

Karacasu Etnoğrafya Müzesi, Karacasu İlçe Merkezinde Tavas Yolu üzerindedir. Aphrodisias Müzesi Müdürlüğüne bağlı olarak 2007'de ziyarete açılan müzede ilçenin geçmişten günümüze seramik, sıcak demir, deri ve diğer el sanatları ile ilgili etnografik eserleri sergilemektedir.

Sultan Abdülhamid Han tarafından 1906-1909 yıllarında yaptırılan, daha sonra 1919-1979 yılları arasında Çine Askerlik Şubesi olarak hizmet veren bina, Kuva-yı Milliye Müzesi olarak restore edilerek hizmete açıldı. Kurtuluş Savaşı öncesi Aydın'da savaşa katılmak için Muğla'dan Çine'ye gelen vatandaşların da toplanma merkezi olarak bilinen Çine Askerlik Şubesinde, Güney Cephesinin Yunan işgalinden kurtuluşunun planları yapılmıştı.

KUVAY-I MİLLİYE MÜZESİ

YÖRÜK ALİ EFE MÜZESİ

Kahraman Yörük Ali Efe'nin İzmir'den dönüşünden ölümüne kadar yaşadığı Yenipazar ilçe merkezindeki evi 1980'li yıllarda çıkan yangında tamamen yanmıştır. 1995 yılında Aydın Valiliğince Kültür Bakanlığına yapılan öneri kabul görmüş, Yörük Ali Efe'nin mirasçıları evin müze yapılması koşulu ile evi Kültür Bakanlığına bağışlamışlardır.

Milli Tahsis işlemleri 1999 yılında tamamlanmıştır. Evin aslına uygun restorasyonu ve bahçe tanzim çalışmaları sonucu teşhire hazır hale getirilmiştir.

Bunun üzerine teşhir çalışmalarına başlanmıştır. Yörük Ali Efe'nin kullandığı şahsi eşyaları varisleri tarafından müzeye bağışlanmıştır. Aydın Müzesi Etnografya seksiyonundan devredilen eserlerin yanı sıra, Aydın Müzesi Kıymet Takdir Komisyonu'nca piyasadan alınan ve vatandaşların bağışladığı malzemelerle yapılan teşhir çalışmaları kısa sürede tamamlanmıştır.

Yörük Ali Efe'nin Muslukuyu Mezarlığı'ndaki mezarı Bakanlar Kurulu'nun 29.08.2000 tarih ve 2000/1252 sayılı kararı ile müze bahçesindeki yerine taşınmıştır. Yörük Ali Evi Müzesi Aydın Müzesi Müdürlüğüne bağlı bir birim olarak, 8 Haziran 2001 tarihinde Kültür Bakanı Sayın M.İstemihan TALAY tarafından ziyarete açılmıştır.

KÖPRÜLER

ÇAVUŞ KÖPRÜSÜ

Kesme taş malzeme ile inşa edilmiş köprü tabakhane deresi üzerinde tabakhane köprüsünden sonra 2. köprüdür. İki sivri kemerden oluşmuştur. Kemerlerin soldakinin kilit taşı üzerinde öküz ya da boğa başı kabartması yer almaktadır. Köprü'nün batı girişi üzerinde sağ kenarda tamirat kitabesi yer almaktadır.

İLHANOĞLU KÖPRÜSÜ

Merkez ilçe Cuma Mahallesi, Tabakhane Deresi'nin kıyısından geçen yolun sağında yer almaktadır.

KARANLIK KÖPRÜ

Karanlık köprü Ramazan Paşa Mahallesi ile Zafer mahallesini birbirine bağlayan köprüdür. 1900'lü yıllarda Aydın'lı bir terzi tarafından yaptırıldığı rivayet edilmektedir. Çukurda kalan köprü üzerine erken akşam düşmesi yüzünden karanlık köprü diye anılmaktadır.

ARMUTALAN KÖPRÜSÜ

Bozdoğan Altıntaş yolu üzerindedir.

ÇATMA KÖPRÜ

İncirliova Dereağzı yolu üzerindedir.

KEMER KÖPRÜSÜ

Bozdoğan-Akhisar köyü sınırları içinde Akçay suyu üzerinde tek gözlü olarak inşa edilmiş bir köprüdür.

İNCE KEMER KÖPRÜSÜ

Mitolojik hikayeye göre Roma döneminde, Çine Çayı üzerinden karşıdaki bir yerleşim yerine borularla içme suyu götürülmesi için köprü yaptırılır ancak her yapılışının ardından bir sel geçince

yıkılır ve bu böyle devam eder gider. Kralın çok güzel bir kızı vardır. Köprü yıkılmayacak şekilde sağlam yapabilen ustaya kızını vereceğini açıklar. 20 yaşında yağız bir yapı ustası, yardımcılarını da yanına alarak gece gündüz çalışıp taşları işledikten sonra bu günkü İnce Kemer'i yapar. İçme suyu da köprü üzerine döşenen borularla karşıya geçirilir. Köprü, yağışlardan ve sellerden etkilenip yıkılmaz ancak bir süre sonra kral sözünde durmaz, bir işçi ve usta olan gence kızını vermekten vazgeçer. Genç de bir gece kazmasını balyozunu alıp köprüyü yıkmaya başlar. Bu sırada kralın adamları haber alıp genci ölesiye dövdükten sonra köprüden atarlar ve ölümüne sebep olurlar. Genç ise son nefesinde kralın kızının mutlu olmaması ve köprüden geçtiği takdirde evlat yüzü görmemesi için kötü dua eder. Bu hikaye, kuşaktan kuşağa devam eder. Yöredeki genç kızlar ve gelinler de uğursuz saydıkları bu köprüden geçmez. O sebeple yörede Gelin Geçmez Köprüsü olarak anılır.

STRATEJİK PLANLAMA YAKLAŞIMI

2. STRATEJİK PLANLAMA YAKLAŞIMI

AYDIN TİCARET BORSASI, 2010 yılında dahil olduğu TOBB Akreditasyon Sistemi kapsamında ilk stratejik planını 2010-2012 yıllarını kapsayacak şekilde oluşturmuş, bu kapsamda belirlediği hedeflerini gerçekleştirmiştir. Daha sonra 2013-2016 yılları ve 2017-2021 yılları için stratejik plan hazırlanmış ve uygulanmıştır. 2021 yılında başlatılan çalışmalarla 2022-2026 yıllarına yönelik Stratejik Amaç ve Hedeflerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda planlı hizmet sunumu, politika geliştirme, hizmetlerini belirlenen iş programlarına ve bütçelere dayandırma ile uygulamayı etkili bir şekilde izleme ve değerlendirmeyi sağlamak üzere "Stratejik Planlama"yı temel araç olarak benimsemiştir.

Stratejik planlama; bir yandan mali yönetime etkinlik kazandırırken diğer yandan kurumsal kültür ve kimliğin gelişimine ve güçlendirilmesine destek olunması hedeflenmektedir.

2022-2026 yıllarına yönelik Stratejik Amaç ve Hedeflerin belirlenmesi için geçmiş dönem Stratejik Plan uygulama sonuçları, Aydın ili ve **AYDIN TİCARET BORSASI**'nin genel değerlendirilmesi gerçekleştirilerek, Paydaşlar belirlendikten sonra, zayıf ve güçlü yönler ile önündeki fırsatlar ve karşılaşılabilecek olası tehditler ortaya çıkarılmıştır. Yapılan analizler sonucu ortaya çıkarılan; Güçlü Yönler ve Fırsatların, gelişim için kullanılması; Zayıf Yönlerin geliştirilmesi ve Tehditlerin bertarafına yönelik Amaç ve Hedefler belirlenmiştir.

Belirlenen **Amaçlar** çerçevesinde; "ulaşmak istenen yer" için Hedefler; bu hedeflere nasıl ulaşılabileceği de Stratejilerle ortaya konulmuştur. Bu bütünlük içerisinde hazırlanan rapor; uzun dönemli (4 ve daha fazla yıllık) hedeflerin yanı sıra; kaynak, zamanlama ve sorumluların belirlendiği iş planlarına temel oluşturmaktadır.

Stratejik Planın hazırlanması çalışmaları için bir Stratejik Planlama Ekibi oluşturulmuştur. Stratejik Plan Ekibi, stratejik yönetim kavramları konusunda yönetim ve çalışanların bilinçlendirilmesi, iç ve dış paydaşlarla koordinasyonun artırılması amacıyla yönelik olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Stratejik plan döneminde Akreditasyon İzleme Komitesi ile gerçekleştirilen toplantıda her bölümü temsilen en az bir kişi olmak üzere gönüllülük esasına dayanılarak stratejik planlama ekip üyeleri belirlenmiştir.

Stratejik planın oluşturulması aşamasında ekip üyeleri, iki haftalık aralıklarla toplanarak planı hazırlamıştır. Toplantılar, toplantı tutanakları ile kayıt altına alınmıştır. Stratejik planın hazırlanmasından sonra; onaylanmak üzere yönetim kuruluna sunulmuştur. Planın onayından sonra stratejik plan çeşitli yollarla (Basılı materyal, web vb.) paydaşlara duyurulmuştur.

Stratejik Planın yönetim kurulu tarafından onaylanmasından sonra izleme çalışmaları aylık personel toplantıları, 3 aylık Akreditasyon İzleme Komitesi toplantıları ile gerçekleştirilmektedir.

Ekip Üyesinin Adı	Kurumdaki Görevi	Ekipteki Görevi
Fevzi ÇONDUR	Yönetim Kurulu Başkanı	Stratejik Amaç ve Hedeflerin belirlenmesi, Stratejik Planlama Ekibinin çalışmalarının kontrolü, Stratejik Plan doğrultusunda belirlenmiş olan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden sorumludur.
Cengiz ÜLGEN	Yönetim Kurulu Üyesi	Yönetim Kurulunun Stratejik Plan Hazırlık çalışmaları konusunda bilgilendirilmesi, Yönetim Kurulu tarafından talep edilen faaliyetlerin Stratejik Plan Ekibi'ne bildirilmesinden sorumludur.
Erkan ASLAN	Meclis Üyesi	Meclisin Stratejik Plan Hazırlık çalışmaları konusunda bilgilendirilmesi, Meclis tarafından talep edilen

Ekip Üyesinin Adı	Kurumdaki Görevi	Ekipteki Görevi
		faaliyetlerin Stratejik Plan Ekibi'ne bildirilmesinden sorumludur.
Neslihan DUYMAZ	Genel Sekreter	Stratejik Planlama Ekibi Sorumlusu-Stratejik Planlama Ekibinin yönetiminden sorumludur.
Cansu KARABULUT	Akreditasyon Sorumlusu	Raportör- Stratejik Planın hazırlanması ve takibi ile ilgili faaliyetlerin organize edilmesi ve kayıt altına alınmasından sorumludur.
Nursel TÜRKER	Muhasebe İdari İşler ve Personel Şefi	Stratejik Plan'ın tahmini maliyetinin oluşturulması ve gerçekleşen maliyetlerin takibinden sorumludur.
Nimet TEMEL	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler	Paydaşlarla iletişim, paydaş görüşlerinin tespiti, Stratejik Planın duyurulması gibi faaliyetlerden sorumludur.
Fulya EYİNOVASI	Tescil Memuru	Borsa hizmetleri ile ilgili istatistiklerin hazırlanması ve raporlanmasından sorumludur.
Tuğçe ÇOBANOĞLU	Muamelat Memuru	Borsa hizmetleri ile ilgili istatistiklerin hazırlanması ve raporlanmasından sorumludur.
Emine CEYLAN	Proje Memuru	Borsa hizmetleri ile ilgili istatistiklerin hazırlanması ve raporlanmasından sorumludur.
Birsen BAŞTAN TIRIS	Danışman	Stratejik Planın hazırlanması konusunda gerekli yönlendirmelerin yapılmasından sorumludur.

Tablo 44 Stratejik Planlama Ekibi

STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA TAKVİMİ

Stratejik planlama çalışmaları aşağıdaki takvime uygun şekilde gerçekleştirilmiştir.

Faaliyet-Sorumlu	Haziran 2021	Temmuz 2021	Ağustos 2021	Eylül 2021
Stratejik Planlama Ekibinin Oluşturulması				
<i>Akreditasyon İzleme Komitesi</i>				
Stratejik Plan Ekibi Görev Dağılımının Yapılması				
<i>Akreditasyon İzleme Komitesi</i>				
Stratejik Plan Hazırlık Toplantısı				
<i>Stratejik Planlama Ekibi Başkanı</i>				
Tarihi Gelişimin Değerlendirilmesi				
<i>Stratejik Planlama Ekibi</i>				
Yasal Yükümlülük ve Mevzuat Analizi				
<i>Stratejik Planlama Ekibi</i>				
Sunulan Ürün ve Hizmetlerin Değerlendirilmesi				
<i>Stratejik Planlama Ekibi</i>				

Faaliyet-Sorumlu	Haziran 2021	Temmuz 2021	Ağustos 2021	Eylül 2021
Paydaş Analizi				
Stratejik Planlama Ekibi				
Kurum İçi Analiz				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Vizyon ve Misyonunun Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Temel Değerlerin Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Stratejik Amaçların Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Hedeflerin Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Stratejilerin Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
2022-2026 Performans Göstergelerinin Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
Stratejik Plan 2022-2026 Maliyetlerinin Belirlenmesi				
Stratejik Planlama Ekibi				
Taslak Stratejik Planın Meclis ve Yönetim Kurulu Onayına Sunulması				
Genel Sekreter				
Meclis ve Yönetim Kurulu tarafından Onaylanan Stratejik Planın Yayınlanması				
Stratejik Planlama Ekibi				

Tablo 45 **Stratejik Plan Hazırlama Takvimi**

MEVCUT DURUM ANALIZI

3.1 BORSALARIN TARİHÇESİ

DÜNYADA BORSACILIĞIN TARİHİ

Borsa; sayı, ölçü veya ağırlıklarına göre belirlenebilen malların, devletin belirlediği ve denetlediği özel hukuk kuralları çerçevesinde alıcı ve satıcı tarafların karşı karşıya gelip alım-satım işlemlerini gerçekleştirdikleri, kurum olarak devamlılığı bulunan ticarete ayrılmış bir pazar yeridir.

Borsacılığın tarihi genel olarak 14. yüzyıla dayanmakla beraber Milattan Önce 1200-1500 yıllarına kadar gitmektedir. Roma ve Finikelilerin yazıtlarından elde edilen bilgilere göre, bu çağda yaşayan insanlar, gerçekleştirdikleri panayırda borsacılığın ilk temelini atmışlardır.

Milattan Önce 5. Yüzyılda Roma İmparatorluğu, Roma'nın içinden geçen Tiber nehrinin kıyısında Roma Krallarından Bosarium'un adını taşıyan forumda Collegium Marcatorum adını taşıyan bir müessese oluşturmuştur. Mahalli tüccarların, toptancıların ve aracılarn ticaret yapmak amacıyla bir araya geldikleri bu müessesenin oluşumuyla borsanın temelleri atılmış sayılmaktadır.

Borsaların resmi hayatı ise Orta Çağ fuarlarında başlamaktadır. Bu fuarlar, panayırlar halinde önceleri İtalya'da gelişmiştir. 15. Yüzyılda ise Anvers, Lyon ve Cenevre'deki fuarlar ekonomik gelişmede önemli bir canlılık sağlamıştır. Bruges'te modern borsa tekniğinin öncüsü sayılabilecek alım-satım işlemleri yapılmıştır. Özellikle Kıtaların keşfedilmesi sonucu büyük deniz yollarının açılmasıyla dünya ticaretinin Atlantik kıyılarına kayması Anvers'in önemini artırmıştır. Dört tarafı bölmelerle çevrili salonu ile Anvers Borsası, kalabalık bir işadamları gurubunun işlemlere katılmasını sağlamıştır.

Binanın girişinde yer alan "In usumnegatiatorum Linguane" sözcüğü, borsanın bütün dilleri konuşan insanlara kapısının açık olduğunu ifade etmektedir. Anvers şehri, bu sözcükten de anlaşılacağı gibi, borsa kapısını bütün milletlere açmıştır.

Anvers Borsası'nın açılışından kısa bir süre sonra Lyon Borsası ve Toulouse Borsası hizmete girmiştir. Paris'te ilk borsa resmen 1724 yılında faaliyete girmiştir.

ÜLKEMİZDE BORSACILIĞIN TARİHİ

Ülkemizde gerçek anlamda ilk resmi borsa 2 Aralık 1873 yılında bir nizamname ile "Dersaadet Tahvilat Borsası" adı altında kurulmuştur. Adından da anlaşılacağı üzere bu borsa "Menkul Değerler Borsası" niteliğindedir.

Bu tarihten 13 yıl sonra 15 Nisan 1886'da yayınlanan "Umum Borsalar Nizannamesi" ile ticaret borsalarının da kuruluşuna geçilmiştir.

Yurdumuzda ilk ticaret borsası İzmir'de 1892 yılında "İzmir Ticaret ve Sanayi Borsası" adı altında çalışmalarına başlamıştır.

3.2 AYDIN TİCARET BORSASI TARİHÇE

Aydın'da "Ticaret Borsası" kurulması için Hulusi ÇAKIÇI, Osman BESTEL, Sadık CANDAS, Rüştü ŞENSOY ve Mehmet TEMİZ teşebbüste bulunmuşlar, zamanın Ticaret Bakanlığınca Borsanın kurulmasına 6 Eylül 1956 tarihinde müsaade edilmiştir.

Bunun üzerine kurucu üyelerimiz tarafından yapılan hazırlıklardan sonra 9 Ekim 1956'da seçimler tamamlanmış, 10 Ekim 1956'da Borsa 93 üye ile faaliyetlerine başlamıştır. 2016 yılı itibariyle Borsamızın üye sayısı 519'a ulaşmıştır.

KURUCU ÜYELERİMİZ	
Mustafa BAYRAMOĞLU	Necati ÖZÇÖLLÜ
Mehmet ÖZŞAHİN	Ekrem ÇİFTÇİ
Mustafa ÖZALP	Sırrı GÜRSEL
Fevzi PAKSOY	Şahin Cengiz ŞAHİN
İsmail MANAVOĞLU	M. Sırrı AYKUTLU
Sadık AKSARI	

Tablo 46 Kurucu Üyelerimiz

Aydın Ticaret Borsası, 5174 sayılı Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 28. maddesine dayanılarak "Aydın İlinde Borsaya dahil maddelerin alım satımı ve Borsada oluşan fiyatların tespit, tescil ve ilanı işleri ile meşgul olmak" üzere kurulan kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip bir kurumdur.

Borsanın görevleri şunlardır:

- Borsaya dahil maddelerin, borsada alım satımını tanzim ve tescil etmek.
- Borsaya dahil maddelerin borsada oluşan her günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilân etmek.
- Alıcı ve satıcının, teslim ve teslim alma ile ödeme bakımından yükümlülüklerini, muamelelerin tasfiye şartlarını, fiyatlar üzerinde etkili şartları ve ihtilaf doğduğunda ihtiyari tahkim usullerini gösteren ve Birliğin onayıyla yürürlüğe girecek genel düzenlemeler yapmak.
- Yurt içi ve yurt dışı borsa ve piyasaları takip ederek fiyat haberleşmesi yapmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol göstermek.
- 5174 Sayılı Türkiye Odalar Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 51inci maddesindeki belgeleri düzenlemek ve onaylamak.
- Borsaya dahil maddelerin tiplerini ve vasıflarını tespit etmek üzere lâboratuvar ve teknik bürolar kurmak veya kurulmuşlara iştirak etmek.
- Bölgeleri içindeki borsaya ilişkin örf, adet ve teamülleri tespit etmek, Bakanlığın onayına sunmak ve ilân etmek.
- Borsa faaliyetlerine ait konularda ilgili resmî makamlara teklif, dilek ve başvurularda bulunmak; üyelerinin tamamı veya bir kesiminin menfaati olduğu takdirde bu üyeleri adına veya kendi adına dava açmak.
- Rekabeti bozucu etkileri olabilecek anlaşma, karar ve uyumlu eylem niteliğindeki uygulamaları izlemek ve tespiti halinde ilgili makamlara bildirmek.
- Mevzuatla bakanlıklara veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen işlerin, bu Kanunda belirtilen kuruluş amaçları ve görev alanı çerçevesinde borsalara tevdiî halinde bu işleri yürütmek.
- Üyelerinin ihtiyacı olan belgeleri vermek ve bunlara ilişkin gerekli hizmetleri yapmak.
- Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip Birliğe teklifte bulunmak.
- Sair mevzuatın verdiği görevlerle, ilgili kanunlar çerçevesinde Birlik ve Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

Kuruluşumuzda seçimle işbaşına gelmiş 14 Meclis Üyesi, 5 Yönetim Kurulu Üyesi ve 11 Personel

çalışmaktadır. Aydın Ticaret Borsası yaklaşık 8.370 m² alan üzerine kurulu olan hizmet binasında hizmet vermektedir. Hizmet binamızda üyelerimizin ihtiyaçlarını karşılamak üzere Gümrük Müdürlüğü, KOSGEB, Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisi, KGF gibi kuruluşlar ve Borsamız tarafından kurulmuş olan AYTB Laboratuvar Hizmetleri A.Ş. bulunmaktadır.

Aydın Ticaret Borsası yönetimi, üyelerine ve bölgesinin ekonomik ve sosyal kalkınmasına daha çok ve daha iyi hizmet edebilmek için başlatmış olduğu süreçte; 2007 yılında TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemini kurarak kurumsal bir yapıya ulaşmayı ve vermiş olduğu hizmetlerde kalite standartlarını yakalamayı hedeflemiştir. Kurumsallaşma yolunda atılan bu ilk adım sonrası 2010 yılında, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) "TOBB Oda ve Borsa Akreditasyon Sistemi"ne de entegre olmuştur. Bu doğrultuda Borsa'da başlatılmış olan kapasite geliştirme ve yeniden yapılanma çalışmalarıyla, hem hizmetlerin nicelik ve nitelikleri artırılmış, hem de bu hizmetler çağdaş yönetim anlayışı ve örgütlenme biçimi ile üyelere sunulmaktadır.

Aydın Ticaret Borsası, "**Üye Odaklı Hizmet Anlayışı**" ile 2014 yılında TS ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemini kurarak belgelendirilmeye layık görülmüştür. Borsamız; kanunların öngörmüş olduğu yasal çerçevede, üyelerinin öneri, şikayet, bilgi talebi ve memnuniyetlerini kolayca iletebileceği ve bu bildirimlerin hızlı, etkin, ciddiye ve hakkaniyetle ele alınacağı ve değerlendirilip neticelendirileceği, sürekli iyileştirme gayretinde bulunarak, geliştirmeye açık bir paydaş memnuniyeti sistemini taahhüt etmektedir.

3.3 2017-2021 STRATEJİK PLAN DEĞERLENDİRME

AMAÇ VE HEDEFLER	BÜTÇE-TL	MALİYET-TL	MALİYET / BÜTÇE
Stratejik Amaç 1 AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI	5.862.578	5.962.501	101,70%
Hedef 1.1 Üyelerin Güçlendirilmesi Ve Geliştirilmesi	127.408	89.710	70,41%
Hedef 1.2 Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliğinin Ve Lobicilik Faaliyetlerinin Artırılması	58.200	538.522	925,30%
Hedef 1.3 İhracatın Geliştirilmesi Ve İthalatın Azaltılması	563.900	3.418	0,61%
Hedef 1.4 Yatırımların Artırılması	2.560.660	2.641.798	103,17%
Hedef 1.5 Üye Ve Bölge Sorunlarının Çözümlemesi	2.538.260	2.665.535	105,01%
Hedef 1.6 Bilimsel Araştırma Ve Ar-Ge Kültürünün Yaygınlaştırılması	14.150	23.517	166,20%
Stratejik Amaç 2 YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMI VE KORUNMASI	1.254.650	1.556.647	124,07%
Hedef 2.1 Yerel Ürünlerin Tanıtımına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	1.252.650	1.522.036	121,51%
Hedef 2.2 Yerel Ürünlerin Korunmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	2.000	34.611	1730,54%
Stratejik Amaç 3 BORSA FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ	302.690	173.381	57,28%
Hedef 3.1 Kurumsal Kimliğin Geliştirilmesi	19.800	31.723	160,22%
Hedef 3.2 Yönetim Organları Ve Personelin Kişisel Ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesi	272.140	139.658	51,32%
Hedef 3.3 Satış Salonunun Kurulması	10.750	2.000	18,60%
TOPLAM	7.419.918	7.692.529	103,67%

STRATEJİK AMAÇ 1 AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI

HEDEF 1.1 ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

Strateji 1.1.1 Mevcut Sanayicilerin Güçlendirilmesi Ve Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Sanayicilere toplantı, eğitim, tanıtım gibi etkinlikler düzenlenmesi	3	3	100%	₺6.000,00	₺5.605,00
2018	Sanayicilere toplantı, eğitim, tanıtım gibi etkinlikler düzenlenmesi	3	5	167%	₺6.600,00	₺2.624,00
2019	Sanayicilere toplantı, eğitim, tanıtım gibi etkinlikler düzenlenmesi	3	5	167%	₺7.260,00	₺4.451,00
2020	Sanayicilere toplantı, eğitim, tanıtım gibi etkinlikler düzenlenmesi	3	1	33%	₺7.980,00	₺0,00
2021	Sanayicilere toplantı, eğitim, tanıtım gibi etkinlikler düzenlenmesi	3	1	33%	₺8.778,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				100%	₺36.618,00	₺12.680,00

Strateji 1.1.2 Kurumsallaşma Ve Markalaşma Kültürünün Yaygınlaştırılması Ve Destek Verilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim ve seminerler verilmesi	3	3	100%	₺6.000,00	₺6.254,00
	Markalaşma Konusundaki Verilen Destek Sayısı	3	3	100%	₺0,00	₺0,00
2018	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim ve seminerler verilmesi	3	4	133%	₺6.600,00	₺23.569,00
	Markalaşma Konusundaki Verilen Destek Sayısı	5	3	60%	₺0,00	₺0,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
	Marka Başvurularının Artış Oranı	10%	34%	340%	₺0,00	₺0,00
2019	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim ve seminerler verilmesi	3	2	67%	₺7.260,00	₺4.451,00
	Markalaşma Konusundaki Verilen Destek Sayısı	4	4	100%	₺0,00	₺0,00
	Marka Başvurularının Artış Oranı	10%	14%	136%	₺0,00	₺0,00
2020	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim ve seminerler verilmesi	3	0	0%	₺7.980,00	₺0,00
	Markalaşma Konusundaki Verilen Destek Sayısı	5	0	0%	₺0,00	₺0,00
	Marka Başvurularının Artış Oranı	10%	37%	370%	₺0,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				128%	₺27.840,00	₺34.274,00

Strateji 1.1.3 Üyelerin Mevcut Desteklerden Daha Fazla Faydalanmasının Sağlanması Amacıyla Bilgilendirme Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim, seminer verilmesi ve duyuru yapılması	3	4	133%	₺3.000,00	₺0,00
	Desteklerden Faydalanma Sayısının Artış Oranı	5%	5%	106%	₺0,00	₺0,00
2018	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim, seminer verilmesi ve duyuru yapılması	3	7	233%	₺3.500,00	₺0,00
	Desteklerden Faydalanma Sayısının Artış Oranı	5%	0%	0%	₺0,00	₺0,00
2019	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim, seminer verilmesi ve duyuru yapılması	3	4	133%	₺4.000,00	₺0,00
2020	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim, seminer verilmesi ve duyuru yapılması	3	1	33%	₺4.500,00	₺0,00
2021	Üyelerin bilgilendirilmesi amacıyla eğitim, seminer verilmesi ve duyuru yapılması	3	4	133%	₺5.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				110%	₺20.000,00	₺0,00

Strateji 1.1.4 Tarımsal Ürünlerin Üretimi İle İlgili Olarak Üyelerin Bilgilendirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim, seminer ve toplantı düzenlenmesi	3	3	100%	₺3.000,00	₺0,00
2018	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim, seminer ve toplantı düzenlenmesi	4	5	125%	₺2.000,00	₺1.128,00
	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik bilgilendirme broşürü hazırlanması	1	1	100%	₺5.500,00	₺18.644,00
2019	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim, seminer ve toplantı düzenlenmesi	4	8	200%	₺5.250,00	₺0,00
2020	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim, seminer ve toplantı düzenlenmesi	4	3	75%	₺5.750,00	₺1.252,07
2021	Üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik eğitim, seminer ve toplantı düzenlenmesi	4	2	50%	₺6.250,00	₺6.426,05
Toplam/Ortalama				108%	₺27.750,00	₺27.450,12

Strateji 1.1.5 Tarımsal Ürünlerin Üretimi İle İlgili Olarak Mesleki Eğitimler Düzenlenmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Tarımsal Ürün Üreticilerinin kalifiye eleman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mesleki eğitim verilmesi	1	1	100%	₺1.000,00	₺1.128,00
2019	Tarımsal Ürün Üreticilerinin kalifiye eleman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mesleki eğitim verilmesi	1	1	100%	₺1.200,00	₺1.826,00
2020	Tarımsal Ürün Üreticilerinin kalifiye eleman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mesleki eğitim verilmesi	1	0	0%	₺1.400,00	₺0,00
2021	Tarımsal Ürün Üreticilerinin kalifiye eleman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mesleki eğitim verilmesi	1	0	0%	₺1.600,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				50%	₺5.200,00	₺2.954,00

Strateji 1.1.6 Güncel Gelişmeler Doğrultusunda Organizasyonlar Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üyelerin değişen koşullara uyum sağlaması için eğitim, toplantı, duyuru gerçekleştirilmesi	2	4	200%	₺500,00	₺0,00
2018	Üyelerin değişen koşullara uyum sağlaması için eğitim, toplantı, duyuru gerçekleştirilmesi	3	7	233%	₺1.500,00	₺0,00
2019	Üyelerin değişen koşullara uyum sağlaması için eğitim, toplantı, duyuru gerçekleştirilmesi	3	8	267%	₺2.000,00	₺0,00
2020	Üyelerin değişen koşullara uyum sağlaması için eğitim, toplantı, duyuru gerçekleştirilmesi	3	11	367%	₺2.500,00	₺0,00
2021	Üyelerin değişen koşullara uyum sağlaması için eğitim, toplantı, duyuru gerçekleştirilmesi	3	33	1100%	₺3.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				433%	₺9.500,00	₺0,00

Strateji 1.1.7 Borsamız Tarafından Düzenlenen Organizasyonlara Katılımların Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üye katılımlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması	100%	0%	0%	₺80,00	₺0,00
2018	Üye katılımlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması	100%	94%	94%	₺90,00	₺1.310,00
2019	Üye katılımlarının artırılması	58%	4%	7%	₺100,00	₺4.204,00
2020	Üye katılımlarının artırılması	60%	21%	35%	₺110,00	₺411,87
2021	Üye katılımlarının artırılması	60%	7%	11%	₺120,00	₺6.426,05
Toplam/Ortalama				29%	₺500,00	₺12.351,92

HEDEF 1.2 DİĞER KURUM/KURULUŞLARLA İŞBİRLİĞİNİN VE LOBİCİLİK FAALİYETLERİNİN ARTIRILMASI

Strateji 1.2.1 Kalkınmaya Yönelik Lobicilik Faaliyetlerinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	İlin kalkınması için gerekli faaliyetler belirtenerek lobicilik çalışmalarını yürütülmesi	2	6	300%	₺1.200,00	₺0,00
2018	İlin kalkınması için gerekli faaliyetler belirtenerek lobicilik çalışmalarını yürütülmesi	3	5	167%	₺1.800,00	₺0,00
2019	İlin kalkınması için gerekli faaliyetler belirtenerek lobicilik çalışmalarını yürütülmesi	3	11	367%	₺1.800,00	₺4.516,59

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2020	İlin kalkınması için gerekli faaliyetler belirlenerek lobicilik çalışmalarını yürütülmesi	3	13	433%	₺2.600,00	₺60.490,81
2021	İlin kalkınması için gerekli faaliyetler belirlenerek lobicilik çalışmalarını yürütülmesi	4	19	475%	₺2.600,00	₺29.401,99
Toplam/Ortalama				348%	₺10.000,00	₺94.409,39

Strateji 1.2.2 Kalkınmaya Yönelik Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Kalkınmanın sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi	2	2	100%	₺600,00	₺0,00
2018	Kalkınmanın sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi	3	6	200%	₺900,00	₺0,00
2019	Kalkınmanın sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi	3	9	300%	₺900,00	₺0,00
2020	Kalkınmanın sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi	4	4	100%	₺1.400,00	₺0,00
2021	Kalkınmanın sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi	4	15	375%	₺1.400,00	₺108.994,82
Toplam/Ortalama				215%	₺5.200,00	₺108.994,82

Strateji 1.2.3 Diğer Kurum/Kuruluşlarla İletişim Faaliyetlerinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Güç birliğinin sağlanması amacıyla diğer Kurum/Kuruluşlarla iletişim faaliyetlerinin artırılması	5	12	240%	₺500,00	₺0,00
2018	Güç birliğinin sağlanması amacıyla diğer Kurum/Kuruluşlarla iletişim faaliyetlerinin artırılması	6	20	333%	₺600,00	₺0,00
2019	Güç birliğinin sağlanması amacıyla diğer Kurum/Kuruluşlarla iletişim faaliyetlerinin artırılması	7	51	729%	₺700,00	₺67.486,33
2020	Güç birliğinin sağlanması amacıyla diğer Kurum/Kuruluşlarla iletişim faaliyetlerinin artırılması	8	47	588%	₺800,00	₺17.823,14
2021	Güç birliğinin sağlanması amacıyla diğer Kurum/Kuruluşlarla iletişim faaliyetlerinin artırılması	9	65	722%	₺900,00	₺17.376,10
Toplam/Ortalama				522%	₺3.500,00	₺102.685,57

Strateji 1.2.4 Paydaşlarla Görüşlerinin Düzenli Olarak Alınması Ve Memnuniyetin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Anket uygulanan paydaş sayısının ve memnuniyet oranının artırılması	21	14	67%	₺0,00	₺0,00
		91%	92%	101%	₺0,00	₺0,00
	Anket sonuçlarından yola çıkılarak gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	2	2	100%	₺3.000,00	₺0,00
2018	Anket uygulanan paydaş sayısının ve memnuniyet oranının artırılması	23	13	57%	₺0,00	₺0,00
		92%	91%	99%	₺0,00	₺0,00
	Anket sonuçlarından yola çıkılarak gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	2	3	150%	₺3.500,00	₺6.128,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2019	Anket uygulanan paydaş sayısının ve memnuniyet oranının artırılması	25	15	60%	₺0,00	₺0,00
		92%	79%	86%	₺0,00	₺0,00
	Anket sonuçlarından yola çıkılarak gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	2	3	150%	₺4.000,00	₺0,00
2020	Anket uygulanan paydaş sayısının ve memnuniyet oranının artırılması	27	8	30%	₺0,00	₺0,00
		93%	73%	78%	₺0,00	₺0,00
	Anket sonuçlarından yola çıkılarak gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	2	3	150%	₺5.000,00	₺0,00
2021	Anket uygulanan paydaş sayısının ve memnuniyet oranının artırılması	29	6	21%	₺0,00	₺0,00
		93%	80%	86%	₺0,00	₺0,00
	Anket sonuçlarından yola çıkılarak gerekli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	2		0%	₺5.500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				82%	₺21.000,00	₺6.128,00

Strateji 1.2.5 Paydaşlarla Ortak Proje Ve Organizasyonların Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak organizasyon	1	2	200%	₺0,00	₺0,00
2018	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak organizasyon	1	5	500%	₺0,00	₺0,00
	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak proje	1	1	100%	₺1.000,00	₺62.388,45
2019	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak organizasyon	2	8	400%	₺500,00	₺0,00
	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak proje	1	3	300%	₺1.000,00	₺4.161,00
2020	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak organizasyon	2	1	50%	₺1.000,00	₺0,00
	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak proje	2	4	200%	₺2.000,00	₺4.057,00
2021	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak organizasyon	2	2	100%	₺1.000,00	₺11.181,00
	Paydaşlarımızla ilimize ve üyelerimize katkı sağlayacak ortak proje	2	13	650%	₺2.000,00	₺103.796,71
Toplam/Ortalama				278%	₺8.500,00	₺185.584,16

Strateji 1.2.6 Basınla İşbirliği Ve İletişim Faaliyetlerin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Basın kuruluşları ile iletişimin artırılması	2	2	100%	₺1.500,00	₺0,00
2018	Basın kuruluşları ile iletişimin artırılması	2	2	100%	₺1.750,00	₺5.024,00
2019	Basın kuruluşları ile iletişimin artırılması	2	1	50%	₺2.000,00	₺0,00
2020	Basın kuruluşları ile iletişimin artırılması	2	2	100%	₺2.250,00	₺17.229,50
2021	Basın kuruluşları ile iletişimin artırılması	2	2	100%	₺2.500,00	₺18.466,26
Toplam/Ortalama				90%	₺10.000,00	₺40.719,76

HEDEF 1.3 İHRACATIN GELİŞTİRİLMESİ VE İTHALATIN AZALTILMASI

Strateji 1.3.1 Bölgeye Özgü Ürünlerin Ab Coğrafi İşaretlerinin Alınması, İhrac Değerinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Kestanenin AB coğrafi işaretinin onaylanması	1	0	0%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat miktarının artırılması	5%	33%	650%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat değerinin artırılması	6%	17%	283%	₺0,00	₺0,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
	Ürünün ihracat yapıldığı ülke sayısının artırılması	30	30	100%	₺0,00	₺0,00
2019	Kestanenin AB coğrafi işaretinin onaylanması	1	1	100%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat miktarının artırılması	6%	10%	158%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat değerinin artırılması	7%	0%	0%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat yapıldığı ülke sayısının artırılması	37	34	92%	₺0,00	₺0,00
2020	Kestanenin AB coğrafi işaretinin onaylanması	1	1	100%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat miktarının artırılması	6%	-64%	-1.067%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat değerinin artırılması	7%	-63%	-900%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat yapıldığı ülke sayısının artırılması	37	30	81%	₺0,00	₺0,00
2021	Ürünün ihracat miktarının artırılması	7%		0%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat değerinin artırılması	8%		0%	₺0,00	₺0,00
	Ürünün ihracat yapıldığı ülke sayısının artırılması	37		0%	₺0,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				-27%	₺0,00	₺0,00

Strateji 1.3.2 Üyelerin İhracat Potansiyellerinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	İhracat yapan üye sayımızın artırılması	29	30	103%	₺500,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat miktarının artırılması	5%	14%	280%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat değerinin artırılması	6%	14%	233%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat yaptığı ülke sayısının artırılması	138	143	104%	₺500,00	₺0,00
2018	İhracat yapan üye sayımızın artırılması	31	41	132%	₺2.500,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat değerinin artırılması	7%	5%	71%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat yaptığı ülke sayısının artırılması	139	139	100%	₺500,00	₺0,00
2019	İhracat yapan üye sayımızın artırılması	43	44	102%	₺0,00	₺3.418,20
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat değerinin artırılması	7%	1%	14%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat yaptığı ülke sayısının artırılması	140	150	107%	₺3.300,00	₺0,00
2020	İhracat yapan üye sayımızın artırılması	43	45	105%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat değerinin artırılması	7%	-7%	-100%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat yaptığı ülke sayısının artırılması	140	149	106%	₺3.600,00	₺0,00
2021	İhracat yapan üye sayımızın artırılması	37		0%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat değerinin artırılması	8%		0%	₺0,00	₺0,00
	Üyelerimizin dolayısıyla İlimizin ihracat yaptığı ülke sayısının artırılması	142		0%	₺3.900,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				85%	₺14.800,00	₺3.418,20

Strateji 1.3.3 İhracatçı Üyelerin Tanıtılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Mevcut ihracatçı üyelerimizin tanıtılması amacıyla sanal fuar uygulaması hedeflenmiştir.	15	0	0%	₺5.000,00	₺0,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2019	Mevcut ihracatçı üyelerimizin tanıtılması amacıyla sanal fuar uygulaması hedeflenmiştir.	17	0	0%	₺500,00	₺0,00
2020	Mevcut ihracatçı üyelerimizin tanıtılması amacıyla sanal fuar uygulaması hedeflenmiştir.	17	0	0%	₺500,00	₺0,00
2021	Mevcut ihracatçı üyelerimizin tanıtılması amacıyla sanal fuar uygulaması hedeflenmiştir.	25	0	0%	₺500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				0%	₺6.500,00	₺0,00

Strateji 1.3.4 Yurtdışı Fuarlar Ve İş Gezileri

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	İhracatçı üyelerin tanıtımı, geliştirilmesi ve ihracata yönlendirilmesi amacıyla yurtdışı fuar ve iş gezileri düzenlenmesi	1	0	0%	₺80.000,00	₺0,00
2018	İhracatçı üyelerin tanıtımı, geliştirilmesi ve ihracata yönlendirilmesi amacıyla yurtdışı fuar ve iş gezileri düzenlenmesi	1	0	0%	₺100.000,00	₺0,00
2019	İhracatçı üyelerin tanıtımı, geliştirilmesi ve ihracata yönlendirilmesi amacıyla yurtdışı fuar ve iş gezileri düzenlenmesi	1	0	0%	₺110.000,00	₺0,00
2020	İhracatçı üyelerin tanıtımı, geliştirilmesi ve ihracata yönlendirilmesi amacıyla yurtdışı fuar ve iş gezileri düzenlenmesi	1	0	0%	₺119.000,00	₺0,00
2021	İhracatçı üyelerin tanıtımı, geliştirilmesi ve ihracata yönlendirilmesi amacıyla yurtdışı fuar ve iş gezileri düzenlenmesi	1	0	0%	₺128.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				0%	₺537.000,00	₺0,00

Strateji 1.3.5 Alternatif Pazarların Bulunmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	İhracat yapan üyelerimizin alternatif pazarlara yönlendirilmesi amacıyla pazar araştırması yapılması	1	1	100%	₺500,00	₺0,00
2018	İhracat yapan üyelerimizin alternatif pazarlara yönlendirilmesi amacıyla pazar araştırması yapılması	1	1	100%	₺750,00	₺0,00
2019	İhracat yapan üyelerimizin alternatif pazarlara yönlendirilmesi amacıyla pazar araştırması yapılması	2	7	350%	₺0,00	₺0,00
	İhracat yapılan ülke sayısının artırılması	1	11	1.100%	₺1.000,00	₺0,00
2020	İhracat yapan üyelerimizin alternatif pazarlara yönlendirilmesi amacıyla pazar araştırması yapılması	2	7	350%	₺0,00	₺0,00
	İhracat yapılan ülke sayısının artırılması	1	0	0%	₺1.250,00	₺0,00
2021	İhracat yapan üyelerimizin alternatif pazarlara yönlendirilmesi amacıyla pazar araştırması yapılması	3	1	33%	₺0,00	₺0,00
	İhracat yapılan ülke sayısının artırılması	1		0%	₺1.500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				254%	₺5.000,00	₺0,00

Strateji 1.3.6 Yerli Tohum Üretiminin Sağlanmasına Yönelik Faaliyetler

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Yurtdışından ve bölge dışından temin edilen tohumların yerli üretiminin sağlanması	1	0	0%	₺600,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				0%	₺600,00	₺0,00

HEDEF 1.4 YATIRIMLARIN ARTIRILMASI

Strateji 1.4.1 Ürün Depolama Çözümleri Üretilerek Yatırım Cazibesinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2019	Bölge üreticilerinin ürünlerini saklamada sıkıntılar yaşanması nedeniyle yatırım yapılması	50%	30%	60%	₺900.000	₺908.519
2020	Bölge üreticilerinin ürünlerini saklamada sıkıntılar yaşanması nedeniyle yatırım yapılması	50%	70%	140%	₺1.601.160	₺1.732.835
Toplam/Ortalama				100%	₺2.501.160	₺2.641.354

Strateji 1.4.2 Yatırımcıların Bölgeye Çekilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Serbest Bölge kurulmasına yönelik diğer Oda/Borsalar ile ortak çalışmalar yürütülmesi	1	1	100%	₺0,00	₺0,00
2018	Serbest Bölge kurulmasına yönelik diğer Oda/Borsalar ile ortak çalışmalar yürütülmesi	2	2	100%	₺10.000,00	₺0,00
2019	Serbest Bölge kurulmasına yönelik diğer Oda/Borsalar ile ortak çalışmalar yürütülmesi	2	0	0%	₺8.500,00	₺0,00
	Bölgeye yeni yatırımcıların çekilmesi	2	0	0%	₺3.500,00	₺0,00
2020	Serbest Bölge kurulmasına yönelik diğer Oda/Borsalar ile ortak çalışmalar yürütülmesi	3	0	0%	₺9.500,00	₺0,00
	Bölgeye yeni yatırımcıların çekilmesi	3	0	0%	₺4.500,00	₺0,00
2021	Serbest Bölge kurulmasına yönelik diğer Oda/Borsalar ile ortak çalışmalar yürütülmesi	3	0	0%	₺9.500,00	₺0,00
	Bölgeye yeni yatırımcıların çekilmesi	3	0	0%	₺5.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				25%	₺50.500,00	₺0,00

Strateji 1.4.3 Serbest Bölge Kurulması Konusunda Lobcilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Serbest Bölge kurulmasına yönelik lobcilik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	2	2	100%	₺2.000,00	₺444,38
2018	Serbest Bölge kurulmasına yönelik lobcilik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	2	2	100%	₺2.500,00	₺0,00
2019	Serbest Bölge kurulmasına yönelik lobcilik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	3	0	0%	₺4.500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				67%	₺9.000,00	₺444,38

HEDEF 1.5 YATIRIMLARIN ARTIRILMASI

Strateji 1.5.1 Jeotermal Etkilerinin Minimize Edilmesi İçin Gerekli Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Jeotermal kaynakların tarımsal ürünler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla gerekli çalışmalar yapılması	1	1	100%	₺2.500,00	₺0,00
2019	Jeotermal kaynakların tarımsal ürünler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla gerekli çalışmalar yapılması	1	3	300%	₺3.500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				200%	₺6.000,00	₺0,00

Strateji 1.5.2 Zeytin Karasuyu İle İlgili Sorunların Çözümüne Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

2019 yılında yapılan revizyonda bu strateji, stratejik plandan çıkarılmıştır.

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Karasuyu sorunun çözümü için ilgili Kurum/Kuruluşlarla işbirliği faaliyeti yürütülmesi	1	2	200%	₺5.000,00	₺2.288,73
2018	Karasuyu sorunun çözümü için ilgili Kurum/Kuruluşlarla işbirliği faaliyeti yürütülmesi	1	0	0%	₺6.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				100%	₺11.000,00	₺2.288,73

Strateji 1.5.3 Büyük Menderes'in Kirliliğinin Giderilmesi İçin Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

2019 yılında yapılan revizyonda bu strateji, stratejik plandan çıkarılmıştır.

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Büyük Menderes'in kirliliği sorunun çözümü için ilgili Kurum/Kuruluşlarla işbirliği içinde lobicilik faaliyetleri yürütülmesi	2	3	150%	₺2.000,00	₺12.975,85
2018	Büyük Menderes'in kirliliği sorunun çözümü için ilgili Kurum/Kuruluşlarla işbirliği içinde lobicilik faaliyetleri yürütülmesi	2	0	0%	₺2.200,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				75%	₺4.200,00	₺12.975,85

Strateji 1.5.2 Üyelerin Ürün Depolama Sorunlarının Çözülmesi

2019 yılında yapılan revizyonda bu stratejinin numarası 1.5.2 olarak değiştirilmiştir.

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2019	Bölge üreticilerinin ürünlerini saklamada sıkıntılar yaşanması nedeniyle yatırım yapılması	50%	30%	60%	₺900.000	₺908.519
2020	Bölge üreticilerinin ürünlerini saklamada sıkıntılar yaşanması nedeniyle yatırım yapılması	50%	70%	140%	₺1.601.160	₺1.732.835
Toplam/Ortalama				100%	₺2.501.160	₺2.641.354

Strateji 1.5.3 Devlet Teşviklerinin Artırılmasına Yönelik Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

2019 yılında yapılan revizyonda bu stratejinin numarası 1.5.3 olarak değiştirilmiştir.

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Devlet teşviklerinin artırılması amacıyla lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi	2	7	350%	₺2.000,00	₺3.910,54
2018	Devlet teşviklerinin artırılması amacıyla lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi	2	2	100%	₺2.200,00	₺0,00
2019	Devlet teşviklerinin artırılması amacıyla lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi	3	4	133%	₺3.600,00	₺0,00
2020	Devlet teşviklerinin artırılması amacıyla lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi	3	3	100%	₺3.900,00	₺5.006,25
2021	Devlet teşviklerinin artırılması amacıyla lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi	3	1	33%	₺4.200,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				143%	₺15.900,00	₺8.916,79

HEDEF 1.6 BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE AR-GE KÜLTÜRÜNÜN YAYGINLAŞTIRILMASI

Strateji 1.6.1 Üniversite ile İşbirliğinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Üyelerin bilinçlendirilmesi için ilin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Üniversite ile işbirliği faaliyetleri	1	1	100%	₺500,00	₺0,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Üyelerin bilinçlendirilmesi ilin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Üniversite ile işbirliği faaliyetleri	1	2	200%	₺550,00	₺0,00
2019	Üyelerin bilinçlendirilmesi ilin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Üniversite ile işbirliği faaliyetleri	3	10	333%	₺600,00	₺1.263,32
2020	Üyelerin bilinçlendirilmesi ilin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Üniversite ile işbirliği faaliyetleri	2	5	250%	₺700,00	₺0,00
2021	Üyelerin bilinçlendirilmesi ilin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla Üniversite ile işbirliği faaliyetleri	2	0	0%	₺800,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				177%	₺3.150,00	₺1.263,32

Strateji 1.6.2 Diğer Kurum/Kuruluşlarla Ar-Ge Konusunda İşbirliğinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Bölge sorunlarının çözümlenmesi, bölgenin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar	1	1	100%	₺2.000,00	₺18.644,00
2019	Ar-Ge Faaliyetleri İle ilgili ortak çalışmaların artırılması	3	3	100%	₺2.500,00	₺3.610,00
2020	Ar-Ge Faaliyetleri İle ilgili ortak çalışmaların artırılması	3	1	33%	₺3.000,00	₺0,00
2021	Ar-Ge Faaliyetleri İle ilgili ortak çalışmaların artırılması	3	1	33%	₺3.500,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				67%	₺11.000,00	₺22.254,00

STRATEJİK AMAÇ 2 YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMI VE KORUNMASI

HEDEF 2.1 YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMINA YÖNELİK FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Strateji 2.1.1 Yerel Ürün Satış Alanlarının Oluşturulmasına Yönelik Diğer Kurum / Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Bölgemize özgü ürünlerin tanıtımına yönelik satış alanlarının oluşturulması için ilgili kurum/kuruluşlarla işbirliği	1	0	0%	₺0,00	₺0,00
2018	Bölgemize özgü ürünlerin tanıtımına yönelik satış alanlarının oluşturulması için ilgili kurum/kuruluşlarla işbirliği	1	0	0%	₺25.000,00	₺0,00
2019	Bölgemize özgü ürünlerin tanıtımına yönelik satış alanlarının oluşturulması için ilgili kurum/kuruluşlarla işbirliği	1	0	0%	₺0,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				0%	₺25.000,00	₺0,00

Strateji 2.1.2 Üye Ve İlçe Sorunlarının Tespitine Yönelik Sektörel Ve Karma Toplantılar Düzenlenmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	İlin kalkınmasına katkı sağlamak üzere ilimize özgü yöresel ürünlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik proje	1	0	0%	₺50.000,00	₺62.388,45
2019	İlin kalkınmasına katkı sağlamak üzere ilimize özgü yöresel ürünlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik proje	1	8	800%	₺150.000,00	₺174.082,66
2020	İlin kalkınmasına katkı sağlamak üzere ilimize özgü yöresel ürünlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik proje	1	3	300%	₺250.000,00	₺70.257,82
2021	İlin kalkınmasına katkı sağlamak üzere ilimize özgü yöresel ürünlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik proje	1	2	200%	₺250.000,00	₺7.285,26

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
Toplam/Ortalama				325%	₺700.000,00	₺314.014,19

Strateji 2.1.3 Yurtiçi Fuarlarda Yöresel Ürünlerin Tanıtımı

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Yöresel ürünlerin tanıtımı, ürünlerin yurtiçi satış rakamlarına katkı sağlanması	4	8	200%	₺70.000,00	₺130.786,47
2018	Yöresel ürünlerin tanıtımı, ürünlerin yurtiçi satış rakamlarına katkı sağlanması	4	5	125%	₺80.000,00	₺64.734,22
2019	Yöresel ürünlerin tanıtımı, ürünlerin yurtiçi satış rakamlarına katkı sağlanması	5	8	160%	₺100.000,00	₺253.329,05
2020	Yöresel ürünlerin tanıtımı, ürünlerin yurtiçi satış rakamlarına katkı sağlanması	5	2	40%	₺110.000,00	₺19.895,25
2021	Yöresel ürünlerin tanıtımı, ürünlerin yurtiçi satış rakamlarına katkı sağlanması	5	6	120%	₺120.000,00	₺536.798,96
Toplam/Ortalama				129%	₺480.000,00	₺1.005.544

Strateji 2.1.4 Yöresel Ürünlerin Korunması Ve Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Yöresel ürünlerin tanıtım etkinliğinin artırılması amacıyla lobıcilik faaliyetleri yürütülmesi	15	18	120%	₺7.500,00	₺48.784,79
2018	Yöresel ürünlerin tanıtım etkinliğinin artırılması amacıyla lobıcilik faaliyetleri yürütülmesi	15	15	100%	₺7.500,00	₺45.326,25
2019	Yöresel ürünlerin tanıtım etkinliğinin artırılması amacıyla lobıcilik faaliyetleri yürütülmesi	17	20	118%	₺8.500,00	₺31.280,55
2020	Yöresel ürünlerin tanıtım etkinliğinin artırılması amacıyla lobıcilik faaliyetleri yürütülmesi	20	29	145%	₺10.000,00	₺61.768,76
2021	Yöresel ürünlerin tanıtım etkinliğinin artırılması amacıyla lobıcilik faaliyetleri yürütülmesi	22	2	9%	₺11.000,00	₺7.630,00
Toplam/Ortalama				98%	₺44.500,00	₺194.790,35

Strateji 2.1.5 Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Yöresel ürünlerin tanıtımında güç birliği sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği	1	1	100%	₺500,00	₺0,00
2018	Yöresel ürünlerin tanıtımında güç birliği sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği	2	2	100%	₺550,00	₺0,00
2019	Yöresel ürünlerin tanıtımında güç birliği sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği	2	7	350%	₺600,00	₺660,00
2020	Yöresel ürünlerin tanıtımında güç birliği sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği	3	9	300%	₺700,00	₺0,00
2021	Yöresel ürünlerin tanıtımında güç birliği sağlanması için diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği	3	8	267%	₺800,00	₺7.027,64
Toplam/Ortalama				223%	₺3.150,00	₺7.687,64

HEDEF 2.2 YEREL ÜRÜNLERİN KORUNMASINA YÖNELİK FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Strateji 2.2.1 Bölgeye Özgü Ürünlerin AB Coğrafi İşaretlerinin Alınması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Bölgemize özgü ürünlerin yurtdışı pazarlarda korunması ve ihracatının artırılması için AB coğrafi işaretinin alınması	100%	30%	30%	₺0,00	₺0,00
2019	Bölgemize özgü ürünlerin yurtdışı pazarlarda korunması ve ihracatının artırılması için AB coğrafi işaretinin alınması	100%	60%	60%	₺0,00	₺0,00
2020	Bölgemize özgü ürünlerin yurtdışı pazarlarda korunması ve ihracatının artırılması için AB coğrafi işaretinin alınması	100%	100%	100%	₺0,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				63%	₺0,00	₺0,00

Strateji 2.2.2 Yöresel Ürünlerin Korunması Ve Tanıtımı Amacıyla Coğrafi İşaret Çalışmalarının Yürütülmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Yöresel ürünlerin yurtiçi pazarda korunması ve değerinin artırılması amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması	2	0	0%	₺1.000,00	₺0,00
2018	Yöresel ürünlerin yurtiçi pazarda korunması ve değerinin artırılması amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması	2	1	50%	₺1.000,00	₺5.000,00
2019	Yöresel ürünlerin yurtiçi pazarda korunması ve değerinin artırılması amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması	2	8	400%	₺0,00	₺19.015,22
2020	Yöresel ürünlerin yurtiçi pazarda korunması ve değerinin artırılması amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması	2	4	200%	₺0,00	₺5.180,16
2021	Yöresel ürünlerin yurtiçi pazarda korunması ve değerinin artırılması amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması	1	4	400%	₺0,00	₺5.415,42
Toplam/Ortalama				210%	₺2.000,00	₺34.610,80

STRATEJİK AMAÇ 3 BORSA FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ

HEDEF 3.1 KURUMSAL KİMLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ

Strateji 3.1.1 Kalite Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Uygulanmakta olan yönetim sisteminin kurumun gelişimine paralel olarak paydaş ihtiyaçlarına uyumlu yapıda geliştirilmesi	1	1	100%	₺500,00	₺0,00
2018	Uygulanmakta olan yönetim sisteminin yeni versiyonuna geçiş aşaması	1	1	100%	₺4.600,00	₺3.900,00
2019	Sistem geliştirme kapsamında iyileştirme çalışmaları yapılması	3	3	100%	₺700,00	₺3.851,76
2020	Sistem geliştirme kapsamında iyileştirme çalışmaları yapılması	2	3	150%	₺1.200,00	₺0,00
2021	Sistem geliştirme kapsamında iyileştirme çalışmaları yapılması	2	2	100%	₺1.400,00	₺2.197,34
Toplam/Ortalama				110%	₺8.400,00	₺9.949,10

Strateji 3.1.2 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Uygulanmakta olan müşteri memnuniyeti yönetim sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	1	1	100%	₺1.200,00	₺1.000,00

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2019	Uygulanmakta olan müşteri memnuniyeti yönetim sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	3	4	133%	₺1.300,00	₺3.368,55
2020	Uygulanmakta olan müşteri memnuniyeti yönetim sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	1	1	100%	₺1.500,00	₺0,00
2021	Uygulanmakta olan müşteri memnuniyeti yönetim sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	1	4	400%	₺1.700,00	₺3.336,59
Toplam/Ortalama				183%	₺5.700,00	₺7.705,14

Strateji 3.1.3 TOBB Akreditasyon Sisteminin Geliştirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Uygulanmakta olan TOBB Akreditasyon sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	1	1	100%	₺1.200,00	₺1.000,00
2019	Uygulanmakta olan TOBB Akreditasyon sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	3	5	167%	₺1.300,00	₺4.808,34
2020	Uygulanmakta olan TOBB Akreditasyon sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	2	3	150%	₺1.500,00	₺0,00
2021	Uygulanmakta olan TOBB Akreditasyon sisteminin üye talepleri doğrultusunda günü koşullarına uygun olarak geliştirilmesi	2	4	200%	₺1.700,00	₺8.260,00
Toplam/Ortalama				154%	₺5.700,00	₺14.068,34

HEDEF 3.2 YÖNETİM ORGANLARI VE PERSONELİN KİŞSEL VE PROFESYONEL NİTELİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Strateji 3.2.1 Personel Yetkinliklerinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Personelin işe hakimiyeti ve özgüveninin desteklenmesi amacıyla yetkinliklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler	9	14	156%	₺15.000,00	₺12.083,36
2018	Personelin işe hakimiyeti ve özgüveninin desteklenmesi amacıyla yetkinliklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler	9	16	178%	₺17.820,00	₺4.792,00
2019	Personelin işe hakimiyeti ve özgüveninin desteklenmesi amacıyla yetkinliklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler	10	16	160%	₺22.770,00	₺19.511,50
2020	Personelin işe hakimiyeti ve özgüveninin desteklenmesi amacıyla yetkinliklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler	10	23	230%	₺24.750,00	₺13.127,49
2021	Personelin işe hakimiyeti ve özgüveninin desteklenmesi amacıyla yetkinliklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler	10	26	260%	₺26.730,00	₺11.516,80
Toplam/Ortalama				197%	₺107.070,00	₺61.031,15

Strateji 3.2.2 Personel Memnuniyetinin Artırılması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Personel tarafından dile getirilen öneri ve şikayetlerin çözülmesi ile personel memnuniyetinin artırılması	2	4	200%	₺20.000,00	₺31.425,22
2018	Personel tarafından dile getirilen öneri ve şikayetlerin çözülmesi ile personel memnuniyetinin artırılması	3	3	100%	₺8.000,00	₺38.132,85
2019	Personel tarafından dile getirilen öneri ve şikayetlerin çözülmesi ile personel memnuniyetinin artırılması	4	2	50%	₺9.000,00	₺0,00
2020	Personel tarafından dile getirilen öneri ve şikayetlerin çözülmesi ile personel memnuniyetinin artırılması	4	2	50%	₺10.000,00	₺1.450,00
2021	Personel tarafından dile getirilen öneri ve şikayetlerin çözülmesi ile personel memnuniyetinin artırılması	5	2	40%	₺11.000,00	₺1.750,00
Toplam/Ortalama				88%	₺58.000,00	₺72.758,07

Strateji 3.2.3 Yönetici Eğitimleri İle Kurum Kültürünün Sahiplenilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2017	Verilen hizmetin kalitesini ve üye memnuniyetini artırmak amacıyla yöneticilere eğitimler düzenlenmesi	2	0	0%	₺15.000,00	₺0,00
2018	Verilen hizmetin kalitesini ve üye memnuniyetini artırmak amacıyla yöneticilere eğitimler düzenlenmesi	3	3	100%	₺17.820,00	₺4.217,00
2019	Verilen hizmetin kalitesini ve üye memnuniyetini artırmak amacıyla yöneticilere eğitimler düzenlenmesi	3	3	100%	₺22.770,00	₺1.652,00
2020	Verilen hizmetin kalitesini ve üye memnuniyetini artırmak amacıyla yöneticilere eğitimler düzenlenmesi	4	0	0%	₺24.750,00	₺0,00
2021	Verilen hizmetin kalitesini ve üye memnuniyetini artırmak amacıyla yöneticilere eğitimler düzenlenmesi	4	0	0%	₺26.730,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				40%	₺107.070,00	₺5.869,00

HEDEF 3.3 SATIŞ SALONUN KURULMASI

Strateji 3.3.1 Satış Salonunun İşletimine İlişkin Yapılanmanın Tamamlanması

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Diğer Borsalarının uygulamalarının incelenmesi, üyelerimize en uygun hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi	1	0	0%	₺4.500,00	₺0,00
2019	Diğer Borsalarının uygulamalarının incelenmesi, üyelerimize en uygun hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi	1	0	0%	₺5.000,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				0%	₺9.500,00	₺0,00

Strateji 3.3.2 Satış Salonunun Avantajları Konusunda Üyelerin Bilgilendirilmesi

Yıl	Hedefin Tanımı	Hedef	Gerçekleşen	Oran	Bütçe	Maliyet
2018	Satış salonunun üyelerine sunacağı avantajlar konusunda üyelerin bilgilendirilmesi	2	2	100%	₺500,00	₺2.000,00
2019	Satış salonunun üyelerine sunacağı avantajlar konusunda üyelerin bilgilendirilmesi	2	0	0%	₺750,00	₺0,00
Toplam/Ortalama				50%	₺1.250,00	₺2.000,00

HEDEF GERÇEKLEŞME

AMAÇ VE HEDEFLER		2017	2018	2019	2020	2021	ORT
SA 1	AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI	134%	120%	172%	103%	104%	127%
H 1.1	ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ	103%	143%	139%	95%	221%	140%
S 1.1.1	Mevcut Sanayicilerin Güçlendirilmesi Ve Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	100%	167%	167%	33%	33%	100%
S 1.1.2	Kurumsallaşma Ve Markalaşma Kültürünün Yaygınlaştırılması Ve Destek Verilmesi	100%	178%	101%	123%		126%
S 1.1.3	Üyelerin Mevcut Desteklerden Daha Fazla Faydalanmasını Sağlanması Amacıyla Bilgilendirme Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	120%	117%	133%	33%	133%	107%
S 1.1.4	Tarımsal Ürünlerin Üretimi İle İlgili Olarak Üyelerin Bilgilendirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	100%	113%	200%	75%	50%	108%
S 1.1.5	Tarımsal Ürünlerin Üretimi İle İlgili Olarak Mesleki Eğitimler Düzenlenmesi		100%	100%	0%	0%	50%
S 1.1.6	Güncel Gelişmeler Doğrultusunda Organizasyonlar Gerçekleştirilmesi	200%	233%	267%	367%	1100%	433%
S 1.1.7	Borsamız Tarafından Düzenlenen Organizasyonlara Katılımların Artırılması	0%	94%	7%	35%	11%	29%
H 1.2	DİĞER KURUM/KURULUŞLARLA İŞBİRLİĞİNİN VE LOBİCİLİK FAALİYETLERİNİN ARTIRILMASI	172%	200%	316%	239%	347%	255%
S 1.2.1	Kalkınmaya Yönelik Lobicilik Faaliyetlerinin Artırılması	300%	167%	367%	433%	475%	348%
S 1.2.2	Kalkınmaya Yönelik Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	100%	200%	300%	100%	375%	215%
S 1.2.3	Diğer Kurum/Kuruluşlarla İletişim Faaliyetlerinin Artırılması	240%	333%	729%	588%	722%	522%
S 1.2.4	Paydaşlarla Görüşlerinin Düzenli Olarak Alınması Ve Memnuniyetin Artırılması	89%	102%	99%	86%	36%	82%
S 1.2.5	Paydaşlarla Ortak Proje Ve Organizasyonların Artırılması	200%	300%	350%	125%	375%	270%
S 1.2.6	Basınla İşbirliği Ve İletişim Faaliyetlerinin Artırılması	100%	100%	50%	100%	100%	90%
H 1.3	İHRACATIN GELİŞTİRİLMESİ VE İTHALATIN AZALTILMASI	93%	77%	177%	-47%	3%	61%
S 1.3.1	Bölgeye Özgü Ürünlerin Ab Coğrafi İşaretlerinin Alınması, İhraç Değerinin Artırılması		258%	88%	-446%	0%	-25%
S 1.3.2	Üyelerin İhracat Potansiyellerinin Artırılması	180%	101%	75%	37%	0%	79%
S 1.3.3	İhracatçı Üyelerin Tanıtılması		0%	0%	0%	0%	0%
S 1.3.4	Yurtdışı Fuarlar Ve İş Gezileri	0%	0%	0%	0%	0%	0%
S 1.3.5	Alternatif Pazarların Bulunmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	100%	100%	725%	175%	17%	223%
S 1.3.6	Yerli Tohum Üretimini Sağlanmasına Yönelik Faaliyetler		0%				0%
H 1.4	YATIRIMLARIN ARTIRILMASI	100%	100%	20%	70%	0%	58%
S 1.4.1	Ürün Depolama Çözümleri Üretilerek Yatırım Cazibesinin Artırılması			60%	140%		100%
S 1.4.2	Yatırımcıların Bölgeye Çekilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	100%	100%	0%	0%	0%	40%
S 1.4.3	Serbest Bölge Kurulması Konusunda Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	100%	100%	0%			67%
H 1.5	ÜYE VE BÖLGE SORUNLARININ ÇÖZÜMLENMESİ	233%	50%	164%	120%	33%	120%
S 1.5.1	Jeotermal Etkilerinin Minimize Edilmesi İçin Gerekli Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesi		100%	300%			200%
S 1.5.2	Zeytin Karasuyu İle İlgili Sorunların Çözümüne Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	200%	0%				100%
S 1.5.3	Büyük Menderes'in Kiriliğinin Giderilmesi İçin Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	150%	0%				75%

AMAÇ VE HEDEFLER		2017	2018	2019	2020	2021	ORT
S 1.5.2	Üyelerin Ürün Depolama Sorunlarının Çözümlemesi			60%	140%		100%
S 1.5.3	Devlet Teşviklerinin Artırılmasına Yönelik Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	350%	100%	133%	100%	33%	143%
H 1.6	BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE AR-GE KÜLTÜRÜNÜN YAYGINLAŞTIRILMASI	100%	150%	217%	142%	17%	125%
S 1.6.1	Üniversite İle İşbirliğinin Artırılması	100%	200%	333%	250%	0%	177%
S 1.6.2	Diğer Kurum/Kuruluşlarla Ar-Ge Konusunda İşbirliğinin Artırılması		100%	100%	33%	33%	67%
SA 2	YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMI VE KORUNMASI	53%	53%	258%	173%	274%	162%
H 2.1	YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMINA YÖNELİK FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	105%	65%	286%	196%	149%	160%
S 2.1.1	Yerel Ürün Satış Alanlarının Oluşturulmasına Yönelik Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	0%	0%	0%			0%
S 2.1.2	Yöresel Ürünlerin Tanıtımına Yönelik Projeler Geliştirilmesi		0%	800%	300%	200%	325%
S 2.1.3	Yurtiçi Fuarlarda Yöresel Ürünlerin Tanıtımı	200%	125%	160%	40%	120%	129%
S 2.1.4	Yöresel Ürünlerin Korunması Ve Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	120%	100%	118%	145%	9%	98%
S 2.1.5	Diğer Kurum/Kuruluşlarla İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	100%	100%	350%	300%	267%	223%
H 2.2	YEREL ÜRÜNLERİN KORUNMASINA YÖNELİK FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	0%	40%	230%	150%	400%	164%
S 2.2.1	Bölgeye Özgü Ürünlerin Ab Coğrafi İşaretlerinin Alınması		30%	60%	100%		63%
S 2.2.2	Yöresel Ürünlerin Korunması Ve Tanıtımı Amacıyla Coğrafi İşaret Çalışmalarının Yürütülmesi	0%	50%	400%	200%	400%	210%
SA 3	BORSA FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ	109%	96%	75%	163%	125%	114%
H 3.1	KURUMSAL KİMLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ	100%	111%	122%	233%	150%	143%
S 3.1.1	Kalite Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	100%	100%	100%	150%	100%	110%
S 3.1.2	Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	100%	133%	100%	400%		183%
S 3.1.3	TOBB Akreditasyon Sisteminin Geliştirilmesi		100%	167%	150%	200%	154%
H 3.2	YÖNETİM ORGANLARI VE PERSONELİN KİŞİSEL VE PROFESYONEL NİTELİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	119%	126%	103%	93%	100%	108%
S 3.2.1	Personel Yetkinliklerinin Artırılması	156%	178%	160%	230%	260%	197%
S 3.2.2	Personel Memnuniyetinin Artırılması	200%	100%	50%	50%	40%	88%
S 3.2.3	Yönetici Eğitimleri İle Kurum Kültürünün Sahiplenilmesi	0%	100%	100%	0%	0%	40%
H 3.3	SATIŞ SALONUN KURULMASI		50%	0%			25%
S 3.3.1	Satış Salonunun İşletimine İlişkin Yapılanmanın Tamamlanması		0%	0%			0%
S 3.3.2	Satış Salonunun Avantajları Konusunda Üyelerin Bilgilendirilmesi		100%	0%			50%
ORTALAMA		98%	89%	168%	147%	168%	134%

3.4 YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER VE MEVZUAT ANALİZİ

Aydın Ticaret Borsası; Anayasanın 135. maddesine dayalı olarak "üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve ilgili mevzuatla borsalara verilen görevleri yerine getirmek" amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur.

Aydın Ticaret Borsası'nın faaliyet alanları ve verilen hizmetler "5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu", ilgili yönetmelikler, "4857 Sayılı İş Kanunu", "657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu", "6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu", "6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" ve "Borsa İç Yönergesi"nde belirtilen esaslar göz önünde bulundurularak yerine getirilmekte ve tüm paydaşlara daha iyi ve kaliteli hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

3.5 FAALİYET ALANLARI İLE ÜRÜN VE HİZMETLER

GENEL SEKRETERLİK

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Organ Toplantıları	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Organ Seçimleri	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Organ Seçimleri Yönetmeliği
Borsa Muameleat, Tescil ve Muhasebe İşlemlerinin Kontrol ve Onayı	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği, Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Ticaret Borsalarına Tabi Maddeler Ve Bu Maddelerin Alım Veya Satımlarının Tescili Hakkında Yönetmelik
İdari İşlemler	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Bilgi Edinme taleplerinin cevaplandırılması	4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	-
Raporlama ve Analizler	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği

Tablo 47 Genel Sekreterlik Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat

BORSA MUAMELAT

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Üye Kayıt, Terkin ve Değişiklik İşlemleri	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Belge Hizmetleri	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Resmi Yazışmalar	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Üye Bilgilerinin Güncelliğinin sağlanması	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Raporlama ve Analizler	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği

Tablo 48 Borsa Muameleat Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

TESCİL

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Tescil İşlemleri	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Ticaret Borsalarına Tabi Maddeler Ve Bu Maddelerin Alım Veya Satımlarının Tescili Hakkında Yönetmelik
Resmi Yazışmalar	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği
Raporlama ve Analizler	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Borsa Muameleat Yönetmeliği

Tablo 49 Tescil Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

MUHASEBE

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Bütçeleme	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
Muhasebe Kayıtları	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
Borsa tahsilat ve ödemelerinin gerçekleştirilmesi	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
Raporlama ve Analizler	5174 Sayılı TOBB Kanunu	Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Tablo 50 Muhasebe Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

İNSAN KAYNAKLARI

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Personel ile ilgili yasal kayıtların tutulması	4857 Sayılı İş Kanunu, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 6331	Personel Yönetmeliği, Personel Sicil Yönetmeliği, 6331 Sayılı İş

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
	Sayıllı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Çıkarılan Yönetmelikler
Personel eğitimlerinin gerçekteştirilmesi	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı	-
Raporlama ve Analizler	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı	-

Tablo 51 İnsan Kaynakları Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Periyodik Yayın	5187 Sayılı Basın Kanunu	-
İlan, bülten, haber hazırlama ve yayınlanması	5187 Sayılı Basın Kanunu	-
Raporlama ve Analizler	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı	-

Tablo 52 Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

BİLGİ İŞLEM

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Bilgi Güvenliğinin Sağlanması	6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu	-
WEB Sitesinin Yönetimi	5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun	-
Raporlama ve Analizler	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı	-

Tablo 53 Bilgi İşlem Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

AR-GE VE KALİTE

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Yönetim Sistemi uygulamalarının gerçekteştirilmesi	ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı, TS ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Sistemi Standardı	-

Tablo 54 Ar-Ge Ve Kalite Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

PROJE

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
Proje Hazırlanması ve Yürütümü	-	İlgili kurum proje yönetmelikleri
Bilgi, Danışmanlık ve Destek Verilmesi	-	İlgili kurum proje yönetmelikleri
Raporlama ve Analizler	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı	-

Tablo 55 Proje Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

AKREDİTASYON

Hizmet	Kanun/Standart	Yönetmelik
--------	----------------	------------

TOBB Akreditasyon Sistemi uygulamalarının gerçekleştirilmesi	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu	-
Raporlama ve Analizler	TOBB Akreditasyon Sistemi Kılavuzu	-

Tablo 56 Akreditasyon Hizmetler ve İlgili Yasal Mevzuat Tablosu

3.6 PAYDAŞ ANALİZİ

Stratejik planlamanın etkili bir şekilde yapılabilmesinde katılımcılık önemli bir unsurdur. Bu nedenle kurumumuzun faaliyetlerini etkileyen ya da faaliyetlerden etkilenen kesimlerin görüşleri de önem arz etmektedir. Görüşlerin toplanması amacıyla öncelikli olarak iç ve dış paydaşlar tespit edilmiş ve anketler yoluyla görüşleri alınmıştır.

Belirlenen paydaşlar "Paydaş Etki ve Ürün/Hizmet Formu" ile kayıt altına alınmıştır.

PAYDAŞLAR

Çalışanlar ile gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda faaliyetlerimizi etkileyen ve faaliyetlerimizden etkilenen paydaşlarımız belirlenmiş, etki dereceleri yapılan puanlamalar sonucunda belirlenmiştir. Yapılan Paydaş belirleme çalışmalarından sonra paydaş görüşlerinin alınması ve değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

No	Paydaş	Etki Derecesi	Paydaş Tipi	Etkilenen /Etkilendiği Hizmet
1.	Üyeler	10	DIŞ	5174 Sayılı Kanun Kapsamında Üyelik faaliyetleri, eğitim ve danışmanlık hizmetleri
2.	Ticaret Bakanlığı	10	DIŞ	Karar Alıcı, Bilgi Edinme, Lobicilik Faaliyetleri
3.	TOBB Borsalar Müdürlüğü	10	DIŞ	5174 Sayılı Kanun Kapsamındaki faaliyetler, bilgi edinme, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
4.	TOBB	10	DIŞ	5174 Sayılı Kanun Kapsamındaki faaliyetler, bilgi paylaşımı, lobicilik faaliyetleri, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Eğitimler
5.	Personel	10	İÇ	5174 Sayılı Kanun Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi
6.	Yönetim Organları	10	İÇ	5174 Sayılı Kanun Kapsamında Yönetim Faaliyetleri, Temsil
7.	Oda Ve Borsalar	9	DIŞ	Üye İşlemleri, Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Lobicilik Faaliyetleri
8.	Bilgi İşlem Hizmeti Tedarikçileri	9	DIŞ	Bilgi İşlem Donanım, Yazılım, Alt Yapı ve Bakım Hizmetleri
9.	Danışmanlık Hizmeti Tedarikçileri	9	DIŞ	Danışmanlık Hizmetleri
10.	Bankalar	9	DIŞ	Kurum bankacılık işlemleri, üyeler ile ilgili işlemler
11.	Söke Ticaret Borsası	9	DIŞ	Lisanslı Depoculuk Faaliyetleri, Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Lobicilik Faaliyetleri
12.	Bakım Tedarikçileri	8	DIŞ	Bakım Hizmetleri
13.	GEKA	8	DIŞ	Bilgi Edinme, Eğitim, Proje Faaliyetleri
14.	KOSGEB	8	DIŞ	Bilgi Edinme, Eğitim, Proje Faaliyetleri
15.	Tarım ve Orman Bakanlığı	8	DIŞ	Bilgi Edinme, Lobicilik Faaliyetleri

No	Paydaş	Etki Derecesi	Paydaş Tipi	Etkilenen /Etkilendiği Hizmet
16.	Vergi Dairesi	8	DIŞ	Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Kanuni sorumluluklar
17.	Aydın Valiliği	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Edinme, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
18.	Aydın Valiliği Avrupa Birliği Ve Dış İlişkiler Bürosu	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
19.	Kardeş Oda/Borsalar	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Lobicilik Faaliyetleri
20.	Aydın Büyükşehir Belediyesi	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Lobicilik faaliyetleri
21.	Aydın Efeler Belediyesi	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Lobicilik faaliyetleri
22.	Aydın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
23.	Aydın İlçe Kaymakamlıkları	8	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Lobicilik faaliyetleri, Temsil Faaliyetleri
24.	TOBB Akreditasyon Müdürlüğü	8	DIŞ	TOBB Akreditasyon Sistemi kapsamındaki faaliyetler, eğitim, bilgi edinme, bilgi paylaşımı
25.	Aydın Milletvekilleri	8	DIŞ	Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, lobicilik faaliyetleri
26.	Aydın Vergi Daireleri	8	DIŞ	Üye Sorunlarının çözümlenmesine yönelik ortak proje ve faaliyetler, Üyelik İşlemleri
27.	Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı	7	DIŞ	Bilgi Edinme
28.	TÜİK	7	DIŞ	Bilgi Paylaşımı
29.	AYTB Laboratuvar Hizmetleri A.Ş.	7	DIŞ	Bilgi Paylaşımı
30.	Ege İhracatçı Birlikleri	7	DIŞ	Bilgi Paylaşımı, Rekolte Çalışmaları
31.	TÜRİB A.Ş.	7	DIŞ	Bilgi Paylaşımı, Üyelerin TÜRİB kayıtlarına yönelik faaliyetler
32.	Türk Patent Enstitüsü	7	DIŞ	Coğrafi işaret işlemleri
33.	ABİGEM Denizli	7	DIŞ	Eğitim
34.	Adnan Menderes Üniversitesi	7	DIŞ	Eğitim, Ortak Proje ve Faaliyetler, Rekolte Çalışmaları
35.	SGK	7	DIŞ	İnsan Kaynakları İşlemleri, Bilgi Edinme
36.	TOBB Emekli Sandığı Vakfı	7	DIŞ	İnsan Kaynakları İşlemleri, Bilgi Edinme
37.	Malzeme Tedarikçileri	7	DIŞ	Malzeme Alımı
38.	Basın ve Haber Ajansları	7	DIŞ	Medyada görünürlüğün artırılması, kamuoyu oluşturulması
39.	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler
40.	Erbeyli İncir Araştırma Merkezi	7	DIŞ	Ortak proje ve faaliyetler
41.	TKDK	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Edinme, Üye taleplerinin karşılanmasına yönelik faaliyetler

No	Paydaş	Etki Derecesi	Paydaş Tipi	Etkilenen /Etkilendiği Hizmet
42.	Ulusal Pamuk Konseyi	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
43.	Aydın İl Ve İlçe Ziraat Odaları	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Lobicilik faaliyetleri, Rekolte çalışmaları
44.	Aydın İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Rekolte Çalışmaları, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
45.	İzmir Ticaret Borsası	7	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Rekolte Çalışmaları, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
46.	Hizmet Tedarikçileri	7	DIŞ	Hizmet Alımı
47.	Muhasebeciler	7	DIŞ	Üye Faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik bilgi ve belgelerin temini, üye işlemlerinin yürütülmesi
48.	Aydın Esnaf Ve Sanatkârlar Odaları	7	DIŞ	Üye Sorunlarının çözümlenmesine yönelik ortak proje ve faaliyetler, Üyelik İşlemleri
49.	Aydın Ticaret Odası	7	DIŞ	Üye Sorunlarının çözümlenmesine yönelik ortak proje ve faaliyetler, Üyelik İşlemleri
50.	TSE Ege Bölge Koordinatörlüğü	7	DIŞ	Yönetim Sistemleri Denetim Hizmeti Alımı, Eğitim Hizmetleri
51.	Kadıköy Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi	6	DIŞ	Üyelerin Desteklenmesi, Ortak Proje ve Faaliyetler
52.	Aydın İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	6	DIŞ	Bilgi ve Kaynak Edinme, İl ve ile özgü ürünlerin tanıtımına yönelik ortak faaliyetler
53.	Kırmızı Et Üreticileri Birliği	6	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
54.	Tarım Kredi Kooperatifleri	6	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
55.	Tariş	6	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
56.	UZZK	6	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
57.	İŞKUR İl Müdürlüğü	6	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler
58.	Aydın Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	6	DIŞ	Üye Sorunlarının çözümlenmesine yönelik ortak proje ve faaliyetler
59.	Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı Koruma Kurulu Başkanlığı	5	DIŞ	Lobicilik Faaliyetleri, Temsil Faaliyetleri
60.	Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	5	DIŞ	Bilgi Edinme
61.	İncirliova Belediyesi	5	DIŞ	Bilgi ve Belge Edinme
62.	Web-Eposta Hizmet Tedarikçileri	5	DIŞ	E-Posta Hizmeti Alımı, WEB Sitesi Hazırlama ve Yönetimi
63.	Basın İlan Kurumu	5	DIŞ	İlan verilmesi
64.	Kadın Girişimciler Kurulu	5	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler

No	Paydaş	Etki Derecesi	Paydaş Tipi	Etkilenen /Etkilendiği Hizmet
65.	Süt Üreticileri Birliği	5	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, Lobicilik Faaliyetleri
66.	Zeytin Araştırma Enstitüsü	5	DIŞ	Ortak Proje ve Faaliyetler, Bilgi Paylaşımı, Üye sorunlarının çözümlenmesine yönelik faaliyetler, rekolte çalışmaları
67.	Ege Gümrük Ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü Ticaret Denetmenliği Aydın Servisi	5	DIŞ	Pamuk ticareti yapan üyelerin faaliyetleri ile ilgili belge temini

Tablo 57 Aydın Ticaret Borsası Paydaş Listesi

İÇ PAYDAŞ ANALİZİ

2010 yılında uygulamaya konulan TOBB Akreditasyon sistemi ile en önemli paydaşlarımızdan olan personelin öneri, talep ve şikayetleri düzenli olarak izlenmeye başlamıştır. Personel toplantıları ve yapılan anketlerle geri bildirimler alınmaktadır.

Son beş yılda yapılan anketlerin sonuçları Stratejik Planlama çalışmaları kapsamında değerlendirilerek amaç ve hedeflerin oluşturulmasına da kaynak olmuştur.

PERSONEL MEMNUNİYET ANKETİ SONUÇLARI

2016-2018 yılları arasında uygulanan anket sonuçlarına göre yapılan iyileştirme çalışmaları ile personel memnuniyetlerinde yükselme gözlenmektedir. Özellikle "Liderlik ve Yönetim" konusunda yapılan eğitim çalışmaları ile gelişme kaydedilmiştir.

DEĞERLENDİRİLEN	2016	2017	2018
A- Yetkinlik, Eğitim Ve Kariyer Geliştirme	82,31%	97,00%	98,57%
B- Etkili İletişim	74,20%	93,00%	95,00%
C- Gurur Duyma Ve Potansiyelini Kullanma	76,92%	96,75%	94,29%
D- Hedef Belirleme, Yetkinlik Ve Performans Yönetimi	87,69%	94,00%	97,86%
E- Tatmin, Katılım, Bağlılık	75,38%	92,00%	90,71%
F- Liderlik Ve Yönetim	69,23%	95,00%	93,57%
G- Çalışma Koşulları	88,46%	97,00%	99,29%
ORTALAMA	79,17%	94,96%	95,61%

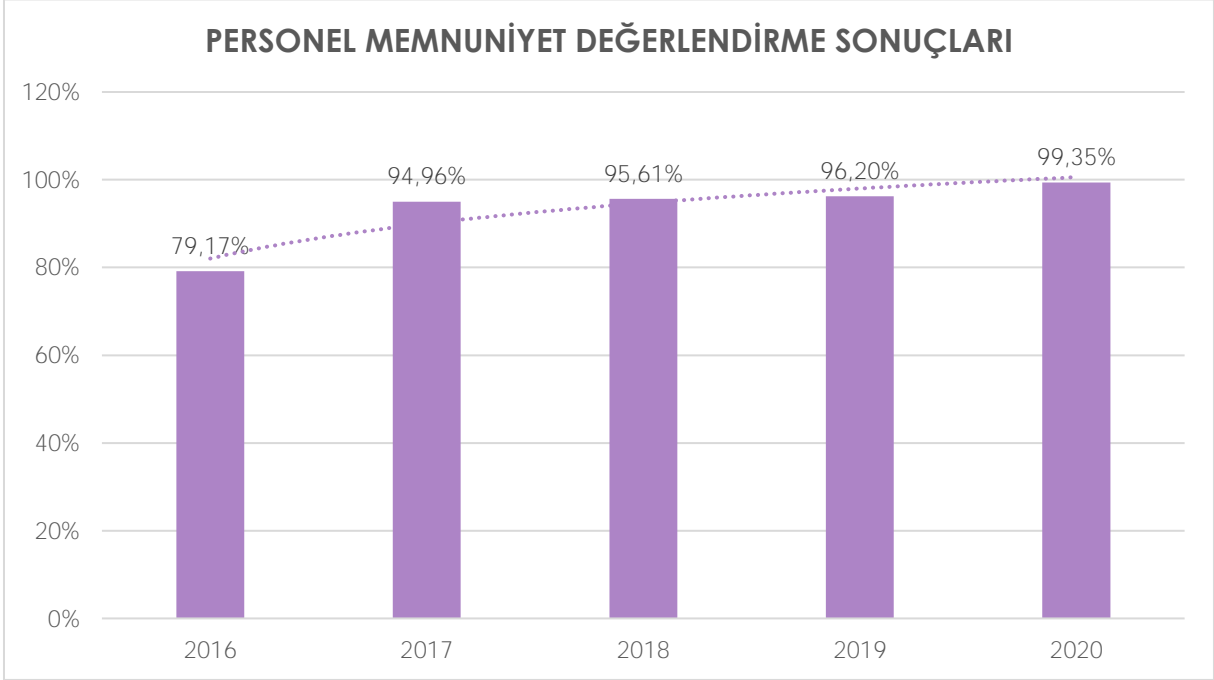
Tablo 58 Aydın Ticaret Borsası Personel Memnuniyet Değerlendirme Sonuçları, 2016-2018

3 yıl süre ile uygulanan anketler ile ilgili personel talepleri doğrultusunda revizyon yapılmıştır.

DEĞERLENDİRİLEN	2019	2020
Yöneticiden Memnuniyet Düzeyi (Yönetim Kurulu)	95,66%	99,52%
Genel Sekreterden Memnuniyet Düzeyi	97,25%	99,49%
Şeften Memnuniyet Düzeyi	96,43%	100,00%
Katıldığı Eğitimlerden Memnuniyet Düzeyi (Mesleki Gelişim)	95,54%	99,17%
İşinden Memnuniyet Düzeyi	95,83%	98,33%
Sosyal olanaklardan Memnuniyet Düzeyi	98,21%	99,44%
Kaynaklardan Memnuniyet Düzeyi	98,21%	100,00%
Personel ilişkilerinden Memnuniyet Düzeyi	96,43%	97,92%
İş yükünden Memnuniyet Düzeyi	96,43%	99,44%
Zaman Yönetiminden Memnuniyet Düzeyi	94,05%	100,00%

Genel olarak Memnuniyet Düzeyi	94,20%	99,58%
ORTALAMA	96,20%	99,35%

Tablo 59 Aydın Ticaret Borsası Personel Memnuniyet Değerlendirme Sonuçları, 2019-2020

DIŞ PAYDAŞ ANALİZİ

Çalışanlar ile gerçekleştirilen paydaş belirleme çalışmaları sonucunda dış paydaşlar, faydalanılan/faydalandığı hizmetler, paydaşın etki derecesi belirlenmiştir. Bu çalışmanın tamamlanmasından sonra belirlenen paydaşlarla anket çalışmaları gerçekleştirilerek paydaşların görüşlerine başvurulmuştur.

ÜYE MEMNUNİYET ANKETLERİ

Üyelerimizin geri bildirimleri kurum faaliyetlerinin belirlenmesi ve geliştirilmesinde kaynak olarak kullanılmakta, her yıl düzenli olarak anketler uygulanmaktadır. Yıllonda üye geri bildirimleri ele alınarak gerekli iyileştirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Stratejik Planlama dönemlerinde de geriye dönük 5 yıllık anket sonuçları gözden geçirilmiş, Stratejik Amaç ve Hedeflerin belirlenmesinde kaynak olarak kullanılmıştır.

2016-2018 yılları arasında yapılan anketlerde memnuniyet düzeyinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

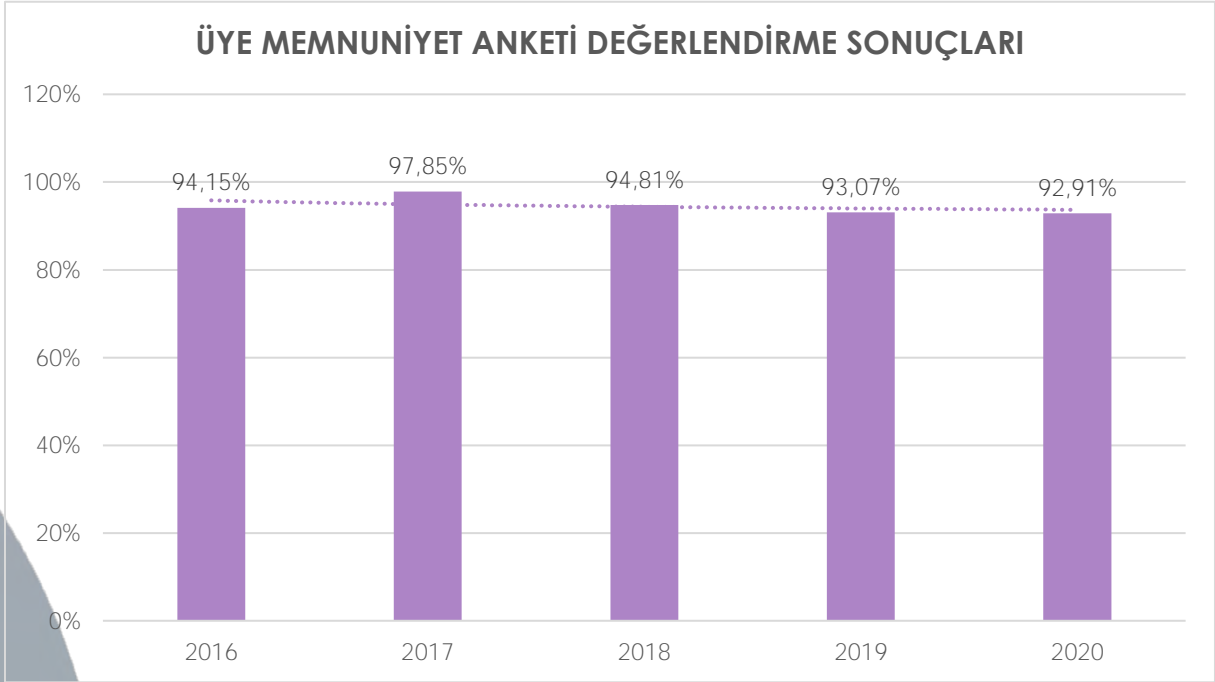
Değerlendirilen	2016	2017	2018
A- Borsa Yönetimi	93,45%	98,28%	92,73%
B- Genel Değerlendirme	91,66%	97,04%	94,22%
C- Borsa Personeline Ait Görüşleriniz.	97,86%	98,68%	95,43%
D- Borsa Hizmetlerine Ait Görüşleriniz.	93,01%	97,80%	97,04%
E- Öneri, Talep Ve Şikayetlerin Ele Alınması	94,76%	97,47%	94,64%
Ortalama	94,15%	97,85%	94,81%

Tablo 60 Aydın Ticaret Borsası Üye Memnuniyet Değerlendirme Sonuçları, 2016-2018

2018 yılında yapılan sistem geliştirme çalışmaları sonucunda Üye Memnuniyet Anketlerinde değişikliğe gidilmiş, özellikle hizmetler konusunda daha detaylı değerlendirme soruları eklenmiştir.

Değerlendirilen	2019	2020
Hizmetlerden Memnuniyet Düzeyi	95,18%	94,61%
Hizmetin Sunumuna İlişkin Memnuniyet Düzeyi	96,45%	95,59%
Borsa Yönetimine İlişkin Memnuniyet Düzeyi	96,09%	95,88%
Öneri, Talep ve Şikayetlerin Ele Alınmasına İlişkin Memnuniyet Düzeyi	96,06%	95,95%
Borsanın Performansından Memnuniyet Düzeyi	90,58%	90,43%
Borsanın Eğitim, Seminer, Toplantı vb. Etkinliklerinden Memnuniyet Düzeyi	84,03%	85,00%
Ortalama	93,07%	92,91%

Tablo 61 Aydın Ticaret Borsası Üye Memnuniyet Değerlendirme Sonuçları, 2019-2020

ÜYE ÖNERİ, TALEP, ŞİKAYET VE GÖRÜŞLERİ

- Yöresel ürünler pazarının oluşturulması
- Zeytinyağı fabrikalarının ortak sorunu olan karasu probleminin çözümlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi
- Dijital dönüşüm gerçekleştirilerek evrak trafiğinin azaltılması
- Ürünler için yurtiçi ve yurtdışında pazar bulma konusunda üyelerin desteklenmesi
- Üyelerin devlet destekleri konusunda yönlendirilmesi
- İncir ve zeytinyağının ülke genelinde tüketiminin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması
- Fuar ve iş gezileri düzenlenmesi
- Borsa üyelerinin ticaret ile ilgili hukuki işlemlerinde danışmalarını sağlamak üzere hukuki danışma masası oluşturulması

DIŞ PAYDAŞ ANKETLERİ

Dış Paydaş anketleri ilk olarak 2013-2016 Stratejik Planı kapsamında belirlenmiş olan paydaşlara yönelik gerçekleştirilmiştir. 2016 yılından itibaren her yıl düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Stratejik Planlama dönemlerinde beş yıllık döneme yönelik anket çalışmaları yürütülmekte, geçmiş dönem anket sonuçları ile birlikte gözden geçirilmektedir.

No	Değerlendirilen	2016	2017	2018
1	Borsa ile sürdürdüğüm ilişkilerde beklentilerim dikkate alınıyor.	92%	94%	94%

No	Değerlendirilen	2016	2017	2018
2	Borsa, değişen koşullara uyum sağlama konusunda başarılıdır.	94%	93%	92%
3	Borsa, kamuoyu ile bilgi paylaşan bir kurumdur.	91%	93%	94%
4	Borsa, koordinasyon ve işbirliğine açık bir kurumdur.	96%	94%	94%
5	Borsa, diğer kurum ve kişilerle iletişim kurmada başarılıdır.	93%	93%	94%
6	Borsa, kurumsal ve idari anlamdaki sorumluluklarını yerine getirme konusunda başarılıdır.	92%	92%	94%
7	Borsa, paydaşlarının görüşlerini ifade edebilecekleri ortamların oluşmasını sağlayan bir kurumdur.	92%	91%	94%
8	Borsa ile ilgili soru ve sorunlar için borsanın ilgili birimine kolay erişilebilir.	94%	96%	94%
9	Borsa, yaptığı iş ve işlemlerde tutarlıdır.	96%	93%	94%
10	Borsamızdan aldığınız hizmetler beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor	89%	93%	86%
11	Her yönüyle mükemmel bir "Ticaret Borsası" düşündüğünüzde "Aydın Ticaret Borsası" bu mükemmelliğe ne kadar uygun/yakındır?	89%	86%	85%
12	Aşağıdaki konulara ilişkin memnuniyet düzeyi	91%	94%	94%
	<i>İlgili kişilere ulaşım kolaylığı</i>	94%	95%	94%
	<i>Eğitim ve yayım faaliyetleri</i>	88%	91%	94%
	<i>Personelin bilgi ve deneyimi</i>	94%	95%	95%
	<i>Hizmette çabukluk</i>	94%	95%	94%
	<i>Mevzuat değişikliklerinde bilgilendirme</i>	86%	91%	91%
	Ortalama	92%	93%	92%

Tablo 62 Aydın Ticaret Borsası Dış Paydaş Anketi Değerlendirme Sonuçları, 2016-2018

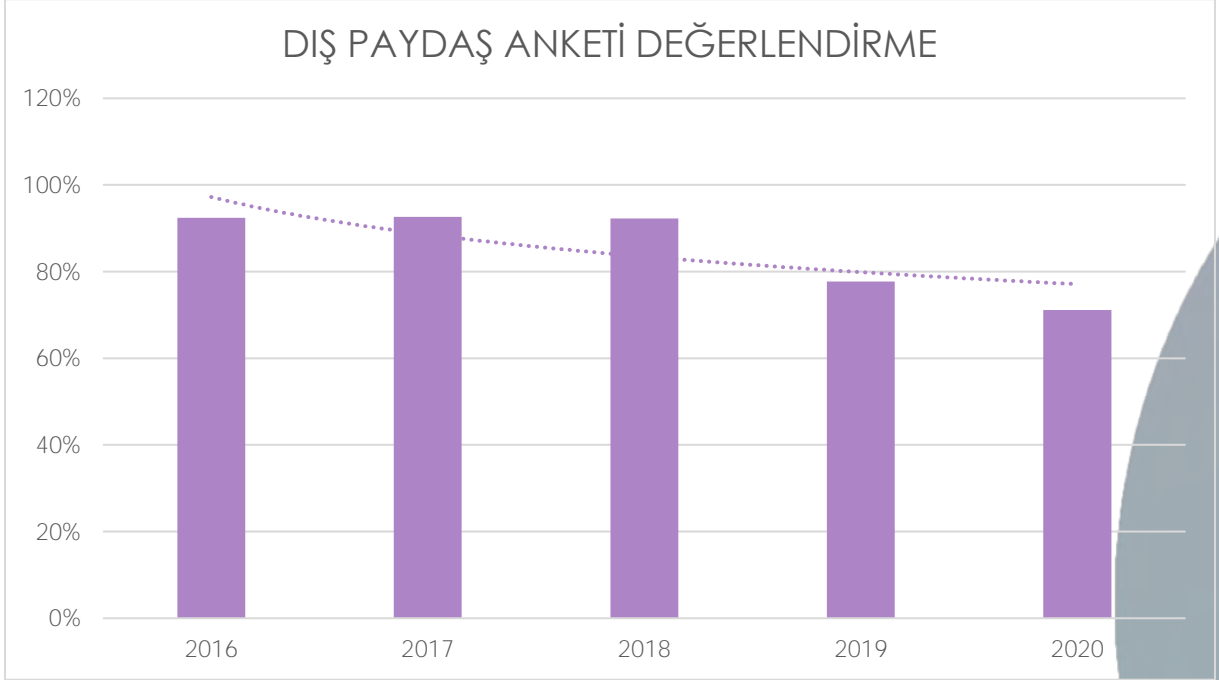
2018 yılında yapılan çalışmalar sonucunda Dış Paydaş Anketleri değiştirilerek güçlü ve zayıf yönleri yönelik değerlendirmeyle birlikte paydaş önerilerine ağırlık verilmiştir.

No	Değerlendirilen	2019	2020
3.	Borsamızın hizmetlerini, görev/yetki/sorumluluklarını düşündüğünüzde nasıl değerlendirirsiniz?	72%	69%
7.	Aşağıdaki özelliklerin Borsamız için ne kadar uygun olduğunu belirtiniz	90%	89%
	<i>Güvenilir</i>	89%	91%
	<i>Hizmet ve Paydaş Odaklı</i>	90%	88%
	<i>İlçe ve Üye Problemlerine Çözüm Üreten</i>	80%	91%
	<i>Strateji Odaklı</i>	88%	84%
	<i>Yenilikçi/Yaratıcı</i>	88%	84%
	<i>Yetkin</i>	93%	91%
	<i>Hesap Verebilir</i>	95%	91%
	<i>Kaliteli</i>	88%	91%
	<i>Çalışkan</i>	91%	91%
	<i>Dinamik ve Esnek</i>	92%	91%
	<i>Çözüm Odaklı/Yapıcı</i>	95%	88%
	<i>Şeffaf</i>	90%	91%

No	Değerlendirilen	2019	2020
	İşbirliğine Açık/Katılımcı	90%	88%
	Erişilebilir	93%	88%
8.	Borsamızın başarılı/güçlü bulduğunuz yönlerini, 1 en güçlü olanı belirtmek üzere, 1'den 5'e doğru sıralayınız.	70%	69%
	Personel Kalitesi	77%	50%
	Teknolojik İmkânlar	65%	75%
	Genel Çalışma Kurallarına Uyum	66%	63%
	İş Akış Süreçlerinin Verimliliği	75%	69%
	Yeniliğe ve Değişime Açık Olması	68%	60%
	Paydaşlarıyla İlişkilerinin Güçlü Olması	73%	68%
	Çalışanlar Tarafından Benimsenmiş Güçlü ve Açık Kurum Kültürünün Varlığı	75%	83%
	Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Olumlu Kurum İmajının Varlığı	82%	86%
	Tarafsız ve Şeffaf Bir Kurum Olması	67%	68%
	Tanıtım ve Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Başarılı Olması	56%	75%
	Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Fazla Olmaması	69%	63%
	Diğer		
9.	Borsamızın başarısız/zayıf/geliştirilmesi gereken yönlerinden, 1 en zayıf olanı belirtmek üzere, 1'den 5'e doğru sıralayınız.	21%	50%
	Personel Kalitesinin yeterli olmaması	8%	55%
	Teknolojik İmkânların yetersizliği	13%	20%
	Genel Çalışma Kurallarına Uyumsuzluk	13%	67%
	İş Akış Süreçlerinin Verimsizliği	20%	33%
	Yeniliğe ve Değişime Açık Olmaması	18%	50%
	Paydaşlarıyla İlişkilerinin Güçlü Olmaması	32%	67%
	Çalışanlar Tarafından Benimsenmiş Güçlü ve Açık Kurum Kültürünün Olmaması	25%	58%
	Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Olumlu Kurum İmajının Olmaması	10%	50%
	Tarafsız ve Şeffaf Bir Kurum Olmaması	25%	50%
	Tanıtım ve Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Yetersiz Olması	45%	60%
	Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Fazla Olması	25%	42%
	Diğer		
10.	Lütfen aşağıdaki ölçüğe göre Borsamızın birimlerine ilişkin memnuniyet düzeyinizi işaretleyiniz.	87%	84%
	Genel Sekreterlik	90%	91%
	Borsa Muamelat	85%	83%
	Tescil	85%	82%
	Muhasebe	88%	82%
	Basın-Yayın	85%	82%
	Ar-Ge ve Kalite	88%	79%
	Proje	86%	89%
11.	Lütfen aşağıdaki yargıların doğruluğunu verilen ölçek doğrultusunda belirleyiniz	89%	84%
	Borsa ile sunduğu hizmetlerde iyi bir işbirliği içindeyiz	83%	78%

No	Değerlendirilen	2019	2020
	Borsa mevzuatla belirlenen görev yetki ve sorumluluklarının dışına çıkmaz	92%	93%
	Borsanın kurumsal kapasitesi işbirliğine uygundur	91%	91%
	Borsanın teknolojik altyapısı kurumumuzla uyumludur	88%	64%
	Borsanın vizyon ve misyonu kurumumuzun vizyon ve misyonuyla uyumludur	87%	84%
	Borsa ile kurumumuzun ileride daha iyi işbirliği yapacağına inanıyorum.	95%	94%
13.	Borsamızın hizmetlerine ilişkin görüşlerine ilişkin kanaatinizi aşağıdaki ölçüğe göre belirtiniz	70%	71%
	Borsa hizmetlerinin etkinliğini arttırmalıdır.	77%	71%
	Borsa insan kaynaklarını geliştirmelidir.	67%	71%
	Borsa teknolojik altyapıyı geliştirmelidir.	69%	71%
	Borsa hizmetlerinin sunumunda paydaş kuruluşlarla daha iyi işbirliğine gitmelidir.	75%	72%
	Borsa çalışanlarının tutum ve davranışlarını iyileştirmelidir	45%	36%
	Borsa görünürlüğü artırılmalıdır.	75%	78%
	Ortalama	78%	71%

Tablo 63 Aydın Ticaret Borsası Dış Paydaş Anketi Değerlendirme Sonuçları, 2019-2020

PAYDAŞ ÖNERİ, TALEP VE GÖRÜŞLERİ

ÖNCELİK VERİLMESİ GEREKEN HİZMETLER

- Eğitim, destek ve bilgilendirme çalışmalarının artırılması,
- Aydın iline özgü ya da Aydın ilinde yüksek miktarda üretilen ürünlerin Türkiye genelinde ve uluslararası alanda tanıtılması ve markalaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi,
- Aydın ilinde üretilen tarım ürünlerinin geliştirilmesine öncelik verilmesi,
- Üyelerin ticari hayatlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetler,
- İl ve üye sorunlarının çözümüne yönelik lobicilik faaliyetleri,
- Coğrafi işaret alabilecek ürünlerle ilgili çalışmalar yürütülmesi,
- Ekonomik öneme sahip ürünlerin katma değerlerinin artırılması, yeni pazar alanlarının oluşturulmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi,
- Tarımsal sanayinin desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmesi,

- Taklit ve tağış ile m¼cadelede etkin çalışmaların y¼r¼t¼lmesi,
- Organik tarım ve iyi tarımın geliştirilmesine y¼nelik faaliyetler gerçekleştirilmesi,
- Satış salonunun etkin ve piyasayı belirleyecek şekilde alıştırılması,
- Üyeler ve diğer paydaşları ile işbirliği faaliyetlerinin artırılması,
- Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi,
- Potansiyel proje sahibi üyeler ve desteklerden faydalanma potansiyeli olan üyelerin y¼nlendirilmesi,
- Organik tarım ve iyi tarımın geliştirilmesine y¼nelik faaliyetler gerçekleştirilmesi
- Satış salonunun etkin ve piyasayı belirleyecek şekilde alıştırılması
- Üyeler ve diğer paydaşları ile işbirliği faaliyetlerinin artırılması
- Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi
- Potansiyel proje sahibi üyeler ve desteklerden faydalanma potansiyeli olan üyelerin y¼nlendirilmesi
- Tarımın geliştirilmesine y¼nelik yenilikçi projeler geliştirilmesi
- Çiftçilerin geliştirilmesine y¼nelik eğitim faaliyetleri
- Üyelerin geliştirilmesi ve ticari ilişkiler kurmasını sağlamaya y¼nelik fuar ve iş gezileri d¼zenlenmesi

İşBİRLİğİ ÖNERİLERİ

- Eğitim alışmaları
- Toprak analizi, iyi tarım ve organik tarım faaliyetlerinin geliştirilmesine y¼nelik alışmalar
- Aydın ili önemli ¼r¼nlerin tanıtımı, coğrafi işaret çalışmaları ile ilgili işbirliği faaliyetleri
- Oda/borsaların kurumsal gelişimlerini sağlamaya y¼nelik işbirliği faaliyetleri
- Tarımsal destekler konusunda üyelerin bilgilendirilmesine y¼nelik işbirliği faaliyetleri
- İhracatın artırılmasına y¼nelik işbirliği faaliyetleri
- Tarımsal sanayinin geliştirilmesine y¼nelik ortak projeler geliştirilmesi
- İlin önemli ¼r¼nlerinin ¼retimi ile ilgili kurumlarla işbirliği yapılarak ifti eğitimlerinin gerçekleştirilmesi
- İlin önemli ¼r¼nlerine y¼nelik paydaşlarla ortak tanıtım platformu oluşturulması
- Fuarlara katılım konusunda işbirliği
- Potansiyel yatırımcıların b¼lgeye çekilmesine y¼nelik işbirliği faaliyetleri
- Üyeler arası ticaretin geliştirilmesine y¼nelik işbirliği faaliyetleri
- Sosyal sorumluluk projeleri geliştirilmesi
- B¼lgenin kalkınmasındaki önceliklerin belirlenmesi ve projeler geliştirilmesine y¼nelik işbirliği faaliyetleri

HİZMETLERİN GELİşTİRİLMESİNE Y¼NELİK ÖNERİLER

- Laboratuvarın çiftçinin ¼rettięi ¼r¼nlere y¼nelik analizler de gerçekleştirmesi
- Tanıtım ve fuar etkinliklerinin artırılması
- Hizmetlerin gelişen teknolojiye uygun olarak dijital platforma taşınması

PROJE ÖNERİLERİ

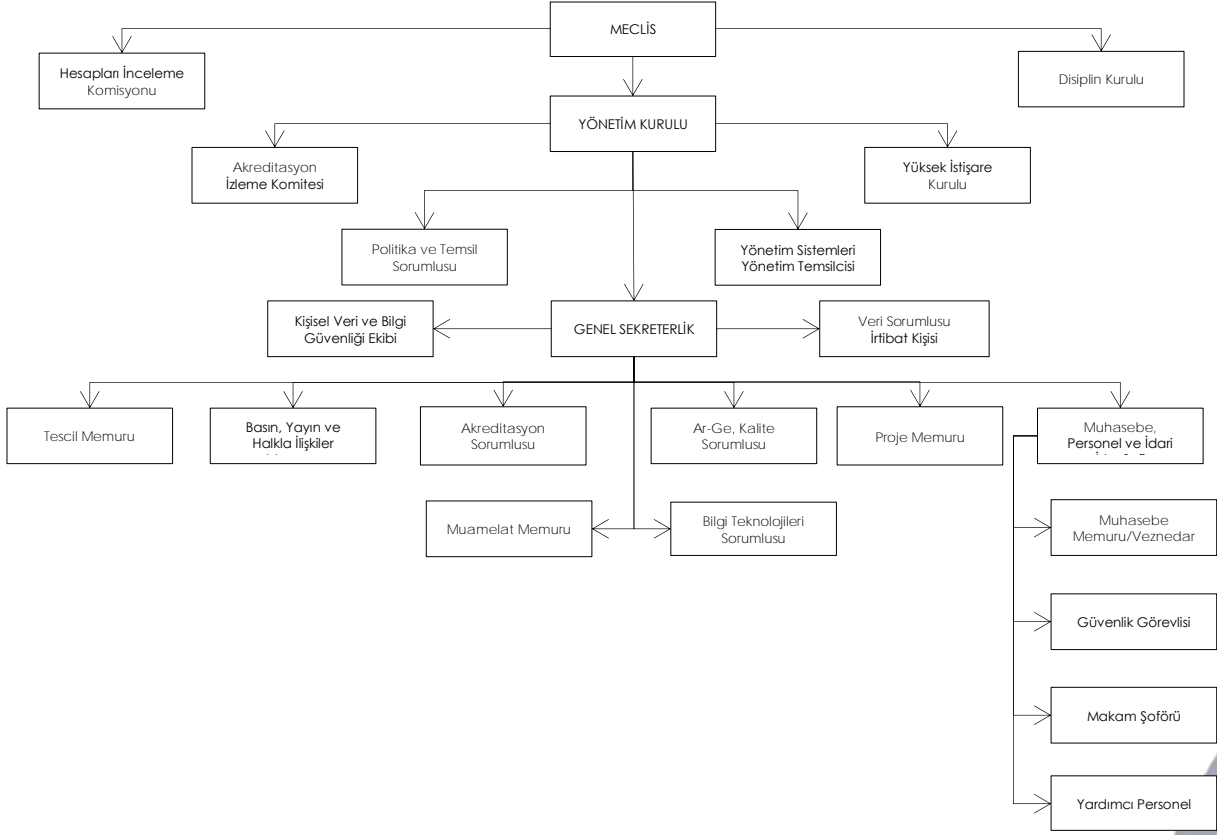
- Organik tarımın geliştirilmesine y¼nelik projeler geliştirilmesi
- ¼r¼n verimliliğinin artırılmasına ve kaynakların verimli kullanımına y¼nelik projeler geliştirilmesi
- İncir ekirdeği Kahvesi ile ilgili alışmalar
- Coğrafi işaretili ¼r¼n sayısının artırılmasına y¼nelik projeler

DİğER GÖRÜşLER

- Zeytinyağı şişelemeye y¼nelik ¼retim sanayinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar y¼r¼t¼lmesi

3.7 KURUM İÇİ ANALİZ

ORGANİZASYON ŞEMASI

ALT YAPI UNSURLARI

5174 sayılı kanun kapsamında ve uyguladığı yönetim sistemleriyle üyelerine hizmet veren borsamız; günün ihtiyaçlarına uygun teknik alt yapıyı kurmuş ve kullanmaktadır.

Borsamız 2002 yılından bu yana kendi hizmet binasında üyelerine hizmet vermektedir. Hizmet binamızda; yemekhane, otopark ve borsamız tarafından kullanılan alanlar dışında kimi kurum/kuruluşların ve özel işletmelerin kullanımına sunulmuş 35 büro bulunmaktadır. Üye ve bölge ihtiyaçları doğrultusunda KOSGEB ve Aydın Gümrük Müdürlüğü hizmet binamızda yer almaktadır. Ayrıca borsamız tarafından kurulan AYTB Laboratuvar Hizmetleri A.Ş. de binamızda faaliyetlerine devam etmektedir. 2016 yılında gerçekleştirilen yatırımla borsamız bünyesinde Satış Salonu alt yapısı tamamlanmıştır.

Borsamız tarafından düzenlenen eğitim ve toplantılarda kullanılmak üzere 350 kişilik ve 30 kişilik iki adet toplantı ve eğitim salonu bulunmaktadır. Bu salonlar talep doğrultusunda dış kullanıma da açılmaktadır. Salonlarımızda ısıtma soğutma, sunum ve ses altyapısı kurulmuş ve çalışır vaziyettedir.

Üye bilgilerinin kaydı ve takibi, gelen-giden evrak kayıtları, mali kayıtlar için gerekli yazılım ihtiyaçları sağlanmıştır. Tüm personelin kullanmakta olduğu güncel bilgi ve iletişim teknolojileri donanımı temin edilmiş, düzenli bakımlarla aktif durumda tutulmaktadır.

İNSAN KAYNAKLARI

Aydın Ticaret Borsası, üyelerine 14 personeli ile hizmet vermektedir.

		Adet	%
Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	11	79%
	Erkek Çalışan Sayısı	3	21%
Ortalama Çalışma Süresi		6 Yıl	-
Öğrenim Durumu	İlköğretim	2	14%
	Lise	2	14%
	Ön Lisans	1	9%
	Lisans	9	65%
	Yüksek Lisans ve Doktora	0	0%

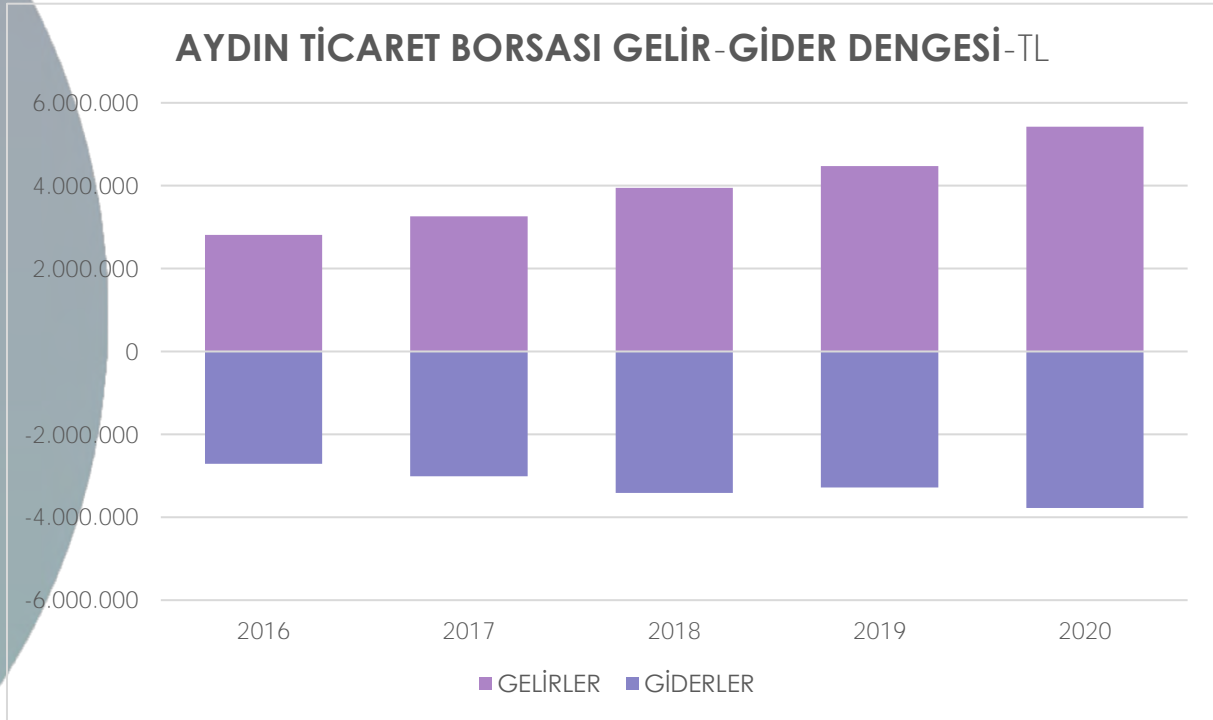
Tablo 64 Aydın Ticaret Borsası İnsan Kaynakları Dağılımı

MALİ KAYNAKLAR

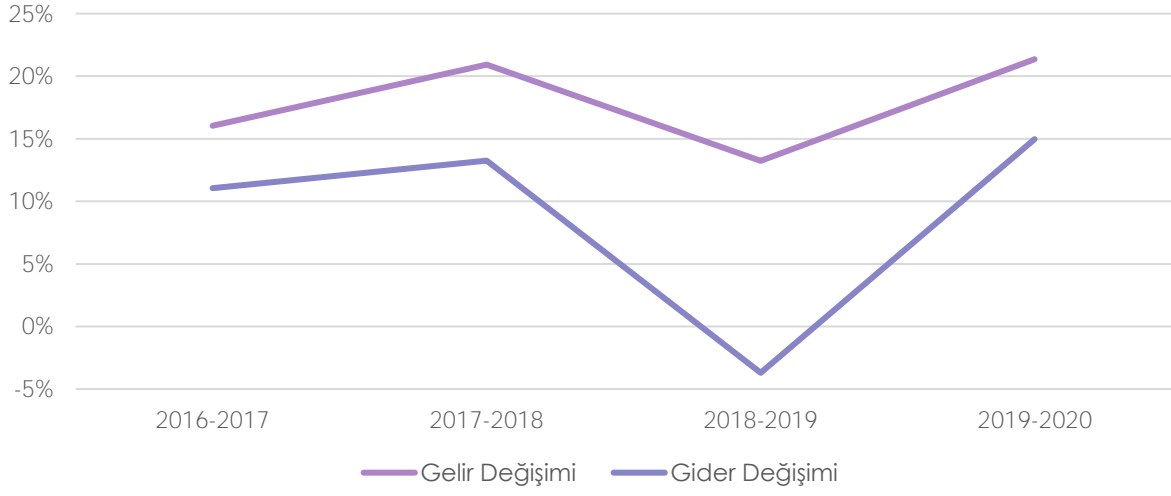
Borsamız gelirleri 5174 sayılı Kanun'un 49. maddesinde belirtilmiştir. Bu çerçevede borsa gelirleri; Kayıt ücreti, Yıllık aidat, Muamele tescil ücreti, Yapılan hizmetler karşılığı alınan ücretler, Belge bedelleri, Yayın gelirleri, Bağış ve yardımlar, Para cezaları, Misil zamları, Menkul ve gayrimenkul sermaye iradı, şirket kârları ve döviz gelirleri, Sair gelirler'dir.

	GELİRLER-TL	Değişim %	GİDERLER-TL	Değişim %	Gelirin Gideri Karşılama Oranı
2016	2.813.770,92	-	2.710.628,99	-	104%
2017	3.264.770,45	16%	3.009.947,07	11%	108%
2018	3.948.333,38	21%	3.409.140,52	13%	116%
2019	4.470.835,73	13%	3.282.931,83	-4%	136%
2020	5.425.581,26	21%	3.774.252,23	15%	144%
Ortalama	3.984.658,35		3.237.380,13		123%

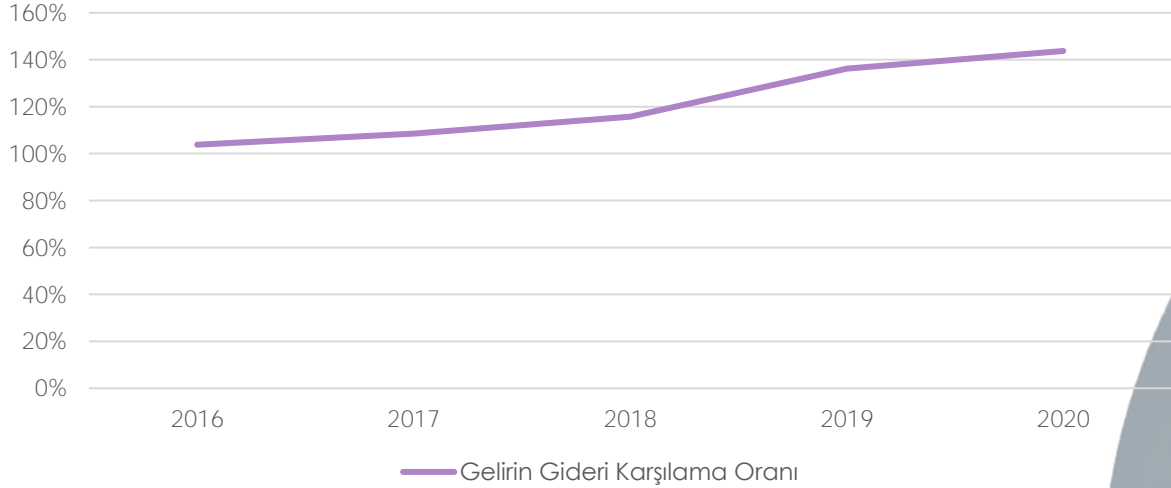
Tablo 65 Aydın Ticaret Borsası Gelir-Gider Denge Tablosu

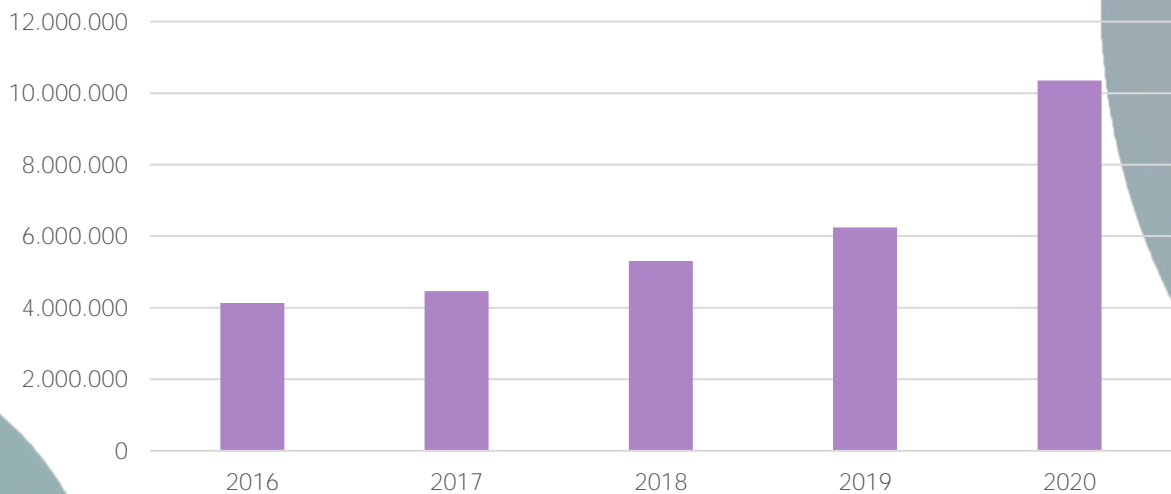
AYDIN TİCARET BORSASI GELİR-GİDER DEĞİŞİM GRAFİĞİ

AYDIN TİCARET BORSASI GELİRİN GİDERİ KARŞILAMA ORANI

YILLARA GÖRE İHTİYATLAR HESABI

3.8 SWOT ANALİZİ

SWOT Analizi çalışmaları, Oda Çalışanları, Yönetim Kurulu ve Meclis ile gerçekleştirilmiştir. SWOT Analizi çalışmalarında; Önceki Dönem SWOT Analizi, diğer kurumlar tarafından yapılan SWOT Analizi çalışmaları, Risk Değerlendirme Çalışmaları, Personel Memnuniyet Anketleri, Dış Paydaş Anketleri ve Üye Memnuniyet Anketleri sonuçları da bu çalışmalar sırasında veri olarak kullanılmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkan veriler Stratejik Planlama Ekibi tarafından değerlendirilerek son şekli verilmiştir. SWOT Analizi sonuçları Stratejik Amaç ve Hedeflerin belirlenmesine temel oluşturmuştur.

AYDIN İLİ

GÜÇLÜ YÖNLER

- Dört mevsim tarım yapmaya uygun iklim ve toprak koşulları
- Tarımsal ürünlerin çeşitliliği
- Tarımda makineleşmenin üst düzeyde olması
- Tarım ürünleri açısından ulusal ve uluslararası düzeyde öneme sahip ürünlere sahip olması
- Hayvancılığın gelişmiş olması ve çeşitliliği
- Tarihi ve turistik değerlerin ve kaynakların zenginliği
- Turizm, sanayi ve ticaret geçiş yollarında bulunması
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına sahip olması
- Yöresel lezzetlerin zenginliği, gastronomi kültürü alt yapısı
- Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı ve gelişimi
- Üniversitenin varlığı
- Öğrenci dostu bir şehir olması
- Eğitim kurumlarının başarılı olması
- Sağlık hizmetlerinin yeterli düzeyde olması
- Sosyo-ekonomik gelişmişlik
- Doğal kaynak suları açısından zengin olması
- Kadın istihdamına önem verilmesi
- Tarım alanlarının genişliği, Büyük Menderes Ovası
- Turizm açısından uluslararası düzeyde bilinir bölgelere sahip olması
- Yeraltı kaynaklarının zenginliği
- Tekstil, gıda ürünleri imalatı ve tarım makineleri üretiminde uluslararası düzeyde olması
- Gıda sanayinde hammadde ihtiyacının büyük ölçüde bölge tarafından karşılanıyor olması

ZAYIF YÖNLER

- İlin potansiyeline göre sanayileşmenin yetersiz oluşu
- Altyapı sorunları
- İşsizlik
- Mesai başlangıç ve bitiş saatlerinde ortaya çıkan trafik yoğunluğu
- Yeni yatırımcıların çekilememesi
- Beyin göçü
- Havaalanının bulunmaması
- İlin ve yöresel ürünlerin tanıtımının yetersiz olması
- Bölgeye özgü ürünlerin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilememesi
- Tarihi değerlerin turizme kazandırılmasında yetersizlik
- Sosyal tesislerin yetersizliği

- Çevre kirliliği
- İlin ve ile özgü ürünlerin markalaşması konusunda yeterli çalışma yapılmaması
- Deprem bölgesinde bulunması
- Düzensiz ve kontrolsüz göç
- İhracatın, potansiyelinin altında olması
- Geçiş güzergahlarında yerli ürünlerin satışına yönelik satış yerlerinin bulunmaması
- Yerel yönetimler arasında uyumun sağlanamaması
- Sanayileşmenin belirli sanayi kollarında yoğunlaşması
- Tarımda kullanılacak su kaynaklarının yetersizliği ve kirliliği
- Büyük Menderes Nehrinin kirliliği
- Fuar alanının bulunmaması
- Tarım ürünlerinin depolanması ve saklanmasına yönelik yatırımların yetersizliği
- Ortak girişim ve kooperatifleşme konusunda işbirliklerinin yetersizliği
- Nitelikli işgücü yetersizliği

FIRSATLAR

- Yenilenebilir enerji kaynaklarının varlığı
- Turizm ve sanayi bölgelerinin geçiş noktasında bulunması
- Tarihi ve kültürel zenginliği
- Tarım ürünlerinin çeşitliliği
- İklim koşulları
- Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı
- İhracat açısından önemli ürünlerin varlığı
- Organik tarım potansiyeli
- Avrupa Birliği ve Devlet desteklerinden faydalanma imkanları

TEHDİTLER

- Doğal afetler
- İklim Krizi
- Kuraklık
- Jeotermal kaynakların uygun şekilde kullanılmamasının tarım ürünlerine zarar verme ve çevre kirliliği yaratma potansiyeli
- Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında yaşanabilecek uyumsuzluk
- Tarıma ilginin azalması
- Pandemi
- Uluslararası göç
- Ekonomik istikrarsızlık
- Tarımsal ürünlerin ithalatında verilen teşvikler
- Ürünlerin ihracatında belirlenen kotalar
- Tarım ürünlerinin üretiminde plansızlık

AYDIN TİCARET BORSASI

GÜÇLÜ YÖNLER

- Üye ihtiyaçları doğrultusunda gerekli faaliyet ve yatırımların yapılması
- İle özgü ürünlere verilen önem ve Coğrafi İşaret Çalışmaları
- Yenilikçi ve vizyoner yöneticilere sahip olması
- Çalışanlarının yetkinliği, yeniliklere ve gelişime açık olması
- Uzun yıllardır uygulanan yönetim sistemleri ile kurumsallaşmanın sağlanması

- Paydaşları ile güçlü iletişim ve işbirliği
- İlin ve üyelerinin sorunları konusunda bilgi sahibi olması, çözüm üretmek için lobicilik faaliyetleri yürütmesi
- İlde etkin bir kurum olması
- Personel ve üyelere yönelik eğitime önem verilmesi
- Mali yapının güçlü olması
- Karar alıcılarla iyi ve etkin ilişkiler
- Sosyal Sorumluluk bilinci
- Hizmet Binasının üyeye hizmet konusunda yeterli ve ulaşılabilir konumda olması
- Yöneticiler ve personelin erişilebilirliği
- Kurum hizmetleri ve bilgilendirme konusunda web sitesi ve sosyal medya hesaplarının etkin kullanımı
- Yerel basın ile iyi ilişkiler
- Üye ihtiyaçları doğrultusunda katılım sağladığı iştirakler
- TOBB Ticaret Borsaları Konseyindeki varlığı
- Proje yapma kültürünün yerleşmiş olması
- Paydaş geri bildirimlerine verilen önem
- Yönetim organları arasındaki uyum
- Yönetim organı üyelerinin sektörel dağılımı ve konularına hakim olması
- Personel arasındaki uyum
- Mevzuata hakimiyet
- Teknik alt yapı
- Sorumluluk alanındaki ilçelerde yerinde hizmet vermesi
- Tedarikçiler ile iyi ilişkiler
- Kurum hafızası

ZAYIF YÖNLER

- Bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzman personelin bulunmaması, bu konuda dışa bağımlılık
- Hizmet binasının trafiğin yoğun olduğu bir noktada olması nedeniyle ortaya çıkan otopark sıkıntısı
- Organizasyonlara üyelerin katılımının yeterli düzeyde sağlanamaması
- Üye geri bildirimlerinin yetersizliği
- Bazı görevler için vekalet edecek personel bulunmaması
- Dijital dönüşümün sağlanamaması

FIRSATLAR

- TOBB gibi güçlü bir kurum çatısı altında faaliyet göstermesi
- Coğrafi İşarete Konu Olabilecek Ürünlerin Çeşitliliği
- Karar Alıcılarla Güçlü İletişim
- Kotasyona Tabi Ürünlerin Artırılabilirliği
- TOBB tarafından başlatılan dijital dönüşüm çalışmaları
- Yönetim sistemleri ile gelen risk tabanlı yönetim anlayışı
- Üniversitenin varlığı
- Kıyaslama çalışmaları
- Teknolojik gelişmeler

TEHDİTLER

- Satınalma faaliyetlerinde tedarikçi kısıtlılığı

- Güncel gelişmelerin faaliyetlere olumsuz etkisi
- Ekonomik dalgalanmalar
- Pandemi
- Mevzuatta ortaya çıkan sık değişiklikler
- Yöneticilerdeki değişikliklerin kurumsal faaliyetlere yansması
- Yapılan analizlerde kullanılan verilerin güvenilirliği ve verilere ulaşımında yaşanan zorluklar
- Hizmet sunumunu ve üyeleri etkileyebilecek doğal ve çevresel olaylar
- Kurumsal gelişim çalışmalarında işletme körlüğü
- Seçim süreci
- İklim değişikliğinin üyeleri etkilemesi

GELECEĞE BAKIŞ

4.1 MİSYON

Borsamız; Anayasa'nın 135. Maddesi kapsamında kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir kurumdur.

Aydın Ticaret Borsası olarak Misyonumuz;

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında tanımlanan görevleri sürekli geliştirerek yerine getirmek,
- Stratejik Planımız kapsamında belirlediğimiz amaç ve hedeflere ulaşmak,
- Bölgemizde tarım ve tarıma dayalı sanayi ve ticaretin; gelişimine ve rekabet gücünün artmasına katkıda bulunmak,
- İlimize özgü ürünlerin bölgesel, ulusal ve uluslararası ticaretinin gelişimine katkı sağlamak,
- Sosyal sorumluluk bilinciyle bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

AYDIN TİCARET BORSASI

4.2 VİZYON

Stratejik Plan Amaç ve Hedeflerine temel oluşturmak üzere 2022-2026 yılı vizyonumuz; paydaşlarımızın görüşleri çerçevesinde oluşturulmuştur.

Aydın Ticaret Borsası olarak Vizyonumuz; yasal mevzuat şartları ve temel değerlerimiz çerçevesinde 2022-2026 Yılı Stratejik Planımız kapsamında belirlenen Amaç ve Hedeflerimizi gerçekleştirmek üzere;

- İlimizin kalkınması ve gelişimi için; yatırım ortamının ve tarım faaliyetlerinin geliştirilmesi, bölge sorunlarının çözümü ve yerel ürünlerin tanıtımına katkı sağlamak,
- Verdiğimiz hizmetlerle üyelerimizin güçlenmesi ve gelişimini sağlamak üzere; kurumsal gelişimlerinin sağlanması, pazar paylarının artırılması, sorunlarının tespiti ve çözümlenmesine yönelik çalışmalar yapmak,
- Hizmetlerimizin sunumunda paydaş memnuniyetini ön planda tutarak kurumsal kimliğimizi sürekli iyileştirilmek, iç paydaşlarımızın kişisel ve profesyonel niteliklerini geliştirmek ve tüm paydaşlarımızla etkin iletişimin sağlamaktır.

AYDIN TİCARET BORSASI

4.3 TEMEL DEĞERLER

Borsamız paydaşlarımız tarafından belirlemiş olduğu temel değerlere uygun olarak hizmet üretmektedir.

Adil

AYDIN TİCARET BORSASI hizmet alanlarında hak ve hukuku gözeten, tarafsız bir kuruluştur. Faaliyetlerini yerine getirirken adaletten ve doğruluktan ayrılmaz; paydaşları arasında hiçbir ayırım yapmaz.

Güvenilir

AYDIN TİCARET BORSASI, güvenilir özelliğinden taviz vermeyen bir kuruluştur. Tüm kaynakları ile her zaman ve her koşulda paydaşlarına hizmet verir, hizmet sunduğu üyelerine karşı sorumluluğunun bilincindedir ve paydaşlarına taahhüt ettiği hizmet esaslarına uyar.

Katılımcı

AYDIN TİCARET BORSASI, paydaşlarının katılımına önem veren bir kuruluştur. Çeşitli kurum, işletme ve paydaşlar ile işbirliği yapar. Hizmet kalitesini artırmak için üyelerinin, çalışanlarının, tedarikçilerinin ve diğer paydaşlarının fikirlerine değer verir.

Duyarlı

AYDIN TİCARET BORSASI, başta üyeleri olmak üzere tüm paydaşlarının ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı bir kuruluştur. Her türlü yasal mevzuata uyar; paydaş memnuniyetini arttırmak için projeler geliştirir; çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğini gözetir; sosyal sorumluluk projelerine destek verir.

Yenilikçi

AYDIN TİCARET BORSASI, yenilikten yana bir yönetim anlayışı ile hareket eden bir kuruluştur. Teknolojik gelişmelere ayak uydurur; maksimum memnuniyet ve minimum maliyet için değişim ve yeniliklere öncülük eder.

AYDIN TİCARET BORSASI

4.4 STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

Yapılan analizler sonucunda 2022-2026 yıllarını kapsayacak şekilde amaç ve hedeflerimiz belirlenmiştir.

STRATEJİK AMAÇ 1 AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI

HEDEF 1.1 YATIRIM ORTAMININ GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI

STRATEJİ 1.1.1 Yatırımların Bölgeye Çekilmesine Yönelik İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Bu strateji ile yatırımcıların bölgeye çekilmesine yönelik diğer paydaşlarımız tarafından yapılan çalışmaların desteklenmesi, yatırım cazibesinin artırılması amacıyla yeni yatırımların yapılması, lobcilik faaliyetleri, iş gezileri, yatırımcılarla iletişim gibi faaliyetlerin yapılması hedeflenmiştir.

Lisanslı depoculuk, soğuk hava deposu, tarıma dayalı ihtisas sera organize sanayi bölgesi ve diğer organize sanayi bölgelerinde, yatırımın desteklenmesi amacıyla işbirliği çalışmaları yürütülecektir. İşbirlikleri kapsamında toplantı vb. etkinlikler gerçekleştirilecektir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Ticaret Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Sanayi Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
OSB Müdürlükleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Milletvekilleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Diğer Oda ve Borsalar	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
GEKA	Genel Sekreter
Üretici Birlikleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
İşbirliği Sayısı	2	1	-	-	1
Lobicilik Faaliyeti Sayısı	4	4	5	5	6
Yeni Yatırım Sayısı	1	1	-	1	-
Faaliyet Sayısı	3	3	4	4	5
Faaliyet Katılımcı Sayısı	60	75	108	116	140
Tahmini Maliyet	7.500.000 TL	5.000.000 TL	350.000 TL	50.476.000 TL	723.520 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri ve yatırımları olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Doğal afetlerin yatırım ortamını olumsuz yönde etkilemesi	Doğal afetlere hazırlık konusunda üyelerin ve kamunun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi
Karar Alıcılarla etkili iletişimin sağlanamaması	Karar Alıcılarla düzenli iletişimin sağlanmasına yönelik planlama yapılması

STRATEJİ 1.1.2 Yatırım Sorunlarının Tespiti ve Giderilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Bu strateji ile yatırımların bölgeye çekilmesinin önündeki engellerin analiz edilmesi, analiz sonuçlarından faydalanılarak işbirliği ve lobcilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Paydaşlarla gerçekleştirilen iletişim faaliyetlerinde yatırım sorunları irdelenecek, yapılan analiz çalışmaları ile sorunların tespiti ve çözümüne yönelik çalışmalar yürütülecektir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler-Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Ticaret Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Sanayi Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
OSB Müdürlükleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Milletvekilleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Diğer Oda ve Borsalar	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Üretici Birlikleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tespit Edilen Sorun Sayısı	2	3	3	4	4
Lobicilik Faaliyeti Sayısı	3	4	4	5	5
Çözülen Sorun Sayısı	1	2	2	3	3
Analiz Sayısı	1	2	2	3	3
Tahmini Maliyet	12.000 TL	18.404 TL	200.000 TL	362.667 TL	413.440 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Karar Alıcılarla etkili iletişimin sağlanamaması	Karar Alıcılarla düzenli iletişimin sağlanmasına yönelik planlama yapılması
Sorunların tespiti ve çözümü için gerekli olan verilerin toplanamaması	İlgili paydaşların görüşlerinin periyodik olarak alınması Kurumlar tarafından yapılan analiz çalışmalarının izlenmesi ve kurumlarla ortak çalışmalar yürütülmesi
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

HEDEF 1.2 TARIM FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI

STRATEJİ 1.2.1 Tarım Faaliyetlerinin Geliştirilmesi İle İlgili İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Bu strateji ile bölgenin en önemli gelir kaynaklarından olan tarım faaliyetlerinin geliştirilmesi, diğer paydaşlarımızın faaliyetlerinin desteklenmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda ilgili kurum/kuruluşlarla proje işbirlikleri, toplantı, eğitim, fuar ve iş gezisi gibi ortak faaliyetler yürütülecektir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın Ticaret Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
İlçe Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın İl ve İlçe Ziraat Odaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Adnan Menderes Üniversitesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Erbeyli İncir Araştırma Merkezi	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Zeytin Araştırma Enstitüsü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Faaliyet Sayısı	2	2	3	3	3
Faaliyet Katılımcı Sayısı	60	70	108	120	130
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	85%	88%	91%	93%	95%
İşbirliği Sayısı	1	1	1	2	1
Proje Sayısı					1
Tahmini Maliyet	600.000 TL	500.000 TL	200.000 TL	340.000 TL	310.080 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
İşbirlikleri konusunda ilgili kurumların isteksiz olması	Kurumların tarım faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerinin izlenmesi ve desteklenmesi Kurumlarla iletişim faaliyetlerinin periyodik olarak gerçekleştirilmesi
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİ 1.2.2 Tarım Faaliyetleri İle İlgili Sorunların Tespiti ve Giderilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Tarım faaliyetlerinin yürütümünde karşılaşılan sorunların tespitine yönelik ilgili paydaşlarla analiz çalışmalarının yapılması, çalışma sonuçlarından faydalanılarak işbirliği ve lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın Ticaret Odası	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
İlçe Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri- Proje ve Marka Patent
Aydın İl ve İlçe Ziraat Odaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri- Proje ve Marka Patent
Adnan Menderes Üniversitesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri- Proje ve Marka Patent
Erbeyli İncir Araştırma Merkezi	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri- Proje ve Marka Patent
Zeytin Araştırma Enstitüsü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri- Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tespit Edilen Sorun Sayısı	2	3	3	4	4
Lobicilik Faaliyeti Sayısı	3	4	4	5	5
Çözülen Sorun Sayısı	2	2	2	3	3
Analiz Sayısı	2	2	3	3	3
Proje Sayısı			1	1	

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tahmini Maliyet	11.000 TL	16.871 TL	100.000 TL	174.857 TL	177.189 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Karar Alıcılarla etkili iletişimin sağlanamaması	Karar Alıcılarla düzenli iletişimin sağlanmasına yönelik planlama yapılması
Sorunların tespiti ve çözümü için gerekli olan verilerin toplanamaması	İlgili paydaşların görüşlerinin periyodik olarak alınması Kurumlar tarafından yapılan analiz çalışmalarının izlenmesi ve kurumlara ortak çalışmalar yürütülmesi

HEDEF 1.3 AYDIN İLİ SORUNLARININ TESPİTİ VE ÇÖZÜMÜNE KATKI SAĞLANMASI

STRATEJİ 1.3.1 Aydın İli Sorunlarının Tespitine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

İlimizin sorunlarının tespiti ve izlenmesine yönelik olarak ilgili paydaşlarımızla analiz çalışmaları (anket, toplantı vb.) yapılması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İl ve İlçe Oda ve Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Üretici Birlikleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Araştırma Enstitüleri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Ulusal Pamuk Konseyi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
UZZK	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İş-Kur İl Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
OSB Müdürlükleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Tarım Kredi Kooperatifleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tespit Edilen Sorun Sayısı	4	4	3	5	6
Analiz Sayısı	2	2	3	3	3
Faaliyet Sayısı	4	5	6	6	7
Faaliyet Katılımcı Sayısı	100	130	156	168	189
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	85%	88%	90%	92%	93%
Tahmini Maliyet	5.300 TL	7.621 TL	105.000 TL	142.800 TL	189.924 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Sorunların tespiti ve çözümü için gerekli olan verilerin toplanamaması	İlgili paydaşların görüşlerinin periyodik olarak alınması Kurumlar tarafından yapılan analiz çalışmalarının izlenmesi ve kurumlarla ortak çalışmalar yürütülmesi
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması

STRATEJİ 1.3.2 Sorunların Çözümlemesine Yönelik Ar-Ge ve İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Yapılan çalışmalar sonucunda tespit edilen sorunların çözümü için Ar-Ge faaliyetleri, diğer paydaşlar ile işbirliği ve lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Milletvekilleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Tarım ve Orman Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Ticaret Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TOBB	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İl ve İlçe Oda ve Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Üretici Birlikleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Araştırma Enstitüleri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Ulusal Pamuk Konseyi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
UZZK	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İş-Kur İl Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
OSB Müdürlükleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Tarım Kredi Kooperatifleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Çözülen Sorun Sayısı	3	3	3	4	5
Lobicilik Faaliyeti sayısı	6	6	6	8	10
İşbirliği Sayısı	2	2	3	3	4
Ar-Ge Faaliyeti Sayısı	3	3	2	4	5
Tahmini Maliyet	10.800 TL	12.423 TL	190.530 TL	353.347 TL	510.233 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Sorunların çözümü için gerekli olan verilerin toplanamaması	İlgili paydaşların görüşlerinin periyodik olarak alınması Kurumlar tarafından yapılan analiz çalışmalarının izlenmesi ve kurumlarla ortak çalışmalar yürütülmesi
Karar Alıcılarla etkili iletişimin sağlanamaması	Karar Alıcılarla düzenli iletişimin sağlanmasına yönelik planlama yapılması
İşbirlikleri konusunda ilgili kurumların isteksiz olması	Kurumların ar-ge faaliyetlerinin izlenmesi ve desteklenmesi Kurumlarla iletişim faaliyetlerinin periyodik olarak gerçekleştirilmesi

HEDEF 1.4 YEREL ÜRÜNLERİN TANITIMI VE KORUNMASI

STRATEJİ 1.4.1 Yerel Ürünlerin Markalaşmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

İlimizin ulusal ve uluslararası bazda yüksek öneme sahip ürünlerinin markalaşmasının sağlanarak değerinin artırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Markalaşmaya yönelik destek ve danışmanlık çalışmaları, diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği gibi faaliyetler yürütülecektir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
İl ve İlçe Oda ve Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Danışmanlık Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Türk Patent Enstitüsü	Genel Sekreter- Proje ve Marka Patent
Adnan Menderes Üniversitesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Araştırma Enstitüleri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Yeni Marka Sayısı	2	2	3	5	8
Danışmanlık Faaliyeti Sayısı			25	30	35
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	87%	89%	91%	92%	93%
Tahmini Maliyet	20.000 TL	23.005 TL	300.000 TL	489.600 TL	651.168 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Markalaşma konusunda bilgi düzeyinin yetersizliği	Markalaşma konusunda üyelere danışmanlık hizmeti verilmesi
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİ 1.4.2 İlimize Özgü Ürünlerin Korunmasına Yönelik Faaliyetler Yürütülmesi

İlimize özgü ürünlerin korunması ve tanıtımı amacıyla coğrafi işaretlerinin alınması, ulusal bazda Coğrafi İşaret alınmış ürünler için ihracat değerinin artırılması amacıyla uluslararası düzeyde Coğrafi İşaret alınmasına yönelik projeler geliştirilmesi, gerçekleştirilen denetimlerle coğrafi işaretli ürünlerin korunması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TOBB	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Danışmanlık Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Üyeler	Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Başvuru Yapılan Coğrafi İşaret Sayısı (Uluslararası)	1	1	-	-	-
Alınan Coğrafi İşaret Sayısı (Uluslararası)	-	2	1	1	-
Coğrafi İşaretli Ürün Üretici Sayısı (Yeni)			10	15	20
Denetlenen Firma Sayısı			45	60	80
Tahmini Maliyet	20.000 TL	20.000 TL	340.000 TL	616.533 TL	937.131 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİ 1.4.3 Yerel Ürünlerin Tanıtımına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

İlimize özgü ürünlerin tanıtımının sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilerek bilinirliğinin ve pazar payının artırılması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Oda ve Borsalar	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
AYTB Laboratuvar Hizmetleri A.Ş.	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Adnan Menderes Üniversitesi	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Araştırma Enstitüleri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
GEKA	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tanıtım Faaliyeti Sayısı			3	5	7
Medyada Görünürlük			50	65	85
Tahmini Maliyet			200.000 TL	453.333 TL	723.520 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİK AMAÇ 2 ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

HEDEF 2.1 ÜYELERİN KURUMSAL GELİŞİMLERİNİN SAĞLANMASI

STRATEJİ 2.1.1 Üyelerin ve Çalışanlarının Gelişimine Yönelik Eğitimler Düzenlenmesi

Üyelerimizin ve çalışanlarının profesyonel ve kişisel gelişmelerinin sağlanması amacıyla periyodik olarak eğitimler düzenlenmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Eğitim Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Oda ve Borsalar	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
AYTB Laboratuvar Hizmetleri A.Ş.	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Adnan Menderes Üniversitesi	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Araştırma Enstitüleri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
GEKA	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Eğitim Sayısı	5	5	5	5	4
Tarım Konulu Eğitim Sayısı			1	2	3
Risk Yönetimi Konulu Eğitim Sayısı			1	2	3
Eğitim Katılımcı Sayısı	70	80	108	120	154
Eğitim Değerlendirme Sonucu	85%	87%	89%	91%	93%
Eğitim Planı Gerçekleşme Oranı	80%	80%	83%	83%	86%
Tahmini Maliyet	15.000 TL	17.254 TL	71.000 TL	124.149 TL	157.255 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Eğitimsizliğin yetersiz olması	Eğitim konusu ve takviminin ilgili paydaş görüşlerine dayanılarak planlanması Eğitimlerin sertifikalı olarak gerçekleştirilmesi Eğitim duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Doğru eğitim konularının tespit edilememesi	Eğitim konusunun sektörel ihtiyaçlar, güncel gelişmeler ve üye görüşlerine dayanılarak belirlenmesi
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİ 2.1.2 Üyelerin Kurumsal Gelişimi İçin Bilgi ve Danışmanlık Hizmetleri Sağlanması

Üyelerimizin kurumsal gelişimleri kapsamında bilgi ve danışmanlık ihtiyaçlarının tespiti ve gereken desteğin sağlanması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler-- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Oda ve Borsalar	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Adnan Menderes Üniversitesi	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
GEKA	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Danışmanlık Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Bilgilendirme Sayısı			5	6	8
Danışmanlık Hizmeti Verilen Üye Sayısı			25	28	37
Memnuniyet Oranı			90%	92%	94%
Tahmini Maliyet			300.000 TL	456.960 TL	688.378 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Bilgi ve danışmanlık ihtiyaçlarının doğru tespit edilememesi	Ürün ihtisas komisyonları ve yönetim organları toplantılarında ihtiyaçların değerlendirilmesi, güncel konularda üyelerin bilgilendirilmesine yönelik toplantı, eğitim, broşür, duyuru vb. kanalların kullanılması
Bilgi ve danışmanlık ihtiyaçları konusunda yetkin personel bulunmaması	Özel uzmanlık gerektiren konularda dış hizmet tedariki sağlanması
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

HEDEF 2.2 ÜYELERİN PAZAR PAYLARININ ARTIRILMASI

STRATEJİ 2.2.1 Üyelerin ve Ürünlerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Üyelerimizin Pazar paylarının artırılması amacıyla tanıtıma yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda yurt içi ve yurt dışı fuarlara katılım, basınla işbirliği yapılarak üyelerimiz ve ürünlerinin tanıtımının sağlanması, üyelerimizin ürünlerinin tanıtımı amacıyla yerel ürünler satış mağazası ve diğer ilgili kurum/kuruluşlarla tanıtım amaçlı işbirliği gibi faaliyetler yürütülecektir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Ticaret Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Tarım ve Orman Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TOBB	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
İlçe Oda ve Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
GEKA	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Diğer Oda ve Borsalar	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Basın ve Haber Ajansları	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tanıtım Faaliyeti Sayısı	7	7	5	6	6
Tahmini Maliyet	250.000 TL	287.568 TL	6.400.000 TL	10.444.800 TL	11.907.072 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
İşbirlikleri konusunda ilgili kurumların isteksiz olması	Kurumlarla iletişim faaliyetlerinin periyodik olarak gerçekleştirilmesi

STRATEJİ 2.2.2 Üyelerin Yeni Pazar Bulmasına ve Yönlendirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Yeni pazarlar bulunması amacıyla analiz çalışmaları, üyelerin mevcut pazarlarına yönelik araştırmalar yapılması, iş gezileri düzenlenmesi ve lobicilik faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Ticaret Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
GEKA	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
KOSGEB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent
Oda ve Borsalar	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Faaliyet Sayısı	4	4	5	5	5
Faaliyet Katılımcı Sayısı	105	115	150	156	162
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	88%	89%	91%	92%	94%
Pazar Analizi Sayısı	4	5	5	6	7
Tahmini Maliyet	300.000 TL	300.000 TL	200.000 TL	272.000 TL	310.080 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Pazar analizlerine yeterli ilgi olmaması	Pazar analizlerinin tüm iletişim kanalları kullanılarak duyurulması E-bülten ve periyodik yayınlarda bilgilendirme içeriklerine erişim linklerine yer verilmesi

HEDEF 2.3 ÜYE SORUNLARININ TESPİTİ VE ÇÖZÜMLENMESİ

STRATEJİ 2.3.1 Üyelerin Sorunlarının Tespitine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Üyelerin sorunlarının tespitine yönelik olarak anket, toplantı, ziyaret vb. faaliyetlerle iletişim sıklığının artırılması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın İli Oda ve Borsaları	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Tespit Edilen Sorun Sayısı	5	5	5	6	6
Faaliyet Sayısı	6	6	7	7	7
Faaliyet Katılımcı Sayısı	120	132	168	182	189
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	88%	90%	92%	93%	94%
Tahmini Maliyet	12.500 TL	14.378 TL	192.951 TL	262.413 TL	299.151 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Üyelerden sorunlarına ilişkin geri dönüş alınamaması	Ürün ihtisas komisyonlarının ürüne özgü sorunlar konusunda bilgilendirme yapması Planlı ziyaretler ile üyelerin sorunlarına yönelik birebir görüş alınması Sektör toplantıları öncesinde ilgili üyelerden görüş alınması
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması

STRATEJİ 2.3.2 Üyelerin Karar Alıcılarla İletişimine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Üyelerimizin sorunlarını ve ihtiyaçlarını dile getirmeleri ve ilk elden çözüm üretilebilmesi amacıyla karar alıcılarla bir araya getirilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Milletvekilleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Ticaret Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Tarım ve Orman Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TOBB	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TKDK	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Faaliyet Sayısı	6	6	4	5	5
Faaliyet Katılımcı Sayısı	120	132	154	168	182
Faaliyet Değerlendirme Sonucu	87%	89%	91%	92%	93%
Tahmini Maliyet	32.000 TL	36.809 TL	98.160 TL	166.872 TL	190.234 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Faaliyetlere katılımın yetersiz olması	Faaliyet duyurularının tüm iletişim kanalları kullanılarak yapılması
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Karar alıcıların programları nedeniyle faaliyetlere katılmaması	Faaliyet planlaması ve duyurusu öncesi ilgili kurumlar ile değerlendirme yapılması Kurumdan bir yetkilinin temsilci olarak katılımının talep edilmesi Faaliyetler sonrasında rapor oluşturularak ilgili kurumlara yazılı ve/veya ziyaret ile rapor sunularının yapılması

STRATEJİ 2.3.3 Üyelerin Sorunlarının Çözümüne Yönelik Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Üyelerimiz tarafından yapılan geri bildirimler sonucunda tespit edilen sorunların çözümüne çözüm önerileri geliştirilmesi ve lobicilik faaliyetleri gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Aydın Milletvekilleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Ticaret Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Tarım ve Orman Bakanlığı	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Valiliği	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın Büyükşehir Belediyesi	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
İlçe Belediyeleri	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TOBB	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
TKDK	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter
Aydın İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri -Proje ve Marka Patent

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Çözülen Sorun Sayısı	4	4	4	5	5
Lobicilik Faaliyeti Sayısı	4	4	5	5	6
Tahmini Maliyet	2.000 TL	2.301 TL	48.500 TL	65.960 TL	90.233 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Karar Alıcılarla etkili iletişimin sağlanamaması	Karar Alıcılarla düzenli iletişimin sağlanmasına yönelik planlama yapılması
Sorunların çözüme kavuşturulamaması	Sorunlar için alternatif çözüm önerileri oluşturulması

STRATEJİ 2.3.4 Üye Görüşlerinin Alınması ve Üye-Borsa İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Üyelerimizin kurumumuz ve hizmetlerimiz konusunda geri bildirimlerinin alınması, ihtiyaç ve sorunlarının tespiti amacıyla planlı iletişim faaliyetleri gerçekleştirilmesi ve gerekli iyileştirme faaliyetlerinin yapılması hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Personel	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Yönetim Organları	Genel Sekreter

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Üye Memnuniyet Oranı	96%	96%	97%	97%	98%
Anket Katılım Oranı	11%	13%	17%	19%	23%
İletilen Öneri Talep Şikayet Sayısı	8	10	13	15	17
Çözüm Oranı	88%	90%	92%	93%	94%
Düzeltilici Faaliyet Sayısı	2	2	3	3	3
İyileştirme Sayısı	5	8	10	12	14
Üye Ziyaret Oranı	8%	10%	12%	13%	15%
Üyelerin Faaliyet Katılım Oranı	5%	7%	8%	10%	12%
Tahmini Maliyet	11.000 TL	12.653 TL	15.000 TL	23.538 TL	30.412 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Geri bildirimlerin alınamaması	Tüm personelin sorumlu olduğu üyelerle düzenli iletişiminin sağlanması Planlı ziyaretler ile görüşlerin birebir alınması
Anketlere katılım isteksizliği	Personelin planlı iletişimlerinde anketlerin yapılması
Üye ziyaretlerinin gerçekleştirilmemesi	Üye ziyaretlerinin plan dahilinde gerçekleştirilmesi

STRATEJİK AMAÇ 3 BORSA FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ

HEDEF 3.1 KURUMSAL KİMLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ

STRATEJİ 3.1.1 Yönetim Sistemlerinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Hizmetlerimizin ve hizmet kalitemizin geliştirilmesi, paydaş memnuniyetinin artırılması amacıyla uygulamakta olduğumuz yönetim sistemlerimizin sürekli iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Personel	Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Yönetim Organları	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB Akreditasyon Müdürlüğü	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Danışmanlık Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TSE Ege Bölge Koordinatörlüğü	Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Oda ve Borsalar	Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
İç Denetim Uygunluk Sayısı	5	4	3	3	2
Özdeğerlendirme Puanı	61	62	-	63	63
Dış Denetim Uygunluk Sayısı	3	2	2	1	1
Dış Denetim Puanı	A	-	A	-	-
İyi Uygulama Sayısı	65	-	68	-	-
Düzeltilici Faaliyet Sayısı	30	12	8	5	3
İyileştirme Sayısı	25	16	18	15	22
Tahmini Maliyet	25.000 TL	10.000 TL	200.000 TL	209.231 TL	298.154 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Yönetim sistemlerine verilen önemin azalması	Periyodik değerlendirmeler ile yönetim sistemlerinin kurumsal gelişime katkılarının raporlanması

STRATEJİ 3.1.2 Sunulan Hizmetlerin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Paydaş ihtiyaçları, geri bildirimleri ve güncel gelişmeler doğrultusunda hizmetlerimizin sürekli olarak geliştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Üyeler	Genel Sekreter-Basın Yayın ve Halkla İlişkiler- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Yönetim Organları	Genel Sekreter
Personel	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Diğer Dış Paydaşlar	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Yeni Hizmet Sayısı	1	1	2	2	2
İyileştirme Faaliyeti Sayısı	2	2	3	4	4
Hizmetlerden Memnuniyet Oranı	94%	95%	95%	96%	96%
Tahmini Maliyet	12.500 TL	14.378 TL	70.000 TL	114.240 TL	130.234 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Sunulan hizmetin atıl kalması	Hizmet sunumu öncesi paydaş görüşlerinin alınması ve fizibilite çalışması yapılması

HEDEF 3.2 YÖNETİM ORGANLARI VE PERSONELİN KİŞİSEL VE PROFESYONEL NİTELİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

STRATEJİ 3.2.1 Yönetim Organı Üyelerinin Kişisel ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler Gerçekleştirilmesi

Kurumumuz ve üyelerimiz adına kararlar alan yönetim organı üyelerinin kişisel ve profesyonel niteliklerinin geliştirilmesi amacıyla periyodik ve planlı eğitimler düzenlenmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Yönetim Organları	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Eğitim Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Eğitim Sayısı	4	4	5	5	6
Eğitim Değerlendirme Sonucu	95%	95%	96%	96%	97%
Eğitim Etkinlik Değerlendirme Sonucu	92%	93%	94%	95%	95%
Eğitim Katılım Oranı	57%	61%	68%	75%	86%
Eğitim Planı Gerçekleşme Oranı	75%	75%	80%	80%	83%
Tahmini Maliyet	25.000 TL	28.757 TL	70.000 TL	95.200 TL	130.234 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Eğitim memnuniyetsizliği	Eğitim konularının yönetim organları tarafından belirlenmesi Eğitmenlerin performans araştırmasının yapılması

STRATEJİ 3.2.2 Personelin Kişisel ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler Gerçekleştirilmesi

Hizmetlerimizin yürütümünden sorumlu personelimizin kişisel ve profesyonel niteliklerinin sürekli geliştirilmesi amacıyla planlı ve periyodik eğitimler düzenlenmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Personel	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Eğitim Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Eğitim Sayısı	8	8	9	9	10
Eğitim Değerlendirme Sonucu	93%	94%	95%	96%	97%
Eğitim Etkinlik Değerlendirme Sonucu	98%	98%	99%	99%	100%
Eğitim Katılım Oranı	78%	82%	84%	86%	88%
Eğitim Planı Gerçekleşme Oranı	88%	88%	89%	89%	90%
Tahmini Maliyet	25.000 TL	28.757 TL	200.000 TL	272.000 TL	344.533 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Eğitim memnuniyetsizliği	Eğitim konularının personel tarafından belirlenmesi Eğitmenlerin performans araştırmasının yapılması

Risk	Kontrol Tedbirleri
Eğitimin beklenen verimliliğe ulaşmaması	Eğitmenlerin performans araştırmasının yapılması

STRATEJİ 3.2.3 Personelin Performansının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Hizmetlerimizin yürütümünden sorumlu personelimizin performansının periyodik olarak ölçülmesi ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Personel	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Yönetim Kurulu	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
TOBB	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Eğitim Hizmeti Tedarikçileri	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Personel Performans Değerlendirme Sonuç Puanı	93%	93%	94%	94%	95%
Performans Geliştirme Faaliyet Sayısı	4	4	5	5	5
Tahmini Maliyet	10.000 TL	11.503 TL	65.000 TL	88.400 TL	100.776 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Ekonomik gelişmelerin faaliyetleri olumsuz yönde etkilemesi	Güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirmelerin ve güncellemelerin yapılması
Performansın geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin amacına ulaşmaması	Faaliyetlerin belirlenmesinde personel görüşünün alınması

HEDEF 3.3 PAYDAŞLARLA İLİŞKİLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ

STRATEJİ 3.3.1 Personel Görüşlerinin Alınması ve Kurum Bağlılığının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Hizmetlerimizin yürütümünden sorumlu personelimizin anketler ve diğer iletişim kanalları ile alınarak ihtiyaç ve sorunlarının tespit edilmesi ve çözümlenmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Personel	Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri
Yönetim Organları	Genel Sekreter

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Personel Memnuniyet Oranı	93%	94%	96%	98%	99%
İletilen Öneri Talep Şikayet Sayısı	3	3	4	4	5
Çözüm Oranı	67%	67%	75%	75%	80%
Düzeltilici Faaliyet Sayısı	1	1	1	1	1
İyileştirme Sayısı	2	2	3	3	4
Tahmini Maliyet	22.000 TL	25.306 TL	20.000 TL	27.200 TL	38.760 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Geri bildirimlerin alınamaması	Geri bildirimlerin kurumsal gelişim açısından önemi konusunda personelin bilgilendirilmesi Geri bildirimlerde gizliliğin sağlanması
Anketlere katılım isteksizliği	Anket sonuçlarının değerlendirilerek iyileştirmelerin yapılması

STRATEJİ 3.3.2 Diğer Paydaş Görüşlerinin Alınması ve Paydaşlarla İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Üyelerimiz ve personelimiz dışında diğer paydaşlarımızın kurumumuz ve hizmetlerimiz konusunda görüşlerinin alınması, ortak proje ve işbirliği ortamının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

İlgili Paydaşlar

İlgili Paydaş	İletişim Sorumlusu
Diğer Paydaşlar	Yönetim Kurulu-Genel Sekreter- Ar-Ge ve Yönetim Sistemleri

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl
Dış Paydaş Memnuniyet Oranı	82%	84%	86%	88%	90%
İletilen Öneri Talep Şikayet Sayısı	3	3	4	4	5
Çözüm Oranı	67%	67%	75%	75%	80%
Düzeltilici Faaliyet Sayısı	1	1	1	1	1
İyileştirme Sayısı	2	2	3	3	4
Diğer Paydaş Ziyaret Sayısı	32	36	41	46	51
Tahmini Maliyet	25.000 TL	28.757 TL	150.000 TL	226.667 TL	289.408 TL

Risk Değerlendirmesi

Risk	Kontrol Tedbirleri
Geri bildirimlerin alınamaması	Geri bildirimlerin alınmasına yönelik planlı iletişim faaliyetleri gerçekleştirilmesi
Anketlere katılım isteksizliği	Anketlerin ilgili paydaş ile iletişimden sorumlu personel tarafından birebir yapılması

4.5 BÜTÇE VE MALİYETLENDİRME

Maliyetlendirme, stratejik amaç ve hedeflerin gerçekleştirilebilirliğinin değerlendirilmesi için önemli bir aşamadır. Her bir amaç geleceğe yönelik bütçe tahminlemesi sonucu maliyetlendirilir. Mali kaynakların yetersiz olduğu amaç ve hedefler Stratejik Plandan çıkarılır ya da yerine mali kaynakların mümkün kılacağı yeni amaç ve hedefler konur.

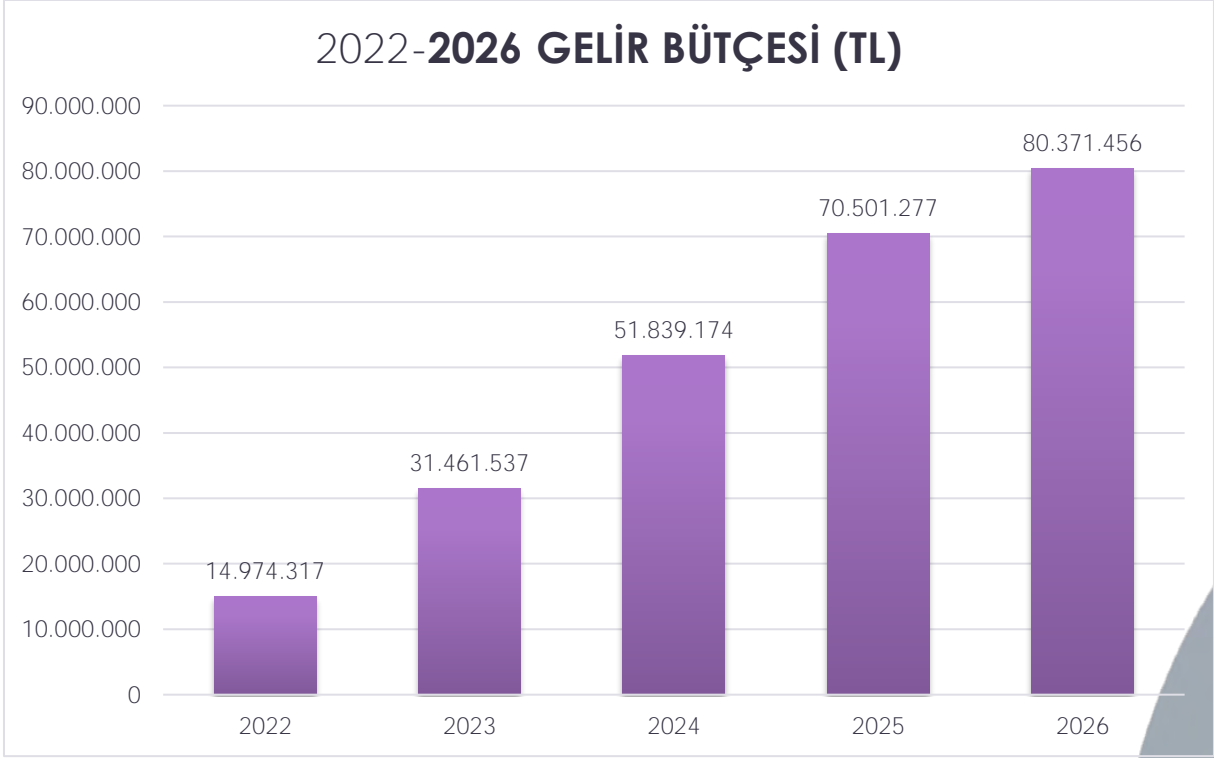
Maliyetlendirme çalışmaları öncelikle geleceğe yönelik bütçeleme çalışmaları ile başlatılmıştır. Bu çalışma sonucunda belirlenen yıllık gelir ve gider bütçeleri; Stratejik Amaç ve Hedeflere ayrılacak kaynak açısından değerlendirilmiş ve her bir amaç ve hedef için bütçe yıllar bazında belirlenmiştir.

GELİR BÜTÇESİ

Geçmiş beş yılın gelirlerinin analiz sonuçlarından faydalanılarak 2022-2026 yıllarına yönelik gelir bütçesi oluşturulmuştur.

KODU	HESAP ADI	2022 TL	2023 TL	2024 TL	2025 TL	2026 TL
600	OLAĞAN GELİRLER	12.994.738	26.331.019	43.385.619	59.004.442	67.265.064
600.01	Kayıt Ücretleri	7.192	13.084	39.658	53.934	61.485
600.02	Yıllık Aidatlar	146.862	431.881	687.610	935.150	1.066.071
600.03	Muamele Tescil Ücreti	12.832.445	25.866.314	42.619.405	57.962.391	66.077.126
600.04	Yapılan Hizmetler Karşılığı Alınan Ücretler	8.233	19.539	34.792	47.318	53.942
600.05	Belge Bedelleri	5	200	155	211	241
600.06	Yayın Gelirleri	0	0	3.999	5.438	6.199
600.07	Şube ve Temsilcilik Gelirleri	0	0	0	0	0
602	DİĞER GELİRLER	0	0	0	0	0
602.01	Bağış Ve Yardımlar	0	0	0	0	0
602.02	Para Cezaları	0	0	0	0	0
602.03	Misil Zamları	0	0	0	0	0
602.04	Proje Gelirleri	0	0	0	0	0
640	İŞTİRAKLERDEN TEMETTÜ GELİRLERİ	0	0	0	0	0
640.01	İştiraklerden Temettü Gelirleri	0	0	0	0	0
641	BAĞLI ORTAK.TEMETTÜ GELİRLERİ	0	0	0	0	0
641.01	Bağlı Ortak. Temettü Gelirleri	0	0	0	0	0
642	FAİZ GELİRLERİ	786.878	2.523.637	4.158.196	5.655.146	6.446.867
642.01	Faiz Gelirleri	786.878	2.523.637	4.158.196	5.655.146	6.446.867
643	KİRA GELİRLERİ	324.480	1.287.940	2.122.139	2.886.109	3.290.164
643.01	Kira Gelirleri	324.480	1.287.940	2.122.139	2.886.109	3.290.164
645	MENKUL KIYMET SATIŞ GELİRLERİ	84.356	187.425	308.819	419.994	478.794
645.01	Menkul Kıymet Satış Gelirleri	84.356	187.425	308.819	419.994	478.794
646	KAMBIYO GELİRLERİ	245.556	942.449	1.552.873	2.111.907	2.407.574
646.01	Kambiyo Gelirleri	245.556	942.449	1.552.873	2.111.907	2.407.574

KODU	HESAP ADI	2022 TL	2023 TL	2024 TL	2025 TL	2026 TL
649	FAALİYETLER İLGİLİ DİĞER GELİR	0	0	0	0	0
649.01	Faaliyetler İlgili Diğer Gelir	0	0	0	0	0
679	DİĞER OLAĞANDIŞI GELİRLER	538.310	189.068	311.528	423.678	482.993
679.01	Sair Gelirler	538.310	189.068	311.528	423.678	482.993
TOPLAM		14.974.317	31.461.537	51.839.174	70.501.277	80.371.456

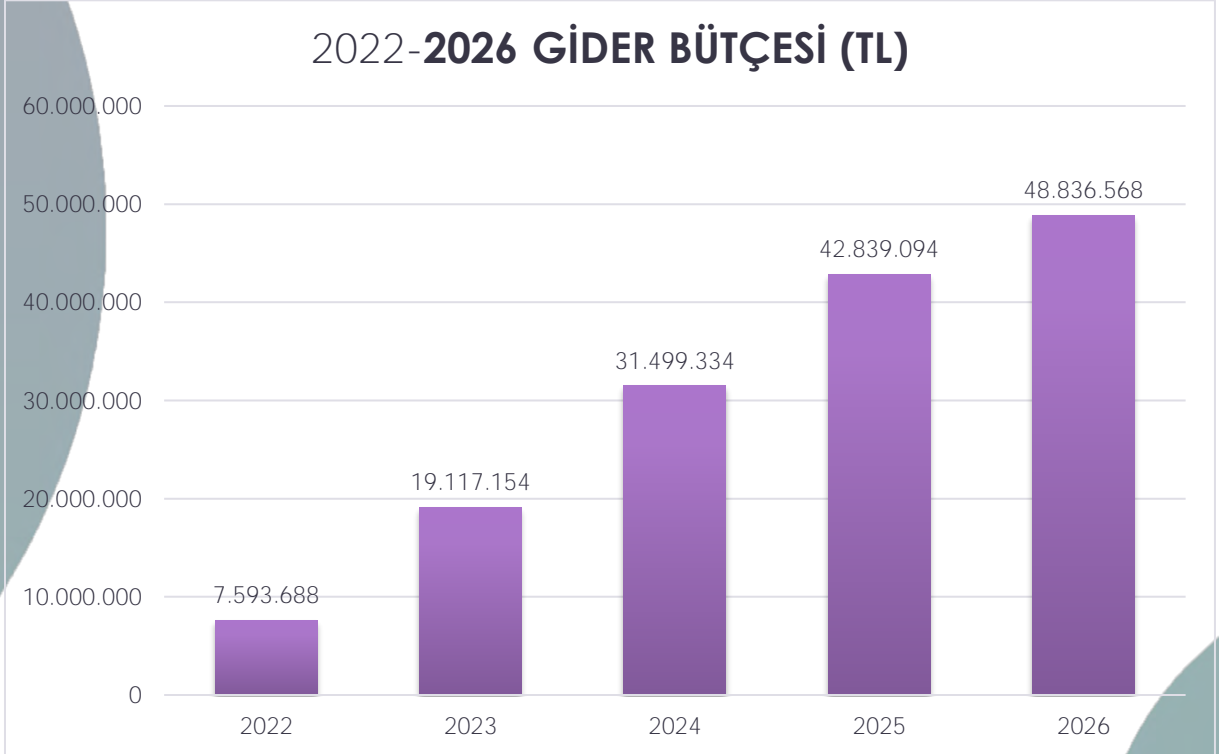
GİDER BÜTÇESİ

Geçmiş 5 yıllık veriler ve yatırım planları göz önünde bulundurularak 2022-2026 yılları gider bütçesi oluşturulmuştur. Yatırım giderleri ihtiyatlar hesabından karşılanacaktır.

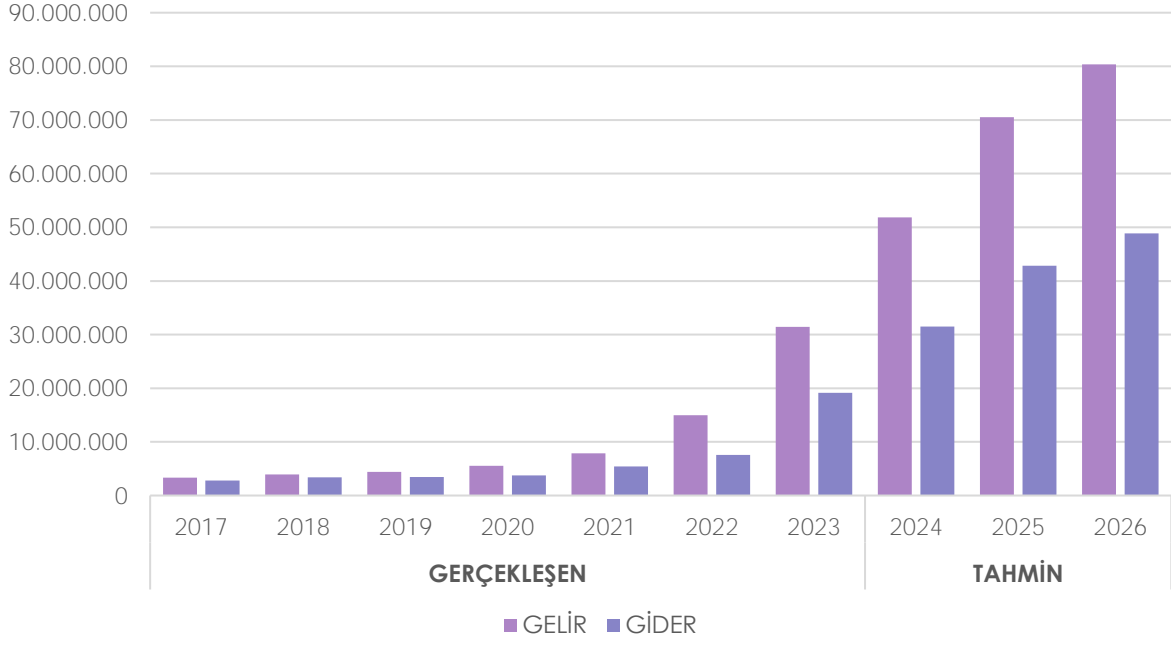
KODU	HESAP ADI	2022 TL	2023 TL	2024 TL	2025 TL	2026 TL
610	ÜCRET İADELERİ	2.172	2.440	4.021	5.469	6.234
610.01	Ücret İadeleri	2.172	2.440	4.021	5.469	6.234
655	MENKUL KIYMET SATIŞ GİDERLERİ	0	0	0	0	0
655.01	Menkul Kıymet Satış Giderleri	0	0	0	0	0
656	KAMBIYO GİDERLERİ	5	9	15	21	24
656.01	Kambiyo Giderleri	5	9	15	21	24
689	DİĞER OLAĞANDIŞI GİDERLER	438	1	2	3	4
689.01	Sair Giderler	438	1	2	3	4
792	PERSONEL GİDERLERİ	2.180.788	5.169.343	8.517.526	11.583.835	13.205.572
792.01	Personel Giderleri	2.180.788	5.169.343	8.517.526	11.583.835	13.205.572

KODU	HESAP ADI	2022 TL	2023 TL	2024 TL	2025 TL	2026 TL
793	DIŞARIDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER	3.260.748	8.331.865	13.728.414	18.670.643	21.284.533
793.01	Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	2.920.371	5.503.203	11.151.243	15.165.690	17.288.887
793.02	Basın, Yayın Giderleri	120.929	201.119	475.372	646.506	737.017
793.03	Sabit Kıymet Giderleri	219.447	2.627.543	2.101.799	2.858.447	3.258.629
794	ÇEŞİTLİ GİDERLER	2.130.330	5.529.249	9.110.543	12.390.339	14.124.986
794.01	Kira Giderleri	50.505	84.444	190.174	258.637	294.846
794.02	Genel Yönetim Giderleri	42.109	165.960	219.065	297.928	339.638
794.03	Seyahat Ve Yol Giderleri	321.309	313.033	992.907	1.350.353	1.539.402
794.04	Huzur Hakkı Giderleri	19.409	112.653	117.790	160.194	182.622
794.05	Şube ve Temsilcilik Giderleri	0	0	0	0	0
794.06	Birlik Aidatı, Kanuni Aidat Pay Ve Fonlar	497.047	1.968.392	2.887.247	3.926.656	4.476.387
794.07	Eğitim Ve Fuar Giderleri	1.044.917	2.452.692	3.950.469	5.372.638	6.124.807
794.08	Bağış Ve Yardımlar	155.034	432.075	752.892	1.023.933	1.167.283
795	VERGİ, RESİM VE HARÇLAR	16.586	64.665	106.548	144.905	165.192
795.01	Vergi, Resim ve Harçlar	16.586	64.665	106.548	144.905	165.192
797	FINANSMAN GİDERLERİ	2.621	19.581	32.264	43.880	50.023
797.01	Faiz Giderleri	0	0	0	0	0
797.02	Finansman Giderleri	2.621	19.581	32.264	43.880	50.023
TOPLAM		5.639.395	6.372.827	7.211.132	8.170.092	9.267.856

2022-2026 GİDER BÜTÇESİ (TL)

2022-2026 BÜTÇE TAHMİNİ (TL)

STRATEJİK PLAN AMAÇ VE HEDEFLER BÜTÇELENDİRME

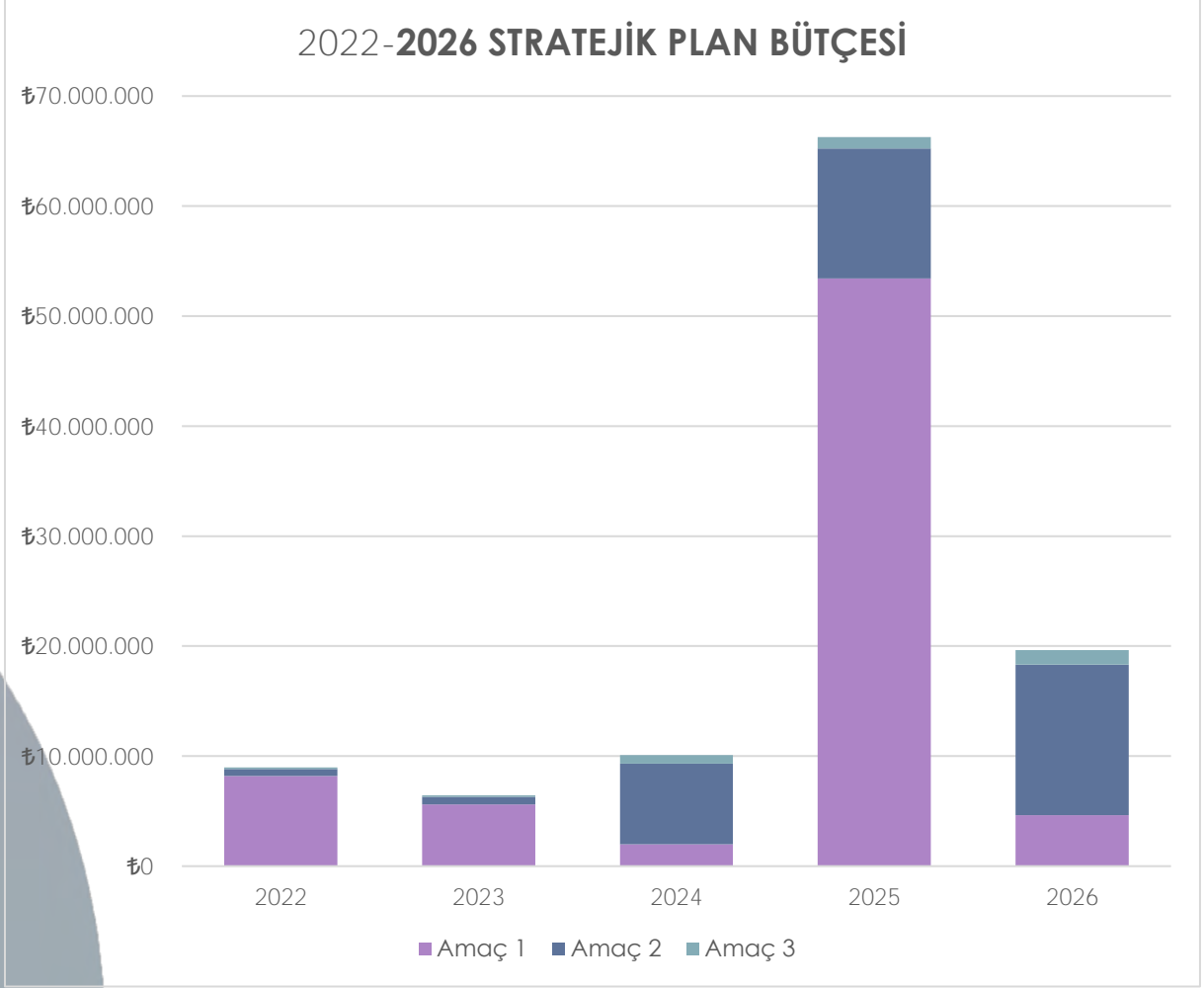
Stratejik amaç ve hedeflerin belirlenmesi, gelir-gider bütçelerinin oluşturulmasından sonra her bir stratejik amaç ve hedef için tahmini bütçeler oluşturulmuştur.

NO	TANIM	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM
Amaç 1	AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI	₺8.186.100	₺5.606.376	₺1.985.530	₺53.409.137	₺4.636.205	₺73.823.348
Hedef 1.1	Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Katkı Sağlanması	₺7.512.000	₺5.018.404	₺550.000	₺50.838.667	₺1.136.960	₺65.056.031
1.1.1	Yatırımların Bölgeye Çekilmesine Yönelik İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	₺7.500.000	₺5.000.000	₺350.000	₺50.476.000	₺723.520	₺64.049.520
1.1.2	Yatırım Sorunlarının Tespiti ve Giderilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺12.000	₺18.404	₺200.000	₺362.667	₺413.440	₺1.006.511
Hedef 1.2	Tarım Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Katkı Sağlanması	₺618.000	₺524.923	₺300.000	₺514.857	₺487.269	₺2.445.049
1.2.1	Tarım Faaliyetlerinin Geliştirilmesi İle İlgili İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	₺600.000	₺500.000	₺200.000	₺340.000	₺310.080	₺1.950.080
1.2.2	Tarım Faaliyetleri İle İlgili Sorunların Tespiti ve Giderilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺11.000	₺16.871	₺100.000	₺174.857	₺177.189	₺479.917
1.2.3	Tarım ve Hayvancılık Konusunda Eğitim Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	₺7.000	₺8.052	Strateji 2.1.1 altına alınmıştır.			₺15.052
Hedef 1.3	Aydın İli Sorunlarının Tespiti Ve Çözümüne Katkı Sağlanması	₺16.100	₺20.044	₺295.530	₺496.147	₺700.157	₺1.527.978

NO	TANIM	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM
1.3.1	Aydın İli Sorunlarının Tespitine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺5.300	₺7.621	₺105.000	₺142.800	₺189.924	₺450.645
1.3.2	Sorunların Çözümlemesine Yönelik Ar-Ge ve İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	₺10.800	₺12.423	₺190.530	₺353.347	₺510.233	₺1.077.333
Hedef 1.4	Yerel Ürünlerin Tanıtımı Ve Korunması	₺40.000	₺43.005	₺840.000	₺1.559.466	₺2.311.819	₺4.794.290
1.4.1	Yerel Ürünlerin Markalaşmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺20.000	₺23.005	₺300.000	₺489.600	₺651.168	₺1.483.773
1.4.2	Coğrafi İşaretili Ürünlerin Uluslararası Coğrafi İşaretlerinin Alınmasına Yönelik Faaliyetler Yürütülmesi	₺20.000	₺20.000	Strateji değiştirilmiştir.			₺40.000
1.4.2	İlimize Özgü Ürünlerin Korunmasına Yönelik Faaliyetler Yürütülmesi			₺340.000	₺616.533	₺937.131	₺1.893.664
1.4.3	Yerel Ürünlerin Tanıtımına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi			₺200.000	₺453.333	₺723.520	₺1.376.853
Amaç 2	ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ	₺630.700	₺680.395	₺7.325.611	₺11.816.692	₺13.672.815	₺34.126.212
Hedef 2.1	Üyelerin Kurumsal Gelişimlerinin Sağlanması	₺22.200	₺25.536	₺371.000	₺581.109	₺845.633	₺1.845.477
2.1.1	Üyelerin ve Çalışanlarının Gelişimine Yönelik Eğitimler Düzenlenmesi	₺15.000	₺17.254	₺71.000	₺124.149	₺157.255	₺384.657
2.1.2	Üyelerin Mevcut Desteklerden Faydalanmasının Sağlanmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺4.800	₺5.521	Strateji değiştirilmiştir.			₺10.321
2.1.2	Üyelerin Kurumsal Gelişimi İçin Bilgi ve Danışmanlık Hizmetleri Sağlanması			₺300.000	₺456.960	₺688.378	₺1.445.338
2.1.3	Üyelerin Risk Yönetimi Konusunda Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺2.400	₺2.761	Strateji 2.1.1 altına alınmıştır.			₺5.161
Hedef 2.2	Üyelerin Pazar Paylarının Artırılması	₺562.000	₺601.371	₺6.600.000	₺10.716.800	₺12.217.152	₺30.697.323
2.2.1	Üyelerin ve Ürünlerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺250.000	₺287.568	₺6.400.000	₺10.444.800	₺11.907.072	₺29.289.440
2.2.2	Üyelerin İşbirliğinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺12.000	₺13.803	Strateji kaldırılmıştır.			₺25.803
2.2.2	Üyelerin Yeni Pazar Bulmasına ve Yönlendirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺300.000	₺300.000	₺200.000	₺272.000	₺310.080	₺1.382.080

NO	TANIM	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM
Hedef 2.3	Üye Sorunlarının Tespiti Ve Çözümlemesi	₺46.500	₺53.488	₺354.611	₺518.783	₺610.030	₺1.583.412
2.3.1	Üyelerin Sorunlarının Tespitine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺12.500	₺14.378	₺192.951	₺262.413	₺299.151	₺781.393
2.3.2	Üyelerin Karar Alıcılarla İletişimine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺32.000	₺36.809	₺98.160	₺166.872	₺190.234	₺524.075
2.3.3	Üyelerin Sorunlarının Çözümüne Yönelik Ar-Ge ve Lobicilik Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	₺2.000	₺2.301	₺48.500	₺65.960	₺90.233	₺208.994
2.3.4	Üye Görüşlerinin Alınması ve Üye-Borsa İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi			₺15.000	₺23.538	₺30.412	₺68.950
Amaç 3	BORSA FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ	₺155.500	₺160.111	₺775.000	₺1.032.938	₺1.332.099	₺3.455.648
Hedef 3.1	Kurumsal Kimliğin Geliştirilmesi	₺37.500	₺24.378	₺270.000	₺323.471	₺428.388	₺1.083.737
3.1.1	Yönetim Sistemlerinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺25.000	₺10.000	₺200.000	₺209.231	₺298.154	₺742.385
3.1.2	Sunulan Hizmetlerin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺12.500	₺14.378	₺70.000	₺114.240	₺130.234	₺341.352
Hedef 3.2	Yönetim Organları Ve Personelin Kişisel Ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesi	₺60.000	₺69.017	₺335.000	₺455.600	₺575.543	₺1.495.160
3.2.1	Yönetim Organları Üyelerinin Kişisel ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler Gerçekleştirilmesi	₺25.000	₺28.757	₺70.000	₺95.200	₺130.234	₺349.191
3.2.2	Personelin Kişisel ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler Gerçekleştirilmesi	₺25.000	₺28.757	₺200.000	₺272.000	₺344.533	₺870.290
3.2.3	Personelin Performansının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺10.000	₺11.503	₺65.000	₺88.400	₺100.776	₺275.679
Hedef 3.3	Paydaşlarla İlişkilerin Güçlendirilmesi	₺58.000	₺66.716	₺170.000	₺253.867	₺328.168	₺876.751
3.3.1	Üye Görüşlerinin Alınması ve Üye-Borsa İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺11.000	₺12.653	Hedef 2.3 altına taşınmıştır.			₺23.653
3.3.1	Personel Görüşlerinin Alınması ve Kurum Bağlılığının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺22.000	₺25.306	₺20.000	₺27.200	₺38.760	₺133.266

NO	TANIM	2022	2023	2024	2025	2026	TOPLAM
3.3.3	Diğer Paydaş Görüşlerinin Alınması ve Paydaşlarla İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	₺25.000	₺28.757	₺150.000	₺226.667	₺289.408	₺719.832
	TOPLAM	₺8.972.300	₺6.446.882	₺10.086.141	₺66.258.767	₺19.641.119	₺111.405.208

İZLEME DEĞERLENDİRME

5. 2022-2026 STRATEJİK PLAN İZLEME VE DEĞERLENDİRME

İzleme, stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilmesi ve raporlanmasıdır. Değerlendirme, uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi, amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizidir. Bu amaçla; belirlenmiş olan performans göstergeleri ve faaliyetler takip edilerek sapma durumunda gerekli tedbirler alınır.

Borsamız bünyesinde oluşturulan Akreditasyon İzleme Komitesi Stratejik Amaç ve Hedeflerin gerçekleştirme durumunun izlenmesinden sorumludur. Akreditasyon İzleme Komitesi 3 ayda bir gerçekleştirdiği toplantılarda "**Stratejik Plan İş Planı ve İzleme Raporu**" ile mevcut durumu takip ederek; gerçekleştirilen toplantılarda, iyileştirme ve revizyon gereklilikleri tespit edildiği durumda hazırlanan rapor ile Yönetim Kurulunu bilgilendirecektir.

Gerektiği durumlarda Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda Stratejik Planda revizyonlar gerçekleştirilebilir.

EK
AMAÇ-HEDEF-STRATEJİ
SWOT İLİŞKİSİ

AYDIN İLİ	Amaç 1 AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI								
	Hedef 1.1		Hedef 1.2		Hedef 1.3		Hedef 1.4		
	Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Katkı Sağlanması		Tarım Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Katkı Sağlanması		Aydın İli Sorunlarının Tespiti Ve Çözümüne Katkı Sağlanması		Yerel Ürünlerin Tanıtımı Ve Korunması		
TEHDİTLER	Strateji 1.1.1	Strateji 1.1.2	Strateji 1.2.1	Strateji 1.2.2	Strateji 1.3.1	Strateji 1.3.2	Strateji 1.4.1	Strateji 1.4.2	Strateji 1.4.3
	Doğal afetler	x			x	x	x	x	x
	İklim Krizi	x		x	x	x	x	x	x
	Kuraklık	x		x	x	x	x	x	x
	Jeotermal kaynakların uygun şekilde kullanılmamasının tarım ürünlerine zarar verme ve çevre kirliliği yaratma potansiyeli	x		x	x	x	x	x	x
	Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında yaşanabilecek uyumsuzluk	x	x	x	x	x	x		x
	Tarıma ilginin azalması			x	x	x	x	x	x
	Pandemi					x			
	Uluslararası göç					x	x		
	Ekonomik istikrarsızlık	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tarımsal ürünlerin ithalatında verilen teşvikler			x	x	x	x		x
Ürünlerin ihracatında belirlenen kotalar	x		x	x	x	x	x	x	
Tarım ürünlerinin üretiminde plansızlık	x		x	x	x	x	x	x	

AYDIN TİCARET BORSASI		Amaç 1 AYDIN İLİNİN KALKINMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE KATKI SAĞLANMASI								
		Hedef 1.1		Hedef 1.2		Hedef 1.3		Hedef 1.4		
		Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Katkı Sağlanması		Tarım Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Katkı Sağlanması		Aydın İli Sorunlarının Tespiti Ve Çözümüne Katkı Sağlanması		Yerel Ürünlerin Tanıtımı Ve Korunması		
		Strateji 1.1.1	Strateji 1.1.2	Strateji 1.2.1	Strateji 1.2.2	Strateji 1.3.1	Strateji 1.3.2	Strateji 1.4.1	Strateji 1.4.2	Strateji 1.4.3
GÜÇLÜ YÖNLER	Üye ihtiyaçları doğrultusunda gerekli faaliyet ve yatırımların yapılması	x		x		x	x	x	x	x
	İle özgü ürünlere verilen önem ve Coğrafi İşaret Çalışmaları	x		x	x	x	x	x	x	x
	Yenilikçi ve vizyoner yöneticilere sahip olması	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Çalışanlarının yetkinliği, yeniliklere ve gelişime açık olması					x	x	x	x	x
	Paydaşları ile güçlü iletişim ve işbirliği	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	İlin ve üyelerinin sorunları konusunda bilgi sahibi olması, çözüm üretmek için lobicilik faaliyetleri yürütmesi	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	İlde etkin bir kurum olması	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Personel ve üyelere yönelik eğitime önem verilmesi							x	x	x
	Mali yapının güçlü olması	x		x	x	x	x	x	x	x
	Karar alıcılarla iyi ve etkin ilişkiler	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Sosyal Sorumluluk bilinci			x	x	x	x	x	x	x
	Yöneticiler ve personelin erişilebilirliği		x	x	x	x	x			x
	Kurum hizmetleri ve bilgilendirme konusunda web sitesi ve sosyal medya hesaplarının etkin kullanımı							x	x	x
	Yerel basın ile iyi ilişkiler		x		x	x	x	x	x	x
	Üye ihtiyaçları doğrultusunda katılım sağladığı iştirakler	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	TOBB Ticaret Borsaları Konseyindeki varlığı	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Proje yapma kültürünün yerleşmiş olması	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Paydaş geri bildirimlerine verilen önem	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Yönetim organları arasındaki uyum			x		x	x			
	Yönetim organı üyelerinin sektörel dağılımı ve konularına hakim olması		x	x	x	x	x	x	x	x
Mevzuata hakimiyet		x		x		x		x		
Teknik alt yapı							x	x	x	
Tedarikçiler ile iyi ilişkiler							x	x	x	
Kurum hafızası								x		
ZAYIF YÖNLER	Organizasyonlara üyelerin katılımının yeterli düzeyde sağlanamaması			x	x	x		x	x	x
	Üye geri bildirimlerinin yetersizliği			x	x	x	x	x	x	x
FIRSATLAR	TOBB gibi güçlü bir kurum çatısı altında faaliyet göstermesi		x			x	x	x	x	x
	Coğrafi İşarete Konu Olabilecek Ürünlerin Çeşitliliği			x	x	x	x	x	x	x
	Karar Alıcılarla Güçlü İletişim	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kotasyona Tabi Ürünlerin Artırılabilirliği			x		x			x	x
	Yönetim sistemleri ile gelen risk tabanlı yönetim anlayışı		x		x	x	x			
	Üniversitenin varlığı		x	x	x	x	x	x	x	x
	Kıyaslama çalışmaları			x	x	x	x	x	x	x
Teknolojik gelişmeler				x					x	
TEHDİTLER	Güncel gelişmelerin faaliyetlere olumsuz etkisi	x	x		x	x	x	x	x	x
	Ekonomik dalgalanmalar	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Pandemi		x		x	x	x			
	Mevzuatta ortaya çıkan sık değişiklikler	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Yöneticilerdeki değişikliklerin kurumsal faaliyetlere yansımaları	x	x		x	x	x	x	x	x
	Yapılan analizlerde kullanılan verilerin güvenilirliği ve verilere ulaşımında yaşanan zorluklar		x		x	x	x	x	x	x
	Hizmet sunumunu ve üyeleri etkileyebilecek doğal ve çevresel olaylar			x	x	x	x	x	x	x
İklim değişikliğinin üyeleri etkilemesi			x	x	x	x	x	x	x	

AYDIN İLİ	Amaç 2 ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ							
	Hedef 2.1		Hedef 2.2		Hedef 2.3			
	Üyelerin Kurumsal Gelişimlerinin Sağlanması		Üyelerin Pazar Paylarının Artırılması		Üye Sorunlarının Tespiti Ve Çözülmesi			
	Strateji 2.1.1	Strateji 2.1.2	Strateji 2.2.1	Strateji 2.2.2	Strateji 2.3.1	Strateji 2.3.2	Strateji 2.3.3	Strateji 2.3.4
GÜÇLÜ YÖNLER	Dört mevsim tarım yapmaya uygun iklim ve toprak koşulları				X	X		
	Tarımsal ürünlerin çeşitliliği	X	X	X	X	X		
	Tarımda makineleşmenin üst düzeyde olması		X		X	X		
	Tarım ürünleri açısından ulusal ve uluslararası düzeyde öneme sahip ürünlere sahip olması	X	X	X	X	X		
	Hayvancılığın gelişmiş olması ve çeşitliliği	X	X	X	X	X		
	Tarihi ve turistik değerlerin ve kaynakların zenginliği				X			
	Turizm, sanayi ve ticaret geçiş yollarında bulunması	X	X	X	X			
	Yenilenebilir enerji kaynaklarına sahip olması	X	X		X	X		
	Yöresel lezzetlerin zenginliği, gastronomi kültürü alt yapısı	X	X	X	X	X		
	Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı ve gelişimi	X	X	X	X	X		X
	Üniversitenin varlığı	X	X	X	X	X		X
	Öğrenci dostu bir şehir olması	X		X				
	Eğitim kurumlarının başarılı olması	X						
	Sosyo-ekonomik gelişmişlik			X				
	Doğal kaynak suları açısından zengin olması				X			
	Kadın istihdamına önem verilmesi	X	X	X	X			
	Tarım alanlarının genişliği, Büyük Menderes Ovası		X	X	X	X		
	Turizm açısından uluslararası düzeyde bilinir bölgelere sahip olması			X	X			
Yeraltı kaynaklarının zenginliği	X	X		X	X			
Tekstil, gıda ürünleri imalatı ve tarım makineleri üretiminde uluslararası düzeyde olması	X	X	X	X	X			
Gıda sanayinde hammadde ihtiyacının büyük ölçüde bölge tarafından karşılanıyor olması	X	X	X	X	X			
ZAYIF YÖNLER	İlin potansiyeline göre sanayileşmenin yetersiz oluşu	X	X	X	X	X		
	Altyapı sorunları				X	X		
	İşsizlik	X	X			X		
	Yeni yatırımcıların çekilememesi	X	X		X	X		
	Beyin göçü	X	X		X	X		X
	Havaalanının bulunmaması					X		
	İlin ve yöresel ürünlerin tanıtımının yetersiz olması	X	X	X	X	X		
	Bölgeye özgü ürünlerin katma değer yaratacak şekilde değerlendirilememesi	X	X	X	X	X		
	Tarihi değerlerin turizme kazandırılmasında yetersizlik	X						
	Çevre kirliliği	X	X		X	X		
	İlin ve ile özgü ürünlerin markalaşması konusunda yeterli çalışma yapılmaması	X	X	X	X	X		
	Deprem bölgesinde bulunması	X	X			X		
	Düzensiz ve kontrolsüz göç	X				X		
	İhracatın, potansiyelinin altında olması	X	X		X	X		
	Geçiş güzergahlarında yerli ürünlerin satışına yönelik satış yerlerinin bulunmaması			X	X	X		
	Yerel yönetimler arasında uyumun sağlanamaması			X	X	X	X	
	Sanayileşmenin belirli sanayi kollarında yoğunlaşması	X	X		X	X		
	Tarımda kullanılacak su kaynaklarının yetersizliği ve kirliliği	X	X		X	X		
	Büyük Menderes Nehrinin kirliliği	X	X		X	X		
	Fuar alanının bulunmaması			X	X	X		
	Tarım ürünlerinin depolanması ve saklanmasına yönelik yatırımların yetersizliği				X	X		
	Ortak girişim ve kooperatifleşme konusunda işbirliklerinin yetersizliği	X	X	X	X	X	X	X
Nitelikli işgücü yetersizliği	X	X	X		X			
FIRSATLAR	Yenilenebilir enerji kaynaklarının varlığı	X	X					
	Turizm ve sanayi bölgelerinin geçiş noktasında bulunması	X		X	X			
	Tarihi ve kültürel zenginliği	X			X			
	Tarım ürünlerinin çeşitliliği	X	X	X	X	X		
	İklim koşulları	X	X			X		
	Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı	X	X	X	X	X		X
	İhracat açısından önemli ürünlerin varlığı	X	X	X	X	X		
	Organik tarım potansiyeli	X	X		X	X		
Avrupa Birliği ve Devlet desteklerinden faydalanma imkanları	X	X	X	X	X		X	

AYDIN İLİ	Amaç 2 ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ								
	Hedef 2.1		Hedef 2.2		Hedef 2.3				
	Üyelerin Kurumsal Gelişimlerinin Sağlanması		Üyelerin Pazar Paylarının Artırılması		Üye Sorunlarının Tespiti Ve Çözülmesi				
TEHDİTLER	Strateji 2.1.1	Strateji 2.1.2	Strateji 2.2.1	Strateji 2.2.2	Strateji 2.3.1	Strateji 2.3.2	Strateji 2.3.3	Strateji 2.3.4	
	Doğal afetler	X	X	X	X	X			
	İklim Krizi	X	X	X	X	X			
	Kuraklık	X	X	X	X	X			
	Jeotermal kaynakların uygun şekilde kullanılmamasının tarım ürünlerine zarar verme ve çevre kirliliği yaratma potansiyeli	X	X	X	X	X			
	Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında yaşanabilecek uyumsuzluk			X		X	X	X	
	Tarım ilginin azalması	X	X	X	X	X			
	Uluslararası göç					X			
	Ekonomik istikrarsızlık	X	X	X	X	X			
	Tarımsal ürünlerin ithalatında verilen teşvikler	X	X	X		X			
Ürünlerin ihracatında belirlenen kotalar	X	X	X	X	X				
Tarım ürünlerinin üretiminde plansızlık	X	X	X	X	X				

AYDIN TİCARET BORSASI		Amaç 2 ÜYELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ							
		Hedef 2.1		Hedef 2.2		Hedef 2.3			
		Üyelerin Kurumsal Gelişimlerinin Sağlanması		Üyelerin Pazar Paylarının Artırılması		Üye Sorunlarının Tespiti Ve Çözülmesi			
		Strateji 2.1.1	Strateji 2.1.2	Strateji 2.2.1	Strateji 2.2.2	Strateji 2.3.1	Strateji 2.3.2	Strateji 2.3.3	Strateji 2.3.4
GÜÇLÜ YÖNLER	Üye ihtiyaçları doğrultusunda gerekli faaliyet ve yatırımların yapılması	x	x	x	x	x	x	x	x
	İle özgü ürünlere verilen önem ve Coğrafi İşaret Çalışmaları	x	x	x	x	x			
	Yenilikçi ve vizyoner yöneticilere sahip olması		x	x	x	x	x	x	x
	Çalışanlarının yetkinliği, yeniliklere ve gelişime açık olması		x	x	x	x	x	x	x
	Uzun yıllardır uygulanan yönetim sistemleri ile kurumsallaşmanın sağlanması								x
	Paydaşları ile güçlü iletişim ve işbirliği	x	x	x	x	x	x	x	x
	İlin ve üyelerinin sorunları konusunda bilgi sahibi olması, çözüm üretmek için lobicilik faaliyetleri yürütmesi			x		x	x	x	x
	İlde etkin bir kurum olması			x	x	x	x	x	x
	Personel ve üyelere yönelik eğitime önem verilmesi	x	x		x				
	Mali yapının güçlü olması	x	x	x	x	x			x
	Karar alıcılarda iyi ve etkin ilişkiler			x		x	x	x	x
	Hizmet Binasının üyeye hizmet konusunda yeterli ve ulaşılabilir konumda olması	x	x	x					x
	Yöneticiler ve personelin erişilebilirliği	x	x		x	x	x	x	x
	Kurum hizmetleri ve bilgilendirme konusunda web sitesi ve sosyal medya hesaplarının etkin kullanımı			x	x				
	Yerel basın ile iyi ilişkiler			x	x	x			x
	Üye ihtiyaçları doğrultusunda katılım sağladığı işbirlikler			x	x	x			x
	TOBB Ticaret Borsaları Konseyindeki varlığı			x	x	x	x	x	x
	Proje yapma kültürünün yerleşmiş olması		x	x	x				x
	Paydaş geri bildirimlerine verilen önem	x	x	x	x	x	x		x
	Yönetim organları arasındaki uyum						x	x	x
	Yönetim organları üyelerinin sektörel dağılımı ve konularına hakim olması	x	x	x	x	x	x	x	x
	Mevzuata hakimiyet						x	x	x
	Teknik alt yapı	x	x	x		x		x	x
	Tedarikçiler ile iyi ilişkiler	x	x						
Kurum hafızası	x	x			x		x	x	
ZAYIF YÖNLER	Hizmet binasının trafiğin yoğun olduğu bir noktada olması nedeniyle ortaya çıkan otopark sıkıntısı	x				x			x
	Organizasyonlara üyelerin katılımının yeterli düzeyde sağlanamaması	x	x	x	x	x	x	x	x
	Üye geri bildirimlerinin yetersizliği	x	x	x	x	x	x	x	x
FIRSATLAR	TOBB gibi güçlü bir kurum çatısı altında faaliyet göstermesi			x	x		x	x	x
	Coğrafi İşarete Konu Olabilecek Ürünlerin Çeşitliliği		x	x					
	Karar Alıcılarda Güçlü İletişim					x	x	x	x
	Yönetim sistemleri ile gelen risk tabanlı yönetim anlayışı								x
	Üniversitenin varlığı	x	x	x	x	x			x
	Kıyaslama çalışmaları	x	x	x		x		x	x
	Teknolojik gelişmeler	x				x		x	x
TEHDİTLER	Güncel gelişmelerin faaliyetlere olumsuz etkisi	x	x	x	x				x
	Ekonomik dalgalanmalar	x	x	x	x	x			x
	Pandemi								
	Mevzuatta ortaya çıkan sık değişiklikler			x		x	x	x	x
	Yöneticilerdeki değişikliklerin kurumsal faaliyetlere yansması						x		x
	Yapılan analizlerde kullanılan verilerin güvenilirliği ve verilere ulaşımında yaşanan zorluklar		x						
	Hizmet sunumunu ve üyeleri etkileyebilecek doğal ve çevresel olaylar	x	x	x	x	x			x
	Kurumsal gelişim çalışmalarında işletme körlüğü								x
İklim değişikliğinin üyeleri etkilemesi	x	x	x	x	x				

AYDIN TİCARET BORSASI		Amaç 3 BORS FAALİYETLERİNİN VE KURUM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ						
		Hedef 3.1		Hedef 3.2			Hedef 3.3	
		Kurumsal Kimliğin Geliştirilmesi		Yönetim Organları Ve Personelin Kişisel Ve Profesyonel Niteliklerinin Geliştirilmesi			Paydaşlarla İlişkilerin Güçlendirilmesi	
		Strateji 3.1.1	Strateji 3.1.2	Strateji 3.2.1	Strateji 3.2.2	Strateji 3.2.3	Strateji 3.3.1	Strateji 3.3.2
GÜÇLÜ YÖNLER	Üye ihtiyaçları doğrultusunda gerekli faaliyet ve yatırımların yapılması	x	x					x
	İle özgü ürünlere verilen önem ve Coğrafi İşaret Çalışmaları	x	x					
	Yenilikçi ve vizyoner yöneticilere sahip olması	x	x	x	x	x	x	x
	Çalışanlarının yetkinliği, yeniliklere ve gelişime açık olması	x	x	x	x	x	x	
	Uzun yıllardır uygulanan yönetim sistemleri ile kurumsallaşmanın sağlanması	x	x	x	x	x	x	x
	Paydaşları ile güçlü iletişim ve işbirliği	x	x	x	x	x	x	x
	İlin ve üyelerinin sorunları konusunda bilgi sahibi olması, çözüm üretmek için lobicilik faaliyetleri yürütmesi		x					x
	İlde etkin bir kurum olması		x					x
	Personel ve üyelere yönelik eğitime önem verilmesi	x	x	x	x	x		
	Mali yapının güçlü olması	x	x	x	x	x	x	x
	Karar alıcılarla iyi ve etkin ilişkiler		x					x
	Sosyal Sorumluluk bilinci					x	x	x
	Hizmet Binasının üyeye hizmet konusunda yeterli ve ulaşılabilir konumda olması		x					x
	Yöneticiler ve personelin erişilebilirliği		x					x
	Kurum hizmetleri ve bilgilendirme konusunda web sitesi ve sosyal medya hesaplarının etkin kullanımı	x	x					
	Yerel basın ile iyi ilişkiler							x
	Üye ihtiyaçları doğrultusunda katılım sağladığı işbirlikler	x	x					
	TOBB Ticaret Borsaları Konseyindeki varlığı	x	x					x
	Proje yapma kültürünün yerleşmiş olması	x	x					
	Paydaş geri bildirimlerine verilen önem	x	x			x	x	x
	Yönetim organları arasındaki uyum	x	x	x	x			
	Yönetim organları üyelerinin sektörel dağılımı ve konularına hakim olması	x	x	x	x			x
	Personel arasındaki uyum	x	x			x	x	
	Mevzuata hakimiyet	x	x					
	Teknik alt yapı	x	x	x	x		x	x
	Tedarikçiler ile iyi ilişkiler	x	x					x
Kurum hafızası	x	x			x	x		
ZAYIF YÖNLER	Bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzman personelin bulunmaması, bu konuda dışa bağımlılık	x	x			x		
	Hizmet binasının trafiğin yoğun olduğu bir noktada olması nedeniyle ortaya çıkan otopark sıkıntısı		x			x		x
	Üye geri bildirimlerinin yetersizliği	x	x					
	Bazı görevler için vekalet edecek personel bulunmaması	x	x			x	x	
	Dijital dönüşümün sağlanamaması	x	x	x	x	x	x	x
FIRSATLAR	TOBB gibi güçlü bir kurum çatısı altında faaliyet göstermesi	x	x	x	x	x		x
	Karar Alıcılarla Güçlü İletişim							x
	TOBB tarafından başlatılan dijital dönüşüm çalışmaları	x	x	x	x	x		
	Yönetim sistemleri ile gelen risk tabanlı yönetim anlayışı	x	x	x	x	x	x	
	Üniversitenin varlığı		x	x	x			x
	Kıyaslama çalışmaları	x	x	x	x	x	x	x
	Teknolojik gelişmeler	x	x	x	x	x		
TEHDİTLER	Satınalma faaliyetlerinde tedarikçi kısıtlılığı			x	x			x
	Güncel gelişmelerin faaliyetlere olumsuz etkisi	x	x	x	x	x		
	Ekonomik dalgalanmalar	x	x	x	x	x	x	x
	Mevzuatta ortaya çıkan sık değişiklikler	x	x					
	Yöneticilerdeki değişikliklerin kurumsal faaliyetlere yansımaları	x	x			x	x	x
	Hizmet sunumunu ve üyeleri etkileyebilecek doğal ve çevresel olaylar		x					
	Kurumsal gelişim çalışmalarında işletme körlüğü	x	x			x	x	
Seçim süreci	x				x	x	x	

Ata Mahallesi Denizli Bulvarı No:18
09010 AYDIN

+90 (256) 211 50 00
+90 (256) 211 61 45 - 46 - 47

info@aydinticaretborsasi.org.tr
aydintb@tobb.org.tr

www.aydinticaretborsasi.org.tr